

การศึกษาและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
โดยการให้คำปรึกษากลุ่ม

ปริญญานิพนธ์
ของ
ทัศนีย์ สมเสียง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต การวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์
แขนงวิชาจิตวิทยาพัฒนามนุษย์และการให้คำปรึกษา

สิงหาคม 2560

การศึกษาและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
โดยการให้คำปรึกษากลุ่ม

ปริญญานิพนธ์
ของ
ทัศนีย์ สมเสียง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต การวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์
แขนงวิชาจิตวิทยาพัฒนามนุษย์และการให้คำปรึกษา
สิงหาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
โดยการให้คำปรึกษากลุ่ม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต การวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์
แขนงวิชาจิตวิทยาพัฒนามนุษย์และการให้คำปรึกษา
สิงหาคม 2560

ทัศนีย์ สมเสียง. (2560). การศึกษาและการพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษา ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยการให้คำปรึกษากลุ่ม. ปริญญานิพนธ์ ปร.ด. (การวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี,
รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จันทรศุกุล, อาจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ลังกา.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษา ปริญญาตรีมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยการให้คำปรึกษากลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบคุณงามความดี กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี จำนวน 1,200 คน ระยะที่ 2 การพัฒนาคุณงามความดีโดยการให้คำปรึกษากลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเป็นนิสิตนักศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 8 คน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันคุณงามความดี ของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี พบว่า โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันคุณงามความดีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของพีเตอร์สันและเซลิแกน (Peterson and Seligman) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ ด้านปัญญาและความรู้ ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ด้านความเป็นมนุษย์ ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านความเข้าใจในชีวิต มีค่าความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์สูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถวัดองค์ประกอบของคุณงามความดีได้ 2) โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดี ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเริ่มต้น ขั้นดำเนินการและขั้นยุติการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยมีการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมรู้คิด ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีเผชิญความจริง ทฤษฎีการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทฤษฎีเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม และเทคนิคต่างๆ ของการให้คำปรึกษากลุ่มมาใช้ในการพัฒนาคุณงามความดี 3) คุณงามความดีโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่ม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การให้คำปรึกษากลุ่มสามารถพัฒนาให้คุณงามความดีของนิสิตนักศึกษา เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น

A STUDY AND DEVELOPMENT OF THE VIRTUES OF UNDERGRADUATE STUDENTS
AT AN AUTONOMOUS UNIVERSITY THROUGH GROUP COUNSELING

AN ABSTRACT
BY
TASSANEE SOMSIANG

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Doctor of Philosophy Program in Research and Development on Human Potentials
at Srinakharinwirot University

August 2017

Tassanee Somsiang. (2017). *A Study and Development of the Virtues of Undergraduate Students at an Autonomous University Through Group Counseling*. Dissertation, Ph.D. (Research and Development on Human Potential). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Asst. Prof. Dr. Sakol Voracharoensri, Assoc. Prof. Dr. Komphet Chatsupakul, Dr. Wilailak Langka.

The purposes of this research were to study and development of the virtues of undergraduate students at an autonomous university through group counseling. The subjects included undergraduate students at autonomous universities and the research was conducted in two phases: The first phase consisted of a study of the factors of virtue with a sample group of one thousand two hundred undergraduate students. the second phase concerned the development of a program of group counseling in order to develop a factor of virtues of a sample group of eight undergraduate students from the Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University.

The results of the research are as follows:1) The confirmatory factor analysis of the virtues, of students it was found that the concept of Peterson and Seligman demonstrated six factors which include Wisdom and Knowledge, Courage, Humanity, Justice, Temperance and Transcendence. These six factors had high factors loading at a level of .05 and could be used to measure the elements of virtue. 2) The program of group counseling had three stages: the initial stage, the working stage and the end stage. The group counseling was conducted with application of cognitive behavioral group counseling theory, behavioral group counseling theory, reality group counseling theory, transaction analysis group counseling theory, rational emotional behavior theory and techniques were applied to develop the virtues of undergraduate students. 3) The statistically significant difference in terms of virtue of the experimental group existed before and after participation in the virtue group counseling and the follow-up period at a level of .05. The results of this study indicated that the virtue group counseling was a key factor in increasing positive changes in virtue of the sample of undergraduate students.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์สำเร็จล่วงได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จัตรศุกุล และอาจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ลังกา กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำและตรวจแก้ไขปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและตระหนักในคุณค่าที่ท่านอาจารย์ทั้งสามท่านมอบให้ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร ประธานสอบปากเปล่า และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบปากเปล่า ที่กรุณาให้คำปรึกษา และคำแนะนำเพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลาในการตรวจสอบ เครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของคณาจารย์ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาแก่ผู้วิจัยตลอดการศึกษาตาม หลักสูตรสาขาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ แขนงวิชาจิตวิทยาพัฒนามนุษย์ และการให้คำปรึกษา

ขอกราบขอบพระคุณนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ ที่ปรากฏนามในปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ แม้ว่าผู้วิจัยจะไม่ได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้จากท่านโดยตรง แต่ก็ได้รับความรู้จากผลงานวิชาการของท่าน

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์ประจำภาควิชาทัศนศิลป์ รวมทั้งนิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในตลอดระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลและนักศึกษากลุ่มทดลอง ผู้วิจัยระลึกเสมอว่าความสำเร็จของการวิจัยครั้งนี้ เป็นผลมาจากความรัก ความไว้วางใจ ความจริงใจและความปรารถนาดีจากทุกท่าน

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ศุภจิรา นาคโต อาจารย์สาทร ใจตรง อาจารย์สุวรรณ จูทะสมพากร คุณภูริเดช ภาหุยุทธ์ ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบคุณนิสิตรุ่นพี่ รุ่นน้อง และเพื่อนร่วมรุ่น ระดับปริญญาเอก แขนงวิชาจิตวิทยาพัฒนามนุษย์และการให้คำปรึกษาที่ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ คุณบุญเย็น บุญเกื้อ คุณอุบล บุญเกื้อ บิดา มารดา (คนที่สอง) สำหรับความรัก ความห่วงใย และกำลังใจที่มีต่อผู้วิจัยตลอดชีวิตที่ผ่านมา รวมทั้งการให้การสนับสนุนด้านการศึกษา การทำปริญญานิพนธ์ของผู้วิจัยให้สำเร็จล่วงไปด้วยดี

ท้ายสุดนี้ คุณงามความดีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยมอบแต่ บิดา มารดา ครู
อาจารย์และผู้ที่มีอุปการคุณทุกท่านที่มีต่อผู้วิจัย ขอรำลึกถึงพระคุณของท่านตลอดไป

ทศนีย์ สมเสียง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	7
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	7
ความสำคัญของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	8
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	14
สมมติฐานการวิจัย.....	20
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณงามความดี.....	22
ความสำคัญของคุณงามความดี.....	22
ความหมายของคุณงามความดี.....	23
ปัญหาของวัยรุ่นเกี่ยวกับคุณงามความดี.....	27
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณงามความดี.....	30
องค์ประกอบของคุณงามความดี.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณงามความดี.....	36
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	40
ความหมายของการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	40
เป้าหมายของการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	42
หลักพื้นฐานของการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	42
ข้อดีของการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	47
บทบาทของผู้นำกลุ่ม.....	50
ทักษะของผู้นำกลุ่ม.....	53
ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	57
การบูรณาการทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	65
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	68

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	76
ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบคุณงามความดี.....	77
การกำหนดประชากรและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	77
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	78
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	78
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	85
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
ระยะที่ 2 การสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับการพัฒนา คุณงามความดี.....	87
การกำหนดประชากรและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	87
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	87
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	88
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	96
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	97
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	97
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	98
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล.....	98
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	100
ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบคุณงามความดี.....	100
ระยะที่ 2 การสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับ การพัฒนาคุณงามความดี.....	112
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	124
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	124
สมมติฐานในการวิจัย.....	124
ขอบเขตของการวิจัย.....	124
สรุปผลการวิจัย.....	128
อภิปรายผลการวิจัย.....	134
ข้อเสนอแนะ.....	146

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	148
ภาคผนวก.....	154
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	155
ภาคผนวก ข แบบสอบถามคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	158
ภาคผนวก ค การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษา ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	167
ภาคผนวก ง โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิต นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	182
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	237

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงเปรียบเทียบความหมายของคำว่าคุณงามความดี (Virtue) และ ศีลธรรม (Moral)	26
2	แสดงรายชื่อมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	78
3	ตัวอย่าง แบบวัดคุณลักษณะที่เข้มแข็งเชิงคุณงามความดีของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	81
4	ระยะเวลาในการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของกลุ่มทดลอง.....	91
5	สรุปการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดี นิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	93
6	แบบแผนการทดลองแบบ Pretest-Posttest Control Group Design.....	96
7	ค่าสถิติพื้นฐานคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับ ของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร	101
8	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณงามความดี.....	104
9	การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของคุณงามความดี.....	105
10	ค่าดัชนีความสอดคล้องและดัชนีเปรียบเทียบของโมเดลการวัดคุณงามความดี..	106
11	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของโมเดลการวัดคุณงามความดี...	107
12	สรุปทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มและเทคนิคเชิงจิตวิทยาที่ใช้ในการ พัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ	114
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนคุณงามความดีโดยรวมและรายด้าน ของกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล.....	117
14	การตรวจสอบการแจกแจงแบบโค้งปกติด้วยการทดสอบ Shapiro-Wilk ในระยะก่อน การทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล.....	118
15	การตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง ด้วยการ ทดสอบสถิติ ของ Levene ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล...	119
16	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนคุณงามความดีโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลอง ในระยะ ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล.....	120
17	การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของคุณงามความดีโดยรวมและราย ด้านของ กลุ่มทดลอง ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติด ตามผล.....	121
18	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษา ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	122

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
19 คำอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษา ปริญญาตรีมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร	174
20 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนา คุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	180

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันคุณภาพความดีของนิสิต นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	12
2 กรอบแนวคิดการสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพความดี ของของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ในเขต กรุงเทพมหานคร.....	14
3 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามคุณภาพความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	80
4 ขั้นตอนการสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพความดี ของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ในเขต กรุงเทพมหานคร.....	92
5 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของโมเดลการวัดคุณภาพความดีของ นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร (คะแนนมาตรฐาน).....	95

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2552-2559 ได้ระบุไว้ว่าการพัฒนาคนอย่างรอบด้าน และสมดุลควรมีแนวทางต่าง ๆ ประกอบด้วย (1) พัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ในทุก ระดับและทุกประเภทของการการศึกษา (2) ปลุกฝังและเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีศีลธรรม คุณธรรมและ คุณงามความดี จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึกและมีความภูมิใจในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย มีจิต สาธารณะ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และรังเกียจการทุจริตต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียง (3) เพิ่มโอกาส ทางการศึกษาให้ประชาชนทุกคน ตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิตได้มีโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษาและ การเรียนรู้ โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ยากจนที่อยู่ในท้องถิ่นห่างไกล และ ทุรกันดาร (4) ผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และเสริมสร้าง ศักยภาพการแข่งขัน และร่วมมือกับนานาชาติ (5) พัฒนามาตรฐานและระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา ทั้งระบบประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก (6) ผลิต และพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน มีคุณธรรมและ คุณภาพชีวิตที่ดี จะเห็นได้ว่าแผนการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวได้มุ่งพัฒนาคนอย่างรอบด้านเพื่อให้ เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณงามความดี ที่ต้อง ได้รับการศึกษาและพัฒนาอย่างเร่งด่วน เนื่องจากคุณงามความดีเป็นนามธรรมที่อยู่ในตัวบุคคลที่ สามารถแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมได้ตลอดเวลาทั้งในทางที่เป็นประโยชน์และเป็นโทษ ดังนั้น การศึกษาและการพัฒนาคุณงามความดีของบุคคลจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างที่จะทำให้เกิดการแสดงออก ของพฤติกรรมเป็นไปในทางที่เหมาะสม(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: 5)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542: 253) ได้ให้ความหมายของคำว่า “Virtue” หมายถึง สภาพคุณงามความดี กล่าวคือ ถ้าบุคคลเป็นคนดี มีคุณงามความดี มีคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาทั้งตัวบุคคลและสังคมไทยให้เจริญในทุกๆด้าน ทำให้สังคม เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งความสงบสุข การพัฒนาวัยรุ่นและเยาวชนในปัจจุบัน จึงถือ เป็นหน้าที่หลักของการจัดการเรียนการสอนที่จะต้องพัฒนาวัยรุ่น ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์พร้อม ทั้งปัญญา ความรู้ ควบคู่กับคุณงามความดี ส่วนพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต, 2551: 51) ให้ความหมายของคุณงามความดี ไว้ว่าหมายถึง ธรรมที่เป็นคุณความดีงาม สภาพที่เกื้อกูลกัน ซึ่งสอดคล้องกับ วีรวิท คงศักดิ์ (2555: 20) อธิบายว่า คุณธรรม เป็นคุณงามความดีที่ถูก ปลุกฝังเข้าไปในจิตใจของคนเพื่อให้มีสติระลึกได้ว่าสิ่งใดดีควรทำสิ่งใดไม่ดีไม่ควรทำ โดยยึดถือ ประโยชน์สุขของคนในสังคมส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์กำหนดจึงสามารถสร้างความสงบสุขให้กับ สังคมได้ และ กิตติยา โสภณโกไคย (2554 : ออนไลน์) กล่าวถึงคุณงามความดี ว่าเป็นความดี

ที่เป็นธรรมชาติ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม สภาพคุณงามความดีทางความประพฤติและจิตใจ ความดีที่เป็นธรรมชาติที่เกิดในจิตใจของคน ที่เป็นคุณสมบัติอันดีงาม เป็นเครื่องกระตุ้นผลักดันให้เกิดความรู้สึกประทับใจ ชอบ เกิดจิตสำนึกที่ดี เป็นสิ่งที่ต้องพัฒนาโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดคุณงามความดีขึ้น ซึ่งคุณงามความดีไม่ได้มีความหมายหรือคุณค่าเฉพาะในทางพระพุทธศาสนาเท่านั้น หากแต่เป็นแนวคิดสากล เพราะเป็นหลักการที่สังคมมนุษย์จะต้องประพฤติปฏิบัติ และมีความสำคัญที่จะเกื้อกูลให้สังคมมนุษย์ได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ถ้ากฎหมาย กฎระเบียบหรือข้อบังคับต่างๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อควบคุมความประพฤติของมนุษย์ไม่ให้ล่วงละเมิดสิทธิระหว่างกันแล้ว ดังนั้นคุณงามความดี จึงเปรียบเหมือนกฎเกณฑ์ที่ควบคุมการแสดงพฤติกรรม ความคิดของมนุษย์ให้ยอมรับและเข้าใจความหมายที่แท้จริงของชีวิต ด้วยสาเหตุดังกล่าวนี้ การสร้างคุณงามความดีให้เกิดขึ้นได้จึงต้องอาศัยการพัฒนากระบวนทัศน์ให้เข้าไปอยู่ในทุกช่วงชีวิตของมนุษย์ และทุกภาคส่วนของสังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณงามความดีให้เกิดขึ้นได้ (สุรางคณา ฌ นคร, 2556: 113)

จากการศึกษาเอกสารต่างๆ ในต่างประเทศ ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับคุณงามความดี และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป คือ แนวคิดของปีเตอร์สันและเซลิเกแมน (Peterson; & Seligman, 2004: 197-289) ที่อธิบายไว้อย่างชัดเจนว่าคุณงามความดี (Virtue) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาซึ่งแสดงให้เห็นถึงแนวทางการกระทำ พฤติกรรม หรือความคิด ที่บ่งบอกถึงมาตรฐานทางคุณงามความดีของมนุษย์ และเป็นรูปแบบของความคิดและการกระทำบนพื้นฐานของสิ่งดีงาม ดังนั้นคุณงามความดีเป็นบริบทกว้างๆ ของค่านิยม บุคคลแต่ละคนมีค่านิยมภายในที่เป็นหลักของความเชื่อ ความคิด มุมมอง ของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน ดังที่ปีเตอร์สันและเซลิเกแมนได้เสนอแนวความคิดของคุณงามความดีไว้ 6 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ด้านปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) หมายถึง คุณลักษณะของการสร้างสรรค์ คิดวิธีที่แปลกใหม่และมีประสิทธิภาพที่จะทำสิ่งนั้นมีความอยากรู้อยากเห็น ให้ความสนใจในทุกประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง เปิดใจยอมรับกับการคิดสิ่งต่างๆ และพิจารณาอย่างรอบด้าน มีความใฝ่เรียนรู้ องค์ประกอบที่ 2 ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว (Courage) หมายถึง คุณลักษณะของความถูกต้อง กล้าพูดความจริง และนำเสนอตัวเองในทางที่เป็นจริง มีความกล้าหาญที่จะยืนหยัดต่อความถูกต้อง กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ และยอมรับผลที่จะเกิดขึ้น และการใช้ชีวิตให้มีความสุข มีความตื่นตัวและมีพลัง องค์ประกอบที่ 3 ด้านความเป็นมนุษย์ (Humanity) หมายถึง คุณลักษณะของการแสดงความรักต่อเพื่อนมนุษย์ มีเมตตา และกรุณา ทั้งรักตนเองและรักผู้อื่น องค์ประกอบที่ 4 ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม (Justice) หมายถึง คุณลักษณะของความเป็นธรรมปฏิบัติต่อทุกคนในแนวเดียวกันตามความเป็นธรรมและยุติธรรม ความเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมของกลุ่มและสามารถทำให้งานสำเร็จได้ และมีการทำงานเป็นทีม สามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้เป็นอย่างดี องค์ประกอบที่ 5 ด้านการควบคุมอารมณ์ (Temperance) หมายถึง คุณลักษณะของการรู้จักควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบวินัย มีความสุขุมรอบคอบ ใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจสิ่งต่างๆ ความระมัดระวัง ความอ่อนน้อมถ่อม

ตน และการรู้จักประมาณตนเองประกอบด้วย การให้อภัยผู้ที่กระทำความผิด การพูดเพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จ มีความระมัดระวังเกี่ยวกับการเลือก ไม่พูดหรือทำสิ่งที่จะเกิดความเสียหายในภายหลัง และสามารถควบคุมความรู้สึกและการกระทำได้อองค์ประกอบที่ 6 ด้านความเข้าใจในชีวิต (Transcendence) หมายถึง คุณลักษณะของการเห็นคุณค่าของความงามและความดีชื่นชมความถูกต้องดีงามมีความกตัญญูตระหนักถึงผู้มีพระคุณและสิ่งดีที่เกิดขึ้นในชีวิต มีความหวัง และสามารถทำให้บรรลุตามที่หวังไว้ การใช้ชีวิตอย่างมีอารมณ์ขัน ชอบหัวเราะและมีรอยยิ้มสำหรับทุกคน และมีความเชื่อ ความศรัทธาต่อสิ่งที่คิดและทำ

จากประเด็นดังกล่าวข้างต้นเกี่ยวกับคุณงามความดีในต่างประเทศซึ่งสอดคล้องกับการให้ความหมายของ แสง จันทร์งาม (2555: 218-299) กล่าวถึงคุณธรรม ความดี ประกอบไปด้วย ความรับผิดชอบ (Accountability) ความซื่อสัตย์ (Honesty) ความมีเหตุผล (Rationality) ความกตัญญู กตเวทิตา (Gratitude) ความมีระเบียบวินัย (Disciplined) ความเสียสละ (Sacrifice) การประหยัด (Thrifty) ความอุตสาหะ (Diligence) ความสามัคคี (Harmony) ความเมตตาและกรุณา (Loving Kindness and Compassion) และความยุติธรรม (Justice) และวีรวิท คงศักดิ์ (2555: 6) ได้กล่าวไว้ว่า "คุณงามความดี" (Virtue) เป็นคุณงามความดีที่ถูกปลูกฝังเข้าไปในจิตใจของคนเพื่อให้มีสติระลึกได้ว่า สิ่งใดดีควรทำ สิ่งใดไม่ดี ไม่ควรทำ โดยยึดถือ "ประโยชน์สุข" ของคนในสังคมส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์กำหนดจึงสามารถสร้างความสงบสุขให้กับสังคมนั้นได้เพราะทุกคนรู้ สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อสังคม ทำให้ไม่กระทำในสิ่งที่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นเพื่อประโยชน์ของตน ซึ่งสอดคล้องกับพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต, 2551: 55) ได้กล่าวว่า คุณงามความดี ถือว่าเป็นสิ่งที่ทุกคนควรมี เพราะคุณงามความดีเป็นคุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่ทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์ทั่วไป คุณงามความดีตามแนวคิดของนักปราชญ์ทั้งหลายจึงจำแนกออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนความรู้ความเข้าใจ ส่วนอารมณ์ความรู้สึกและส่วนที่เป็นพฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงออกมา เช่น การปฏิบัติตามศาสนา การควบคุมตนเอง ความกล้าหาญ ความยุติธรรม ฯลฯ ผู้มีคุณงามความดีจึงเป็นผู้ที่ถึงพร้อมด้วยความรู้ความเข้าใจ อารมณ์ ความรู้สึกและพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างถูกต้องดีงาม การที่ผู้บริหารจะพัฒนาตนเองทางด้านคุณงามความดี หรือการที่ผู้บริหารจะพัฒนาผู้อื่นที่แวดล้อมใกล้ชิด และเกี่ยวข้องอยู่ในความดูแล เพื่อให้เป็นบุคคลผู้มีคุณงามความดี จึงต้องเริ่มจากการพัฒนาปัญญา พัฒนาจิตใจ อารมณ์ เพื่อให้ทั้งสองส่วนนี้เป็นตัวควบคุมพฤติกรรมของบุคคลผู้นั้นต่อไป

ปัจจุบันสังคมไทยที่เคยมีวิถีชีวิตแบบพึ่งพาอาศัยเกื้อกูลแบ่งปัน เอื้ออาทรต่อกัน เปลี่ยนเป็นสังคมที่เข้าสู่ระบบการแข่งขัน มีชีวิตที่เร่งรีบขึ้น ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายและใช้อย่างสิ้นเปลือง วัฒนธรรมอันดีงามถูกละเลย เป็นเหตุให้เกิดปัญหาทางคุณงามความดีสะสมในทางลบ อันเนื่องมาจากความอยากได้ อยากมี อยากเป็นเหมือนและทัดเทียม จึงพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างทุกรูปแบบเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนนั้นปรารถนาต้องการ สอดคล้องกับคุณาพร ไชยโรจน์ (2555: 5) สังคมไทยที่เปลี่ยนย้ายถ่ายโอนไปสู่ยุคใหม่กลายเป็นเงื่อนไขที่ทำให้วิถีชีวิตเดิมต้องแปรเปลี่ยน ไปผูกพันอยู่กับความเจริญทางด้านวัตถุ เน้นกระแสวัตถุนิยม เน้นการพัฒนาด้านมิติ

ของคน และการปรับโครงสร้างของระบบต่างๆ ที่อยู่รอบตัวคน แต่ขาดพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตที่ดี ส่งผลให้ต้องประสบกับอุปสรรคปัญหาที่ทำทลาย การตัดสินใจอย่างฉับพลัน ขาดการกลั่นกรอง ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านคุณงามความดี และปัญหาสังคมตามมารวมถึงเรื่องต่างๆ เพิ่มขึ้นในอนาคต ส่งผลให้เกิดความอ่อนแอของสังคมไทยในยุคเน้นวัตถุนิยมดังปรากฏในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมพร เทพสิทธา (2542:15-16) ที่ได้กล่าวไว้ว่าสภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีความสับสนยุ่งยากวุ่นวาย ไม่สงบสุขเท่าที่ควร ซึ่งปัญหาเกิดจากการขาดคุณงามความดี เช่น ขาดระเบียบวินัย เห็นแก่ตัว ขาดความซื่อสัตย์ ขาดความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ไม่รู้จักควบคุมอารมณ์

ปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนั้นเป็นปัญหาที่พบเจอในสังคมไทยปัจจุบัน หนึ่งในกลุ่มคนที่มีปัญหา คือ กลุ่มวัยรุ่น ซึ่งเป็นช่วงวัยที่เริ่มต้นของการเรียนรู้การใช้ชีวิตอยู่ในสังคม การคิดวิเคราะห์ และการเปิดรับประสบการณ์ใหม่ๆ ทำให้วัยรุ่นเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบสูงที่สุด สอดคล้องกับจิราพร หัสเนตร (จิราพร หัสเนตร. 2548: 119; อ้างอิงจากอรพินท์ สันติชัยอนันต์, 2549 : 3) กล่าวว่า จากปัญหาของวัยรุ่นไทยในหลายๆ ด้าน ทั้งทางด้านปัญหาค่านิยมผิดๆ เกี่ยวกับการกล้าแสดงออก โดยขาดการยับยั้งชั่งใจ การแสดงออกถึงความรุนแรง ความอยากรู้อยากเห็นในทางที่ผิด การมั่วสุม ยาเสพติด ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ เด็กและเยาวชนมองว่าเป็นแฟชั่น และเป็นปัญหาที่ซึมลึกและขยายวงกว้างออกไป การเกิดภาวะวิกฤตดังกล่าวทำให้หลายฝ่ายมีความเห็นว่า สังคมปัจจุบันเกิดการย่อหย่อนในการอบรมบ่มนิสัยให้วัยรุ่นของชาติมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเองและรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีคุณธรรมจริยธรรม คุณงามความดี มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย ขยัน อดทน ประหยัด ลดค่านิยมเชิงวัตถุ มุ่งมั่นพัฒนาคนให้มีชีวิตที่พอเพียง สอดคล้องกับแนวคิดของ จุริรัตน์ เสนาะกรรณ (2557: 12) กล่าวว่าโลกปัจจุบันกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ยุคแห่งการแข่งขันและมีการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดในสังคม ทำให้คุณงามความดี อันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้คนในสังคมลดลงไปมาก เยาวชนรุ่นใหม่เกิดมาท่ามกลางความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม ท่ามกลางการแข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งความเจริญก้าวหน้าในการประกอบวิชาชีพ ตลอดจนการมีวิถีชีวิตและดำเนินชีวิตประจำวัน การศึกษาและวิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม คุณงามความดี จึงเป็นสิ่งสำคัญในการหล่อหลอมขัดเกลาจิตใจของเยาวชนไทยให้จิตใจดียิ่งขึ้น เพื่อจะเป็นความหวังทางพลังคุณค่าในตัวตนอันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติในอนาคตอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ ศีลธรรม โพนะทา (2546: 1) กล่าวว่า ทุกวันนี้ชาวทางหน้าหนังสือพิมพ์รายวันและโทรทัศน์ส่วนใหญ่ มักเป็นข่าวอาชญากรรม การใช้ความรุนแรงโดยปราศจากการยับยั้งชั่งใจ ปัญหาการควบคุมอารมณ์ ปัญหาการขาดความยุติธรรม เป็นต้น ซึ่งบ่งบอกถึงความเสื่อมทางคุณงามความดี ของคนในสังคม และปัญหาดังกล่าวปรากฏมากขึ้นในกลุ่มวัยรุ่นที่เป็นกำลังของชาติด้วย สิ่งเหล่านี้เป็นสัญญาณเตือนอันตราย ที่เรียกร้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้องควรเร่งให้ความสนใจแก้ไขปัญหาในกลุ่มวัยรุ่นโดยด่วน ก่อนที่ทุกอย่างจะสายเกินจะเยียวยา

จากการศึกษาข้อมูลสภาพปัญหาการขาดคุณงามความดีของวัยรุ่นในปัจจุบัน พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มของวัยรุ่นไทยเป็นปัญหาของการขาดคุณงามความดีอย่างยั่งยืน ซึ่งในความเป็นจริงแล้ววัฒนธรรมของสังคมไทยก็มีการปลูกฝังคุณงามความดีมาโดยตลอด แต่ยังไม่เห็นผลที่เกิดขึ้นแบบถาวรในขณะที่สังคมไทยต้องการการพัฒนาวัยรุ่นไปสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญา มีความรู้ มีคุณงามความดี ในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (ศีลธรรม โพนะทา.2546:4) ตามที่ ชลธิชา มั่นนวล (2556: บทความออนไลน์ 13 มกราคม 2556) กล่าวถึงปัญหาความเสื่อมโทรมทางคุณธรรม จริยธรรมของวัยรุ่นไทย ไว้ว่า การพัฒนาประเทศด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม จะมีอัตราการเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งนับว่าเป็นอีกหนึ่งความภาคภูมิใจของประเทศไทยในสังคมโลก นอกจากนั้นยังมีการแลกเปลี่ยนความรู้กับนานาประเทศรวมถึงการเปิดรับค่านิยม วัฒนธรรมต่างแดนเข้ามาผสมผสานในวิถีชีวิตอย่างแยบยล แต่อัตราการพัฒนาดังกล่าวกลับสวนทางกับคุณธรรม จริยธรรม คุณงามความดี และค่านิยมอันดีงามของคนในสังคมไทยที่นับวันมีแต่จะเสื่อมถอย ลดน้อยลงไปทุกทีซึ่งสังคมไทยในยุคปัจจุบันมีการเปิดกว้างมากขึ้นในทุกด้าน การติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ค่านิยมต่างๆ จึงเปิดกว้างตามไปด้วยและสร้างการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมมากขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อคุณธรรม จริยธรรมคุณงามความดี โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นที่มีความพร้อมในการเปิดรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นทั้งในและต่างประเทศ ปีเตอร์สันและเซลิกันแมน (Peterson and Seligman, 2004: 197-289) ชี้ให้เห็นว่าการที่วัยรุ่นจะมีองค์ประกอบคุณงามความดีต้องประกอบไปด้วย 6 องค์ประกอบ คือ ด้านปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว (Courage) ด้านความเป็นมนุษย์ (Humanity) ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม (Justice) ด้านการควบคุมอารมณ์ (Temperance) และด้านความเข้าใจในชีวิต (Transcendence) ดังนั้น การพัฒนาคุณงามความดีจึงเป็นสิ่งสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาวัยรุ่นให้เป็นบุคคลที่มีการประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ฉะนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาคุณงามความดีให้เกิดมีในวัยรุ่น และสามารถนำไปพัฒนาวัยรุ่นไทยได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศาสตร์ด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษา

การพัฒนาคุณงามความดีให้กับวัยรุ่นไทยนั้นมีหลากหลายวิธี ได้แก่ การสอนค่านิยมเชิงบวก การฝึกทักษะการใช้เหตุผลเชิงคุณงามความดี การใช้ตัวแบบในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การให้ข้อคิดโดยการสอนหรือให้ข้อมูลความรู้ และการให้คำปรึกษากลุ่ม (Lickona.1994 : 32) สำหรับการให้คำปรึกษากลุ่ม เป็นวิธีหนึ่งที่มีประสิทธิภาพที่จะช่วยในการพัฒนาคุณงามความดีให้กับกลุ่มวัยรุ่นไทย เพราะการให้คำปรึกษากลุ่มเป็นทางเลือกหนึ่งในการพัฒนาคุณงามความดีภายในตัวบุคคลและระหว่างบุคคล เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงซึ่งนำไปสู่ความเจริญงอกงามของบุคคลนั้นๆ (Corey. 2014: 6)

การให้คำปรึกษา (Counseling) คือการให้ความช่วยเหลือแก่บุคคล ซึ่งมีปัญหา ให้เขาสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวในปัจจุบันได้อย่างฉลาดเหมาะสมและมีทักษะในการแก้ปัญหาอื่น ๆ ในอนาคตได้ด้วยตนเอง มีทักษะและความสามารถในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยานั้นแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล (Individual Counseling) และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (Group Counseling) ซึ่งการให้คำปรึกษาทั้งสองประเภท มีทฤษฎีหลาย ๆ ทฤษฎีที่มีเป้าหมายร่วมกัน คือ การสร้างคุณธรรมให้กับมนุษย์ จากกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษากลายเป็นกลุ่มวัยรุ่นที่ต้องเผชิญปัญหาที่คล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น การให้คำปรึกษากลุ่มจึงเป็นวิธีการที่เหมาะสมในการสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับวัยรุ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพด้านร่างกาย จิตใจ และพฤติกรรม ให้วัยรุ่นสามารถเข้าใจตนเองและตัดสินใจเผชิญปัญหาอย่างมีคุณธรรมและกล้าหาญ ดังที่ ไดเออร์และเวรนด์ (ดวงมณี จงรัก 2548: 8, อ้างอิงจาก Dyer & Vriend. 1980) กล่าวว่า เป็นกระบวนการช่วยเหลือที่เริ่มต้นด้วยการให้สมาชิกสำรวจตนเอง เพื่อเปิดเผยความคิดและพฤติกรรมที่ส่งผลร้ายกับตนให้กลุ่มทราบ ผู้นำกลุ่มช่วยให้สมาชิกเข้าใจตนเอง โดยสำรวจถึงข้อดีและข้อเสียของความคิดเห็นและพฤติกรรม ผู้นำกลุ่มช่วยเหลือให้สมาชิกพิจารณาทางเลือกในการแก้ปัญหา และ คอเรียและคอเรีย (Corey; & Corey, 1997: 12-13) อธิบายการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่า เป็นกระบวนการที่เน้นปัญหาเฉพาะซึ่งอาจเป็นเรื่องส่วนตัว เรื่องการศึกษา สังคม และอาชีพ การช่วยเหลือสมาชิกมีเป้าหมายทั้งการป้องกัน การศึกษา และการแก้ไข โดยเน้นความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในกลุ่ม สมาชิกกลุ่มเป็นผู้ที่มีการปรับตัวได้ดีในระดับหนึ่ง โดยไม่ใช่ผู้ที่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างบุคลิกภาพ กลุ่มเป็นสถานที่จำลองชีวิตจริง สมาชิกได้รับข้อมูลสะท้อนกลับระหว่างกันทำให้เข้าใจตนเองเพิ่มขึ้น สมาชิกได้รับความเข้าใจจากเพื่อนสมาชิกและมีการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

จุดมุ่งหมายของทฤษฎีการให้คำปรึกษาทั้งแบบรายบุคคลและแบบกลุ่มหลาย ๆ ทฤษฎี มีเป้าหมายหลักร่วมกันคือ การพัฒนาผู้รับคำปรึกษาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงซึ่งนำไปสู่ความเจริญงอกงาม (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2545: 182–184) กล่าวคือ ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบยิวดบุคคลเป็นศูนย์กลางมุ่งเพิ่มความเชื่อมั่นในการพึ่งพาตนเอง การกำกับตนเอง การกำหนดตนเอง กล้าตัดสินใจเลือกและรับผิดชอบที่จะดำเนินชีวิตตามทางเลือกของตน ส่วนทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง มุ่งเน้นที่การวางแผนเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตนเองเลือก รับผิดชอบต่อทางเลือกและทำตามแผนที่วางไว้โดยไม่มีการแก้ตัว และให้รู้จักประเมินผลของพฤติกรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ในขณะที่ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบอัตถิภาวนิยม มุ่งเน้นการเรียนรู้ที่จะใช้เสรีภาพของชีวิตในการพัฒนาความเป็นตนเองอย่างแท้จริง กล้าเลือกและรับผิดชอบต่อทางเลือกที่ตนเองเป็นผู้ตัดสินใจ ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเกสโตลล์ มุ่งส่งเสริมการบูรณาการตนเองในลักษณะองค์รวม ในขณะที่ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์สัมพันธภาพ ให้ความสำคัญกับการสร้างสัมพันธภาพแบบใกล้ชิดจริงจังกับผู้อื่น และรับผิดชอบที่จะพึ่งพาตนเองเต็มความสามารถ นอกจากนั้น ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้

วิธีการเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายของตนเอง ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเอกัตบุคคล ย้ำถึงการสรรค์สร้างชีวิตของตนเองด้วยรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ และมุ่งสู่เป้าหมายที่ตนเองเป็นผู้กำหนด และทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม มุ่งส่งเสริมการยอมรับตนเองและผู้อื่น อย่างไม่มีเงื่อนไข และสามารถเปลี่ยนแปลงอารมณ์ที่บกพร่องให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

จากประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคุณงามความดีของวัยรุ่นที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร และพัฒนาคุณงามความดีกับนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยการให้คำปรึกษากลุ่ม เนื่องจากนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มีอายุระหว่าง 18 - 22 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยที่เริ่มต้นของการเรียนรู้ที่จะอยู่ในสังคม การคิด การตัดสินใจ และพฤติกรรมที่แสดงออกอยู่บนพื้นฐานของการรับผิดชอบต่อสังคมด้วย เป็นการเริ่มต้นการเรียนรู้ เป็นช่วงที่เปิดใจรับฟังข้อมูล และสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้พร้อมทั้งได้รับการพัฒนา สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงและเติบโตเป็นคนที่มีความดีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมต่อไปในอนาคต (Kohlberg, 2000: 159-161) ดังนั้น นิสิตนักศึกษาปริญญาตรี จึงมีความเหมาะสมที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาและทดลองกับโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดี โดยผู้วิจัยได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาองค์ประกอบของคุณงามความดี เมื่อได้องค์ประกอบเป็นที่เรียบร้อยแล้วผู้วิจัยนำองค์ประกอบที่ได้มาสร้างข้อคำถาม เพื่อเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างและนำมาวิเคราะห์เพื่อทำการสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มในการพัฒนาต่อไปซึ่งประโยชน์ในการพัฒนาคุณงามความดี มีคุณงามความดี สร้างภาพลักษณ์ใหม่ และเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ อันจะส่งผลดีให้เกิดกับความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติต่อไป

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามการวิจัยไว้ดังนี้

1. คุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานครมีองค์ประกอบอะไรบ้างและแต่ละองค์ประกอบเป็นอย่างไร
2. โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานครมีลักษณะเป็นอย่างไร และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาได้อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

3. เพื่อเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพความดี ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะการติดตามผล

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ใน 2 ประเด็นดังนี้

1. ประโยชน์ในเชิงวิชาการ ผลการศึกษานี้ก่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงวิชาการดังนี้

1.1 ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้องค์ประกอบคุณภาพความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างชัดเจนและเชื่อถือได้ โดยมีแบบสอบถามคุณภาพความดีที่มีความละเอียด ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในกลุ่มนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชนได้

1.2 โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการใช้ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มที่หลากหลาย และมีกิจกรรมที่ใช้อย่างละเอียด ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ เช่น อาจารย์ที่ปรึกษา สามารถนำไปใช้ในการปฐมนิเทศนิสิตนักศึกษาใหม่ อาจารย์ฝ่ายกิจการนิสิตสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในกิจกรรมรับน้องใหม่อย่างสร้างสรรค์ได้

2. ประโยชน์เชิงปฏิบัติการ ผลการศึกษานี้ก่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงปฏิบัติการดังนี้

2.1 ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาในเรื่องคุณภาพความดี ที่มีบริบทหรือกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการวิจัยต่อไปได้

2.2 โปรแกรมการให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี สามารถนำไปปรับใช้เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาปริญญาตรี ได้ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยเอกชน และมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบคุณภาพความดี ของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 8 แห่ง ประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 145,652 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 4 แห่ง ประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีเจ้าคุณทหารลาดกระบังการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้หลักการคือ จำนวนที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบ คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 5-10 เท่าของตัวแปรบ่งชี้ (ยุทโทภยวรรณ์. 2557: 73; อ้างอิงจาก Gorsuch.1983: 179) ผู้วิจัยออกแบบข้อคำถามทั้งหมด129ข้อ ดังนั้นขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ดีเท่ากับ 1,200 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi stage random sampling) ดังนี้

2.1 ศึกษาโดยใช้วิธีการสุ่มมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร จาก 8 แห่ง ได้มา 4 แห่ง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม โดยมีมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยการสุ่ม

2.2 ทำการสุ่มคณะฯ ในแต่ละมหาวิทยาลัยจาก 4 แห่ง ได้มหาวิทยาลัยละ 2 คณะฯ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม โดยมีคณะฯ เป็นหน่วยการสุ่ม

2.3 ทำการสุ่มสาขาฯ ในแต่ละคณะฯ ได้คณะฯ ละ 2 สาขาฯ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Custer Random Sampling) โดยมีสาขาฯ เป็นหน่วยการสุ่ม

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร มีดังนี้

1. ตัวแปรโครงสร้าง ประกอบด้วย

- 1.1 ด้านปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge)
- 1.2 ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว (Courage)
- 1.3 ด้านความเป็นมนุษย์ (Humanity)
- 1.4 ความถูกต้องเที่ยงธรรม (Justice)
- 1.5 การควบคุมอารมณ์ (Temperance)
- 1.6 ความเข้าใจในชีวิต (Transcendence)

2. ตัวแปรแฝง ประกอบด้วย

2.1 ด้านปัญญาและความรู้ ได้แก่

- 2.1.1 ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)
- 2.1.2 ความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity)
- 2.1.3 การเปิดใจยอมรับ (Open-mindedness)

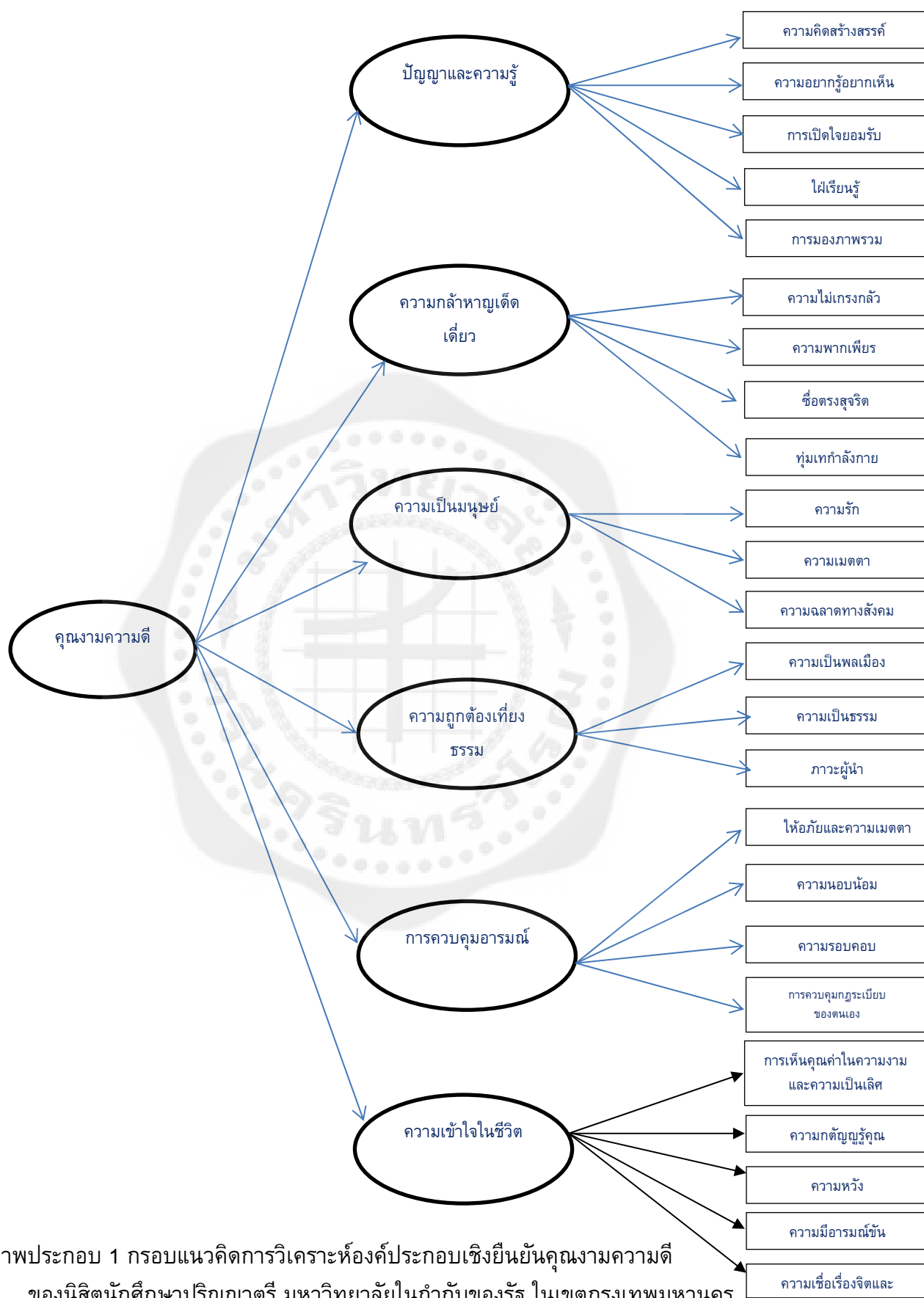
- 2.1.4 ใฝ่เรียนรู้ (Love of learning)
- 2.1.5 การมองภาพรวม (Perspective)
- 2.2 ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว (Courage)
 - 2.2.1 ความไม่เกรงกลัว (Bravery)
 - 2.2.2 ความพากเพียร (Persistence)
 - 2.2.3 ความซื่อตรง สุจริต (Integrity)
 - 2.2.4 พุ่มพวงกำลังกาย (Vitality)
- 2.3 ความเป็นมนุษย์ (Humanity)
 - 2.3.1 ความรัก (Love)
 - 2.3.2 ความเมตตา (Kindness)
 - 2.3.3 ความฉลาดทางสังคม (Social intelligence)
- 2.4 ความถูกต้องเที่ยงธรรม (Justice)
 - 2.4.1 ความเป็นพลเมือง (Citizenship)
 - 2.4.2 ความเป็นธรรม (Fairness)
 - 2.4.3 ภาวะผู้นำ (Leadership)
- 2.5 การควบคุมอารมณ์ (Temperance)
 - 2.5.1 การให้อภัยและความเมตตา (Forgiveness and mercy)
 - 2.5.2 ความนอบน้อม (Modesty)
 - 2.5.3 ความรอบคอบ (Prudence)
 - 2.5.4 การควบคุมกฎระเบียบของตนเอง (Self-regulation)
- 2.6 ความเข้าใจในชีวิต (Transcendence)
 - 2.6.1 การเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ (Appreciation of beauty and excellence)
 - 2.6.2 ความกตัญญูรู้คุณ (Gratitude)
 - 2.6.3 ความหวัง (Hope)
 - 2.6.4 ความมีอารมณ์ขัน (Humor)
 - 2.6.5 ความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ (Spirituality)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการศึกษาองค์ประกอบคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างกับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษา และดำเนินการสนทนากลุ่มก่อนเพื่อกำหนดองค์ประกอบคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี และนำข้อมูล

พิจารณาร่วมกับองค์ประกอบคุณงามความดี จากกรอบแนวคิดของปีเตอร์สันและซีลิกแมน (Peterson and Seligman ; 2004) แล้วสรุปองค์ประกอบของคุณงามความดีได้ 6 องค์ประกอบ แล้วนำองค์ประกอบเหล่านี้มาใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) อันดับี่ 2 ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันคุณงามความดี
ของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ระยะที่ 2 การพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยการให้คำปรึกษากลุ่ม

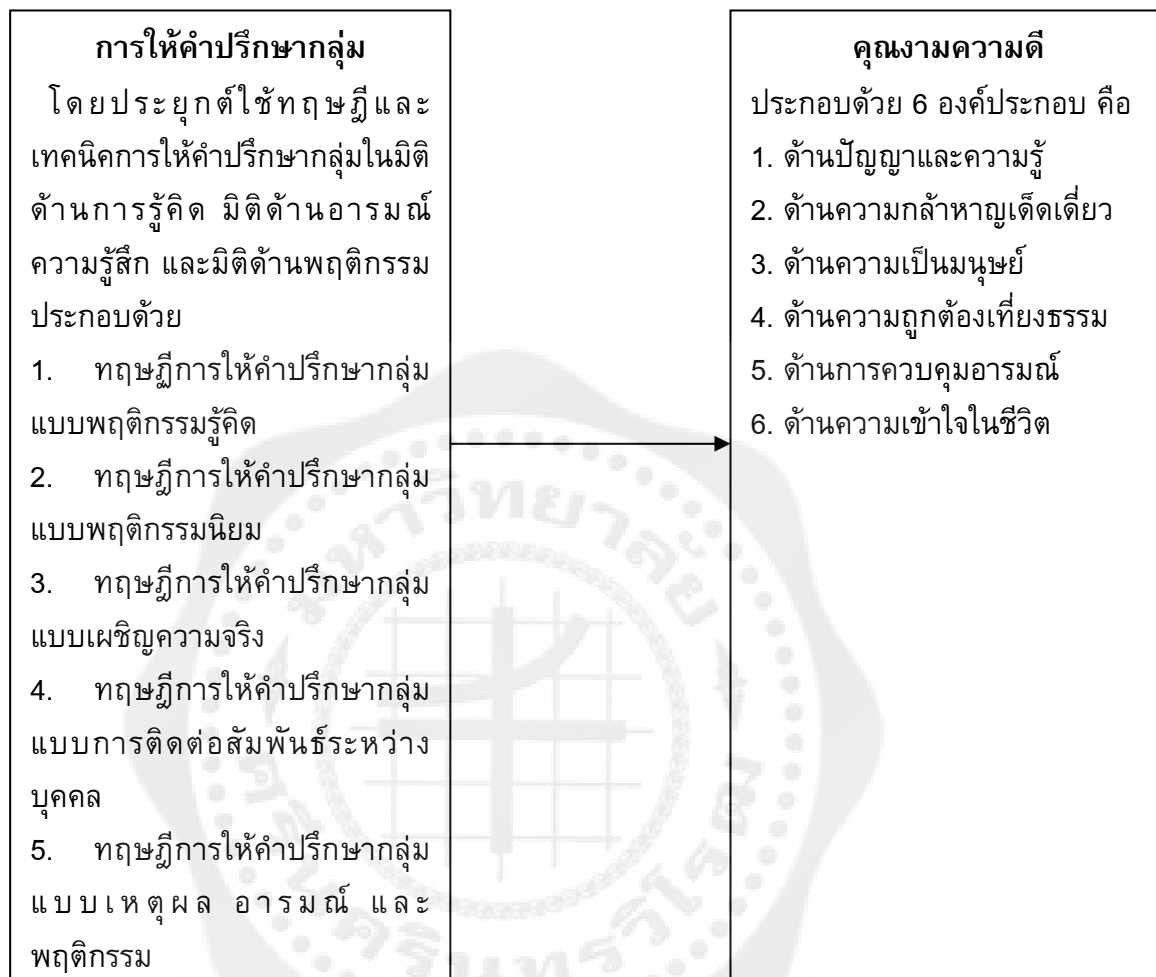
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นนิสิตนักศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 3ที่ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในระยะที่ 1 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์การพิจารณา คือ นำคะแนนรวมที่ได้จากการทำแบบสอบถามคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีมาเรียงลำดับจากมากไปน้อย แล้วคัดเลือกนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีที่มีคะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงไปได้มาจำนวน 20 คน จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่ม และได้อาสาสมัครด้วยความเต็มใจมาเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 8 คน ซึ่งเป็นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยอ้างอิงตามแนวคิดการกำหนดเกณฑ์ของจาคอบส์เมสสัน และฮาร์วิล (Jacobs; Masson; & Harvill. 2009: 41-42) ที่ว่าขนาดสมาชิกกลุ่มในการให้คำปรึกษาที่ได้ผลควรมีจำนวนสมาชิก 5-8 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

1. ตัวแปรจัดกระทำ (Treatment Variable) คือ โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม
2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ คุณภาพชีวิต

กรอบแนวคิดการพัฒนาคุณงามความดีในการให้คำปรึกษากลุ่ม

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดการพัฒนาคุณงามความดีในการให้คำปรึกษากลุ่ม

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร หมายถึง นิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วย 8 มหาวิทยาลัย ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และมหาวิทยาลัยศิลปากร

นิยามเชิงปฏิบัติการ

คุณงามความดี หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับความคิดและแนวโน้มของการกระทำ พฤติกรรม ที่เป็นมาตรฐานทางคุณงามความดีของมนุษย์เป็นความดีงามที่ถูกปลูกฝังขึ้นในจิตใจ การประพฤติปฏิบัติตามความดีงามของคุณธรรมทั้งทางกาย ทางวาจา ทางใจ เกิดสติปัญญา ความกล้าหาญ มีมนุษยธรรม ความเป็นธรรม สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง และการเข้าใจความหมายของชีวิต จนเกิดจิตสำนึกที่ดีรู้จักรับผิดชอบ เกรงกลัวต่อการกระทำสิ่งไม่ดี โดยประการต่างๆ เมื่อเกิดคุณงามความดีขึ้นแล้วก็จะทำให้เป็นผู้มีจิตใจดี และคิดแต่สิ่งที่ดี ซึ่งครอบคลุม 6 องค์ประกอบ คือ

1. ด้านปัญญาและความรู้ หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านความคิด นำมาซึ่งการพัฒนาทักษะและการใช้ความรู้ ประกอบด้วยด้านย่อย

1.1 ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่สามารถใช้กระบวนการคิดนำมาพัฒนาและสร้างสรรค์ให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ เกิดสิ่งใหม่ขึ้น ได้แก่ มีความคิดที่แปลกใหม่ มีความคิดที่ไม่เหมือนใคร มีความคิดริเริ่มและมีประสิทธิภาพในการคิดและทำสิ่งต่างๆ ที่ทำให้ตนเองรู้สึกมีคุณค่า

1.2 ความอยากรู้อยากเห็น หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่สามารถพัฒนาตนเองให้กระตือรือร้นที่จะศึกษาและค้นคว้าความรู้ใหม่ตลอดเวลา ได้แก่ ชอบทดลองทำสิ่งใหม่ เปิดรับประสบการณ์และการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว สนใจสิ่งใหม่ๆ และกระตือรือร้นหาสิ่งที่น่าสนใจที่เป็นประโยชน์กับการดำเนินชีวิต

1.3 การเปิดใจยอมรับ หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่เป็นบุคคลที่มีเหตุผลเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความใจกว้าง และสามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาตนเอง ได้แก่ รับฟังความคิดเห็นของคนอื่นและนำมาปรับปรุงพัฒนาตัดสินใจอย่างรอบคอบและยอมรับผลที่จะตามมา ใช้เหตุผลในการตัดสินใจ

1.4 ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีความสามารถศึกษาองค์ความรู้เดิมและองค์ความรู้ใหม่ๆ นำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน ได้แก่ เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ตื่นเต้นกับการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต การอ่านหนังสือประเภทต่างๆ เพื่อหาความรู้

1.5 การมองภาพรวม หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีความรอบคอบในการคิดและตัดสินใจจากข้อมูลหลายด้าน มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ได้แก่ มีความสามารถในการเสนอมุมมองที่ดีให้กับผู้อื่น มีมุมมองในการดำเนินชีวิตได้อย่างเข้าใจ มีการมองตนเองและผู้อื่นอย่างเข้าใจและมีความหลากหลาย มีมุมมองในการมองโลกในแง่บวกต่อตนเองและผู้อื่นตลอดเวลา มีมุมมองที่แตกต่างจากคนอื่น ๆ สามารถมองสิ่งต่างๆ ในภาพรวมแล้วเกิดความเข้าใจ

2. ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านอารมณ์และความรู้สึกทั้งภายในและภายนอก ไม่กลัวอุปสรรค ไม่กลัวความท้าทาย และไม่กลัวความยุ่งยาก นำมาซึ่งการรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองให้บรรลุเป้าหมายถึงแม้จะมีคนคัดค้านประกอบไปด้วยด้านย่อย

2.1 ความไม่เกรงกลัว หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่สามารถทำหน้าที่ของตนเองให้บรรลุเป้าหมายได้แม้จะมีอุปสรรค ไม่กลัวต่อการคุกคาม มีความท้าทาย กล้าพูดสิ่งที่ถูกต้องแม้ว่าจะเกิดความขัดแย้ง เชื่อมั่นในการทำหน้าที่ของตนเอง ได้แก่ กล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ถูกต้อง กล้าคิดกล้าทำ เชื่อมั่นในการตัดสินใจ ยืนหยัดต่อความคิด

2.2 ความพากเพียร หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีความอดทนต่อสิ่งที่กำลังเผชิญหน้า แม้จะเจออุปสรรคก็ไม่ย่อท้อต่อการทำให้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ การอดทนต่อความยากลำบาก เชื่อว่าความพยายามทำให้ประสบความสำเร็จได้ ไม่ยอมแพ้แม้จะเจออุปสรรคหรือปัญหา

2.3 ซื่อตรง สุจริต หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่เป็นคนตรงไปตรงมา กล้ายืนหยัดต่ออารมณ์และความรู้สึกของตนเอง ประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกง และไม่หลอกลวง ได้แก่ มีความจริงใจ รักษาสัญญา ทำสิ่งต่างๆโดยไม่หวังผลตอบแทน ยึดถือความซื่อสัตย์สุจริตในการดำเนินชีวิต เชื่อว่าความซื่อสัตย์สุจริตทำให้ประสบความสำเร็จได้

2.4 ทุ่มเทกำลังกาย หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีชีวิตชีวา มีความสดชื่นคึกคักความรื่นเริงเบิกบานใจ ความกระปรี้กระเปร่าในการทำสิ่งต่างๆได้แก่ มีความกระตือรือร้นทำสิ่งต่างๆเต็มกำลังความสามารถ ไม่ทำอะไรครึ่งๆกลางๆ ทำตัวเองให้พร้อมกับสถานการณ์ต่างๆที่จะเกิดขึ้น

3. ด้านความเป็นมนุษย์ หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านความเป็นมนุษย์ ความมีมนุษยธรรม มีความรักความเมตตาต่อผู้อื่น มีความฉลาดในการอยู่ร่วมกันในสังคม ประกอบไปด้วยด้านย่อย

3.1 ความรัก หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่สามารถแสดงความรักต่อผู้อื่นได้อย่างเปิดเผย และจริงใจ ได้แก่ เห็นคุณค่าในความสัมพันธ์กับคนอื่นใส่ใจเพื่อนร่วมงาน คิดถึงความรู้สึกของคนอื่น เชื่อว่าความรักเป็นสิ่งที่ดี

3.2 ความเมตตา หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น ช่วยเหลือเมื่อผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนอย่างเต็มใจ ได้แก่ ช่วยเหลือผู้อื่นโดยที่ไม่ได้ขอให้ช่วย แสดงความยินดีกับคนอื่นเมื่อมีความสุข เห็นอกเห็นใจผู้อื่น การทำสิ่งดีๆเพื่อคนอื่น

3.3 ความฉลาดทางสังคม หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่สามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตให้เข้ากับสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้โดยไม่เกิดปัญหา ได้แก่ ควบคุมอารมณ์ในการแสดงออกของพฤติกรรมที่เหมาะสม การตระหนักถึงความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นปรับตัวให้เข้ากับความแตกต่างทางสังคมได้

4. ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านความเป็นธรรม ความยุติธรรม ความเที่ยงธรรม การทำหน้าที่เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม มีความเป็นผู้นำการกระทำสิ่งต่างที่มีความยุติธรรม ประกอบไปด้วยด้านย่อย

4.1 ความเป็นพลเมือง หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่สามารถรับผิดชอบต่อผลจากการกระทำของตนเองต่อสังคม เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวม ได้แก่ ความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม ให้ความเคารพต่อกลุ่ม ทำงานร่วมกับคนอื่นได้

4.2 ความเป็นธรรม หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่ไม่ตัดสินผู้อื่นด้วยข้อมูลจากฝ่ายเดียว ได้แก่ การปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความเป็นธรรมและยุติธรรม ไม่ปล่อยให้อคติส่วนตัวไปตัดสินคนอื่น ให้โอกาสกับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

4.3 ภาวะผู้นำ หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่ทำให้กลุ่มบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ สามารถสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นภายในกลุ่มและความสัมพันธ์อันดีของกลุ่ม ได้แก่ การส่งเสริมให้กลุ่มหรือสมาชิกของกลุ่มทำในสิ่งที่ถูกต้อง รักษาความสัมพันธ์อันดีภายในกลุ่ม มีความสามารถในการทำกิจกรรม

5. ด้านการควบคุมอารมณ์ หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านการป้องกันและการควบคุมอารมณ์ของตนเอง การตัดสินใจทำสิ่งต่างๆ ด้วยความระมัดระวัง เกิดความอ่อนน้อมถ่อมตน การรู้จักประมาณตนเอง และมีความรอบคอบ ประกอบด้วยด้านย่อย

5.1 การให้อภัยและความเมตตา หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มองโลกในแง่ดี ให้โอกาสสำหรับบุคคลที่ทำผิดพลาดโดยไม่ถือโทษ และไม่พยาบาท ได้แก่ การให้อภัยต่อการทำผิดของผู้อื่น การยอมรับข้อบกพร่องของคนอื่น ให้โอกาสผู้อื่นเสมอ ไม่เคียดแค้นหรือแก้แค้นผู้อื่น

5.2 ความนอบน้อม หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่ไม่โอ้อวดต่อความรู้ความสามารถของตนเอง และชื่นชมต่อความสามารถของผู้อื่น ได้แก่ ไม่คิดว่าตนเองพิเศษหรือเหนือกว่าคนอื่น ไม่โอ้อวดต่อความรู้ความสามารถของตนเอง

5.3 ความรอบคอบ หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่สามารถคิดและตัดสินใจโดยใช้เหตุผลอย่างรอบด้าน ได้แก่ การตัดสินใจเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างระมัดระวัง ไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนการตัดสินใจเพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยง ไม่พูดหรือทำในสิ่งที่อาจจะทำให้เกิดการเสียใจ

5.4 การควบคุมกฎระเบียบของตนเอง หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีการควบคุมประพฤติของตนเองตามกฎระเบียบ มีความสามารถในการยับยั้งชั่งใจในการทำสิ่งต่างๆ การตัดสินใจโดยปราศจากอารมณ์ ได้แก่ การควบคุมความรู้สึกดีใจหรือเสียใจของตนเอง การยอมรับการถูกลงโทษเมื่อกระทำความผิดการปฏิบัติตามกฎระเบียบของตนเอง

6. ด้านความเข้าใจในชีวิต หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านการเข้าใจในชีวิต การรู้จักตัวเองที่สอดคล้องกับความจริงในการใช้ชีวิต การเห็นคุณค่าและความงามของสิ่งต่างๆ รอบตัว รู้คุณค่าอุปการะที่ท่านทำให้แก่ตนเอง ดำรงชีวิตอยู่ด้วยความหวัง มีลักษณะนิสัยการใช้ชีวิตที่มักเห็นเรื่องต่างๆ เป็นเรื่องชวนขัน ประกอบด้วยด้านย่อย

6.1 การเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่สามารถเลือกที่จะซึมซับสิ่งดีๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน สามารถสร้างความสุขจากสิ่งเล็กๆ น้อยๆ รอบตัว ได้แก่ การเห็นคุณค่าและความงามของสิ่งต่างๆ รับรู้ความเป็นเลิศหรือผลสำเร็จของการทำงาน ชาบซึ่งประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

6.2 ความกตัญญู รู้คุณ หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่รู้จักคุณผู้อุปการะที่ท่านทำให้แก่ตนเอง และแสดงความขอบคุณเมื่อผู้อื่นทำสิ่งดีๆ ให้ ได้แก่ สำนึกและการแสดงความขอบคุณต่อผู้มีพระคุณ การตระหนักถึงสิ่งที่ผู้อื่นทำให้ตนเอง

6.3 ความหวัง หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่สามารถทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้จากการมีแรงผลักดันตนเองด้วยความหวังที่จะสำเร็จ ได้แก่ มองในแง่ดี มองเห็นอนาคต มีการวางแผนแนวทางในอนาคต การคาดหวังสิ่งที่ดีที่สุดในอนาคตการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายมีความเชื่อในเรื่องของอนาคตที่ดีเป็นสิ่งที่เราสามารถทำได้

6.4 ความมีอารมณ์ขัน หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีลักษณะนิสัยการใช้ชีวิตที่มักเห็นเรื่องต่างๆ เป็นเรื่องชวนขัน สามารถสร้างรอยยิ้มให้ตนเองและผู้อื่นได้แม้จะอยู่ในสถานการณ์ที่ตึงเครียด มองปัญหาทุกอย่างที่เกิดขึ้นย่อมมีทางออกเสมอ ได้แก่ มีความสนุกสนานในชีวิต ชอบสร้างเสียงหัวเราะ การหยอกล้อ การนำรอยยิ้มมาสู่ผู้อื่น

6.5 ความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีเป้าหมายและมีความเชื่อว่าจะทำให้สำเร็จตามเป้าหมาย ได้แก่ มีความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ความหมายของการดำรงชีวิต เชื่อมโยงกับความหมายของชีวิตที่ทำให้เกิดสิ่งต่างๆ และศรัทธาต่อการดำรงชีวิต

2. โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับการพัฒนาคุณงามความดี หมายถึง รูปแบบหรือวิธีการช่วยเหลือให้นิสิตนักศึกษามีคุณงามความดีเพิ่มขึ้น โดยใช้กระบวนการให้คำปรึกษากลุ่มมีโครงสร้างความสัมพันธ์ของทฤษฎีของการให้คำปรึกษากลุ่มที่นำมาใช้ในการพัฒนาคุณงามความดีในแต่ละองค์ประกอบ คือ ภูมิปัญญาและความรู้ ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ความเป็นมนุษย์ ความถูกต้องเที่ยงธรรม การบังคับตนเอง และจิตอิสระ ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 ขั้นการเริ่มต้น ในขั้นนี้เริ่มต้นตั้งแต่การพบกันครั้งแรกระหว่างสมาชิกกับผู้นำกลุ่มในการดำเนินการฝึกอบรมกลุ่มเชิงจิตวิทยาในแต่ละครั้ง โดยผู้นำกลุ่มจะต้องให้ความสำคัญกับการสร้างสัมพันธภาพ (Relationship Building) ผู้นำกลุ่มจะต้องรู้จักสมาชิกทุกคนและระหว่างสมาชิกกับสมาชิกคนอื่นในกลุ่มด้วย ผู้นำกลุ่มควรมีการสร้างบรรยากาศที่ดี สนุกสนาน รื่นรมย์ให้กับสมาชิกกลุ่มรู้สึกผ่อนคลาย มีการกำหนดหน้าที่ต่าง ๆ ในกลุ่ม (Task Orientation Function)

อีกทั้งจะต้องมีการกำหนดโครงสร้างของกลุ่ม มีการบอกถึงวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษากลุ่มในแต่ละครั้ง

2.2 ขั้นตอนการให้คำปรึกษากลุ่ม เป็นขั้นที่สมาชิกกลุ่มแต่ละคนเริ่มมีความคุ้นเคยกันและไว้วางใจกัน โดยสมาชิกกลุ่มแต่ละคนสามารถพูดถึงความคิด ความรู้สึกต่อปัญหาของเขาอย่างเปิดเผย ความมุ่งหมายสำคัญของขั้นตอนนี้คือให้สมาชิกกลุ่มเข้าใจปัญหาของตนเองอย่างชัดเจน และเรียนรู้วิธีแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพด้วยตนเองจากกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้นำเทคนิคการให้คำปรึกษา ได้แก่ การฟัง การเจียบ การถามคำถามปลายเปิดและปิด การสะท้อนความรู้สึก การให้กำลังใจ การให้ความกระจ่าง การทวนซ้ำ และการสรุป มาใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้กระบวนการกลุ่มสามารถดำเนินไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยใช้ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่ม และเทคนิคเชิงจิตวิทยาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาริษฎาตรี ดังนี้

2.2.1 ทักษะของผู้นำกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ (Corey. 2012: 47-55) โดยใช้ทักษะการฟังอย่างตั้งใจ การทวนซ้ำ การสะท้อนความรู้สึก การทำให้เกิดความกระจ่าง การสรุปความ การเผชิญหน้า การถาม การตีความ การสนับสนุน การเอื้ออำนาจ การริเริ่ม การกำหนดเป้าหมาย การให้ข้อมูลย้อนกลับ การให้คำแนะนำ การเชื่อมโยง การประเมินผลและการให้กำลังใจ

2.2.2 การพัฒนาด้านปัญญาและความรู้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกเพิ่มปัจจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ทฤษฎีและเทคนิค ดังนี้

1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมรู้คิด (Cognitive Behavioral Group Counseling Theory) ด้วยเทคนิคการตั้งคำถาม เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความอยากรู้อยากเห็น และใฝ่เรียนรู้

2. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral Group Counseling Theory) ด้วยเทคนิคการฝึกลดความรู้สึก (Desensitization) เพื่อพัฒนาการเปิดใจยอมรับ และการมองภาพรวม

2.2.3 การพัฒนาด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพชีวิตมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มความกล้าหาญเด็ดเด๋ยนี้ในตัวสมาชิกผู้วิจัยเลือกใช้ทฤษฎีและเทคนิค ดังนี้

ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral Group Counseling Theory) โดยใช้เทคนิคใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความไม่เกรงกลัว ความพากเพียร ความซื่อตรง สุจริต และการทุ่มเทกำลังกาย

2.2.4 การพัฒนาด้านความเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพชีวิตมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ในตัวสมาชิกเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยเลือกใช้ทฤษฎีและเทคนิค ดังนี้

ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง (Reality Group Counseling Theory) โดยใช้เทคนิค WDEP เพื่อพัฒนาความรัก ความเมตตา และความฉลาดทางสังคม

2.2.5 การพัฒนาด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาคุณงามความดีมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความถูกต้องเที่ยงธรรมในตัวสมาชิกเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยเลือกทฤษฎีและเทคนิค ดังนี้

1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Transaction Analysis Group Counseling Theory) โดยใช้เทคนิคการเผชิญหน้า เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง และความเป็นผู้นำ

2. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral Group Counseling Theory) ใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความเป็นธรรม

2.2.6 การพัฒนาด้านการควบคุมอารมณ์ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาคุณงามความดี มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการควบคุมอารมณ์ ในตัวสมาชิกเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยเลือกทฤษฎีและเทคนิค ดังนี้

ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม (Rational Emotion Behavior Theory) โดยใช้เทคนิคการโต้แย้ง เพื่อพัฒนาการให้อภัยและความเมตตา ความนอบน้อม ความรอบคอบ และการควบคุมกฎระเบียบของตนเอง

2.2.7 การพัฒนาด้านความเข้าใจในชีวิตซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาคุณงามความดีมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาจิตอิสระในตัวสมาชิกเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยเลือกทฤษฎีและเทคนิค ดังนี้

ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง (Reality Group Counseling Theory) โดยใช้เทคนิคการใช้อารมณ์ขันเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ ความกตัญญู รู้คุณ ความหวัง ความมีอารมณ์ขัน และความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ

2.3 ขั้นตอนกลุ่ม เป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการให้คำปรึกษากลุ่ม สมาชิกประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณงามความดี แต่เมื่อเขาต้องไปเผชิญกับสถานการณ์จริงภายนอกกลุ่ม อาจทำให้เกิดความไม่แน่ใจ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) และเทคนิคการเสริมแรง (Reinforcement) เพื่อให้สมาชิกมีกำลังใจในการปรับเปลี่ยนตนเองในชีวิตจริง

สมมติฐานการวิจัย

1. โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. นิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่ม มีคุณงามความดีระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยการให้คำปรึกษากลุ่ม ในครั้งนี้ ได้มีการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต
 - 1.1 ความสำคัญของคุณภาพชีวิต
 - 1.2 ความหมายของคุณภาพชีวิต
 - 1.3 ปัญหาของวัยรุ่นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต
 - 1.4 แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต
 - 1.5 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต
 - 1.6 องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต
 - 1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษากลุ่ม
 - 2.1 ความหมายของการให้คำปรึกษากลุ่ม
 - 2.2 เป้าหมายของการให้คำปรึกษากลุ่ม
 - 2.3 หลักพื้นฐานของการให้คำปรึกษากลุ่ม
 - 2.4 ข้อดีของการให้คำปรึกษากลุ่ม
 - 2.5 บทบาทของผู้นำกลุ่ม
 - 2.6 ทักษะของผู้นำกลุ่ม
 - 2.7 กระบวนการให้คำปรึกษากลุ่ม
 - 2.8 หลักการของการให้คำปรึกษากลุ่ม
 - 2.9 ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม
 - 2.10 การบูรณาการทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม
 - 2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษากลุ่ม

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณงามความดี

1.1 ความสำคัญของคุณงามความดี

คุณงามความดี ในความหมายของศาสนาต่าง ๆ คุณงามความดี 6 ประการในประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมประเพณีของจีนเอเชียใต้และเอเชียตะวันตก

1.1.1 คุณงามความดีของจีน

ประเพณีดั้งเดิมทั้งสองของจีน ได้แก่ ลัทธิขงจื้อและลัทธิเต๋ากลายเป็นพื้นฐานของระบบความเชื่อ ระบบศาสนา ระบบสังคมและระบบปรัชญา ลัทธิขงจื้อมีอิทธิพลต่อการศึกษาของเยาวชนและการวิพากษ์ทางสังคม จนกระทั่งกลายเป็นศาสนาของประเทศจีนในศตวรรษที่สอง ลัทธิเต๋ามีอิทธิพลต่อประเพณีและระบบการปกครอง

Smart (1999: 40) ได้อธิบายเกี่ยวกับลัทธิขงจื้อไว้ว่ามีความสำคัญต่อการใช้ชีวิตของมนุษย์อย่างยิ่ง ซึ่งเกี่ยวข้องกับความเคารพต่อความถูกต้องและการควบคุมตนเอง ที่สำคัญอย่างยิ่งคือในงานและวรรณกรรมของขงจื้อเน้นความอ่อนน้อมถ่อมตนและการควบคุมตนเอง แทนที่จะใช้ชีวิตอย่างหรูหราอย่างเจ้าขุนมูลนาย ขงจื้อเลือกที่จะใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายในฐานะอาจารย์และนักปราชญ์ในนามของขงจื้อ ดังนั้นความเรียบง่ายจึงเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิตอย่างเป็นอมตะ ลัทธิขงจื้อนั้นมีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์จีนมายาวนานและมีอิทธิพลต่อความเชื่อของชาวจีนและอารยธรรมจีนเป็นอย่างมาก ซึ่งแสดงออกในเชิงศีลธรรมและปรัชญาการเมืองการปกครองที่เน้นการศึกษาและภาวะผู้นำ และกลายเป็นศาสนาของจีนเป็นระยะเวลากว่า 2000 ปี เป็นต้นมา

คุณงามความดีในเอเชียใต้ หลักความเชื่อที่มีอิทธิพลในเอเชียใต้ ได้แก่ ลัทธิพุทธศาสนาและฮินดู ในเวลาถัดมาพุทธศาสนาเข้าไปรวมลัทธิขงจื้อและลัทธิเต๋าคู่ในประเทศจีน ศาสนาฮินดูมีอิทธิพลร่วมกับลัทธิอื่นๆ อีกมากมายในอินเดียและเป็นศาสนาที่มีอิทธิพลหลักต่อศาสนาอื่นๆ

ศาสนาพุทธ เป็นศาสนาเชิงปรัชญาที่มีคำสอนและการปฏิบัติที่มีต้นกำเนิดในเอเชียใต้เผยแพร่ออกไปสู่อินเดีย ทิเบต เกาหลี ญี่ปุ่น ไทย อินโดนีเซียและอื่นๆ คำสอนที่เรียกว่า การตรัสรู้ ศาสดาสละชีวิตที่สละทศสลายไปเรียนรู้การดับทุกข์จากการใช้ชีวิต การตายและการเกิดใหม่ หลังจากการเดินทางศึกษาศาสตร์ต่างๆ ศาสตราจารย์ได้เดินทางสู่การตรัสรู้สู่การปรินิพพาน ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดในกาดำรงชีวิต ศาสตราจารย์เชื่อว่าผู้ที่มีแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องสามารถบรรลุปรินิพพาน และใช้ชีวิตตลอดชั่วชีวิตของศาสตราจารย์ในการสั่งสอนผู้มีศรัทธาพื้นฐานแนวคิดของการใช้ชีวิตตามแนวทางของมรรคมีองค์ 8 ซึ่งเป็นองค์ประกอบของอริยสัจ 4 ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรจน์ และมรรค ตามแนวคิดที่มุ่งสู่การปรินิพพานโดยการปฏิบัติตามแนวทางสายกลาง (Peterson and Seligman, 2004: 40-50)

ศาสนาฮินดู เน้นให้มนุษย์อยู่บนคุณงามความดีส่วนบุคคลเช่นการหักห้ามใจและการเสียสละ สิ่งเหล่านี้สามารถส่งเสริมการพัฒนาตนเองในการใช้ชีวิตอยู่กับปัจจุบันและที่อาจเกิดขึ้นเพื่อความอยู่รอดหรือความสำเร็จ ศาสนาฮินดูให้ความสำคัญกับคุณธรรม คุณงามความดี ได้แก่

การเห็นแก่ประโยชน์ผู้อื่น (Altruism) คือการบำเพ็ญประโยชน์กับมนุษยชาติอย่างไม่เห็นแก่ตัว

การควบคุมตัวเอง (Self Control) และการรู้จักพอประมาณ (Moderation) คือการรู้จักควบคุมตัวเองและพอประมาณในทุกๆสิ่ง ความสัมพันธ์ทางเพศ อาหาร กิจกรรมบันเทิงต่างๆ

ความซื่อสัตย์ (Honesty) คือการซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อเพื่อน ต่อมนุษยชาติ

ความไม่เห็นแก่ตัว อหิงสา การละเว้นจากของมีเมาต่างๆการปกป้องและเคารพต่อโลก (Protection and reverence for the Earth)

การใจกว้าง (Universality) คือการเป็นคนใจกว้างและเคารพทุกคน ทุกๆสิ่ง และวิธีของเอกภพ

1.1.2 คุณงามความดีในชาติตะวันตก

คุณงามความดีของเอเธนเนียน (Athenian Virtues) ตามแนวความคิดของนักปราชญ์เพลโต เป็นแนวความคิดของมนุษย์ในสังคมอุดมคติ เป็นการใช้นำแนวความคิดผสมผสานจากโสเครติส ด้านภูมิปัญญา ความยับยั้งชั่งใจ และความยุติธรรมเป็นองค์ประกอบสำคัญทั้ง 4 ประการในสังคมอุดมคตินั้น พฤติกรรมเป็นการฝึกฝนทางสังคมของประชากรในสังคมอุดมคติ การเรียนรู้เป็นทักษะการเรียนรู้จากการลองผิดลองถูก การเผชิญกับสถานการณ์และการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผล ประสพการณ์ และบริบททางสังคม ตัวอย่างของพฤติกรรมที่มีคุณงามความดี ได้แก่ การมีความจริงใจความกล้าหาญนอกจากนี้ยังมีคุณงามความดีอื่นๆ เช่น ความมีไหวพริบความเป็นมิตร ความจริงใจ ความยิ่งใหญ่ของจิตวิญญาณ เป็นต้น

จากการศึกษาคุณงามความดี 6 ประการในประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมประเพณีของจีนเอเชียใต้และเอเชียตะวันตก ทำให้เห็นความเชื่อมโยงและความสอดคล้องของความหมายและหลักคำสอนที่ใกล้เคียงกัน คือ ทุกหลักคำสอนจะสอนให้มนุษย์เป็นคนดี ปฏิบัติดีทั้งต่อตนเองและผู้อื่น รวมทั้งการมีคุณธรรม คุณงามความดี

1.2 ความหมายของคุณงามความดี

คำว่า “คุณธรรม” มักมีการพูดถึงและนำไปใช้ในความหมายที่แยกกันไม่ออกบางครั้งก็เรียกควบกันไปเป็นคุณธรรมจริยธรรมดังนั้นคุณธรรมและจริยธรรมของคนในสังคมจึงมีบทบาทสำคัญกับการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันคุณธรรมและจริยธรรมของบุคคลที่พึงมีต่อสังคมจึงหมายถึงการมีคุณงามความดีในการทำหน้าที่พลเมืองของสังคม

คุณธรรม (Morality/Virtue) และจริยธรรม (Ethics) เป็นคำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงกันทั้งในภาษาไทยและภาษาอังกฤษตามที่บัญญัติไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ.2552

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต, 2551: 51) ให้หมายไว้ว่าหมายถึง ธรรมที่เป็นคุณงามความดีงาม สภาพที่เกื้อกูลกัน

วีรวิท คงศักดิ์ (2555: 6) อธิบายว่า "คุณงามความดี" (Virtue) เป็นคุณงามความดีที่ถูกปลูกฝังเข้าไปในจิตใจของคนเพื่อให้มีสติระลึกได้ว่า สิ่งใดดีควรทำ สิ่งใดไม่ดี ไม่ควรทำ โดยยึดถือ "ประโยชน์สุข" ของคนในสังคมส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์กำหนดจึงสามารถสร้างความสงบสุขให้กับสังคมนั้นได้เพราะทุกคนรู้ สติ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อสังคม ทำให้ไม่กระทำในสิ่งที่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นเพื่อประโยชน์ของตน

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม (2554:16) กล่าวว่าคุณธรรม หมายถึง ธรรมแห่งความดีคุณงามความดี คุณธรรมเป็นกรอบของความประพฤติที่ดึงามนำมาซึ่งความสงบสุขของสังคมแต่การที่จะให้ประชาชนมีคุณธรรมนั้นต้องขึ้นอยู่กับจิตใจที่ได้รับการกล่อมเกลา เมื่อประชาชนส่วนใหญ่ประกอบแต่คุณงามความดีก็จะเกิด "สังคมคุณธรรม" เป็นสังคมที่เป็นปึกแผ่น ร่มเย็น และเป็นสุข

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า "คุณธรรม" หมายถึง สภาพคุณงามความดี

พุทธทาสภิกขุ (2505: 3) ได้ให้อธิบาย คุณธรรม ไว้ว่า คุณ หมายถึง คำที่มีอยู่ในแต่ละสิ่งซึ่งเป็นที่ตั้งแห่งความยึดถือ เป็นไปได้ทั้งทางดีและทางร้าย คือ ไม่ว่าจะทำให้จิตใจยินดีหรือยินร้ายก็เรียกว่า "คุณ" ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของมัน ส่วนคำว่า ธรรม มีความหมาย 4 อย่าง คือ

1. ธรรมะ คือ ธรรมชาติ
2. ธรรมะ คือ กฎของธรรมชาติที่เรามีหน้าที่ต้องเรียนรู้
3. ธรรมะ คือ หน้าที่ตามกฎของธรรมชาติ เรามีหน้าที่ต้องปฏิบัติ
4. ธรรมะ คือ ผลจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น เรามีหน้าที่จะต้องมี หรือใช้มันอย่างถูกต้อง

ประภาศรี สีหอำไพ (2550 : 7) ได้ให้ความหมายของคำว่า "คุณธรรม" หมายถึงหลักธรรมจริยาที่สร้างความรู้สึกละอายใจชั่วดีทางศีลธรรมมีคุณงามความดีภายในจิตใจจนเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุขความยินดีการกระทำที่ดีย่อมได้รับผลของความดีคือความชื่นชมยกย่องในขณะที่การกระทำชั่วย่อมได้รับผลของความชั่วคือความเจ็บปวดหรือความทุกข์ต่างๆ

ลิขิต ชีรเวทิน (2547: 17) ได้ให้ความหมายของ "คุณธรรม" ไว้ว่าหมายถึงจิตวิญญาณของปัจเจกบุคคลและอุดมการณ์เป็นดวงวิญญาณของปัจเจกบุคคลและสังคมด้วยปัจเจกบุคคลต้องมีจิตวิญญาณสังคมต้องมีจิตวิญญาณคุณธรรมของปัจเจกบุคคลอยู่ที่การกล่อมเกลาเรียนรู้โดยพ่อแม่สถาบันการศึกษาศาสนาพรรคการเมืองและองค์กรของรัฐ

ป.อ.ปยุตโต (2551: 55) ได้กล่าวไว้ว่า คุณงามความดีถือว่าเป็นสิ่งที่ทุกคนควรมี เพราะคุณงามความดีเป็นคุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่ทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์ทั่วไป คุณงามความดีตามแนวคิดของนักปราชญ์ทั้งหลายจึงจำแนกออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนความรู้ความเข้าใจ ส่วนอารมณ์ความรู้สึกและส่วนที่เป็นพฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงออกมา เช่น การปฏิบัติตามศาสนา การควบคุมตนเอง ความกล้าหาญ ความยุติธรรม ฯลฯ ผู้มีคุณงามความดีจึงเป็นผู้ที่ถึงพร้อมด้วยความรู้ความเข้าใจ อารมณ์ ความรู้สึกและพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างถูกต้องดีงาม การที่ผู้บริหารจะพัฒนาตนเองทางด้านคุณงามความดี หรือการที่ผู้บริหารจะพัฒนาผู้อื่นที่แวดล้อมใกล้ชิดและเกี่ยวข้องอยู่

ในความดูแล เพื่อให้เป็นบุคคลผู้มีคุณงามความดี จึงต้องเริ่มจากการพัฒนาปัญญา พัฒนาจิตใจ อารมณ์ เพื่อให้ทั้งสองส่วนนี้เป็นตัวควบคุมพฤติกรรมของบุคคลผู้นั้นต่อไป

Peterson and Seligman (2004:197-289) กล่าวว่า นักปรัชญาทางศีลธรรมในศตวรรษที่ 20 ปรับความหมายของคุณธรรมในศตวรรษที่ 18 ว่าเป็นความรู้สึกนึกคิดทางคุณงามความดีและจริยธรรมทางจิตวิทยา ทั้งจากฐานคิดจากฟรอยด์ หรือนักพฤติกรรมนิยมอย่างวัตสันหรือสกินเนอร์ ทำให้นักปรัชญาด้านคุณงามความดีมองจิตวิทยาสมัยใหม่เพื่อระบุความหมายของคำว่าคุณธรรม และช่องว่างระหว่างการรู้ว่าสิ่งใดเป็นความดีและสิ่งใดเป็นแรงจูงใจให้ทำความดี บางคนเน้นไปศึกษาถึงระบบพันธุกรรม วัฒนธรรม และหน่วยงานทางสังคมเพื่ออธิบายการเห็นแก่ประโยชน์ผู้อื่น และประโยชน์ส่วนตน

กิตติยา โสภณโกไคย (2550: 4) กล่าวว่า คุณธรรมต้องตั้งอยู่บนความรู้สึกที่ยึดถือว่าเป็นคุณงามความดีเช่นความกล้าหาญความพอดีความยุติธรรมและศาสนิกจะไม่เป็นคุณงามความดี หากสิ่งต่างๆ เหล่านั้นไม่มีความรู้เป็นส่วนประกอบที่สำคัญสังคมที่คนในสังคมไม่มีคุณงามความดี ก็จะเป็นสังคมไร้ระเบียบมีการเบียดเบียนละเมิดและขัดแย้งกัน

สรุปได้ว่าคุณงามความดี หมายถึงลักษณะของความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจ เป็นสภาพคุณงามความดีที่สั่งสมอยู่ในจิตใจของมนุษย์เป็นเวลายาวนาน เป็นตัวกระตุ้นให้มีการประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบที่ดีงาม คุณงามความดีเป็นสิ่งที่ดีงามทางจิตใจ เป็นคุณค่าของชีวิตในการบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือเกื้อกูลแก่เพื่อนมนุษย์ ให้เกิดความรักสามัคคี ความอบอุ่นมั่นคงในชีวิต ดังนั้นคุณงามความดีเป็นบ่อเกิดของจริยธรรม

ตาราง 1 แสดงเปรียบเทียบความหมายของคำว่า คุณงามความดี และ ศีลธรรม

	ความหมาย	ประเด็นเกี่ยวกับความเหมือน ความแตกต่าง และความเกี่ยวพันต่าง ๆ
คุณงามความดี (Virtue)	1. คุณงามความดีที่เป็นธรรมชาติก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม 2. สภาพคุณงามความดีทางความประพฤติและจิตใจ 3. ความดีที่เป็นธรรมชาติที่เกิดในจิตใจของคนที่เป็นคุณสมบัติอันดีงาม 4. สิ่งที่มีคุณค่ามีประโยชน์เป็นความดีงามเป็นมโนธรรมเป็นเครื่องประคับประคองใจให้เกลียดความชั่วกลัวบาป ใฝ่ความดี เป็นเครื่องกระตุ้นผลักดันให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบเกิดจิตสำนึกที่ดีมีความสงบเย็นภายในเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดขึ้น	1. เป็นลักษณะความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจ 2. คุณงามความดีเป็นมุมมองแง่หนึ่งของจริยธรรมซึ่งคำนึงถึงสิ่งที่ถูกและผิดโดยมีหลักใหญ่ 3 ประการได้แก่ 3 ประการที่ 1 ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีในแต่ละบุคคล 3 ประการที่ 2 ระบบยุติธรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับ วัฒนธรรม ประเพณี ท้องถิ่น ประวัติศาสตร์ทางสังคมและธรรมเนียมปฏิบัติ 3 ประการที่ 3 สภาพคุณความดีหรือคุณลักษณะที่แสดงออกของความดีที่แสดงออกด้วยการปฏิบัติและเป็นที่ประจักษ์แก่คนทั่วไป 3. จริยธรรมที่ฝึกฝนจนเป็นนิสัย
ศีลธรรม (Moral)	กฎข้อบังคับระเบียบตลอดจนหลักปฏิบัติทางศาสนาที่บุคคลพึงปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ประกอบด้วยคุณธรรมหลักความประพฤติที่ดีที่ชอบสำหรับบุคคลพึงปฏิบัติหรือธรรมในระดับศีลหรือกรอบปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับความรู้สึกรับผิดชอบเกี่ยวกับจิตใจ	1. หลักปฏิบัติ/หลักความประพฤติที่ดีซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของผู้มีจริยธรรม 2. คนที่มีศีลธรรมจะเห็นได้ชัดเจนคือความหมายในแง่ปฏิบัติและผลของการปฏิบัติ

ที่มา: (กิตติยา โสภณโกไทย. 2554 : ออนไลน์)

1.3 ปัญหาของวัยรุ่นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

ปัจจุบันปัญหาของวัยรุ่นในสังคมไทยรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคมเมือง ประกอบกับวัยรุ่นเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการเจริญเติบโตมีความเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ทำให้วัยรุ่นประสบปัญหามากมาย เช่น ปัญหาเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ปัญหาการทำแท้ง ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาความรุนแรง เป็นต้น ทั้งนี้ปัญหาที่สำคัญของวัยรุ่นในปัจจุบัน ได้แก่ ปัญหายาเสพติด ปัญหาที่เกิดจากการขาดความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพร่างกาย และปัญหาความรุนแรง ซึ่งมีสาเหตุสำคัญจากปัญหาครอบครัว สภาพแวดล้อมใกล้ตัวที่ชักจูงไปในทางไม่ดี และการใช้ความรุนแรงในสังคม ดังนั้น ทุกคนในกลุ่มจึงคิดทำรายงานเกี่ยวกับปัญหาของวัยรุ่น ที่เป็นปัญหา ทำให้เกิดความสับสน วุ่นวาย มีผลกระทบต่อตัวของวัยรุ่นเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ซึ่งปัญหานี้ต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่ การศึกษาเรียนรู้ และหาแนวทางการในการแก้ปัญหาต่อไป

ลักษณะ พงษ์ภุมมา (2560: 1) กล่าวถึง ผลกระทบปัญหาของวัยรุ่นต่อสังคมไทยสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ปัญหาเรื่องของการต่อต้านผู้ใหญ่ อันนี้เป็นเรื่องตามวัยวัยรุ่นด้วย ไม่ค่อยเชื่อฟัง ในสิ่งที่คุณปกครองบอก ส่วนใหญ่จะเชื่อเพื่อนและไปตามเพื่อน อารมณ์ความรุนแรงของวัยรุ่นทำให้เกิดผลกระทบและปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย
2. ปัญหาทางด้านการเรียน การใช้สมอง สติปัญญา ในการเรียนจะลดน้อยลง เนื่องจากเด็กวัยรุ่นบางคนเที่ยวกลางคืน และไม่มีเวลาสำหรับพักผ่อน ความคิดก็ไม่ไปกับสิ่งที่กำลังเรียนอยู่ ทำให้จิตใจเหม่อลอย ไม่มีสติในการเรียน ทำให้มีผลกระทบต่อนาคตของวัยรุ่น
3. ปัญหาการมีรักในวัยเรียนของวัยรุ่น วัยรุ่นบางคนมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น การทำแท้ง การติดโรคจากการมีเพศสัมพันธ์ โรคเอดส์
4. ปัญหาการติดยาเสพติด การเริ่มเข้าไปใช้ยาเสพติดของวัยรุ่นยังเป็นเรื่องของความ "อยากรลอง" ความเป็นวัยรุ่นของเขาทำให้เขาอยากรลองในสิ่งแปลกใหม่ ร่วมกับอีกปัญหาหนึ่งคือการ "ตามเพื่อน" ปัจจุบันมีเด็กบางคนหันเข้าไปหายาเสพติด เพียงเพราะรู้สึกว่ามีใครๆ เขาก็ทำกัน เป็นเรื่องธรรมดา ไม่เห็นจะแปลกอะไร ทำให้ตัดสินใจผิดพลาด กลายเป็นเหยื่อของสารเสพติด และเป็นปัญหาของสังคมที่ยังแก้ไม่หาย

จิราพร หัสเนตร (2548: 119; อังอิงจาก อรพินทร์ สันติชัยอนันต์. 2549: 3) กล่าวว่า ปัญหาของวัยรุ่นไทยในหลายๆ ด้าน ทั้งทางด้านปัญหาค่านิยมผิดๆ เกี่ยวกับการกล้าแสดงออกโดยขาดการยับยั้งชั่งใจ การแสดงออกถึงความรุนแรง ความอยากรู้อยากเห็นในทางที่ผิด การมั่วสุมยาเสพติด ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ เด็กและเยาวชนมองว่าเป็นแฟชั่น และเป็นปัญหาที่ซึมลึกและขยายวงกว้างออกไป การเกิดภาวะวิกฤตดังกล่าวทำให้หลายฝ่ายมีความเห็นว่า สังคมปัจจุบันเกิดการย่อหย่อนในการอบรมบ่มนิสัยให้วัยรุ่นของชาติมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเองและรับผิดชอบต่อ

ส่วนรวม มีคุณธรรมจริยธรรม คุณงามความดี มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย ขยัน อดทน ประหยัด ลดค่านิยมเชิงวัตถุ มุ่งมั่นพัฒนาคนให้มีชีวิตที่พอเพียง

จอร์จัน เสนาะกรรม (2557: 12) กล่าวว่า ทั่วโลกปัจจุบันกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ยุคแห่งการแข่งขันและมีการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดในสังคม ทำให้คุณงามความดี อันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้คนในสังคมลดลงไปมาก เยาวชนรุ่นใหม่เกิดมาท่ามกลางความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม ท่ามกลางการแข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งความเจริญก้าวหน้าในการประกอบวิชาชีพ ตลอดจนการมีวิถีชีวิตและดำเนินชีวิตประจำวัน การศึกษาและวิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม คุณงามความดี จึงเป็นสิ่งสำคัญในการหล่อหลอมขัดเกลาจิตใจของเยาวชนไทยให้จิตใจดียิ่งขึ้น เพื่อจะเป็นความหวังทางพลังคุณค่าในตัวคนอันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติในอนาคตอย่างยั่งยืน

จากการศึกษาเอกสารและข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า สภาพปัญหาการขาดคุณงามความดีของวัยรุ่นในปัจจุบัน พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มของวัยรุ่นไทยเป็นปัญหาของการขาดคุณงามความดีอย่างยั่งยืน ซึ่งในความเป็นจริงแล้ววัฒนธรรมของสังคมไทยก็มีการปลูกฝังคุณงามความดีมาโดยตลอด แต่ยังไม่เห็นผลที่เกิดขึ้นแบบถาวรในขณะที่สังคมไทยต้องการการพัฒนาวัยรุ่นไปสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญา มีความรู้ มีคุณงามความดี ในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

1.4 แนวทางการพัฒนาคุณงามความดี

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2550: 20) ได้กำหนดคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์เป็นคนเก่งคนดีและมีความสุขโดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับวัยเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาซึ่งในมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดคุณงามความดี และค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ 6 ประการคือ 1) ผู้เรียนมีวินัยมีความรับผิดชอบ 2) ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต 3) ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวที 4) ผู้เรียนมีเมตตากรุณาโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่เห็นแก่ตัว 5) ผู้เรียนมีความประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และ 6) ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

ภณชญา ชมสุวรรณ (2548: 3) ได้กล่าวถึงพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในเรื่องเกี่ยวกับคุณงามความดีที่พึงประสงค์ อันเป็นแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมให้กับคนไทย ได้แก่ 1) พากเพียร หมายถึง พลังในการปฏิบัติตนปฏิบัติงานโดยไม่ย่อท้อต่อความเหนื่อยยาก ลำบากและอุปสรรค จนสามารถทำงานได้บรรลุเป้าหมาย 2) เสริมสร้างคนดี หมายถึง การตั้งกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับให้กับตนเอง โดยใช้ปัญญาพิจารณาและวินิจฉัยการกระทำ และความประพฤติมิให้ผิดพลาดและเสื่อมเสีย 3) รู้รักสามัคคี หมายถึง การมีความรับผิดชอบต่ออันที่จะใช้ความรู้ ความคิดความสามารถ ในการเกื้อกูลสร้างสรรค์ร่วมกับผู้อื่นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม 4) มีน้ำใจ หมายถึง ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ให้ความ

ช่วยเหลือแก่ผู้อื่น การให้อภัยให้กำลังใจ ตลอดจนรู้จักการวางตัวอย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ 5) ใฝ่ประหยัด หมายถึง การรู้จักคิด วิเคราะห์ พิจารณาในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยความประหยัด

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2544: 212) กล่าวอธิบายถึงการพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ไว้ว่าจิตลักษณะด้านคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษา เป็นสิ่งสำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคลและมีบทบาทต่อคุณภาพชีวิตของบุคคลเหล่านี้ต่อไปในอนาคต สถาบันการศึกษาจึงควรมุ่งที่จะจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะช่วยพัฒนาจิตลักษณะสำคัญ 10 ประการในนิสิตนักศึกษาไทย ประกอบด้วย 1) การมีสติปัญญาขั้นนามธรรม 2) สุขภาพจิตดีและการปรับตัวได้ทางจิตสังคม 3) การหยั่งลึกทางสังคมสูง 4) ค่านิยมทางการศึกษาและการใฝ่รู้สูง 5) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง 6) เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นกฎเกณฑ์และเหนือกฎ 7) มุ่งอนาคต ความคุมตนเองสูง 8) เชื่ออำนาจในตนเองมาก 9) ทศนคติ คุณธรรม และค่านิยมของคนเก่ง ดี มีความสุข 10) จรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งหมายถึงคุณธรรม ค่านิยม และการเคารพกฎ ระเบียบ มีจริยธรรมตามที่วิชาการและวิชาชีพของตนกำหนดไว้เพื่อการเป็นคนดี คนเก่ง และมีสุขในงานอาชีพของตน

สุภาพ เครือเนตร (2542: 21) ได้กล่าวว่าสำหรับการศึกษาที่จะสามารถพัฒนาคนให้มีคุณธรรมจริยธรรมได้นั้น จำเป็นต้องจัดกระบวนการศึกษาที่นำเอาระบบคุณธรรมจริยธรรมเข้าไปใช้อย่างครบวงจร ดังนี้

1. กระทำอย่างต่อเนื่อง การศึกษาจะต้องพัฒนาคุณงามความดี ให้แก่เด็กและเยาวชนทุกระดับการศึกษา นับตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถม มัธยม และอุดมศึกษา

2. กระทำทุกขั้นตอน การพัฒนาคุณงามความดีให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนโดยผ่านระบบการศึกษานั้นจะต้องกระทำในทุกขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนทั้งหมด มิใช่ทำเพียงตอนใดตอนหนึ่งเท่านั้น เพราะคุณงามความดีมิใช่ความรู้ที่จะหยิบยื่นให้เวลาใดก็ได้ แต่เป็นคุณลักษณะทางจิตใจที่ได้รับการซึมซับมาอย่างต่อเนื่องจนฝังลึกอยู่ในห้วงของจิตใจ ฉะนั้นการพัฒนาคุณงามความดีแก่ผู้เรียนจะต้องกระทำทุกขณะทุกกิจกรรมนับตั้งแต่การเรียนการสอน การเป็นตัวอย่างของครู การจัดสภาพแวดล้อม และการวัดผลประเมินผล เป็นต้น

3. ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย ในการที่จะสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่อบอุ่นไปด้วยกลิ่นไอแห่งคุณงามความดีนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของสถานศึกษา ที่ครูอาจารย์ทุกคนจะต้องมีความรับผิดชอบร่วมกัน ไม่มอบหมายหน้าที่เด็ดขาดในการพัฒนาคุณงามความดีให้แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยเฉพาะ อีกทั้งตัวบุคคลและบรรยากาศรอบตัวนักเรียนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการเสริมสร้างคุณงามความดี

4. การปฏิบัติธรรมในวิถีชีวิต การที่จะพัฒนาคุณงามความดีแบบยั่งยืนได้ จะต้องปลูกฝังให้นักเรียนนำเอาคุณงามความดีมาปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน มิใช่เพียงสอนให้รู้เท่านั้น แต่ต้อง

ปฏิบัติจริงให้เกิดผลจนเป็นพฤติกรรมถาวรที่ปฏิบัติเป็นกิจวัตรประจำวัน โดยที่ไม่ถูกควบคุมจากผู้ใหญ่ตลอดเวลา หากการพัฒนาที่ไม่นำไปปฏิบัติในชีวิตจริงก็ไม่อาจสร้างนิสัยที่ถาวรแก่ผู้เรียนได้ แต่จะเป็นแบบฉาบฉวยแล้วก็หายไป

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องข้างต้น สรุปได้ว่า การที่จะพัฒนาคุณงามความดีในนิสิต นักศึกษานั้น ควรทำทั้งทางตรงและทางอ้อมควบคู่กันไป และเน้นคุณงามความดีขั้นพื้นฐานที่จำเป็นในสังคมที่ทุกคนจะต้องมี และควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ต่อไปในการดำเนินชีวิตในสังคมได้

1.5 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณงามความดี

แนวคิด หลักการ ทฤษฎี รวมทั้งหลักคำสอนทางศาสนาต่างๆ มีอยู่มากมายซึ่งควรศึกษา และนำมาพิจารณาเป็นแนวทางปฏิบัติตนและการดำเนินงาน หลักคำสอนที่จะนำมาพอเป็นตัวอย่างต่อไปนี้มีทั้งจากคำสอนทางศาสนา หลักปรัชญา แนวคิดของนักวิชาการทั้งในอดีตกาล และแนวใหม่ ทั้งของทางตะวันตก และตะวันออก รวมทั้งของไทยดังนี้

1.5.1 แนวคิดตามหลักปรัชญา

Peterson and Seligman (2004: 197-289) ได้อธิบายตามหลักแนวคิดของโสเครตีส เฟลโต และอริสโตเติล ซึ่งเป็นนักปรัชญา ไว้ดังนี้

1.5.1.1 แนวคิดของโสเครตีส (Socrates) กล่าวถึงคุณงามความดีว่า คือ ความรู้ (virtue is knowledge) การแสวงหาความรู้เกี่ยวกับศีลธรรม จริยธรรม คือการแสวงหาคุณงามความดี เพราะ คุณงามความดี คือความรู้ที่แท้จริง ถ้าบุคคลรู้และเข้าใจถึงธรรมชาติของความจริงแล้ว เขาจะไม่พลาดจากการประกอบความดีละเว้นความชั่ว คุณงามความดีที่ทำให้คนเป็นมนุษย์มี 5 ประการ คือ

1. ปัญญาหรือความรู้ หมายถึง รู้ว่าอะไรดี อะไรไม่ดี
2. การปฏิบัติหน้าที่ทางศาสนา คือ การทำความดี การเคารพยกย่องสิ่งที่ควรเคารพ เช่นพระผู้เป็นเจ้า พระธรรม การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา
3. ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว คือกล้าในสิ่งควรกล้าและกลัวในสิ่งควรกลัว
4. การควบคุมตนเอง คือ การใช้ปัญญาควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก
5. ยุติธรรม คือ การปฏิบัติต่อผู้อื่น และต่อตนเองอย่างเหมาะสม ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

1.5.1.2 แนวคิดของเพลโต (Plato) คุณงามความดี คือ การปฏิบัติที่ดีตามหน้าที่ของวิญญาณ และคุณธรรมไม่สามารถเกิดขึ้นได้โดยบังเอิญ เพราะมนุษย์จะต้องรู้ว่าเขากำลังทำอะไร เพื่ออะไร และทำอย่างไร คุณงามความดีจึงเกิดขึ้นจากความรู้ ไม่ใช่ความรู้ทฤษฎี แต่เป็นความรู้ที่มาจากการปฏิบัติจริง คุณงามความดีตามแนวคิดของเพลโต มี 4 ประการ คือ

1. ปัญญาและความรู้ คือ การหยั่งรู้ว่าอะไรถูก อะไรผิด อะไรดี อะไรไม่ดี อะไรควรประพฤติหรือไม่ควรประพฤติ

2. การบังคับตนเอง คือ การรู้จักควบคุมตัวเองให้อยู่ในขอบเขตของจุดมุ่งหมายชีวิต มีความรับผิดชอบ รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง

3. ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว คือ กล้าเสี่ยงต่อความยากลำบาก อันตราย เพื่ออุดมการณ์ของตนเอง หรือด้วยความมั่นใจว่าได้กระทำดีที่สุดแล้ว

4. ความถูกต้องเที่ยงธรรม คือ การให้แก่ทุกคนอย่างเหมาะสม เช่น การให้แก่ตนเอง ครอบครัว มิตรสหาย ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา อย่างมีเหตุผลอันควร

1.5.1.3 แนวคิดของอริสโตเติล (Aristotle) ได้นำคุณงามความดีของเพลโต (Plato) มาอธิบายว่าคุณงามความดี ได้แก่ การเดินสายกลางระหว่างความไม่พอดีกับความเกินพอดี หรือ คุณงามความดี คือความพอดีพองาม ไม่เอียงสุดไปทางด้านใดด้านหนึ่ง เช่น ความกล้าหาญจะอยู่ระหว่างความบ้าบิ่นกับความขลาด ความสุภาพอยู่ระหว่างความซื่อายกับความไร้ยางอาย และความเอื้อเฟื้ออยู่ระหว่างความฟุ่มเฟือยกับความตระหนี่ คุณธรรมจึงแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. คุณธรรมทางสติปัญญา เป็นเรื่องของความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เป็นส่วนหนึ่งของวิญญาณที่มีเหตุผล และหน้าที่ของวิญญาณคือการรู้และค้นหาความจริงนั่นเอง

2. คุณธรรมทางศีลธรรม เป็นส่วนหนึ่งของวิญญาณ อยู่ในรูปคำสอน ละมุงเพื่อความดีงาม คนมีคุณธรรมก็คือคนที่มีความพอดี ทำด้วยเจตนาดี มีเหตุผล เห็นแก่ส่วนรวม อริสโตเติลเสนอคุณธรรมพิเศษไว้ 4 ประการ คือ มิตรภาพ ความพอประมาณ ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว และความยุติธรรม

1.5.2 แนวคิดตามหลักคำสอนทางศาสนา

1.5.2.1 สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า (2526: 25) ทรงแสดงคำสอนให้เห็นว่า ธรรมชาติของมนุษย์มีทั้งดีและชั่วติดตัวมาแต่ชาติก่อน กล่าวคือ พระพุทธศาสนายอมรับเรื่องชาติก่อน เรื่องการเวียนว่ายตายเกิด ช่วงเวียนว่ายตายเกิดก็ได้สั่งสมทั้งดีทั้งชั่ว ดี-ชั่ว เหล่านั้นไม่ได้หายไปไหน ยังคงอยู่ในจิตของเขา เขาเกิดมาพร้อมทั้งดีและชั่วอยู่แล้ว จะดีมากขึ้นถ้าได้มาอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ได้รับการฝึกฝนอบรมดี และอาจจะชั่วได้ ถ้าได้รับการกระตุ้นให้ชั่ว หรืออยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี

1.5.2.2 พระราชมุนี (2527: 37) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นคุณงามความดี สภาพที่เกื้อกูล และกรรมวิชาการ (2539: 1) ได้ให้ความหมายที่ใกล้เคียงกันว่า คุณธรรมเป็นคุณงามความดีด้านกาย วาจา ใจ ซึ่งจะทำให้ผู้ปฏิบัติและสังคมเกิดความสงบสุข อันได้แก่หลักธรรมในศาสนาต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับความหมายที่บัญญัติไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ.2542 (2542: 253) ที่ได้ให้ความหมายของคำว่า “คุณธรรม” ไว้ว่าเป็นสภาพคุณงามความดี

1.5.3 แนวคิดตามหลักนักจิตวิทยา

สมพร สุทัศนีย์ (2541: 42-43) กล่าวว่า แนวคิดนักจิตวิทยาเกี่ยวกับคุณงามความดีของมนุษย์มีความคล้ายคลึงกันในบางส่วนและแตกต่างกันในบางประการดังนี้

1. นักจิตวิทยากลุ่มจิตวิเคราะห์ เชื่อว่าธรรมชาติดั้งเดิมของมนุษย์มีความเลวติดตัวมาแต่กำเนิด พฤติกรรมต่าง ๆ เกิดจากสัญชาตญาณซึ่งอยู่ภายในตัวตน
2. นักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมนิยม นักจิตวิทยากลุ่มนี้เชื่อว่า มนุษย์เกิดมาไม่ดีไม่เลว มนุษย์จะดีเลวขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม ถ้ามนุษย์อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีก็จะเป็นคนดี ถ้าอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เลวก็จะเป็นคนเลว มนุษย์จึงเป็นผลผลิตของสิ่งแวดล้อม
3. นักจิตวิทยากลุ่มปัญญานิยม เชื่อว่ามนุษย์จะดีเลวขึ้นอยู่กับ การปรับตัวในสภาพแวดล้อม มนุษย์เป็นผู้มีสติปัญญา
4. นักจิตวิทยากลุ่มมนุษยนิยม เชื่อว่าเกิดมาดีโดยกำเนิด พฤติกรรมของมนุษย์เกิดมาจากความต้องการพื้นฐาน มนุษย์เป็นหน่วยรวมของร่างกายและจิตใจ ซึ่งแสดงความคิด ความรู้สึกและการกระทำอย่างมีความเกี่ยวข้องกัน ถ้ามีความไม่ปรกติเกิดขึ้นในจิตใจ อาจก่อผลกระทบอารมณ์ ความรู้สึกและพฤติกรรมได้

กล่าวโดยสรุป นักจิตวิทยามองมนุษย์แตกต่างกัน 3 ลักษณะ คือ เกิดมาเลว เกิดมาไม่ดีไม่เลว เกิดมาเป็นคนดี อาจติดมาโดยกำเนิดหรือเกิดจากสิ่งแวดล้อม

1.5.3.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ ลอร์เรนซ์ โคลเบอร์ก

โคลเบอร์ก (Kohlberg: 2000: 159-161) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้ทำการศึกษา ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ ทำให้พบว่า พัฒนาการทางจริยธรรมสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ 6 ขั้น มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับก่อนกฎเกณฑ์(Pre-Conventional Level) เด็กในระดับนี้จะตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผู้อื่น ในระดับนี้บุคคลจะขึ้นอยู่กับผู้มีอำนาจเหนือตน ระดับนี้เด็กจะมีอายุประมาณ 2 – 10 ขวบ แบ่งได้เป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นหลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ (The Punishment and Obedience Orientation) เด็กจะปฏิบัติตามผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่าตน เพราะกลัวการถูกลงโทษ เช่น ไม่กล้าหนีเรียนเพราะกลัวครูตักเตือน เป็นต้น (พบในเด็กอายุ 2-7 ขวบ)

ขั้นที่ 2 ขั้นหลักการแสวงหารางวัล (The Instrumental Relativist Orientation) เด็กจะทำตามกฎเกณฑ์เพราะเห็นว่าเป็นเครื่องมือที่ทำให้ได้สิ่งที่ต้องการ โดยมุ่งการตอบสนองทางกายและวัตถุมากกว่าในเรื่องของนามธรรม (พบในเด็กอายุ 7 - 10 ขวบ)

ระดับที่ 2 ระดับตามกฎเกณฑ์(Conventional Level) เด็กในระดับนี้จะทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่ม เพราะต้องการเป็นที่ยอมรับ จะเลียนแบบหรือคล้อยตามบุคคลในกลุ่มเพื่อปรับตัวให้เข้ากับความต้องการของสังคม โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นในขณะนั้น ระดับนี้เด็กจะมีอายุประมาณ 10 - 16 ปี แบ่งได้เป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 3 ขั้นใช้หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ (The Enter Personal) เด็กจะกระทำในสิ่งที่ตนคิดว่าคนอื่น จะเห็นด้วยและพอใจ เพื่อการเป็นที่ยอมรับของเพื่อน โดยจะกระทำตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมอย่างเคร่งครัด (พบในเด็กอายุ 10 – 13 ปี)

ขั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ของสังคม (The Law and Order Orientation) ในระดับนี้บุคคลจะเข้าใจในกฎเกณฑ์ บรรทัดฐานของสังคม ถือว่าตนมีหน้าที่ทำตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมอย่างเคร่งครัด (พบในเด็กอายุ 13 – 16 ปี)

ระดับที่ 3 ระดับเหนือกฎเกณฑ์(Post Conventional Level)ในระดับนี้บุคคลจะตัดสินใจขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบด้วยตนเอง พิจารณาสິงต่าง ๆ อย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง หลุดพ้นจากกฎเกณฑ์ของสังคม แบ่งได้เป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 5 ขั้นทำตามคำมั่นสัญญาหรือมีเหตุผลเคารพตนเอง (Social Contract Legalistic Orientation) บุคคลจะเห็นความสำคัญของชนหมู่มาก เคารพตนเอง เคารพมติที่มาจากการลงความเห็น มีเหตุผล ถือว่ากฎเกณฑ์ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงได้โดยคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นใหญ่ (พบในผู้ที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป ได้แก่ วัยรุ่นตอนปลายและผู้ใหญ่)

ขั้นที่ 6 ขั้นทำตามหลักอุดมคติสากล The Universal Ethical Principle) บุคคลจะสำนึกถึงคุณค่าของความถูกต้อง โดยคำนึงถึงเหตุผลอย่างกว้างขวาง คำนึงถึงประโยชน์

1.5.3.2 ทฤษฎีความต้องการของ อับราฮัมมาสโลว์

มาสโลว์ (Maslow : 1987:15-23) ได้กล่าวไว้ว่า แนวคิดทฤษฎีด้านจิตวิทยามนุษยนิยม (Humanistic Theory) เป็นแนวคิดที่นิยมใช้กันมากในการพัฒนามนุษย์ โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่ามนุษย์มีความดีและมีคุณค่าต่อการยอมรับ มาสโลว์มองว่าความต้องการของมนุษย์มีลักษณะเป็นลำดับขั้น จากระดับต่ำสุดไปยังระดับสูงสุดเมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วมนุษย์ก็จะมีความต้องการอื่น ๆ ในระดับที่สูงขึ้นต่อไปมาสโลว์แบ่งลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ขั้น ดังนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอด เช่น อาหารเครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค อากาศ น้ำดื่ม การพักผ่อน เป็นต้น

2. ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (Security or safety needs) เมื่อมนุษย์สามารถตอบสนองความต้องการทางร่างกายได้แล้วมนุษย์ก็จะเพิ่มความต้องการในระดับที่สูงขึ้นต่อไป เช่น ความต้องการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินความต้องการความมั่นคงในชีวิตและหน้าที่การงาน

3. ความต้องการความผูกพันหรือการยอมรับ (Affiliation or Acceptance needs) เป็นความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมซึ่งเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์ เช่น ความต้องการให้และได้รับซึ่งความรัก ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะความต้องการได้รับการยอมรับการต้องการได้รับความชื่นชมจากผู้อื่น เป็นต้น

4. ความต้องการการยกย่อง (Esteem needs) หรือ ความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นความต้องการได้รับการยกย่อง นับถือและสถานะจากสังคม เช่น ความต้องการได้รับความเคารพนับถือความต้องการมีความรู้ความสามารถ เป็นต้น

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization) เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคล ที่มีความรักและศักดิ์ศรีในตน มีวินัย มีจริยธรรม และประสิทธิผลในการดำเนินชีวิต เช่นความต้องการที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่างได้สำเร็จความต้องการทำทุกอย่างเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองแต่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรมและจริยธรรม เป็นต้น

สรุปได้ว่า แนวคิดตามทฤษฎีขั้นความต้องการของมาสโลว์ เป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนามนุษย์ให้เป็นผู้มีคุณธรรม และจริยธรรม มีวินัยในตนเอง และมีบุคลิกภาพประชาธิปไตย

1.5.3.3 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory)

ผู้นำทฤษฎีนี้ คือ ฟรอยด์ จิตแพทย์ชาวออสเตรีย (สมพร สุทัศน์.2541.185-186) เชื่อว่าธรรมชาติดั้งเดิมของมนุษย์มีความเลวติดตัวมาตั้งแต่เกิด พฤติกรรมต่างๆ เกิดจากสัญชาตญาณซึ่งเป็นแรงกระตุ้นที่เกิดจากภายใน สัญชาตญาณดังกล่าวมี 2 ชนิด คือ สัญชาตญาณทางเพศ ซึ่งผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาเพื่อให้มีชีวิตอยู่รอด และสัญชาตญาณความก้าวร้าว เป็นแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะก้าวร้าวทำลาย ซึ่งแสดงออก 2 ลักษณะคือ ก้าวร้าวตนเอง และก้าวร้าวผู้อื่น

นอกจากพฤติกรรมจะเกิดจากสัญชาตญาณดังกล่าว ซึ่งแอบแฝงอยู่ในจิต ที่เรียกว่า จิตไร้สำนึกแล้ว พฤติกรรมจะเกิดจากระบบของจิต 3 ระบบ คือ อิด (Id) อีโก้ (Ego) และซูเปอร์อีโก้ (Super ego)

พฤติกรรมส่วนใหญ่เกิดจากอิด (Id) คือพฤติกรรมที่แสดงออกเพื่อสนองความพอใจของตนเองฝ่ายเดียว โดยมีได้คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น เมื่อบุคคลต้องการกระทำการสิ่งใดก็ลงมือทำทันทีโดยไม่ใคร่ครวญ การกระทำจึงไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม แต่หากทำไม่ได้ก็จะเกิดความเครียดทางออกที่ดีที่สุดคือใช้กลไกการป้องกันตนเองที่เรียกว่า “การทดเทิด” (Sublimation) คือ แสดงพฤติกรรมที่ดีแทนพฤติกรรมที่ไม่ดี เช่น ฝึกเป็นนักมวยที่มีชื่อเสียงแทนพฤติกรรมก้าวร้าวเกร หรือ ทดแทนความกดดันทางเพศ

พฤติกรรมที่เกิดจากอีโก้ (Ego) คือ พฤติกรรมที่เป็นไปตามหลักเหตุผล และความ เป็นจริง เช่น นายแดงอยากฟังเพลงเสียงดัง เขาจะไม่เปิดให้เสียงดังเพราะจะทำให้คนอื่นเดือดร้อน แต่เขาจะคิดหาเหตุผลว่าทำอย่างไรจึงจะสนองความต้องการได้

พฤติกรรมที่เกิดจากซูเปอร์อีโก้ (Super ego) ซูเปอร์อีโก้ เป็นส่วนของคุณธรรม คนที่มีซูเปอร์อีโก้จะเป็นคนที่มีคุณธรรม และมีความรับผิดชอบสูง

ซูเปอร์อีโก้ เป็นส่วนที่เกิดจากการอบรมสั่งสอน การถูกควบคุมโดย ขนบธรรมเนียมประเพณี การกลัวโทษทัณฑ์เมื่อทำผิด เมื่ออิด กับ ซูเปอร์อีโก้ เกิดขึ้นในจิตพร้อม กัน อีโก้ จะต้องทำหน้าที่ตัดสินว่าจะเอาอย่างไรดี ซึ่งจะก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในตน (self –

conflict) ทำให้มนุษย์ยุ่งยากใจในการตัดสินใจ แม้ธรรมชาติจะเสนอธรรมในบางคราว ก็ไม่ได้แปลว่าผิดจะหายไป มันเพียงแต่ถูกกดข่มไว้เท่านั้น เมื่อใดจริยธรรมหรือซูเปอร์อีโก่อ่อนแอลง เมื่อนั้นจิตจะแสดงฤทธิ์ขึ้นมาอีก และอาจรุนแรงกว่าเดิม เพราะถูกเก็บกดไว้มาก

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องข้างต้น สรุปได้ว่า คุณงามความดีเป็นพื้นฐานของมนุษย์ สามารถสังเกตเห็นได้จากการแสดงออกของพฤติกรรมของแต่ละบุคคล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าได้รับการปลูกฝัง การเรียนรู้ และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน แต่สิ่งหนึ่งที่เหมือนกันคือ คุณงามความดีสามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้

1.6 องค์ประกอบของคุณงามความดี

คุณงามความดีเป็นคุณธรรมพื้นฐานที่อยู่ในตัวมนุษย์ ขึ้นอยู่กับว่าแต่ละบุคคลว่าได้รับรู้หรือเรียนรู้มาอย่างไร จากการศึกษาข้อมูลทำให้ได้ทราบถึงวิธีการ หลักการ หรือองค์ประกอบต่างๆที่สามารถนำมาช่วยในการพัฒนาคุณงามความดีของมนุษย์ได้ โดยอ้างอิงตามหลักการและแนวคิดของ Peterson; & Seligman (2004: 197-289) ที่นำมาใช้ในการศึกษาในครั้งนี้โดยกลุ่มที่ทำการศึกษาเป็นการศึกษาในกลุ่มนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี โดยองค์ประกอบของคุณงามความดีประกอบด้วย

1. ด้านปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) หมายถึง คุณลักษณะของความสร้างสรรค์ คิดวิธีที่แปลกใหม่และมีประสิทธิภาพที่จะทำสิ่งนั้นมีความอยากรู้อยากเห็น ให้ความสนใจในทุกประสบการณ์อย่างต่อเนื่องเปิดใจยอมรับกับการคิดสิ่งต่างๆ และพิจารณาอย่างรอบด้าน มีความใฝ่เรียนรู้ คือ เรียนรู้ทักษะใหม่ หัวข้อและองค์ความรู้ใหม่ๆ อยู่ตลอด และมีมุมมอง มีความสามารถในการให้การปรึกษาที่ชาญฉลาดให้กับผู้อื่น ได้แก่ การคิดและทำงานอย่างเป็นระบบ ให้ประสบความสำเร็จ มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น หมั่นหาความรู้อยู่เสมอ และเปิดกว้างทางความคิดและการตัดสินใจ

2. ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว (Courage) หมายถึง คุณลักษณะของความถูกต้อง กล้าพูดความจริงและนำเสนอตัวเองในทางที่เป็นจริง มีความกล้าหาญที่จะยืนหยัดต่อความถูกต้อง กล้าคิดกล้าทำ กล้าตัดสินใจ และยอมมีผลที่จะเกิดขึ้นมีความขยันหมั่นเพียรทำสิ่งหนึ่งสำเร็จก็เริ่มทำอย่างอื่นต่อ และการใช้ชีวิตให้มีความสุขมีความตื่นตัวและมีพลัง ได้แก่ ยืนหยัดและชัดเจนสำหรับการตัดสินใจในสิ่งที่ถูกต้อง ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค รักษาคำพูด มีความกระตือรือร้น

3. ด้านความเป็นมนุษย์ (Humanity) หมายถึง คุณลักษณะของการแสดงความรักต่อเพื่อนมนุษย์ มีเมตตา และกรุณา ทั้งรักตนเองและรักผู้อื่นประกอบด้วยการแสดงความรักต่อผู้อื่นการทำ ความดีต่อตนเองปลະผู้อื่นและการตระหนักถึงแรงจูงใจ ความรู้ของตนเองและผู้อื่น ได้แก่ การยอมรับความรักความหวังดีของผู้อื่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น เอาใจเขามาใส่ใจเรา

4. ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม (Justice) หมายถึง คุณลักษณะของความเป็นธรรมปฏิบัติต่อทุกคนในแนวเดียวกันตามความเป็นธรรมและยุติธรรม ความเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมของกลุ่มและสามารถทำให้งานสำเร็จได้ และมีการทำงานเป็นทีม สามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้เป็นอย่างดี ได้แก่ มีส่วนร่วมในงานกลุ่มหรือส่วนรวม ปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน สามารถเป็นผู้นำกลุ่มได้

5. ด้านการควบคุมอารมณ์ (Temperance) หมายถึง คุณลักษณะของการรู้จักควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบวินัย มีความสุขุมรอบคอบ ใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจสิ่งต่างๆ ความระมัดระวัง ความอ่อนน้อมถ่อมตน และการรู้จักประมาณตนเองประกอบด้วย การให้อภัยผู้ที่กระทำความผิด การพูดเพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จ มีความระมัดระวังเกี่ยวกับการเลือก ไม่พูดหรือทำสิ่งที่เกิดความเสียหายในภายหลัง และสามารถควบคุมความรู้สึกและการกระทำได้ ได้แก่ ยอมรับในความผิดพลาดของผู้อื่นและให้อภัย มีความอ่อนน้อมถ่อมตน การตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีระเบียบวินัยต่อตนเองและผู้อื่น

6. ด้านความเข้าใจในชีวิต (Transcendence) หมายถึง คุณลักษณะของการเห็นคุณค่าของ ความงามและความดีชื่นชมความถูกต้องดีงามมีความกตัญญูตระหนักถึงผู้มีพระคุณและสิ่งดีที่เกิดขึ้นในชีวิต มีความหวัง และสามารถทำให้บรรลุตามที่หวังไว้ การใช้ชีวิตอย่างมีอารมณ์ขัน ชอบหัวเราะและมีรอยยิ้มสำหรับทุกๆ คน และมีความเชื่อ ความศรัทธาต่อสิ่งที่คิดและทำ ได้แก่ แสดงความยินดีและชื่นชมในความสำเร็จของผู้อื่น ตอบแทนผู้มีพระคุณ มองโลกในแง่ดี

จากการศึกษาข้อมูลองค์ประกอบของคุณงามความดี ทำให้พบว่า มีนักวิจัยหลายคน ที่ศึกษาและทำการวิจัยเกี่ยวกับคุณงามความดี และนักวิจัยทุกคนได้อ้างอิงหลักการตามแนวคิดของปีเตอร์สันและซิลิกแมนเป็นแบบแผนในการวิจัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำหลักการตามแนวคิดของปีเตอร์สันและซิลิกแมนมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งสามารถสรุปองค์ประกอบคุณงามความดีได้ 6 องค์ประกอบ คือ ด้านปัญญาและความรู้ ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ด้านความเป็นมนุษย์ ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านความเข้าใจในชีวิต

1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องคุณงามความดี

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณงามความดี ไม่ว่าจะเป็นงานวิจัยของต่างประเทศ และงานวิจัยในประเทศ สามารถสรุปได้ดังนี้

ปีเตอร์สันและคณะ (Peterson et al. 2007: 2) ได้ศึกษาเรื่องความเข้มแข็งทางคุณลักษณะ การเริ่มต้นสู่ความสุขและความพึงพอใจในชีวิต กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่ตอบแบบสอบถามออนไลน์ที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่และเป็นชาวอเมริกัน จำนวนทั้งสิ้น 12,439 คน และกลุ่มควบคุม ได้แก่ ผู้ตอบแบบสอบถามวัยผู้ใหญ่ ชาวสวิสเซอร์แลนด์ จำนวนทั้งสิ้น 445 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดความเข้มแข็งทางคุณลักษณะ การนำไปสู่ความสุข (การมีส่วนร่วม ความพึงพอใจ และการมีความหมาย) และความพึงพอใจในชีวิต จากผลการศึกษา พบว่า ความพึงพอใจในชีวิตของ

ทั้งสองกลุ่มมีความสอดคล้องกันว่า ความพึงพอใจในชีวิตเกี่ยวข้องกับปัจจัยความรัก ความหวัง ความสงสัยใคร่รู้และควมมีชีวิตชีวาในการดำรงชีวิต อย่างไรก็ตามในชาวอเมริกัน ความพึงพอใจในชีวิตจะขึ้นอยู่กับความรู้คุณระหว่างปัจจัยต่างๆ ร่วมกัน ในขณะที่ในกลุ่มชาวสวิสเซอร์แลนด์นั้น ปัจจัยความขยันหมั่นเพียรมีผลต่อความพึงพอใจในชีวิต การมีส่วนร่วมและการนำไปสู่การมีความหมายในชีวิต ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่เติมเต็มความเข้มแข็งทางคุณลักษณะของบุคคลที่มีชีวิตที่สมบูรณ์

ลินลีย์และคณะ (Linley et al. 2007: 1) ได้ศึกษาพัฒนาความเข้มแข็งทางคุณลักษณะในประเทศอังกฤษ โดยโปรแกรม VIA กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่ตอบแบบสอบถามทางอินเทอร์เน็ตจำนวน 17,056 คน อายุระหว่าง 18-64 ปีที่มีอาชีพแตกต่างหลากหลาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบทดสอบ VIA-IS แบบทดสอบคุณลักษณะแบบลิเคิร์ต ทั้งหมด 24 คุณลักษณะ ทั้งหมด 240 ข้อ จากผลการวิจัย พบว่า เพศหญิงมีคะแนนความเข้มแข็งทางคุณลักษณะมากกว่าเพศชาย อย่างไรก็ตาม ความเข้มแข็ง 4 คุณลักษณะเรียงตามลำดับต้นของชาวอังกฤษทั้งหญิงและชาย ซึ่งได้แก่ การเปิดใจกว้าง ความเสมอภาค ความสงสัยใคร่รู้และความรักที่จะเรียนรู้ ความเข้มแข็งทางคุณลักษณะมีความสอดคล้องเกี่ยวข้องกับอายุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณลักษณะเรื่องความสงสัยใคร่รู้และความรักที่จะเรียนรู้ (คุณลักษณะของภูมิปัญญาและความรู้) ความเสมอภาค (ความเข้มแข็งของความยุติธรรม) การให้อภัยและการทำกับตนเอง (ความเข้มแข็งของการควบคุมอารมณ์)

แมกซ์เวล (Maxwell. 1968: 98) แสดงให้เห็นว่าความกล้าหาญมีอยู่ในมนุษย์และไม่สามารถวัดได้ การมีความกล้าหาญเป็นข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิต มันเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ถึงสิ่งสำคัญในการตัดสินใจของมนุษย์และวิธีการหรือรูปแบบการใช้ชีวิตให้คุ้มค่า การมีความกล้าหาญเป็นประสบการณ์การใช้ชีวิตโดยทั่วไปและเกี่ยวเนื่องถึงสุขภาพ ดังนั้นมนุษย์เราจึงกลายเป็นโรงเรียนของความคิดที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของชีวิต (Parse 1981, 1992, 1995, 1997b, 1998) สุขภาพจากมุมมองของการเป็นมนุษย์ เป็นวิธีที่หมายถึงการที่คนเรามีชีวิตอยู่วันต่อวัน มันเป็นกระบวนการส่วนบุคคลที่บ่งบอกว่าพวกเขาเป็นไปในแบบที่พวกเขาต้องการจะเป็นหรือไม่ (Parse, 1990)

ซินเทีย และคณะ (Cynthia et al. 2007: 1) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่เข้มแข็งของมนุษย์และการกระทำที่กล้าหาญส่วนบุคคล และความกล้าหาญทั่วไปนักศึกษามหาวิทยาลัย (N = 298, 54% หญิง) อธิบายช่วงเวลาที่เขาทำหน้าที่ย่างกล้าหาญ การจัดอันดับการกระทำความกล้าหาญ 24 ค่าในความเข้มแข็งของสถาบัน VIA (Peterson; & Seligman, 2004) ความกล้าหาญทั่วไปและความกล้าหาญส่วนบุคคล (Pury, Kowalski; & Spearman, 2007) สามในสี่จุดแข็งของความกล้าหาญ (ความเพียร ความซื่อสัตย์ และความกล้าหาญ) ได้จัดอันดับความหมายของความเข้มแข็งไว้ 5 อันดับ พร้อมกับความหวัง ความเข้มแข็งของ transcendence และความเมตตา ความเข้มแข็งของความเป็นมนุษย์ จุดแข็งหลายๆ อย่างที่เกี่ยวกับความกล้าหาญทั่วไป (ความกล้าหาญเป็นการกระทำของทุกคน) ความกล้าหาญส่วนบุคคลลดลง (การกระทำความกล้าเฉพาะอาชีพนักแสดง)

หรือทั้งสองอย่าง ดังนั้น ความเข้มแข็งมีส่วนเกี่ยวข้องกับความกล้าหาญทั่วไปมากกว่าความกล้าหาญส่วนบุคคล

เซน (Chen, 2005: 153) ได้ศึกษาความแตกต่างเชิงค่านิยมและลักษณะของ การปฏิบัติตนทางการศึกษาระหว่างนักศึกษาอเมริกัน ชั้นปีที่ 4 กลุ่ม Private Faith กับนักศึกษาอเมริกันชั้นปีที่ 4 กลุ่ม ในมหาวิทยาลัยการศึกษาฟลอริดา จุดมุ่งหมายของการศึกษาในครั้งนี้ คือการนิยามถึงองค์ประกอบของคุณลักษณะที่ดีของนักศึกษา และพัฒนาเครื่องมือวัดความพยายามของนักศึกษา และมหาวิทยาลัยในการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษา และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัด ในด้านความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรง ผลของการศึกษาแสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะที่ดีนั้นมี 3 องค์ประกอบ คือ ด้านความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม ผลของการศึกษาในครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความศรัทธาพื้นฐานส่วนบุคคลของนักศึกษาและมหาวิทยาลัย คือ การส่งเสริมด้านจิตใจและพฤติกรรมที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของคุณลักษณะที่ดี นอกจากนี้ผลจากการวิเคราะห์พบว่ามหาวิทยาลัยมีการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของนักศึกษา และมหาวิทยาลัยใช้ประโยชน์กลยุทธ์ด้านคุณลักษณะศึกษาที่แตกต่างกัน ในการส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษา

ทรงสิริ วิชิราภรณ์ (2553: 3) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการขาดคุณธรรมความซื่อสัตย์ในการเรียนของนักศึกษา โดยการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการขาดคุณธรรมความซื่อสัตย์ในการเรียนของนักศึกษา และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขาดคุณธรรมความซื่อสัตย์ในการเรียนของนักศึกษาประชากรเป้าหมาย คือ นักศึกษาของคณะหนึ่ง ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง จำนวน 389 คน เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ และค่าไคสแควร์ ผลการศึกษาพบว่านักศึกษามีพฤติกรรมการขาดคุณธรรมความซื่อสัตย์ในการเรียน ด้วยการทำแบบฝึกหัดสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการสอบ ด้านการทำรายงาน และด้านการสร้างข้อมูล ตามลำดับ ส่วนปัจจัยชั้นปี เกรดเฉลี่ยสะสม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตคติต่อการขาดคุณธรรมความซื่อสัตย์ในการเรียน การรับรู้การควบคุมการขาดคุณธรรมความซื่อสัตย์ในการเรียน ความตั้งใจที่จะกระทำความไม่ซื่อสัตย์ในการเรียน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขาดคุณธรรมความซื่อสัตย์ในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พระบำรุง ปณญาพล (2554: 1 - 2) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมของนักศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร, งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับชั้นปี ที่เรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง และค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักศึกษา 3) เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยามการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยามที่กำลังศึกษาในระดับ

ปริญญาตรี ชั้นปี ที่ 1 – 3 จำนวน 280 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน, t-test, F-test และ One-Way ANOVA ผลของการวิจัยพบว่า ปัจจัยภายในด้านความเมตตา นักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยามมีลักษณะเด่นในด้านการเป็นผู้มีความเห็นอกเห็นใจ มีความสงสารเมื่อเห็นเพื่อนประสบกับความทุกข์ยาก และพร้อมที่จะให้อภัยเสมอเมื่อเพื่อน ๆ กระทำไม่ดีต่อตน ด้านความซื่อสัตย์ นักศึกษามีความซื่อสัตย์ต่อเพื่อนที่ตนคบหาด้วยความจริงใจ และเข้าเรียนสม่ำเสมอถือว่าเป็นความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ที่สำคัญยังด้านความมีวินัย ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า นักศึกษาเป็นผู้มีระเบียบวินัยสูง ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติตามกฎระเบียบของวิทยาลัย การไม่คุยโทรศัพท์หรือแอบหลับในขณะที่อาจารย์กำลังสอน

สุรางคณา ณ นคร (2556: 112 - 127) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการปลูกฝังคุณธรรมและจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม โดยต้องการนำเสนอแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมให้กับนักศึกษาผ่านกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมใช้วิธีการถอดบทเรียนโดยการประเมินปลายน้ำด้วยการตรวจสอบผลการดำเนินงานในสภาพจริงทุกขั้นตอนของการทำโครงการและสกัดความรู้ประสบการณ์ที่ฝังลึกจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มเป้าหมายที่ได้ร่วมโครงการด้วยกันมาใช้ในการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมพูดคุยซักถามสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการแบบประเมินผลและคู่มือกิจกรรมนักศึกษาเพื่อนำผลที่ได้มาตีความและอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมที่สามารถใช้เป็นแนวทางปลูกฝังคุณธรรมและจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาที่ปรากฏจากการดำเนินกิจกรรมในโครงการมีลักษณะเป็นกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมในเชิงรุก อาศัยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ 4 รูปแบบคือ 1) การเรียนการสอนที่เน้นการบริการวิชาการแก่สังคมด้วยบริบทของสังคม 2) การเรียนการสอนให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลางยึดหลักความรับผิดชอบต่อตัวเองและสังคม 3) การเรียนการสอนโดยให้นักศึกษาได้ลงมือทำจริงเน้นการลงมือปฏิบัติจริงอาศัยการมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นและ 4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานด้วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ในสถานการณ์จริงโดยทุกกิจกรรมมีผลลัพธ์แห่ง “ความสุขร่วมกัน” ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดคำสำคัญ: การปลูกฝังคุณธรรมจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมและการบริการวิชาการแก่สังคม

วิชุดา กิจจรธรรม และคณะฯ (2556: 28-47) ได้ศึกษาเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีในการถ่ายทอดคุณธรรมของครูไทย โดยการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการถ่ายทอดคุณธรรมของครูไทยโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเอกสารและการวิจัยกรณีศึกษากลุ่มตัวอย่างคือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิตครูรวมจำนวน 131 คนจากสถาบันการผลิตครูใน 5 ภูมิภาค 14 สถาบัน 17 สาขาวิชาประกอบด้วยผู้บริหารสถาบันการผลิตครูผู้บริหารหลักสูตรคณาจารย์สถาบันการผลิตครูผู้บริหารและครูพี่เลี้ยงในแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูผู้ใช้ครูใหม่พ่อแม่ผู้ปกครองชุมชนนิสิตนักศึกษาครูและครูใหม่เครื่องมือวิจัยประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์จำนวน 2 ชุดและแบบสอบถามจำนวน 4 ชุดผลการศึกษาพบว่าแนวปฏิบัติที่ดีในการถ่ายทอดคุณธรรมของครูไทยแบ่งออกเป็น 2

ด้านคือ 1) การถ่ายทอดคุณธรรมผ่านปัจจัยป้อนได้แก่ตัวแบบและ 2) การถ่ายทอดคุณธรรมผ่านกระบวนการผลิตได้แก่การฝึกประสบการณ์ตรงด้วยการใช้หลักสูตรเสริมหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร

จากการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่ายังไม่มีงานวิจัยภายในประเทศที่ศึกษาเกี่ยวกับคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี ที่ศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นประเด็นเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการขาดคุณธรรม ปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรม แนวทางการปลูกฝังคุณธรรมและจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม และแนวทางที่ดีในการถ่ายทอดคุณธรรมของครูไทย ส่วนงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับคุณงามความดี เป็นการศึกษาถึงความเข้มแข็งทางคุณลักษณะการเริ่มต้นสู่ความสุขและความพึงพอใจในชีวิต ความกล้าหาญที่มีอยู่ในมนุษย์ ความแตกต่างของความกล้าหาญทั่วไปและความกล้าหาญส่วนบุคคล เป็นต้น แต่ยังไม่พบว่ามีการศึกษาวิจัยถึงคุณงามความดี 6 องค์ประกอบตามทฤษฎีแนวคิดของพีเตอร์สันและเชลิกแมนที่มีต่อคุณงามความดี โดยเฉพาะกับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษากลุ่ม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม ผู้วิจัยได้เรียบเรียงและนำเสนอประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ดังรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

2.1 ความหมายของการให้คำปรึกษากลุ่ม

ดิงค์ไมเยอร์ (Dinkmeyer.1968: 36) ได้กล่าวถึงการให้คำปรึกษากลุ่มว่าเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งแต่ละคนในกลุ่มจะมีโอกาสช่วยเหลือซึ่งกันและกันร่วมกับผู้ให้คำปรึกษาในการสำรวจปัญหา ความรู้สึก ทศนคติและค่านิยม ในการที่จะพยายามขยายทัศนคติและการรับรู้ให้เกิดความเข้าใจที่สามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ได้ดี

กาซดา ดูแคนและเมโดว์ (Gazda.1989: 10; citing Gazda, Duncan; & Meadows. 1967: 305) ได้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษากลุ่มว่าเป็นกระบวนการพลวัตที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Dynamic interpersonal process) สมาชิกในกลุ่มจะแสดงความคิดเห็นและพฤติกรรมที่ตนรู้สึกที่สมาชิกและกลุ่มกำลังเผชิญอยู่โดยสมาชิกได้มีโอกาสสนทนาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของตนเองได้ระบายความในใจมีความหวังใจซึ่งกันและกันมีความรู้สึกอบอุ่นตลอดทั้งได้รับการยอมรับและกำลังใจสนับสนุนจากสมาชิกในกลุ่ม

ทรอทเซอร์ (Trotzer. 1999: 23 ;citing Trotzer. 1972) ได้ให้ความหมายการให้คำปรึกษากลุ่มว่าเป็นการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยการสร้างความไว้วางใจการยอมรับการให้ความนับถือและการเข้าใจซึ่งกันและกันโดยผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาที่มีปัญหาหรือความไม่พึงพอใจในการดำเนินชีวิตการให้คำปรึกษากลุ่มจะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจและสามารถนำวิธีการในกลุ่มไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ไขปัญหาและความไม่พึงพอใจในชีวิตประจำวันได้

มาห์เลอร์ (Mahler. 1969: 9 – 10) กล่าวว่า การให้คำปรึกษากลุ่มเป็นวิธีการให้คำปรึกษาที่เน้นความสัมพันธ์ของสมาชิกที่มีต่อกันตลอดเวลา โดยที่สมาชิกในกลุ่มจะทำงานร่วมกับผู้ให้

คำปรึกษาที่ได้รับการฝึกฝนมาแล้ว โดยการร่วมกันสำรวจปัญหาความรู้สึกและความคิดเห็นของกันและกันเพื่อหาทางแก้ไข ปรับปรุงในการพัฒนาตนเอง

เชอรัทเชอร์และสโตน (Shertzer; & Stone.1971: 448 – 449) ได้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษากลุ่มว่า หมายถึง การที่บุคคลมีความต้องการตรงกันที่จะปรับปรุงตนเองในด้านใดด้านหนึ่ง หรือต้องการที่จะแก้ไขปัญหาคำปรึกษาหนึ่งร่วมกัน โดยมีผู้ให้คำปรึกษาร่วมอยู่ด้วย สมาชิกในกลุ่มจะมีโอกาสแสดงออกเกี่ยวกับความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองทั้งยังได้รับความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้อื่นและได้ตระหนักว่าผู้อื่นก็มีปัญหาเช่นกัน

กอร์ลและบราวน์ (Gawrys; & Brown. 1970: 21) กล่าวว่า การให้คำปรึกษากลุ่มเป็นการสร้างกระบวนการเพื่อให้เกิดบรรยากาศแห่งการยอมรับ ความอบอุ่น ความไว้วางใจ และเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้ทดสอบ ตรวจสอบและเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาคำปรึกษาที่ดีและเหมาะสมที่สุดสำหรับเขา จุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาจะถูกสร้างขึ้นจากสมาชิกภายในกลุ่มโดยมีจุดสนใจ และมีปัญหาร่วมกัน

แฮนเซน วอร์เนอร์และสมิธ (Hansen, Warner; & Smith. 1976: 6) กล่าวว่า การให้คำปรึกษากลุ่ม คือ กระบวนการที่ผู้ให้คำปรึกษาสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกในกลุ่มได้สำรวจตนเองและสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตน แล้วพยายามแก้ไขปรับปรุงทัศนคติ และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น

โอลเซน (Ohlsen. 1977: 30 – 31) กล่าวว่า การให้คำปรึกษากลุ่มเป็นการให้ความช่วยเหลือบุคคลปกติให้ยอมรับปัญหาต่างๆ ของตนเองและแก้ไขปัญหานั้นก่อน ที่จะกลายเป็นปัญหารุนแรง นอกจากนี้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มยังช่วยให้ผู้มีปัญหาสามารถเรียนรู้ที่จะคิดหรือประสบการณ์ที่ได้จากกลุ่มมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2534: 180) กล่าวถึงการให้คำปรึกษากลุ่มว่าเป็นกระบวนการที่กลุ่มบุคคลที่มีปัญหาล้ำก้นมาร่วมกันปรึกษาหารือโดยมีผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้รับคำปรึกษามีแนวทางในการแก้ไขปัญหของตนเอง

คมเพชร ฉัตรสุกกุล (2545: 90) กล่าวว่า การให้คำปรึกษากลุ่ม ต่างจากการให้คำปรึกษารายบุคคล คือ สมาชิกทุกคนมีหน้าที่มาช่วยแก้ไขปัญหากลุ่มอีกทั้งการให้คำปรึกษากลุ่มเหมาะสำหรับสมาชิกที่ปกติเท่านั้น

จากความหมายและลักษณะการให้คำปรึกษากลุ่มดังที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การให้คำปรึกษากลุ่ม เป็นกระบวนการช่วยเหลือกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาและความ ต้องการคล้ายๆ กันโดยมีผู้ให้คำปรึกษาร่วมให้ความช่วยเหลือ หรือให้คำปรึกษาแก่สมาชิกภายในบรรยากาศที่อบอุ่น ยอมรับและไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยให้สมาชิกในกลุ่มรู้จักและเข้าใจตนเองดียิ่งขึ้น ตลอดจนได้เรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหของตนเองและของสมาชิก

2.2 เป้าหมายของการให้คำปรึกษากลุ่ม

เป้าหมายของการให้คำปรึกษากลุ่ม คือ กระบวนการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอรับคำปรึกษา ปัญหาทางด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว และสังคมโดยผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ จะใช้เทคนิคและวิธีการ เพื่อกระตุ้นและสะท้อนให้ผู้ขอรับคำปรึกษาเข้าใจตนเอง เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้น และนำเสนอประเด็นต่างๆที่สำคัญ โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลและเอกสารจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาของคอรีย์ โอลเซน และทรอทเซอร์ สามารถสรุปได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตนเองและเรียนรู้บุคคลอื่นๆ ที่เป็นสมาชิกกลุ่ม
2. เพื่อเพิ่มความตระหนักรู้ และเพิ่มความรู้สึกลึกในเอกลักษณ์ของตนเอง
3. เพื่อเพิ่มการยอมรับ ความเชื่อมั่น การเคารพ และมุมมองใหม่ๆ ของตนเองและสมาชิกคนอื่นๆ
4. เพื่อพัฒนาสัมพันธภาพที่จะช่วยให้สมาชิกแต่ละคนได้ค้นพบความต้องการทางด้านจิตใจและการพัฒนาการของตนเอง
5. เพื่อให้สมาชิกค้นหาเอกลักษณ์ของตนเอง
6. เพื่อให้สมาชิกเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของตนเอง
7. เพื่อช่วยให้สมาชิกได้พัฒนาทักษะทางสังคมและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพทางสังคม
8. เพื่อช่วยให้สมาชิกเพิ่มการยอมรับการเข้าใจตนเองและผู้อื่น
9. เพื่อช่วยให้สมาชิกร่วมกันจัดการกับปัญหาที่มีลักษณะอย่างเดียวกันและ
10. เพื่อช่วยให้สมาชิกที่มีปัญหาได้ปรับปรุง ทักษะในการยอมรับตนเองกับปัญหาด้านการขัดแย้งในตัวเอง และความขัดแย้งที่ตนมีปัญหากับผู้อื่น
11. เพื่อช่วยให้สมาชิกมีความเข้มแข็งสามารถป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นอีกและสามารถรักษาสภาพจิตใจของตนให้เป็นสุขเหมือนกับการอยู่ในกลุ่มได้ต่อไป

จากเป้าหมายของการให้คำปรึกษากลุ่มสรุปได้ว่าการให้คำปรึกษากลุ่มมีเป้าหมายในการพัฒนาตนเองโดยการพัฒนาให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองมีการยอมรับตนเองมีความรับผิดชอบต่องานตนเองซึ่งนอกจากการพัฒนาภายในตนเองแล้วยังมีการพัฒนาตนเองเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นคือพัฒนาทักษะทางสังคมรู้ถึงความต้องการของผู้อื่นที่เป็นสิ่งสำคัญในการปรับปรุงพัฒนาตนเองให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.3 หลักพื้นฐานของการให้คำปรึกษากลุ่ม

หลักพื้นฐานการให้คำปรึกษากลุ่มนั้น เคมปี (วิญญู พูลศรี. 2553: 10 – 11; อ้างอิงมาจาก Kemp. 1970) ได้กล่าวสรุปไว้ดังนี้

1. บุคคลทุกคนมีสิทธิในความรู้สึกของตนเอง คือ รู้สึกอย่างที่ท่านเองรู้สึก ผู้ให้คำปรึกษาจะสนับสนุนให้สมาชิกแสดงความรู้สึกของตนออกมา และให้สมาชิกแต่ละคนมีความเคารพในอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่นด้วย

2. แต่ละคนจะต้องตัดสินใจว่า จะพัฒนาอะไรเกี่ยวกับตนเองด้วยตนเอง

3. บุคคลมุ่งที่จะแก้ไขให้ตนเอง ไม่ใช่แก้ปัญหาคำปรึกษาให้คนอื่น

4. ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสถานการณ์เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งกว่าประสบการณ์

5. การเปิดเผยตนเองจะช่วยให้การให้คำปรึกษามีประสิทธิภาพ การเปิดเผยความคิดความรู้สึกของสมาชิก ภายใต้บรรยากาศของความไว้วางใจ ความหวังดี ความสนใจซึ่งกันและกัน จะทำให้การให้คำปรึกษานั้นๆ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่การเปิดเผยตนเองมากเกินไปก็จะแสดงให้เห็นถึงการช่วยตนเองไม่ได้

6. สมาชิกของกลุ่มจะต้องมีความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของตนเอง คนจะเรียนรู้ที่จะรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้น ถ้าบรรยากาศภายในบ้าน โรงเรียน ในมหาวิทยาลัยไม่คุกคาม ชูเชิญหรือลงโทษมากเกินไป ซึ่งจะทำให้พึ่งพาคนอื่นน้อยลง

7. การลงมือกระทำ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ ภายใต้บรรยากาศของการยอมรับและเข้าใจ

8. ในการเผชิญปัญหา แก้ปัญหา มีวิธีเลือกหลายวิธี ผู้ให้คำปรึกษาจะช่วยให้สมาชิกเห็นหนทางจากทางเลือกต่างๆ

9. สมาชิกต้องมีคำมั่นสัญญากับตนเองในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ดังนั้น การให้การเสริมแรงถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องคำนึงถึง

10. สมาชิกสิ่งที่เรียนใหม่ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ ประสบการณ์ในกลุ่มจะเป็นสิ่งสำคัญ

11. การที่คนรู้จักตนเองอย่างลึกซึ้งยอมรับตนเอง ทำให้มีการป้องกันตนเองน้อยลง ทนได้กับคำวิจารณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับตน

12. บุคคลจะเข้าใจตนเองได้ดีขึ้น มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สามารถควบคุมตนเองได้มากขึ้น

จากการศึกษาข้อมูลหลักการพื้นฐานในการให้คำปรึกษากลุ่ม สามารถกล่าวได้ว่า พื้นฐานการให้คำปรึกษากลุ่มสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสามารถแสดงความคิด ความรู้สึก และแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง สมาชิกคนอื่นๆ มีหน้าที่ทำให้มีแนวทางในการเลือกตัดสินใจเพิ่มมากขึ้น และการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน สุดท้ายสมาชิกกลุ่มต้องคิด ตัดสินใจ และยอมรับผลของการตัดสินใจด้วยตนเอง

2.3.1 หลักการของการให้คำปรึกษากลุ่ม

หลักการของการให้คำปรึกษากลุ่ม ต้องมีการวางแผนดำเนินการกลุ่มซึ่งมีความสำคัญกับความสำเร็จของการให้คำปรึกษากลุ่มเป็นอย่างมาก ถ้ามีการวางแผนการดำเนินการ

กลุ่มที่ดี จะทำให้กลุ่มเกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงก้าวสู่ความเจริญงอกงามได้ ซึ่งการวางแผนนั้นควรเริ่มต้น ดังรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การเลือกสมาชิก

คมเพชร นัตรศุภกุล (2545: 94–95) ได้เสนอเกี่ยวกับการเลือกสรรสมาชิกไว้ 4 ประการ คือ

1. สมาชิกที่จะมารับคำปรึกษาควรเป็นผู้มีปัญหาคล้ายคลึงกัน เพื่อจะได้อภิปรายในประเด็นเดียวกัน และมีความเข้าใจซึ่งกันและกันดีขึ้น
2. สมาชิกที่จะมารับคำปรึกษาแบบกลุ่มควรเป็นผู้ที่เต็มใจที่จะแก้ไขปัญหา
3. การจัดกลุ่มควรให้สมาชิกมีลักษณะแตกต่างกันบ้าง ซึ่งเป็นธรรมชาติของกลุ่มเช่นมีทั้งเพศหญิงและเพศชาย แต่อย่างไรก็ตามไม่ควรให้สมาชิกมีความแตกต่างกันมากเกินไปจะทำให้เกิดปัญหาได้ เช่น จัดให้บุคคลพูดเก่งอยู่กับคนไม่ค่อยพูด เป็นต้น
4. การเลือกสมาชิกเข้ากลุ่มต้องพิจารณาว่า แต่ละบุคคลจะได้รับประโยชน์จากกลุ่มและสามารถให้ความช่วยเหลือผู้อื่นในกลุ่มได้ด้วย

เชอร์ทเซอร์และสโตน (Shertzer; & Stone.1971: 457 – 461) กล่าวว่าบุคคลที่ไม่เหมาะสมที่จะเข้ากลุ่มมีลักษณะ ดังนี้ 1) ก้าวร้าวมาก 2) เหนียวแน่นมากเกินไป 3) มีปัญหาการปรับตัวมากเกินไปไม่เหมาะสมกับกลุ่มของปกติ 4) ไม่ควรจัดคนที่เป็ญาติหรือเพื่อนสนิทไว้ในกลุ่มเดียวกัน เพราะต่างรู้ปัญหาของอีกฝ่ายหนึ่งอยู่แล้ว ทำให้ไม่ให้ความรู้สึกที่แท้จริงของการเปิดเผยตนเองต่อหน้าผู้อื่น

2. ขนาดของกลุ่ม

ขนาดของกลุ่มโดยทั่วไปนิยมจัดกลุ่ม 6 – 8 คน แต่อาจขยายเป็น 10 – 12 คน ไม่ควรให้กลุ่มใหญ่เกิน เพราะจะทำให้โอกาสของการสื่อความหมายซึ่งกันและกันมีน้อยลง ซึ่งสอดคล้องกับ เชอร์ทเซอร์และสโตน (Shertzer; & Stone. 1971: 217) ที่กล่าวว่า จำนวนสมาชิกที่เหมาะสมที่สุดคือ 6 คน เพราะถ้าจำนวนสมาชิกมากกว่ากำหนดจะทำให้กลุ่มแตกเป็น 2 กลุ่มได้ง่าย ส่วนคอเรีย (Corey. 2004: 117) มีความเห็นว่าถ้าเป็นนักเรียนชั้นประถมควรมีสมาชิก 3 – 4 คน ถ้าเป็นเด็กวัยรุ่นควรอยู่ระหว่าง 6 – 8 คน ผู้ใหญ่อยู่ที่ประมาณ 8 คน แต่ถ้าเป็นการแนะแนวกลุ่มสมาชิกอาจมีประมาณ 20 –30 คน

จากการศึกษาข้อมูลขนาดของกลุ่มในการให้คำปรึกษา ขนาดของกลุ่มที่ดีที่สุดจะอยู่ระหว่าง 4-8 คน เพราะถ้ากลุ่มมีขนาดใหญ่เกินไปจะทำให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มลดลง และการให้คำปรึกษากลุ่มจะมีประสิทธิภาพลดน้อยลงตามไปด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดของกลุ่มที่จะใช้ในการทดลองการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาศรี มหาวิตถาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร กำหนดให้กลุ่มทดลองมีจำนวนสมาชิก 8 คน โดยได้เข้ารับโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มตลอดทั้งโปรแกรม

3. เวลาและจำนวนครั้งในการให้คำปรึกษา

คอเรีย (Corey. 2004: 117) ให้ความเห็นว่าเวลาที่ใช้ในการให้คำปรึกษา ควรอยู่ระหว่าง 1 ชั่วโมง ถึง หนึ่งชั่วโมงครึ่ง ต่อครั้ง และในหนึ่งสัปดาห์ ไม่ควรเกิน 2 ครั้ง ส่วนเด็กเล็กก็อาจใช้เวลาที่น้อยกว่านี้ และในการพบกันแต่ละสัปดาห์ควรพบในวันที่แตกต่างกันออกไปซึ่งสอดคล้องกับวัชร ทรัพย์มี (2522 : 182) ให้ความเห็นว่า เวลาที่ใช้ในการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม โดยปกติแล้วสำหรับกลุ่มวัยรุ่นหรือผู้ใหญ่จะใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง หรือ 1 ชั่วโมงครึ่ง แต่ถ้าเป็นกลุ่มเด็กประถมศึกษาเวลาที่ใช้ไม่ควรเกิน 1 ชั่วโมง จำนวนครั้งในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะให้การปรึกษาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ถ้าช่วงเวลาในการใช้คำปรึกษาทั้งหมดมีน้อยอาจจัดสัปดาห์ละ 2 – 3 ครั้ง เวลาไม่ควรต่ำกว่า 1 ชั่วโมง หรือไม่ควรเกิน 2 ชั่วโมง สำหรับจำนวนครั้ง ที่จะพบกันควรกำหนดไว้ประมาณ 6 – 7 ครั้ง โดยถือเป็นกลุ่มที่ใช้ระยะเวลาสั้นๆ

จากการศึกษาข้อมูลในการให้คำปรึกษากลุ่ม ควรจัดการให้คำปรึกษาอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง จำนวนในการให้คำปรึกษากลุ่มทั้งหมดควรประมาณ 6 - 10 ครั้ง และเวลาที่ใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่มขึ้นอยู่กับความแตกต่างกันของวัยผู้ที่มาขอรับคำปรึกษา ถ้าเป็น นักเรียนระดับประถมศึกษาใช้เวลาครั้งละ 1 ชั่วโมง นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ใช้เวลาประมาณ 1.00 - 1.30 ชั่วโมง แต่ถ้าเป็นนักศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือผู้ใหญ่ควรใช้เวลาประมาณ 1.30 - 2.00 ชั่วโมง และการให้คำปรึกษากลุ่มเวลาที่ใช้ในการให้คำปรึกษาแต่ละครั้งอย่างมากที่สุดไม่ควรเกิน 2 ชั่วโมง

4. การจัดสถานที่

Ohlsen; & Mahler (1969: 58 – 89) กล่าวว่าสถานที่ในการให้คำปรึกษากลุ่ม ควรเป็นห้องที่มีลักษณะเป็นสัดส่วน และมีขนาดพอเหมาะกับจำนวน แก้อัศจรรย์มีลักษณะที่นั่งได้สบายและจัดเป็นวงกลมเพื่อให้สมาชิกได้มองเห็นอย่างทั่วถึง พื้นห้องควรสะอาด และพร้อมที่จะให้สมาชิกนั่งกับพื้นได้ ถ้าสมาชิกต้องการที่จะเปลี่ยนอิริยาบถบ้าง

กล่าวได้ว่าสถานที่ในการจัดการให้คำปรึกษากลุ่มต้องเป็นพื้นที่ที่กว้างพอสำหรับเก้าอี้ 9 ตัว จัดเป็นวงกลมในห้องซึ่งผู้มาขอรับคำปรึกษาสามารถพูดได้อย่างอิสระโดยคนนอกห้องไม่ได้ยิน วัสดุอุปกรณ์ภายในห้องต้องน้อยที่สุดเพื่อดึงความสนใจของสมาชิกกลุ่มให้อยู่ภายในกลุ่มเท่านั้น

5. ชนิดของกลุ่ม

ราว (Rao.1981: 177) มีความเห็นว่า ขนาดของกลุ่มควรเป็นกลุ่มปิด คือ ไม่มีการรับสมาชิกใหม่อีกในระหว่างให้คำปรึกษา แม้จะมีสมาชิกลาออกไปแล้วก็ตามเพราะการจัดเป็นกลุ่มเปิด จะทำให้สมาชิกมีปัญหาในเรื่องความไว้วางใจและความสนิทสนม

ในการให้คำปรึกษากลุ่ม ลักษณะของกลุ่มควรเป็นกลุ่มแบบปิด (Closed Groups) เป็นกลุ่มที่ประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นคนเดิมตั้งแต่เริ่มต้นการให้คำปรึกษา จนกระทั่งถึงขั้นยุติการให้คำปรึกษา ไม่ควรเป็นกลุ่มแบบเปิด (Opened Groups) เพราะกลุ่มลักษณะนี้จะมีการเข้า

ออกของสมาชิกกลุ่มอยู่ทำให้การให้คำปรึกษาขาดความต่อเนื่อง ขาดความไว้วางใจภายในกลุ่มและ ทำให้การดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มไม่มีการพัฒนา

6. พลังในการให้คำปรึกษากลุ่ม

ผู้ให้คำปรึกษาต้องรู้และเข้าใจในการนำพลังงานต่าง ๆ มาใช้ในการดำเนินการให้คำปรึกษาให้สมบูรณ์ ซึ่ง คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2545: 97) กล่าวสรุปไว้ดังนี้

1. ข้อผูกพัน (Commitment) บุคคลจะได้รับประโยชน์จากการให้คำปรึกษากลุ่มจะต้องรับรู้และยอมรับว่ามีความต้องการที่จะรับคำปรึกษา จะต้องพูดถึงปัญหาทั้งหลายของตนจะแก้ไขและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ได้รับคำปรึกษาจากกลุ่ม
2. ความรับผิดชอบ (Responsibility) สมาชิกให้การยอมรับตัวเองจะเป็นผลให้บุคคลเกิดความเคารพนับถือตนเอง และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเขาด้วย
3. การยอมรับ (Acceptance) เมื่อสมาชิกให้การยอมรับตัวเอง จะเป็นผลให้บุคคลเกิดความเคารพนับถือตนเอง และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเขาด้วย
4. ความดึงดูดใจ (Attractiveness) จะทำให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีอิทธิพลต่อสมาชิกในกลุ่มเพิ่มขึ้น
5. ความปลอดภัย (Security) เมื่อสมาชิกมีความรู้สึกปลอดภัยในขณะที่อยู่ในกลุ่มเขาจะมีความเป็นตัวของตัวเอง มีการอภิปรายปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวเอง มีการยอมรับ ความคิดของบุคคลที่แสดงต่อตัวเอง และสามารถแสดงความรู้สึกของตนต่อบุคคลอื่น
6. ความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Belonging) สมาชิกทุกคนจะต้องมีความรู้สึก อย่างรุนแรงเป็นเจ้าของกลุ่ม ซึ่งเป็นผลดีต่อการช่วยกลุ่ม
7. ความตึงเครียด (Tension) การมีความเครียดและไม่พึงพอใจอยู่ระดับ พอเหมาะ จะเป็นแรงจูงใจที่จะเปลี่ยนพฤติกรรม แต่ถ้าความเครียดมากเกินไปจะทำให้บุคคลไม่ได้ใช้ความสามารถที่จะเปลี่ยนสิ่งต่างๆ ได้สำเร็จ
8. ปทัสถานของกลุ่ม (Group Norms) สมาชิกย่อมต้องการได้รับความช่วยเหลือและไม่ต้องการจะให้คนอื่นมองข้ามในแง่มุมมองของบุคคลที่แตกต่างไปจากสมาชิกอื่นๆ ในกลุ่มรับคำปรึกษาด้วยกัน

กล่าวได้ว่าพลังในการให้คำปรึกษากลุ่ม ต้องมีข้อตกลงร่วมกันของสมาชิกกลุ่ม เพื่อทำให้เกิดสัมพันธภาพและการยอมรับกันภายในกลุ่ม ซึ่งจะทำให้เกิดการกล้าที่จะเปิดเผยเรื่องราวที่แท้จริงของตนเองเพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหอย่างแท้จริง และเกิดการรับผิดชอบร่วมกันภายในกลุ่ม

7. ขั้นตอนการให้คำปรึกษากลุ่ม

ขั้นตอนการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับการพัฒนาคุณภาพความดีหมายถึงรูปแบบหรือวิธีการช่วยเหลือให้นิสิตนักศึกษาที่มีคุณภาพความดีเพิ่มขึ้น โดยใช้กระบวนการให้คำปรึกษากลุ่มมีโครงสร้างความสัมพันธ์ของทฤษฎีของการให้คำปรึกษากลุ่มที่นำมาใช้ในการพัฒนา

คุณงามความดีในแต่ละองค์ประกอบ คือ ภูมิปัญญาและความรู้ ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ความเป็นมนุษย์ ความถูกต้องเที่ยงธรรม การบังคับตนเอง และจิตอิสระ ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้

7.1 ขั้นการเริ่มต้น ในขั้นนี้เริ่มต้นตั้งแต่การพบกันครั้งแรกระหว่างสมาชิกกับผู้นำกลุ่มในการดำเนินการฝึกอบรมกลุ่มเชิงจิตวิทยาในแต่ละครั้ง โดยผู้นำกลุ่มจะต้องให้ความสำคัญกับการสร้างสัมพันธภาพ ผู้นำกลุ่มจะต้องรู้จักสมาชิกทุกคนและระหว่างสมาชิกกับสมาชิกคนอื่นในกลุ่มด้วย ผู้นำกลุ่มควรมีการสร้างบรรยากาศที่ดี สนุกสนาน รื่นรมย์ให้กับสมาชิก กลุ่มรู้สึกผ่อนคลาย มีการกำหนดหน้าที่ต่าง ๆ ในกลุ่ม อีกทั้งจะต้องมีการกำหนดโครงสร้างของกลุ่ม มีการบอกถึงวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษากลุ่มในแต่ละครั้ง

7.2 ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม เป็นขั้นที่สมาชิกกลุ่มแต่ละคนเริ่มมีความคุ้นเคยกันและ ไว้วางใจกัน โดยสมาชิกกลุ่มแต่ละคนสามารถพูดถึงความคิด ความรู้สึก ต่อปัญหาของเขอย่างเปิดเผย ความมุ่งหมายสำคัญของขั้นตอนนี้คือให้สมาชิกกลุ่มเข้าใจปัญหาของตนเองอย่างชัดเจน และเรียนรู้วิธีแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพด้วยตนเองจากกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้นำเทคนิคการให้คำปรึกษา ได้แก่ การฟัง การเงียบ การถามคำถามปลายเปิดและปิด การสะท้อนความรู้สึก การให้กำลังใจ การให้ความกระจ่าง การทวนซ้ำ และการสรุป มาใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้กระบวนการกลุ่มสามารถดำเนินไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

7.3 ขั้นยุติกลุ่ม เป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการให้คำปรึกษากลุ่ม สมาชิกประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณงามความดี แต่เมื่อเขาต้องไปเผชิญกับสถานการณ์จริงภายนอกกลุ่ม อาจทำให้เกิดความไม่แน่ใจ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ และเทคนิคการเสริมแรง เพื่อให้สมาชิกมีกำลังใจในการปรับเปลี่ยนตนเองในชีวิตจริง

จากการศึกษาเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ขั้นตอนการให้คำปรึกษากลุ่มแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเริ่มต้น ขั้นดำเนินการ และขั้นยุติกลุ่ม

2.4 ข้อดีของการให้คำปรึกษากลุ่ม

การให้คำปรึกษากลุ่มมีข้อดีอยู่ภายในตัวมันเองเมื่อเปรียบเทียบกับ การให้คำปรึกษารายบุคคลแล้วความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษาไม่ใช้การให้ความช่วยเหลือแบบกลุ่มซึ่งการให้คำปรึกษากลุ่มมีข้อดีดังนี้ (Trotzer.1999: 23-34)

2.4.1. ความปลอดภัยภายในกลุ่ม (Safe factors in group) สมาชิกที่เข้ามาในกลุ่มทุกคนต้องการความช่วยเหลือดังนั้นความรู้สึกครั้งแรกในการเข้ากลุ่มต้องมีความรู้สึกอบอุ่นและปลอดภัยการที่กลุ่มมีสมาชิกที่ต้องการความช่วยเหลือคล้ายๆกันมาอยู่รวมกันทำให้สมาชิกแต่ละคนไม่รู้สึกว่าโดดเดี่ยวอีกต่อไปซึ่งความสัมพันธ์ภายในกลุ่มจะพัฒนาขึ้นภายใต้สภาพการณ์ที่มีการดูแลอย่างใกล้ชิดจะทำให้การเข้ากลุ่มครั้งต่อไปสมาชิกกลุ่มมีความรู้สึกว่าเป็นสมาชิกยอมรับตัวเขามากขึ้นซึ่งจะทำให้สามารถเผชิญกับปัญหาหรือความยุ่งยากได้อย่างปลอดภัยความรู้สึกที่ปลอดภัยภายในกลุ่มจึงมีอิทธิพลต่อกระบวนการในการแก้ไขปัญหาได้

2.4.2 ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Sense of belonging) ในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มต้องมีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้าถึงกิจกรรมต่างๆที่จะเกิดขึ้นและการเพิกเฉยไม่เอาใจใส่ต่อการดำเนินไปของกลุ่มจะทำให้เกิดความไม่เหมาะสมดังนั้นการให้สมาชิกได้รับประสบการณ์ของการยอมรับความเข้าใจและการมีส่วนร่วมภายในกลุ่มสมาชิกแต่ละคนจะเริ่มตระหนักว่าตนเองมีความสำคัญและมีคุณค่ามีความรู้สึกที่ตนเองมีความต้องการกลุ่มและกลุ่มต้องการตนเองก็จะเกิดขึ้น ซึ่งการรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเป็นสิ่งสำคัญเพราะกลุ่มจะช่วยให้สมาชิกแต่ละคนสร้างเอกลักษณ์ของตนเองและมีอิทธิพลต่อการแสดงออกตามที่กลุ่มจัดให้แสดงบทบาทต่างๆความสัมพันธ์นี้จะช่วยให้สมาชิกกลุ่มค้นพบความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและมีความต้องการที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

2.4.3 ค่านิยมทางสังคมของการให้คำปรึกษากลุ่ม (Social value of group counseling) การให้คำปรึกษากลุ่มทำให้มีความสัมพันธ์กับการช่วยเหลือบุคคลให้แก้ไขปัญหาของเขาโดยธรรมชาติของกลุ่มมีแนวโน้มที่จะเป็นตัวแทนของลักษณะทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ถูกสร้างขึ้นให้คล้ายกับสังคมสมาชิกแต่ละคนเป็นตัวแทนของสังคมที่มีความแตกต่างกันจึงทำให้เกิดการเรียนรู้และได้รับประโยชน์ที่แตกต่างกันซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้และได้ประสบการณ์ที่ต่างกักลุ่มจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญยิ่งเนื่องจากกลุ่มเปรียบเหมือนห้องทดลองทางสังคมและกลุ่มเปรียบเหมือนสนามฝึกฝนสมาชิกกลุ่มจะได้ฝึกพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีอยู่เดิมให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เป็นจริงที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาสมาชิกกลุ่มสามารถพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองเพื่อเป็นการส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นภายนอกกลุ่ม

2.4.4 พลังของกลุ่ม (Group as power) การให้คำปรึกษากลุ่มเป็นการนำเอาพลังของกลุ่มเพื่อนมาใช้ในการช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มให้สามารถแก้ไขปัญหาของตนเองซึ่งจะทำให้บุคคลรู้ว่าเขามีความต้องการที่จะทำหรือควรทำอย่างไรกับตัวเองแต่จะไม่แสดงพฤติกรรมที่เขาผู้นั้นจนกว่าจะรู้สึกว่าได้รับการยอมรับและมีคุณค่าโดยกลุ่มเพื่อนของเขาพลังของกลุ่มนี้จะแสดงออกมาโดยธรรมชาติของกลุ่มและมีอิทธิพลต่อสมาชิกกลุ่มแต่ละคนในลักษณะของการทำตามกลุ่มการแสวงหาเอกลักษณ์การให้รางวัลการลงโทษและการควบคุมทางสังคมซึ่งกระบวนการให้คำปรึกษากลุ่มจะช่วยให้สมาชิกแต่ละคนมีการดำเนินชีวิตน่าพึงพอใจมากขึ้นและมีพฤติกรรมที่เสริมสร้างแนวทางในการแก้ไขปัญหาของตนเองได้

2.4.5 การเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและได้รับความช่วยเหลือ (Helping and being helped) การให้คำปรึกษากลุ่มได้จัดเตรียมสมาชิกโดยให้อีกาสทั้งการเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและได้รับความช่วยเหลือผู้ให้คำปรึกษาไม่ได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือเพียงผู้เดียวแต่จะเป็นการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันจะทำให้ผู้รับคำปรึกษาหรือสมาชิกกลุ่มมีการเสริมสร้างการนับถือตนเองและเห็นคุณค่าในตนเองโดยการให้ความช่วยเหลือสมาชิกคนอื่นๆแก้ไขปัญหาต่างกล่าวของโอลเซน (Ohlsen.1970: 206) กล่าวว่าการศึกษาพบว่าสมาชิกคนอื่นๆก็มีความพยายามแก้ไขปัญหาที่คล้ายคลึงกับปัญหาของตนเองจะทำให้มีการยอมรับปัญหาของตนเองมากขึ้นและการสังเกตเห็น

สมาชิกคนอื่นๆเรียนรู้การแก้ไขปัญหาของเขาก็จะเป็นกำลังใจและช่วยให้เขาได้ปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นด้วย

2.4.6 พลวัตกลุ่มทำให้ปรับปรุงตนเองให้เหมาะสม (Self - correcting group dynamic)การให้คำปรึกษากลุ่มทำให้สมาชิกกลุ่มมีการปรับปรุงตนเองและตรวจสอบตนเองโดยเกิดขึ้นจากปฏิกิริยาตามธรรมชาติภายในกลุ่มแต่พลวัตนี้ไม่ได้เกิดขึ้นแน่นอนในสภาพแวดล้อมเหตุการณ์และเงื่อนไขที่เกิดขึ้นในกลุ่มซึ่งอาจทำให้เกิดความเครียดความกดดันบางที่สมาชิกอาจรู้สึกว่าถูกบีบบังคับให้ออกจากกลุ่มจากเหตุการณ์นี้กลุ่มจะต้องร่วมกันช่วยเพื่อให้กลุ่มดำเนินต่อไปอาจใช้อารมณ์ขันเพื่อลดความเครียดสมาชิกจะเกิดการเรียนรู้ว่าตนเองควรปรับปรุงตนเองอย่างไรเพื่อให้อยู่ในกลุ่มได้และสร้างแรงจูงใจให้สมาชิกคนอื่นอยู่ในกลุ่ม

2.4.7 การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้เกิดความงอกงาม (Feedback for growth)การสื่อสารภายในการให้คำปรึกษากลุ่มมีลักษณะพิเศษเนื่องจากขึ้นอยู่กับโอกาสของสมาชิกแต่ละคนที่จะได้รับข้อมูลย้อนกลับที่แตกต่างกันซึ่งสมาชิกแต่ละคนได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับพฤติกรรมความรู้สึกและปัญหาของตนเองจะส่งผลให้สมาชิกเกิดความตระหนักถึงความล้มเหลวของพฤติกรรมตนเองในแง่มุมอื่นๆและปัญหาที่เกี่ยวข้องชัดเจนมากยิ่งขึ้นยังได้รับข้อมูลเกี่ยวกับตนเองมากก็จะช่วยให้มีพื้นฐานที่มั่นคงสำหรับการตัดสินใจที่จะเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตต่อไป

2.4.8 กระบวนการเรียนรู้ส่วนบุคคล (Personalizing the learning process) กระบวนการกลุ่มส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตามธรรมชาติดังนั้นการให้คำปรึกษากลุ่มจะเป็นประโยชน์ในโรงเรียนเพราะว่าจะสร้างกระบวนการเรียนรู้ส่วนบุคคลเพราะสมาชิกสามารถอภิปรายปัญหาเฉพาะและปัญหาทั่วไปเข้าไปมีส่วนร่วมในพลวัตของกลุ่มและรู้ถึงรายละเอียดของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มซึ่งมีความแตกต่างกันสมาชิกจะได้รับโอกาสในการจัดการกับความรับผิดชอบของตนเองเกิดการบูรณาการกับความรู้ที่มีอยู่สมาชิกได้รับกำลังใจในการหาวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการดำรงชีวิตของตนเองนอกจากนี้การให้คำปรึกษากลุ่มยังเป็นทางเลือกสำหรับนักเรียนที่มีความยุ่งยากหรือไม่กล้าที่จะไปพบกับผู้ให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล

2.4.9 การเพิ่มการติดต่อกับผู้ให้คำปรึกษา (Increasing counselor contact) การให้คำปรึกษากลุ่มทำให้ช่วงเวลาและการติดต่อระหว่างคนไข้และผู้ให้คำปรึกษามีความหมายมากยิ่งขึ้นถ้าผู้ให้คำปรึกษาสามารถใช้เวลา 1 ชั่วโมงต่อ 1 สัปดาห์อย่างมีประสิทธิภาพกับคนไข้ 8 คนในกลุ่มในทางตรงกันข้ามผู้ให้คำปรึกษาใช้เวลา 1 ชั่วโมงต่อ 1 สัปดาห์กับคนไข้ 1 คนทำให้เห็นความแตกต่างกันอย่างชัดเจนถึงประสิทธิภาพของการทำงานค่าใช้จ่ายและเวลาของการให้คำปรึกษากลุ่มและการให้คำปรึกษารายบุคคล

นอกจากนี้คอเรย์ (Corey. 2004: 6-7) ได้กล่าวถึงข้อดีของการให้คำปรึกษากลุ่มดังนี้

1) การให้คำปรึกษากลุ่มทำให้สมาชิกได้สำรวจรูปแบบชีวิตของตนเองในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นและได้เรียนรู้การใช้ทักษะทางสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

2) สมาชิกกลุ่มได้อภิปรายมุมมองของตนเองกับผู้อื่นและยอมรับข้อมูลย้อนกลับของผู้อื่น

3) กลุ่มในการให้คำปรึกษาเป็นสังคมเล็กๆที่มีคนอายุต่างกันมีความสนใจภูมิหลังสถานะทางสังคมเศรษฐกิจและปัญหาที่หลากหลายกลุ่มให้ตัวอย่างตามสภาพความเป็นจริงการต่อสู้และการขัดแย้งของสมาชิกในกลุ่มเปรียบเสมือนกับประสบการณ์ที่สมาชิกจะได้พบในโลกภายนอก

4) กลุ่มจะช่วยให้เกิดความเข้าใจและช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกเกิดความเต็มใจในการสำรวจปัญหาของตนเองพวกเขารู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและนำไปสู่การเริ่มต้นใส่ใจและบรรยากาศที่ทำนายเพื่อสนับสนุนให้สมาชิกทดลองเลือกพฤติกรรมทดลองพฤติกรรมในกลุ่มได้กำลังใจและได้รับข้อเสนอแนะว่าจะนำไปประยุกต์ใช้อย่างไรในโลกภายนอก

โดยสรุปข้อดีของการให้คำปรึกษากลุ่มคือการให้คำปรึกษากลุ่มเป็นกระบวนการที่ช่วยเหลือให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเองได้รู้จักการช่วยเหลือผู้อื่นใช้ทักษะทางสังคมที่เหมาะสมกลุ่มยังช่วยให้สมาชิกได้สำรวจปัญหาของตนเองและมีแนวทางในการจัดการกับปัญหาของตนเองนอกจากนี้กลุ่มยังเป็นเหมือนสนามในการทดลองพฤติกรรมสมาชิกสามารถทดลองที่จะแสดงพฤติกรรมจนเกิดความมั่นใจในการนำไปใช้ในโลกว่านอกรวมทั้งการให้คำปรึกษากลุ่มยังเป็นการประหยัดและมีการใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพของผู้ให้คำปรึกษา

2.5 บทบาทของผู้นำกลุ่ม

การให้คำปรึกษากลุ่มจะดำเนินไปสู่เป้าหมายได้สำเร็จนั้น ผู้นำกลุ่มต้องพยายามให้สมาชิกมีการปฏิสัมพันธ์กัน โดยผู้นำกลุ่มหรือผู้ให้คำปรึกษาจะเป็นผู้เอื้ออำนวยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ภายในกลุ่ม คอเรีย (Corey, 2004: 127 –128) ได้ให้ข้อเสนอแนะของผู้นำกลุ่มหรือผู้ให้คำปรึกษานั้นมีดังนี้

1. พัฒนาความกระฉับกระชวยให้เกิดขึ้นในกลุ่ม
2. เป็นผู้นำในการเริ่มต้นในการสนทนากลุ่ม
3. ให้สมาชิกมีศักยภาพในการตัดสินใจเลือก
4. ให้สมาชิกได้พูดถึงสิ่งที่ตนเองรู้สึกวิตกกังวลหรือเป็นปัญหา และมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่ม
5. ดำเนินการในการให้คำปรึกษา หรือการฝึกฝนที่จำเป็น เพื่อที่จะให้สมาชิกกลุ่มประสบความสำเร็จ
6. บางครั้งอาจเปิดโอกาสให้ครอบครัวเข้ามาอยู่ในกลุ่มถ้าเห็นว่ามีมีความจำเป็น
7. จัดระเบียบกลุ่มในเรื่องต่างๆ เช่น ให้สมาชิกรู้จักคุ้นเคยซึ่งกันและกัน ให้ข้อเสนอแนะ กฎระเบียบของกลุ่ม และเตรียมสมาชิกที่จะได้รับความสำเร็จจากการมีประสบการณ์ในกลุ่ม

แฮนสันและคนอื่น ๆ (1976: 229 – 309) ให้ข้อเสนอแนะสำหรับการเป็นผู้นำกลุ่มว่า

1. ในการเริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้นำกลุ่มจะต้องเตรียมวิธีการต่างๆ สำหรับกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มมีปฏิสัมพันธ์กัน เช่น ผู้นำกลุ่มนำด้วยคำถามปลายเปิด สำหรับผู้มีประสบการณ์น้อย อาจเริ่มต้นในการให้คำปรึกษาครั้งแรกด้วยการแนะนำตัวซึ่งกันและกัน และถามกลุ่มให้กลุ่มพิจารณาข้อมูลที่สมาชิกแต่ละคนเสนอ เพื่อฝึกให้สมาชิกได้พัฒนาความรู้สึกรับผิดชอบต่อกัน
2. ผู้นำกลุ่มจะต้องกำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรมและบทบาทหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคนและของผู้นำกลุ่มด้วย
3. ผู้นำกลุ่มจะต้องมีความสามารถและทักษะ เข้าใจในสิ่งที่สมาชิกพูด และเข้าใจความรู้สึกของการยอมรับ และให้กำลังใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการสร้างสัมพันธภาพ
4. ผู้นำกลุ่มจะต้องสร้างบรรยากาศภายในกลุ่ม ให้สมาชิกรู้สึกปลอดภัย มีความไว้วางใจ ให้ความเคารพความคิดเห็นของกันและกัน อดทนต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้สมาชิก รู้สึกว่าตนมีความสำคัญเป็นเจ้าของกลุ่ม
5. ผู้นำกลุ่มจะต้องคำนึงถึงเป้าหมายให้สมาชิก จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของกลุ่ม เพื่อช่วยให้สมาชิกเข้าใจตนเอง และเข้าใจผู้อื่นให้เขาเปลี่ยนแปลงความรู้สึกทัศนคติต่างๆ และพฤติกรรมที่จำเป็น
6. การเข้าถึงความคิดต่อเนื่องและสรุปบทวนเหตุการณ์สำคัญในการให้ คำปรึกษา ที่ผ่านมาก่อนที่จะทำครั้งใหม่ เพื่อทำให้เกิดเป็นประสบการณ์ครั้งเดียวกัน
7. การให้ข้อมูลย้อนกลับ การสะท้อนความรู้สึกทั้งคำพูดและการแสดงออก รวมทั้งการแปลความหมายและการกระทำความกระจ่าง ซึ่งผู้นำกลุ่มต้องกระตุ้นให้สมาชิกคนอื่นๆ ให้กระทำด้วยเพื่อให้สมาชิกได้ตรวจสอบพิจารณาสิ่งที่เขาพูด ซึ่งให้ เห็นว่ามีความขัดแย้งหรือสอดคล้องกันอย่างไร ซึ่งช่วยให้สมาชิกรู้จักตนเองดีขึ้น
8. การลดความตึงเครียด ผ่อนคลายความขัดแย้ง ความกลัว ความวิตกกังวล ที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม และรับผิดชอบในการกำจัดการพฤติกรรมบางอย่างที่เป็นอันตรายกับสมาชิกผู้นำ จะต้องเข้าไปสอดแทรกขัดขวางในบางกรณี เช่น สมาชิกพูดแทนกัน ขัดแย้ง ไม่ลงรอยกัน พูดวุ่น สับสน หรือกล่าวโทษคนอื่น หรือสถานการณ์อื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง หรือแยกกลุ่มกันโดยไม่สนใจกลุ่ม
9. การให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่เห็นสมควร ผู้นำกลุ่มควรแสดงความรู้สึกส่วนตัว ประสบการณ์ค่านิยมของตนเอง เมื่อเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อสมาชิก นอกจากนี้ผู้นำควรเป็นแบบอย่างสาธิตให้สมาชิกดูเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสม หรือวิธีการต่างๆ ที่ใช้แก้ไขปัญหาของสมาชิก
10. ผู้นำกลุ่มต้องคอยสังเกตและประเมินพฤติกรรมของสมาชิกแต่ละคน รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม อาจทำได้โดยการถาม เช่น มีอะไรเกิดขึ้นขณะนี้

คอเรีย (Corey. 2012: 25 - 28) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้นำกลุ่มที่มีประสิทธิภาพมีดังนี้

1. การอยู่กับปัจจุบัน (Presence) ผู้นำกลุ่มที่ดีควรตระหนักถึงความสำคัญของความเป็นปัจจุบันการรับรู้อย่างชัดเจนในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้นจะช่วยให้ผู้นำกลุ่มเข้าใจถึงอารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้เป็นอย่างดีรวมทั้งความเข้าใจในอารมณ์ความรู้สึกของสมาชิกกลุ่มด้วยสิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การเอื้ออำนวยให้สมาชิกกลุ่มมีการเปิดเผยตนเองได้อย่างเต็มที่

2. พลังส่วนบุคคล (Personal power) ผู้นำกลุ่มควรมีความเชื่อมั่นในตนเองและมีความตระหนักว่าตนเองสามารถมีอิทธิพลกับผู้อื่นถ้าผู้นำกลุ่มไม่มีความรู้สึกว่ามีพลังในการดำเนินชีวิตแล้วก็จะเป็สิ่งที่ยุ่งยากที่ผู้นำกลุ่มจะเอื้ออำนวยให้สมาชิกกลุ่มมีพลังอำนาจในตนเองผู้นำกลุ่มควรให้การส่งเสริมโดยการให้กำลังใจกับสมาชิกกลุ่มเพราะผู้นำกลุ่มเป็นตัวกระตุ้นให้สมาชิกเกิดการต่อสู้และมีความสามารถในการดำรงชีวิต

3. ความกล้าหาญ (Courage) ผู้นำกลุ่มควรมีความตระหนักว่าพวกเขาต้องแสดงความกล้าที่จะได้ตอบกับสมาชิกกลุ่มผู้นำกลุ่มแสดงความกล้าโดยการสร้างความเสี่ยงในกลุ่มแสดงให้เกิดความผิดพลาดในกลุ่มและการมีปฏิกริยากับปัญหาของตนเองโดยผู้นำกลุ่มต้องแสดงตามสัญชาตญาณและความเชื่อสิ่งเหล่านี้จะทำให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ว่าพวกเขาจะต้องทำอย่างไรเมื่อต้องเผชิญกับข้อผิดพลาด

4. ความพร้อมในการเผชิญหน้ากับตนเอง (Willing to confront oneself) เป็นคุณสมบัติของผู้นำกลุ่มที่จะจัดการกับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตของเขามีการสำรวจถึงความบกพร่องต่างๆของตนเองและยอมรับถึงความบกพร่องนั้นโดยไม่ผลักดันให้สาเหตุของความบกพร่องหรือความล้มเหลวที่เกิดขึ้นไปสู่สิ่งต่างๆภายนอกและไม่ได้หันมาพิจารณาตนเองการกระทำเช่นนี้ของผู้นำกลุ่มจะเป็นแรงจูงใจให้สมาชิกหันมาสำรวจตนเองและพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับตนเองเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตของเขาต่อไป

5. ความจริงใจและเป็นธรรมชาติ (Sincerity and authenticity) ผู้นำกลุ่มต้องมีการแสดงออกอย่างจริงใจกับสมาชิกกลุ่มไม่ว่าจะเป็นด้านของการพัฒนาความสามารถหรือการเผชิญหน้ากับปัญหาและอุปสรรคต่างๆของสมาชิกรวมทั้งมีการแสดงออกอย่างตรงไปตรงมาเพื่อเป็นแบบอย่างให้สมาชิกมีการแสดงออกอย่างเปิดเผยและจริงใจต่อประสบการณ์ของเพื่อนสมาชิกในกลุ่มการเป็นธรรมชาติเป็นการแสดงออกของผู้นำกลุ่มที่มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ของตนเองไม่ยึดติดกับการคาดหวังจากผู้อื่นมีการแสดงออกจากความรู้ที่แท้จริงไม่มีการเสแสร้งหรือแสดงบทบาทเพื่อเป็นการป้องกันตนเองเต็มใจที่จะเปิดเผยตนเองมีการระบายความรู้สึกและแสดงปฏิกิริยาต่างๆที่เหมาะสม

6. ความรู้สึกแห่งตน (Sense of identity) ผู้นำกลุ่มที่ดีตระหนักถึงแรงจูงใจความต้องการความเชื่อทัศนคติค่านิยมตลอดจนจุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิตของตนเองจะเป็นผู้ที่ช่วยให้สมาชิกกลุ่มได้ค้นพบเอกลักษณ์ของตนเองได้เช่นเดียวกันดังนั้นผู้นำกลุ่มควรจะมี ความชัดเจนในเอกลักษณ์ของตนเองก่อนเพื่อเป็นแบบอย่างในทางสร้างสรรค์ให้แก่สมาชิกในกลุ่ม

7. ความเชื่อในกระบวนการกลุ่มและมีความกระตือรือร้น (Belief in group process and enthusiasm) ผู้นำกลุ่มที่มีความมั่นใจในวิธีการให้คำปรึกษากลุ่มว่าสามารถให้ความช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มได้ย่อมเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้กระบวนการกลุ่มประสบความสำเร็จเพราะผู้นำกลุ่มจะมีแรงจูงใจและมีความกระตือรือร้นต่อการดำเนินกลุ่มเพื่อให้กลุ่มสร้างคุณค่าและผลประโยชน์ให้กับสมาชิกอย่างแท้จริงรวมทั้งผู้นำกลุ่มควรแสดงออกอย่างมีชีวิตชีวาที่มีความสนใจอย่างจริงจังทำที่ต่างๆของผู้นำกลุ่มไม่ว่าจะเป็นการแสดงความเห็นอกเห็นใจการแสดงความรู้สึกในการเปิดเผยตนเองการสนับสนุนให้สมาชิกกลุ่มเปิดเผยตนเองยอมแสดงถึงแรงจูงใจทัศนคติค่านิยมความคิดความต้องการของผู้นำกลุ่มและมีอิทธิพลต่อสมาชิกกลุ่มด้วยผู้นำกลุ่มที่ขาดความกระตือรือร้นในการนำกลุ่มจะทำให้สมาชิกขาดความสนใจและหลีกเลี่ยงการมีส่วนร่วมในกลุ่ม

8. ความคิดสร้างสรรค์และแนวคิดใหม่ๆ (Inventiveness and creativity) ผู้นำกลุ่มควรมีความสามารถที่จะใช้วิธีการใหม่ๆที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของตนเองในการนำกลุ่มเพื่อให้กระบวนการกลุ่มดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและสมาชิกมีความกระตือรือร้นที่จะให้ความช่วยเหลือสิ่งที่ผู้นำกลุ่มควรหลีกเลี่ยงคือการจัดโปรแกรมไว้ล่วงหน้าหรือนำเทคนิคที่ไม่เกี่ยวข้องมาใช้ในการนำกลุ่มเพราะนอกจากจะทำให้เกิดความเบื่อหน่ายแล้วยังทำให้สมาชิกกลุ่มได้รับประโยชน์จากการเข้ากลุ่มลดน้อยลงไป

2.6 ทักษะของผู้นำกลุ่ม

ผู้นำกลุ่มจะต้องมีทักษะทางวิชาชีพเพื่อเป็นผู้นำกลุ่มที่มีประสิทธิภาพคอเรย์ (Corey. 2012: 32-39) ได้เสนอทักษะที่สำคัญและจำเป็นต่อผู้นำกลุ่มดังนี้

2.6.1 การฟังอย่างตั้งใจ (Active listening) เป็นการแสดงความใส่ใจทั้งคำพูดและความรู้สึกของผู้พูดที่แสดงออกมาทั้งด้วยคำพูดหรือท่าทางน้ำเสียงและการแสดงพฤติกรรมต่างๆ การให้ความสนใจเอาใจใส่ผู้พูดการตั้งใจฟังอย่างกระตือรือร้นการหันหน้าเข้าหาผู้พูดการโน้มตัวเข้าหาเล็กน้อยการแสดงท่าทีที่อบอุ่นเป็นกันเองผ่อนคลายการประสานสายตาส่งการฟังอย่างตั้งใจนี้ทำให้สามารถติดตามเรื่องไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาความรู้สึกและอารมณ์ของผู้พูดได้อย่างชัดเจนตลอดจนรับรู้ถึงสิ่งที่ซ่อนเร้นอยู่โดยที่ผู้พูดไม่ได้สื่อออกมา

2.6.2 การทวนซ้ำ (Restating) เป็นการพูดทวนซ้ำในคำพูดของสมาชิกโดยไม่มีการเพิ่มเติมข้อความใหม่เข้าไปวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้สมาชิกได้ฟังและเกิดความเข้าใจความหมายที่ชัดเจนขึ้นในปัญหาที่ยุ่งยากซึ่งเกี่ยวข้องกับความรู้สึกและความคิดของเขาขณะเดียวกันก็เป็นการสื่อให้สมาชิกทราบว่าผู้นำกลุ่มมีความเข้าใจในสิ่งที่สมาชิกพูด

2.6.3 การทำให้เกิดความกระจ่าง (Clarifying) เป็นทักษะที่ผู้นำกลุ่มพยายามดึงเอาปัญหาที่ซ่อนเร้นอยู่รวมทั้งความคิดความรู้สึกความขัดแย้งต่างๆออกมาเปิดเผยเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดในสิ่งที่สมาชิกยังสับสนอยู่อันเป็นการช่วยให้สมาชิกได้สำรวจปัญหาได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

2.6.4 การสรุปความ (Summarizing) เป็นการช่วยให้มีการรวบรวมความคิดและเนื้อหาที่เป็นประเด็นที่สำคัญให้มีการเชื่อมโยงกันโดยใช้คำพูดที่กระชับและได้ใจความผู้นำกลุ่มอาจจะเป็นผู้สรุปเองหรือสมาชิกแต่ละคนเป็นผู้สรุปถึงสิ่งที่ได้อภิปรายกันในกลุ่มก็ได้การสรุปจะนำมาใช้เมื่อต้องการยุติการสนทนาหรือต้องการเปลี่ยนความคิดความสนใจจากสมาชิกคนหนึ่งไปสู่สมาชิกอีกคนหนึ่ง

2.6.5 การถาม (Questioning) เป็นการช่วยให้สมาชิกมีการแลกเปลี่ยนความคิดที่เป็นประโยชน์ซึ่งกันและกันและเปิดโอกาสให้สมาชิกพูดถึงความต้องการอารมณ์และความรู้สึกเพื่อให้สมาชิกได้เกิดความกระจำและนำไปสู่การสำรวจตนเองคำถามที่เหมาะสมควรเป็นคำถามปลายเปิดมากกว่าคำถามปลายปิดและควรหลีกเลี่ยงการใช้คำถามมากจนเกินไปเพราะจะทำให้สมาชิกรู้สึกอึดอัดใจโดยเฉพาะคำถามที่สมาชิกเกิดความรู้สึกว่าถูกคุกคามและอาจมีผลต่อบรรยากาศความปลอดภัยภายในกลุ่ม

2.6.6 การตีความ (Interpreting) เป็นทักษะที่ใช้ในการอธิบายถึงสาเหตุของพฤติกรรมโดยมีการตีความในเชิงวินิจฉัยการคาดคะเนถึงสาเหตุของปัญหานั้นๆเพื่อช่วยให้สมาชิกได้พิจารณาตนเองในแง่มุมแตกต่างไปจากเดิมและพิจารณาทางเลือกใหม่ๆให้แก่ตนเองผู้นำกลุ่มควรใช้ทักษะนี้หลังจากที่ได้ทำความรู้จักกับสมาชิกเป็นอย่างดีแล้วและควรเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงปฏิกิริยาต่อการตีความนั้นๆด้วย

2.6.7 การเผชิญหน้า (Confronting) เป็นทักษะที่ใช้ให้เห็นการกระทำของสมาชิกอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาและมีความจริงใจผู้นำกลุ่มจำเป็นต้องใช้ทักษะนี้เพื่อช่วยให้สมาชิกได้มองเห็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในตัวสมาชิกหรือความไม่สอดคล้องกันระหว่างความคิดความรู้สึกและการกระทำของเขาซึ่งจะทำให้สมาชิกมีความรับผิดชอบต่องานของตนเองทักษะการเผชิญหน้าควรจะใช้เมื่อกลุ่มมีความไว้วางใจและยอมรับซึ่งกันและกันเรียบร้อยแล้วและจะต้องระมัดระวังในการใช้ทักษะนี้ต่อการกระทำของสมาชิกไม่ใช่ตัวเขารวมทั้งมีเป้าหมายเพื่อการให้ความช่วยเหลือหรือสร้างสรรค์มากกว่าทำลาย

2.6.8 การสะท้อนความรู้สึก (Reflecting feelings) เป็นการสื่อให้สมาชิกทราบว่าผู้นำกลุ่มมีความเข้าใจความรู้สึกของสมาชิกจากการฟังสิ่งที่สมาชิกพูดและสะท้อนออกมาเป็นคำพูดที่ชัดเจนให้สมาชิกได้ทราบถึงอารมณ์และความรู้สึกของตนเองผู้นำกลุ่มเปรียบเหมือนกระจกเงาสะท้อนให้สมาชิกมองเห็นตัวเองมองเห็นความรู้สึกที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในและการสะท้อนความรู้สึกยังเป็นการแสดงถึงความเอาใจใส่ความสนใจความเข้าใจทุกๆสิ่งที่สมาชิกพูดหรือทำทางที่สมาชิกแสดงออก

2.6.9 การสนับสนุน (Supporting) เป็นทักษะที่ผู้นำกลุ่มให้การเสริมแรงแก่สมาชิกที่พยายามเข้ามามีส่วนร่วมในกลุ่มเช่นการเปิดเผยถึงอารมณ์ของตนเองเรื่องราวส่วนตัวการแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่มีการอภิปรายในกลุ่มโดยผู้นำกลุ่มต้องมีการตอบสนองด้วยการฟังอย่างตั้งใจ

แสดงท่าทีเอาใจใส่มีการประสานสายตาส่งการยอมรับและมีความกระตือรือร้นทักษะนี้จะช่วยให้สมาชิกที่ไม่มั่นใจในตนเองสามารถแสดงความรู้สึกของตนเองออกมาได้

2.6.10 การเห็นอกเห็นใจ (Empathizing) เป็นทักษะสำคัญที่ผู้นำกลุ่มไวต่อความรู้สึกในโลกของสมาชิกการเห็นอกเห็นใจอย่างมีประสิทธิภาพของผู้นำกลุ่มต้องมีความใส่ใจและให้ความนับถือกับสมาชิกกลุ่ม

2.6.11 การเอื้ออำนวย (Facilitating) เป็นทักษะที่ช่วยทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ขึ้นภายในกลุ่มโดยการสร้างบรรยากาศของความปลอดภัยความไว้วางใจการยอมรับซึ่งกันและกันภายในกลุ่มเพื่อเป็นการส่งเสริมให้สมาชิกมีการเปิดเผยตนเองมีการทดลองแสดงพฤติกรรมใหม่ๆ สนับสนุนให้สมาชิกแสดงออกอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาในสิ่งที่ยังมีความขัดแย้งกันอยู่ช่วยให้สมาชิกเอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่างๆ รวมทั้งช่วยให้สมาชิกผสมผสานสิ่งที่เขาได้เรียนรู้ในกลุ่มลงมือไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน

2.6.12 การริเริ่ม (Initiating) เป็นทักษะที่ผู้นำกลุ่มมีบทบาทชัดเจนในการนำกลุ่ม เช่นกำหนดว่ากลุ่มจะดำเนินไปในทิศทางใดหรือจะมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างไรกรณีนี้จะช่วยลดความวิตกกังวลของสมาชิกในการเข้ากลุ่มในระยะแรกๆ ผู้นำกลุ่มควรใช้ทักษะนี้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของกลุ่มโดยเปิดโอกาสให้สมาชิกได้กำหนดแนวทางด้วยตัวของเขาเองบ้างเมื่อกลุ่มพัฒนาไปช่วยระยะเวลาหนึ่งเพื่อสนับสนุนให้สมาชิกได้ค้นหาความต้องการของตนเองและมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของกลุ่ม

2.6.13 การกำหนดเป้าหมาย (Setting goal) การกำหนดเป้าหมายเป็นสิ่งสำคัญในการให้คำปรึกษากลุ่มที่ผู้นำกลุ่มไม่ได้เป็นผู้กำหนดแต่สมาชิกกลุ่มจะร่วมกันทำความเข้าใจในเป้าหมายที่เฉพาะของพวกเขามากกว่าการกำหนดเป้าหมายจะเป็นสิ่งสำคัญในช่วงเริ่มต้นของกลุ่มตลอดการดำเนินกลุ่มผู้นำกลุ่มต้องให้กำลังใจสมาชิกในการค้นหาเป้าหมายอื่นๆ ของสมาชิกเองซึ่งอาจมีการปรับเปลี่ยนถ้ามีความจำเป็นถ้าผู้นำกลุ่มไม่มีทักษะในการทำทนายสมาชิกให้กำหนดเป้าหมายที่เป็นรูปธรรมก็จะทำให้การดำเนินกลุ่มไม่มีจุดหมายปลายทาง

2.6.14 การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Giving feedback) เป็นทักษะที่ผู้นำกลุ่มใช้แสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาและเฉพาะเจาะจงในสิ่งที่ผู้นำกลุ่มสังเกตเห็นหรือมีความรู้สึกต่อเหตุการณ์ต่างๆ อย่างไม่แสดงข้อมูลเหล่านั้นออกมาขณะเดียวกันผู้นำกลุ่มก็ควรสนับสนุนให้สมาชิกมีการให้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกันโดยแสดงออกอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาในสิ่งที่เขาสังเกตได้ทักษะนี้จะช่วยให้สมาชิกได้ทราบถึงความคิดที่ผู้อื่นมีต่อตนเอง

2.6.15 การให้คำแนะนำ (Suggesting) เป็นทักษะที่ผู้นำกลุ่มให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะแก่สมาชิกเพื่อให้สมาชิกได้พัฒนาทางเลือกในการแก้ไขปัญหาซึ่งอาจจะทำได้หลายรูปแบบเป็นต้นว่าการให้ข้อเสนอแนะการให้ข้อมูลการกำหนดงานให้ไปทำการบ้านการให้คำแนะนำอาจจะมาจากเพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มวิธีการนี้จะช่วยให้สมาชิกพัฒนาตนเองได้อย่างรวดเร็วแต่ขณะเดียวกันก็อาจทำให้สมาชิกมีการพึ่งพามากขึ้นผู้นำกลุ่มจึงควรพิจารณาถึงความ

เหมาะสมของการให้คำแนะนำและควรให้ข้อเสนอแนะโดยปราศจากอคติให้ข้อมูลที่ถูกต้อง เฉพาะเจาะจงและตรงไปตรงมาพร้อมทั้งเปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นด้วย

2.6.16 การปกป้อง (Protecting) ในขณะที่กลุ่มกำลังพัฒนาสมาชิกกลุ่มอาจมีการ วิพากษ์วิจารณ์กันอย่างเกินขอบเขตด้วยความรุนแรงหรือมีการโยนความคิดให้ผู้อื่นและมีการทำร้าย จิตใจกันปฏิสัมพันธ์ในลักษณะนี้จะมีผลทำให้สมาชิกคนใดคนหนึ่งได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสม ผู้นำกลุ่มต้องใช้ทักษะนี้มาสอดแทรกเพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากความเสียหายด้าน จิตใจหรือทางร่างกายและจากการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมของกลุ่มการใช้ทักษะนี้จึงควรมีการ ระวังให้มากเนื่องจากถ้าใช้มากเกินไปจะมีผลต่อการจำกัดการแสดงออกของสมาชิกได้จะทำให้ สมาชิกเกิดความรู้สึกอึดอัดใจและมีผลต่อบรรยากาศกลุ่ม

2.6.17 การเปิดเผยตนเอง (Disclosing oneself) เมื่อผู้นำกลุ่มมีการเปิดเผย เรื่องราวส่วนตัวให้สมาชิกในกลุ่มทราบซึ่งเป็นการแสดงถึงความจริงใจเปิดเผยและเป็นแบบอย่างให้ สมาชิกกลุ่มได้เปิดเผยตนเองด้วยความเต็มใจผู้นำกลุ่มต้องมีความระมัดระวังในการเปิดเผยตนเอง ให้มีความเหมาะสมต้องพิจารณาว่าสิ่งใดควรนำมาเปิดเผยจะเปิดเผยอย่างไรและมีระดับความลึกซึ้ง มากน้อยแค่ไหนเพราะถ้าผู้นำกลุ่มเปิดเผยตนเองมากและเร็วเกินไปสมาชิกจะมีความรู้สึกที่ผู้นำ กลุ่มเป็นผู้ที่ได้ประโยชน์จากกลุ่มมากกว่าจะให้ความช่วยเหลือสมาชิกแต่ถ้าเปิดเผยน้อยเกินไปก็ เป็นการแสดงถึงความไม่จริงใจต่อกลุ่มและอาจจะมีผลกระทบต่อการสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับ ผู้นำกลุ่มได้

2.6.18 การเป็นตัวอย่าง (Modeling) เป็นทักษะที่ผู้นำกลุ่มแสดงพฤติกรรมที่ เหมาะสมภายในกลุ่มเช่นการเอื้ออำนาจกลุ่มการยอมรับสมาชิกกลุ่มการให้ความสนใจสมาชิกการ แสดงความเห็นอกเห็นใจอย่างแท้จริงการฟังด้วยความตั้งใจตลอดจนทัศนคติและค่านิยมของผู้นำ กลุ่มแสดงออกมาโดยการเปิดเผยตนเองจะทำให้สมาชิกได้สังเกตท่าทีและเรียนรู้จากพฤติกรรม ต่างๆของผู้นำกลุ่มทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของกลุ่ม

2.6.19 การเชื่อมโยง (Linking) เป็นทักษะหนึ่งที่ใช้ในการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ใน กลุ่มสมาชิกเป็นการมองหาทิศทางที่เกิดขึ้นในกลุ่มและเชื่อมการทำงานของสมาชิกกับทิศทาง เหล่านี้โดยผู้นำกลุ่มต้องพัฒนาปฏิสัมพันธ์โดยให้สมาชิกได้มีปฏิสัมพันธ์กันมากกว่าที่ผู้นำจะมี ปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกเอง

2.6.20 การปิดกั้น (Blocking) บางครั้งผู้นำกลุ่มต้องมีการหยุดพฤติกรรมบางอย่าง ภายในกลุ่มการปิดกั้นเป็นทักษะที่ต้องการให้เกิดความรู้สึกไวการชี้นำและความสามารถในการหยุด การกระทำโดยปราศจากการต่อต้านของสมาชิกกลุ่มโดยจะใช้กับพฤติกรรมที่เฉพาะไม่ใช้กับสมาชิก ทุกคนและควรหลีกเลี่ยงการตีตราในพฤติกรรมนั้นด้วย

2.6.21 การสิ้นสุด (Terminating) ผู้นำกลุ่มควรที่จะเรียนรู้ว่าเมื่อไหร่จะยุติและจะยุติ กลุ่มอย่างไรทักษะนี้จะใช้ในการปิดกลุ่มในแต่ละครั้งหรือยุติกลุ่มในครั้งสุดท้ายโดยการให้สมาชิก อธิบายในสิ่งที่พวกเขาได้เรียนรู้และจะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันการเตรียมการเมื่อต้อง

เผชิญกับปัญหาภายนอกกลุ่มการประเมินและการติดตามหลังการยุติกลุ่มการให้ข้อมูลแหล่งที่จะช่วยสมาชิกได้มากขึ้นและการให้แนะนำรายบุคคลในกรณีที่เป็น

สรุปได้ว่า ทักษะของผู้นำกลุ่มมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมกระบวนการให้คำปรึกษากลุ่มให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถทำให้ผู้รับคำปรึกษากลุ่มเกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น และเกิดการเจริญงอกงามขึ้นในชีวิตแม้ว่าจะสิ้นสุดกระบวนการให้คำปรึกษากลุ่มแล้วก็ตาม

2.7 ทฤษฎีการให้คำปรึกษาที่ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

จากเอกสารงานวิจัยในข้างต้นทำให้พบว่า วิธีการพัฒนาคุณภาพชีวิตนั้นสามารถกระทำได้หลายวิธี ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการสร้างค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม กระบวนการฝึกปฏิบัติทักษะด้วยตัวแบบ กิจกรรมการสอนหลายรูปแบบ สำหรับทฤษฎีการให้คำปรึกษาเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยนำหลักการแนวคิด ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษาเพื่อนำไปสู่โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นการประยุกต์ใช้แนวคิด ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านการรู้คิด ด้านอารมณ์และความรู้สึก และด้านพฤติกรรม เนื่องจากคุณลักษณะทั้ง 3 ด้านนี้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญและมีความสัมพันธ์กันดังที่ คอเรียคอเรีย และคอเรีย (Corey; Corey; & Corey. 2014: 101-104) อธิบายว่า ในการพัฒนาคุณลักษณะนั้นควรพัฒนาทั้ง 3 มิติที่ประกอบด้วยมิติด้านการรู้คิด มิติด้านอารมณ์ความรู้สึก และมิติด้านพฤติกรรม มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและส่งอิทธิพลถึงกันและกัน กล่าวคือ ในขณะที่มนุษย์กำลังคิด ความคิดนั้นมีอิทธิพลต่อความรู้สึกและการกระทำ หรือในขณะที่บุคคลกำลังรู้สึก ความรู้สึกก็มีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรม เช่นเดียวกับพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกก็มีอิทธิพลต่อความรู้สึกและความคิดของบุคคล การผสมผสานคุณลักษณะทั้ง 3 มิติ คือ ด้านการรู้คิด ด้านอารมณ์ความรู้สึกและด้านพฤติกรรม ถือว่าเป็นแนวคิดที่มีพลังและมีความครอบคลุมสำหรับกระบวนการของการให้คำปรึกษา หากขาดมิติใดมิติหนึ่งไป แนวคิดในการพัฒนาอาจไม่สมบูรณ์ ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด ทฤษฎี เทคนิค การให้คำปรึกษาที่ใช้ในการสร้างโปรแกรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตดังต่อไปนี้

2.7.1 ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม

คอเรีย (Corey.2012: 376-377) ได้กล่าวถึง การให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรมไว้ว่า อัลเบิร์ตเอลลิส (Albert Ellis) คือ ผู้ที่คิดค้นการบำบัดแบบพิจารณาเหตุผล และอารมณ์ (RET) ในช่วงกลางทศวรรษที่ 1950s ซึ่งเขาเป็นหนึ่งในผู้บำบัดคนแรกๆ ที่ให้ความสำคัญกับบทบาทที่เน้นอิทธิพลทางการรู้คิดของพฤติกรรม โดยใช้ชื่อรูปแบบการบำบัด

ใหม่ว่า การบำบัดแบบเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม โดยมีพื้นฐานมาจากข้อสันนิษฐานที่ว่า เราไม่ได้ถูกรบกวนจากสิ่งแวดล้อมหรือในวัยเด็กเท่านั้น แต่เรายังมีแนวโน้มที่จะรบกวนตัวเราเอง จากทั้งจิตสำนึก และจิตไร้สำนึก ที่เรากระทำเช่นนั้นเพราะเรามีเป้าหมายและค่านิยมของตนเอง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเราเรียนรู้มาจากครอบครัวและวัฒนธรรมของเราเอง ซึ่งส่งผลให้เกิดความคิดที่ไม่มีเหตุผล

2.7.1.1 แนวคิดและหลักการ

เอลลิส (Corey.2012: 377-378) ได้ตั้งสมมติฐานบางประการของ REBT ซึ่งมีหลักการต่างๆ ที่สำคัญ ดังนี้

1. ความคิด ความรู้สึก และการแสดงพฤติกรรมมีปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และมีอิทธิพลต่อกันและกัน

2. เมื่อมีเหตุการณ์ที่ไม่ดีเกิดขึ้น เรามีแนวโน้มที่จะสร้างความเชื่อที่ไร้เหตุผลเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้น อันที่จริงแล้วไม่ใช่เหตุการณ์ที่ทำให้เกิดอารมณ์ทางลบ แต่เป็นความเชื่อของเราที่มักนำไปสู่ปัญหาทางจิต

3. ถ้าเราอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง เราจำเป็นต้อง 1) ยอมรับว่าเราเองเป็นตัวการของความคิด อารมณ์ และการกระทำที่เราควบคุมตัวเอง 2) พิจารณาว่าเราคิด รู้สึก และปฏิบัติอย่างไรเมื่อเราควบคุมตัวเองโดยไม่จำเป็น และ 3) ตั้งใจเปลี่ยนแปลงตัวเองให้ได้

4. จุดเริ่มต้นของการรบกวนทางด้านอารมณ์ (Origins of emotional disturbance) แนวคิดที่สำคัญของ REBT คือ เวลาที่เราถูกรบกวนทางอารมณ์ เราจะเกิดความรู้สึกว่า “ต้อง” “ควรจะ” อย่างนั้นอย่างนี้ และเราก็ปล่อยตัวเองให้เป็นไปตามนั้น จนตัวเราถูกรบกวนในที่สุดโดย เอลลิส (Corey.2012: 378; citing Eills. 2001a, 2001b) กล่าวว่าความรู้สึกวิตกกังวล ซึมเศร้า เจ็บ อับอาย โกรธ และรู้สึกผิด เกิดจากระบบความเชื่อที่ตั้งบนแนวคิดที่ไร้เหตุผล ซึ่งเรามักได้รับมาแต่เด็ก โดยความเชื่อที่ผิดๆ สามารถแบ่งออกเป็น “ต้อง” เป็น 3 ประเภท คือ 1) ฉันจะต้องทำให้ดีและเป็นที่ยอมรับจากผู้ที่สำคัญต่อเรา ต้องเป็นที่ยอมรับ ไม่เช่นนั้นก็เป็นคนไม่มีค่า 2) คุณจะต้องดูแลฉันให้ดีทุกสถานการณ์ทุกโอกาส เมตตา รัก และเป็นธรรม ถ้าทำไม่ได้ก็ไม่ได้เรื่อง 3) สภาพความเป็นอยู่ของฉันจะต้องสบายที่สุดเพื่อที่ฉันจะได้ทุกอย่างที่ไขว่คว้าอย่างง่ายดาย ถ้าไม่แล้วก็แย่เลย ฉันทนไม่ได้หรอก ชีวิตแบบนั้น ฉันอยากสบาย

5. การเผชิญหน้ากับความเชื่อที่ไร้เหตุผล (Confronting Irrational Beliefs) ผู้นำกลุ่มแบบเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรมเริ่มต้นด้วยการสอนทฤษฎี A-B-C ให้แก่สมาชิก เมื่อสมาชิกพบว่า พวกเขามีความเชื่อที่ไร้เหตุผลและค่านิยมที่เกี่ยวกับการรบกวนทางด้านอารมณ์และพฤติกรรมอย่างไร สมาชิกก็พร้อมที่จะโต้แย้ง (Dispute : D) กับความเชื่อและค่านิยมนั้น D หมายถึง การประยุกต์ใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์เพื่อท้าทายปรัชญาการฟ่ายแพ้งตนเอง และเพื่อขจัดสมมติฐานที่ไม่เป็นจริง และไม่สามารถพิสูจน์ได้ (Corey. 2012:379 ; citing Eills. 2003)

5. การประเมินตนเองและการเรียนรู้เพื่อการยอมรับตนเอง (Self-rating and learning self-acceptance) เอลลิส (Corey. 2012: 379-380; citing Eills. 2001b; Eills; & Harper. 1997) กล่าวว่า คนเรามีแนวโน้มไม่เพียงแค่ว่าจะประเมินการกระทำและพฤติกรรมของตนเองว่า “ดี” หรือ “เลว” “มีคุณค่า” หรือ “ไม่มีคุณค่า” เพียงเท่านั้น แต่ยังประเมินตนเอง ในฐานะที่เป็นบุคคล โดยองค์รวมที่มีพื้นฐานอยู่ที่การกระทำของตนเอง เอลลิสยืนยันว่า บ่อยครั้งที่บุคคลมักจะประเมินตนเองว่าเป็นบุคคลที่ไร้ความสามารถและไร้ค่า นี่เป็นตัวอย่างในการประเมินตนเอง “ถ้าฉันล้มเหลวในบางสิ่งบางอย่างแล้ว ฉันจะมีชีวิตที่ล้มเหลว” กระบวนการประเมินตนเองนี้เป็นส่วนหนึ่งของแหล่งข้อมูลที่สำคัญของการรบกวนทางอารมณ์ตนเอง ในทางตรงกันข้ามการประเมินตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่จะยอมรับตนเองว่า ไม่สมบูรณ์แบบ ผู้นำกลุ่มการบำบัดแบบเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรมจะสอนสมาชิกว่าจะให้ความสำคัญต่อการยอมรับตนเอง จากพฤติกรรมที่แสดงออกของพวกเขาได้อย่างไร และทำอย่างไรที่พวกเขาจะสามารถยอมรับตนเองแม้ว่า ตนเองจะไม่สมบูรณ์แบบ

2.7.1.2 เทคนิคที่นำมาใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่ม

เอลลิส (Corey. 2012: 381-387; citing Eills. 2001b) กล่าวว่า การใช้การบำบัดแบบเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรมโดยส่วนใหญ่แล้ว เป็นการให้ความช่วยเหลือแบบกลุ่มมีทั้งแบบย่อและแบบเข้มข้น เอลลิสยืนยันอยู่เสมอว่า การให้คำปรึกษาที่ดีที่สุดแบบหนึ่ง คือ การที่ผู้รับคำปรึกษาได้รับการสอนในระยะเวลาอันสั้นว่าจะจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตที่สามารถทำได้เป็นอย่างไร ซึ่งเป็นวิธีการแบบผสมผสาน ที่ให้ความสำคัญกับมิติทั้งด้านความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม โดยเทคนิคที่นำมาใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งนี้ คือ

เทคนิคการโต้แย้งความเชื่อที่ไร้เหตุผล เป็นการสอนให้สมาชิกกลุ่มตรวจสอบและปรับเปลี่ยนค่านิยม และเจตคติที่มีต่อตนเองและผู้อื่นด้วยการค้นหา การสร้างความเลวร้าย และการดูถูกตนเอง ด้วยการให้ความสำคัญกับการโต้แย้งความคิดที่ไร้เหตุผล ความคิดที่ไม่สอดคล้องกันอย่างมีเหตุผล ความคิดของนักนิยมความสมบูรณ์แบบ ความคิดแห่งหายนะ และความคิดที่ไม่ถูกต้องของผู้รับคำปรึกษา ผู้นำกลุ่มจะสาธิตให้เห็นว่าความคิดบางอย่างเป็นสาเหตุของการรบกวน โดยไม่จำเป็นและชักชวนให้สมาชิกกลุ่มเปลี่ยนแปลงหรือละทิ้งพฤติกรรมที่ทำหน้าที่บกพร่อง นอกจากนั้นยังมีการให้สมาชิกกลุ่มตั้งคำถามและท้าทายความคิดที่ไม่ถูกต้องของตนเองอย่างหนักแน่นอีกด้วย

2.7.2 ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม

2.7.2.1 แนวคิดและหลักการ

คอเรย์ (Corey.2012: 259-269) ได้อธิบายถึงธรรมชาติมนุษย์ เป้าหมาย ที่นำมาใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่ม คือ 1) มนุษย์เกิดมาไม่ดีหรือเลวทุกอย่าง 2) พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้และจากสิ่งแวดล้อม 3) มนุษย์สามารถควบคุมและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้แม้จะตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม และเป้าหมายในการให้คำปรึกษากลุ่ม คือ 1) เพื่อให้ผู้รับ

คำปรึกษาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 2) เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษามองเห็นว่าปัญหาของเขาคืออะไร และเขาต้องการปรับเปลี่ยนในเรื่องใด และต้องการให้บังเกิดผลอะไรและอย่างไร

2.7.2.2 เทคนิคที่นำมาใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่ม

1. การฝึกการกล้าแสดงออก เป็นเทคนิคที่ผู้ให้คำปรึกษาให้ผู้เข้ารับคำปรึกษาทำในสิ่งที่ตนเองไม่สามารถจะกระทำได้ในสถานการณ์หนึ่งๆ โดยผู้ให้คำปรึกษาจะจำลองเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่ ผู้เข้ารับคำปรึกษากลัวหรือไม่กล้ากระทำขึ้นมา จากนั้นก็จะฝึกให้ผู้เข้ารับคำปรึกษาทดลองทำ จนกระทั่งสามารถทำได้ในที่สุด

2. การชักจูงมโนทัศน์ เป็นเทคนิคที่ผู้ให้คำปรึกษาต้องการให้ผู้เข้ารับคำปรึกษาเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ โดยการทดลองสวมบทบาทในสิ่งที่ผู้เข้ารับคำปรึกษาทำไม่ได้หรือไม่กล้าทำ จากนั้นให้ลองพูดอาจมีการให้ข้อมูลย้อนกลับ หรือบันทึกภาพ หรือบันทึกเทป เพื่อให้ผู้เข้ารับคำปรึกษาดูอีกครั้ง เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการกระทำครั้งต่อไปในการให้คำปรึกษากลุ่มครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้เทคนิคการฝึกการกล้าแสดงออก ในการพัฒนาการกล้าแสดงออก (Assertion) และใช้เทคนิค The A B C Theory ในการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-confident)

2.7.3 ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง

คอเรีย (Corey,2012: 394-395) กล่าวว่า วิลเลียมกลาสเซอร์ (William Glasser) เป็นผู้เริ่มวิธีการบำบัดแบบเผชิญความจริง (reality therapy) โดยตั้งสมมติฐานว่า บุคคลพยายามที่จะควบคุมชีวิตของตนเองเพื่อเติมเต็มความต้องการของตนเอง เหมือนกับการบำบัดแบบการวิเคราะห์การสื่อสาร การบำบัดแบบพฤติกรรมการรู้คิด การบำบัดแบบเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม และการบำบัดแบบโซลูชัน-โฟกัส ซึ่งการบำบัดแบบเผชิญความจริงเป็นการบำบัดที่กระตือรือร้น นำทาง สั่งสอน มีโครงสร้าง เป็นการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยา และมุ่งเน้นไปที่การกระทำและการวางแผนการกระทำ โดยมุ่งไปที่การแก้ไขปัญหาและการจัดการกับความต้องการเกี่ยวกับสังคมในสภาพความเป็นจริง ด้วยการทำการเลือกอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น บุคคลสามารถปรับปรุงคุณภาพของการดำเนินชีวิตของเขาผ่านการตรวจสอบความต้องการ ความจำเป็น และการรับรู้ของตนเองอย่างชัดเจน สมาชิกถูกท้าทายจากผู้นำกลุ่มและสมาชิกคนอื่น ๆ เพื่อประเมินพฤติกรรมในปัจจุบันของเขา และกำหนดเป็นแผนสำหรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อปฏิบัติตามแผนที่ได้วางไว้ซึ่งเป็นพันธะที่ต้องกระทำ

จากปี ค.ศ.1960 – 1970 การบำบัดแบบเผชิญความจริง เป็นการแก้ปัญหาที่มีแนวคิดพื้นฐานที่ไม่ได้ซับซ้อนจึงสามารถนำมาใช้ได้อย่างหลากหลาย ดังนั้นจึงสามารถใช้ได้ในหลายสถานที่ ไม่ว่าจะเป็นสถานกักกัน โรงเรียน คลินิก หรือกับคู่สมรส ภายในครอบครัว และการให้คำปรึกษาในคลินิกชุมชน ในปี ค.ศ.1980 วิลเลียมกลาสเซอร์ (William Glasser) ได้พัฒนาทฤษฎีการควบคุม (Control theory) ที่ใช้อธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญใน

การบำบัดแบบเผชิญความจริง ต่อมาในเดือนมีนาคม ค.ศ.1996 ได้เปลี่ยนจากทฤษฎีการควบคุม (Control theory) เป็นทฤษฎีทางเลือก (Choice theory)

2.7.3.1 แนวคิดและหลักการ

คอเรย์ (Corey.2012: 395-398) อธิบายถึงแนวคิดสำคัญของการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริงไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. พฤติกรรมมนุษย์และพฤติกรรม ทฤษฎีการเลือกถูกสร้างขึ้นจากความเชื่อที่ว่า พฤติกรรมมนุษย์เป็นพฤติกรรมที่มีเป้าหมาย และเริ่มจากภายในตัวบุคคลมากกว่าเริ่มจากแรงผลักดันภายนอก เราได้ถูกกระตุ้นจากแรงผลักดันภายใน และพฤติกรรมทั้งหลายของเรามีจุดมุ่งหมายเพื่อเติมเต็มความต้องการพื้นฐาน ระบุถึงความต้องการที่สำคัญของมนุษย์ไว้ 5 ประการ คือ การอยู่รอด (Survival) ความรักและการเป็นเจ้าของ (Love and belonging) อำนาจ (Power) อิสระ (Freedom) และความสนุกสนาน (Fun) การอยู่รอดเป็นการให้ความสนใจต่อการบำรุงรักษาชีวิตและมีความสุขที่ดี ความรักและการเป็นเจ้าของ เป็นความต้องการที่จะเกี่ยวข้องกับบุคคลและความต้องการที่จะรักผู้อื่นและต้องการได้รับความรัก อำนาจ เป็นความต้องการเพื่อที่จะบรรลุและประสบความสำเร็จ หรือความต้องการที่จะรู้สึกควบคุมชีวิตตนเอง อิสระ เป็นความต้องการที่จะเลือกทุกอย่างด้วยตนเอง ความสนุกสนาน จะเกี่ยวข้องกับความต้องการที่จะมีชีวิตที่สนุกสนาน หัวเราะและประสพกับการมีอารมณ์ขัน เราพยายามใช้ชีวิตของเราทั้งหมดเพื่อเติมเต็มความต้องการพื้นฐานเหล่านี้

2. แนวคิดภวนิยมและปรากฏการณ์นิยม (Existential / phenomenological orientation) ทฤษฎีการเลือกมีฐานรากอยู่บนพื้นฐานของปรากฏการณ์นิยมและภวนิยม เป็นการสอนถึงความแตกต่างระหว่างสมาชิกในกลุ่มเกี่ยวกับการรับรู้โลกของตนเองและของผู้อื่น ทฤษฎีทางเลือกจะตั้งอยู่บนสมมุติฐานการดำรงอยู่ว่ามันเป็นไปได้ที่เราจะเรียนรู้วิธีการควบคุมลักษณะภายในแทนการควบคุมลักษณะภายนอก กลาสเซอร์ (Corey. 2012: 397; citing Glasser. 2005: 21) กล่าวถึงนิตย 7 ประการ ที่เป็นพื้นฐานในการควบคุมลักษณะภายนอก และเป็นการทำลายความสัมพันธ์ของเรา ได้แก่ การวิจารณ์การตำหนิการบ่นจู้จี้จุกจิกคุกคามข่มขู่การลงโทษ การให้รางวัลในการควบคุมซึ่งเราสามารถแทนที่ลักษณะที่ไม่ดีเหล่านี้ โดยการปรับเพื่อปรับปรุงความสัมพันธ์ ซึ่งได้แก่การสนับสนุนการให้กำลังใจการฟังการยอมรับความไว้วางใจ/ให้ความเชื่อถือความเคารพ/ความนับถือการเจรจาต่อรองความแตกต่าง

3. พฤติกรรมทั้งหมด (Total Behavior) กลาสเซอร์ กล่าวว่า พฤติกรรมทั้งหมดของเราประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การกระทำ (สิ่งที่เราทำ เช่น กำลังพูดหรือกำลังวิ่ง) การคิด (ความคิดที่เกิดขึ้นเองและการกล่าวกับตนเอง) ความรู้สึก (เช่น ความโกรธ ความสนุกสนาน ความซึมเศร้า ความวิตกกังวล) และสรีระ (เช่น การมีเหงื่อออก การปวดศีรษะหรือการพัฒนาอาการทางกายที่มีสาเหตุมาจากจิตใจอื่น ๆ) ถึงแม้ว่า พฤติกรรมนั้นจะเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน แต่หนึ่งในนั้นก็มักจะพบได้เด่นชัดมากกว่าองค์ประกอบอื่นๆ ซึ่งในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

ทั้งหมด ขึ้นอยู่กับการเลือกที่จะเปลี่ยนแปลง วิธีที่เรากำลังกระทำและกำลังคิด สำหรับสิ่งเหล่านี้ เป็นพฤติกรรมที่เราสามารถควบคุมได้ ถ้าเราเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของการกระทำและการคิด อย่างชัดเจน แล้วองค์ประกอบทางความรู้สึกและสรีระจะเปลี่ยนแปลงตามไป

4. สาระสำคัญของทฤษฎีการเลือก (The essence of choice theory)

ทฤษฎีการเลือกสอนว่าบุคคลเพียงคนเดียวที่เราสามารถควบคุมพฤติกรรมได้คือตัวเราเอง ผู้รับ คำปรึกษาสามารถหลีกเลี่ยงการพุดคุยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่ไม่มีความสุขในปัจจุบันในทฤษฎีการ เลือก กล่าวถึงแม้ว่าที่ผ่านมามีอะไรก็ตามแต่ไม่ได้เป็นปัญหาในปัจจุบัน ซึ่งจะเป็นการบำบัดโดยไม่คำนึงถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต เพื่อให้สามารถบำบัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ เราต้องใช้ชีวิตและการวางแผนอยู่กับปัจจุบัน

2.7.3.2 เทคนิคที่นำมาใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่ม

คอเรย์ (Corey.2012: 399) อธิบายว่า การบำบัดแบบเผชิญความจริงมี องค์ประกอบสำคัญ 2 องค์ประกอบ คือ 1) บรรยากาศในการให้คำปรึกษา และ 2) วิธีการเฉพาะที่ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งศิลปะของการให้คำปรึกษาคือการประสานองค์ประกอบทั้ง สองนี้เข้าด้วยกันในลักษณะที่เป็นการสนับสนุนให้สมาชิกสามารถประเมินชีวิตของพวกเขาและทิศ ทางการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เทคนิคที่เลือกใช้ คือ WDEP

นอกจากนั้นวูบโบลด์ดิง (Corey.2012:401-406;citing Wubbolding. 2000, 2008, 2010, 2011) ได้เสนอระบบ WDEP สำหรับกระบวนการในให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง โดยใช้คำย่อจากพยัญชนะตัวแรกของหลายคำมารวมกันคือ WDEP ที่จะแสดงให้เห็นกระบวนการที่ สำคัญต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติของการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง เป็น รากฐานในทฤษฎีทางเลือก ระบบ WDEP จะช่วยให้บุคคลได้รับความพึงพอใจในความต้องการ ขั้นพื้นฐาน อักษรแต่ละตัวหมายถึงกลุ่มของกลวิธีที่ถูกออกแบบมาเพื่อช่วยสนับสนุนให้เกิดการ เปลี่ยนแปลง ซึ่ง W หมายถึงความต้องการ (Wants) D หมายถึงทิศทางและการปฏิบัติ (Doing and direction) E หมายถึงการประเมินตนเอง (Self-evaluation) และ P หมายถึงการวางแผน (Planning) กรอบแนวคิด WDEP เกี่ยวข้องกับวิธีการมีส่วนร่วมของผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับ คำปรึกษาร่วมกันกำหนดเป้าหมายและแผนการปฏิบัติ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.7.4 ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง

ในช่วงเวลาประมาณปี ค.ศ.1950 คาร์ล โรเจอร์ (Carl Rogers) (Corey. 2012: 260) ได้พัฒนาทฤษฎีบุคลิกภาพอย่างเป็นระบบ และได้ใช้กับการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล โดย เรียกชื่อว่า “การบำบัดแบบผู้รับคำปรึกษาเป็นศูนย์กลาง” (client-centered therapy) ต่อมาปี ค.ศ. 1960-1970 โรเจอร์ได้นำรูปแบบการบำบัดของเขามาใช้กับกลุ่ม ซึ่งจะเน้นไปที่การเติบโตของ สมาชิกกลุ่ม จึงมีการเปลี่ยนชื่อรูปแบบการบำบัดจากผู้รับคำปรึกษาเป็นศูนย์กลางเป็น บุคคลเป็น ศูนย์กลาง (Person-centered) โดยโรเจอร์ให้ความสำคัญเพิ่มขึ้นกับผู้ให้คำปรึกษาที่ต้องสามารถ สะท้อนถึงสิ่งที่ผู้รับคำปรึกษาแสดงออกมาได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และต้องมีคุณลักษณะของท่าทีที่

คล้อยตามและเต็มใจในการรับฟังแม้ว่าการให้คำปรึกษาแบบยิ่ดบุคคลเป็นศูนย์กลาง จะมีพัฒนาการเปลี่ยนไป แต่ความเชื่อที่ว่ามนุษย์มีความโน้มเอียงที่จะมุ่งไปสู่ความสมบูรณ์ (wholeness) และการบรรลุศักยภาพของตนเอง (self-actualization) ยังคงเป็นรากฐานของการบำบัดในแนวคิดนี้ การนำแนวคิดนี้มาใช้กับกลุ่มบำบัดมีมานานกว่า 70 ปี และยังคงสามารถพัฒนาและปรับปรุงได้ต่อไป (Corey. 2012: 262; citing Cain.2010; Cain; & Seema. 2002)

2.7.4.1 แนวคิดและหลักการ

คอเรย์ (Corey. 2012: 263-268) ได้กล่าวถึงแนวคิดที่สำคัญไว้ดังนี้

1. ความไว้วางใจในกระบวนการกลุ่ม (Trust in the group process)

มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะบรรลุถึงศักยภาพที่ตนมีอยู่ ดังนั้นกลุ่มต้องสร้างบรรยากาศแห่งการยอมรับ และความไว้วางใจให้เกิดขึ้นภายในกลุ่ม สมาชิกแทนที่จะปิดบังก็จะสามารถเปิดเผยตัวเองสู่การเปลี่ยนแปลงเพื่อพฤติกรรมใหม่ ยิ่งถ้าสมาชิกกลุ่มมีความรู้สึกว่าคุณชีวิตของเขาอยู่ในกลุ่ม และเขาเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เขาก็จะยิ่งมีส่วนร่วมในกระบวนการกลุ่ม โดยที่ไม่ต้องตัดอิสระภายในตนเองออกไป โอฮาราและวูด (Corey. 2012: 263; citing O'Hara; & Wood. 1984; 2004) เชื่อว่าการที่สมาชิกแต่ละคนสามารถปรับทิศทางของตนเองเข้ากับทิศทางของกลุ่ม เป็นการบ่งบอกว่ากลุ่มได้รับรู้และเข้าใจถึงศักยภาพของสมาชิกผู้นั้นแล้ว และจะเกิดปรากฏการณ์ของการรู้ตัวในระดับกลุ่มตามมา

2. เงื่อนไขการบำบัดเพื่อความเจริญงอกงาม (The therapeutic conditions for growth)

โรเจอร์ (Corey. 2012: 263; citing Rogers.1980: 115) สรุปไว้ว่า “แต่ละบุคคลมีทรัพยากรมหาศาลอยู่ในตัวเอง และใช้เพื่อการเข้าใจตนเอง การปรับเปลี่ยนอัตมโนทัศน์ ทศนคติพื้นฐาน และพฤติกรรมชี้นำตนเอง ทรัพยากรเหล่านี้สามารถถูกดึงมาใช้กันได้ หากมีการสร้างบรรยากาศที่เต็มไปด้วยทัศนคติแห่งการเอื้ออำนวยความสะดวก” ทัศนคติที่กล่าวถึงเป็นท่าทีของผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งมี 3 ลักษณะด้วยกัน คือ ความจริงใจ การยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข และความเห็นอกเห็นใจ เมื่อผู้นำกลุ่มแสดงท่าทีเหล่านี้ออกมา ก็จะเกิดบรรยากาศแห่งการยอมรับและเป็นห่วงเป็นใยกันภายในกลุ่ม ความไว้วางใจก็จะเกิดขึ้นกับสมาชิกกลุ่ม ไม่มีกำแพงกันระหว่างกันและกัน ทรัพยากรภายในตัวบุคคลก็จะถูกนำออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เกิดการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแต่ละคน ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของแต่ละคน โรเจอร์เชื่อว่า เงื่อนไขหลักทั้ง 3 อย่างนี้ทำงานไปพร้อม ๆ กันมากกว่าที่จะทำงานแบบอิสระ ไม่ขึ้นต่อกันและกัน และสามารถใช้ได้กับสถานการณ์ต่าง ๆ กลุ่มที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและเชื้อชาติ (Corey. 2012: 264; citing Rogers, 1987) โรเจอร์ยังย้ำอีกว่าเงื่อนไขหลักทั้ง 3 อย่างนี้จำเป็นและเพียงพอสำหรับการบำบัดที่มีประสิทธิภาพ

3. ความจริงใจ (Genuineness) คอเรย์ (Corey. 2012: 265) อธิบายท่าที

ความจริงใจของผู้นำกลุ่มที่มีให้กับกลุ่ม คือการที่ผู้นำกลุ่มเข้าไปมีส่วนร่วมในกลุ่ม วางตัวแบบคนธรรมดาทั่วไป เอาตำแหน่งงานและอาชีพออกไปเหมือนกับการถอดหัวโขนออก ยิ่งวางตัวในระดับ

แนวเดียวกับสมาชิกได้กลมกลืนมากเท่าใด สมาชิกกลุ่มก็จะยิ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงและเจริญงอกงามได้มากขึ้นเท่านั้น ท่าทีที่ผู้นำกลุ่มแสดงออกมาต้องตรงหรือสอดคล้อง (Congruence) กับสิ่งที่อยู่ภายในใจของเขาอย่างน้อยที่สุดก็ในช่วงเวลาของการบำบัด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือผู้นำกลุ่มที่มีความจริงใจจะไม่เสแสร้งแกล้งทำเป็นสนใจ ไม่แสดงการให้ความสนใจหรือเข้าใจแบบหลอกๆ ไม่พูดในสิ่งที่เขาไม่ได้หมายถึง และไม่แกล้งทำเป็นเอาใจเพื่อจะได้การยอมรับ ผู้นำกลุ่มสามารถทำหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษาโดยที่ไม่ต้องซ่อนตัวอยู่หลังจากของการแสดงบทบาทเป็นผู้ให้การบำบัดนาเทลโล (Corey. 2012: 265; citing Natiello.1987) อธิบายว่า เพื่อจะรักษาท่าทีของความจริงใจหรือความสอดคล้องภายใน ผู้นำกลุ่มจำเป็นต้องมีความตระหนักรู้ในตนเอง มีการยอมรับตนเอง และมีความไว้วางใจในตนเองในระดับที่สูง

4. การยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไขด้วยท่าทีเชิงบวก (Unconditional positive regard and acceptance) คอเรีย (Corey. 2012: 265-266) อธิบายถึงเงื่อนไขหลักตัวที่ 2 คือ การยอมรับสมาชิกกลุ่มอย่างไม่มีเงื่อนไขด้วยท่าทีเชิงบวก เมื่อผู้นำกลุ่มแสดงการยอมรับสมาชิกด้วยท่าทีเชิงบวกและไม่ตัดสิน การเปลี่ยนแปลงในกระบวนการบำบัดก็เกิดขึ้น การยอมรับเชิงบวกคือการสื่อสารให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบถึงความเป็นห่วงเป็นใยที่ไม่มีเงื่อนไข ไม่มีการตัดสินความรู้สึกนึกคิดของสมาชิก การให้คุณค่าและยอมรับในประสบการณ์ของสมาชิกกลุ่มอย่างไร้อคติ จะเป็นการลดการป้องกันตนเองของสมาชิก เกิดการเปิดเผยตัวเองมากขึ้น และให้ความร่วมมือในการทำกลุ่มบำบัด เมื่อสมาชิกกลุ่มเห็นว่าตนเองได้รับการยอมรับและการให้คุณค่าในความเป็นบุคคลของพวกเขา สมาชิกกลุ่มก็จะมีแนวโน้มที่จะก้าวหน้าในทิศทางบวก และเกิดการยอมรับในตนเองมากขึ้น

5. ความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) คอเรีย (Corey. 2012: 267-269) อธิบายถึงท่าทีที่ 3 ซึ่งได้แก่การเข้าใจด้วยความเห็นอกเห็นใจในกรอบภายในของตัวบุคคลของสมาชิก ผู้นำกลุ่มแสดงความเห็นอกเห็นใจเมื่อเขารับรู้ได้ถึงความรู้สึกและประสบการณ์ชีวิตของสมาชิกกลุ่ม โรเจอร์ ให้นิยามของคำว่า “ความเห็นอกเห็นใจ” ไว้ว่า เป็นความสามารถในการเข้าถึงโลกกรอบภายในของตัวบุคคลอื่น “เป็นการรับรู้โลกส่วนตัวของผู้รับบริการเสมือนหนึ่งเป็นโลกส่วนตัวของเราเองอย่างไม่มีที่ผิดเพี้ยน และนี่คือการเห็นอกเห็นใจซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในกระบวนการบำบัด” ในบริบทของกลุ่มความเห็นอกเห็นใจที่ลึกซึ้งบ่อยครั้งเป็นผลมาจากความผูกพันที่แนบแน่นของกลุ่ม เคน

2.7.4.2 เทคนิคที่นำมาใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่ม

ในการบำบัดแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง สิ่งที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ความสอดคล้องภายใน ความโปร่งใสจริงใจ ความห่วงใยที่ปราศจากการตัดสิน การให้รางวัล การอยู่กับปัจจุบัน ความเห็นอกเห็นใจ ความเคารพ การยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข (Corey. 2012: 279; citing Cain.2010) สิ่งที่สำคัญที่สุดที่ควรพึงระลึกไว้เสมอ คือเทคนิคการบำบัดไม่สามารถแยกจากความเป็นตัวบุคคลของผู้นำกลุ่มได้ ดังนั้นการจะใช้เทคนิคอะไรนั้น ต้องพิจารณาว่าเหมาะสมกับบุคลิกภาพของผู้นำกลุ่มหรือไม่ ผู้นำกลุ่มสามารถดึงเทคนิคจากทฤษฎีแนวคิดต่างๆมาใช้ได้ เช่น

เกสตอลท์, พฤติกรรมนิยม และความฝัน การให้การบ้านก็เป็นเทคนิคที่ใช้เพื่อให้สมาชิกได้นำเอาเรื่องประสบการณ์ชีวิตของตนเองออกมาแบ่งปันอย่างไรก็ตามการเลือกใช้เทคนิคในการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งนี้ คือ

1. การฟังอย่างใส่ใจ เป็นเทคนิคที่ผู้นำกลุ่มจะตั้งใจฟังสิ่งที่สมาชิกพูด เป็นการแสดงออกถึงความใส่ใจ และรับรู้ถึงความคิด ความรู้สึก อารมณ์ของสมาชิก
2. การยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข เป็นเทคนิคที่ผู้นำกลุ่มให้การยอมรับสมาชิกอย่างที่เขาเป็น โดยไม่มีข้อโต้แย้งในใจและไม่มีเงื่อนไขในการยอมรับ
3. การตั้งคำถาม เป็นเทคนิคที่ผู้นำกลุ่มจะใช้วิธีการที่ทำให้สมาชิกได้เล่าเรื่องราวความทุกข์ใจ ความไม่สบายใจ โดยที่สมาชิกยินดีและเต็มใจที่จะเล่า ในการตั้งคำถามนั้น ผู้นำกลุ่มจะใช้คำถามที่ช่วยให้สมาชิกเข้าใจหรือรู้จักตนเองตามความเป็นจริงมากขึ้น และคำถามที่ดีจะเป็นคำถามที่จูงใจหรือกระตุ้นให้สมาชิกได้ระบายความในใจออกมามากที่สุด
4. การเห็นอกเห็นใจ เป็นเทคนิคที่ผู้นำกลุ่มเข้าถึงสมาชิก โดยมีความเข้าใจในอารมณ์และความรู้สึกอย่างถูกต้อง ว่าสมาชิกมีปัญหาอะไร กำลังคิดอะไรอยู่ โดยที่ผู้นำกลุ่มจะเข้าไปอยู่ในโลกของสมาชิก รับรู้การตัดสินใจของสมาชิก และยอมรับการตัดสินใจนั้นด้วย และสุดท้ายผู้นำกลุ่มจะสื่อสารให้สมาชิกเข้าใจว่าตนเองเข้าใจสมาชิก
5. การสะท้อน เป็นเทคนิคที่ผู้นำกลุ่มสื่อสารให้สมาชิกได้ตระหนักว่า ผู้นำกลุ่มได้เข้าใจในโลกของสมาชิก รับรู้ในโลกภายในของสมาชิก การรับรู้อย่างแท้จริงจะเป็นการสะท้อนใน 3 ด้าน คือ สะท้อนความรู้สึก สะท้อนเนื้อหาสาระ และสะท้อนประสบการณ์

2.8 การบูรณาการทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม

คอร์เรย์ (Corey, 2004: 457-465) ได้เสนอการบูรณาการทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มโดยออกแบบโมเดลโดยใช้ 3 ปัจจัยคือการคิดความรู้สึกและการกระทำแล้วบูรณาการเลือกใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการรู้คิด (Cognitive) อารมณ์ความรู้สึก (Feeling) และพฤติกรรม (Behavior) โดยในแต่ละขั้นของการให้คำปรึกษากลุ่มจะพิจารณาการพัฒนาผู้รับคำปรึกษาใน 3 วิธีการดังนี้

2.8.1 ขั้นก่อนการดำเนินกลุ่ม

เป็นช่วงเวลาที่ดำเนินกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการซึ่งเป็นสิ่งสำคัญถ้ากลุ่มมีพื้นฐานหรือการเริ่มต้นที่อ่อนแอก็จะทำให้กลุ่มนั้นไม่ประสบความสำเร็จในขั้นนี้ทฤษฎีพฤติกรรมนิยมจะมีส่วนสำคัญที่จะทำให้สมาชิกมีความเข้าใจในกลุ่มผู้นำกลุ่มจะต้องมีความมุ่งมั่นและมีเหตุผลว่าจะดำเนินการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพอย่างไรและออกแบบกระบวนการกลุ่มอย่างไรให้เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของสมาชิกกลุ่มการทำพันธะสัญญาในขั้นนี้เป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็นการแสดงความรับผิดชอบของสมาชิกสมาชิกจะมีความกระตือรือร้นพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงตนเอง

และทำให้กลุ่มมีโครงสร้างมากขึ้นในทุกทฤษฎีในการบำบัดการทำพันธะสัญญาจะเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการบำบัด

2.8.2 ขั้นเริ่มต้นกลุ่ม

ลักษณะพื้นฐานในขั้นแรกของกลุ่มควรมีการกำหนดทิศทางและการสำรวจตนเองของสมาชิกพยายามให้รู้จักและเรียนรู้ว่ากลุ่มคืออะไรและค่อยๆเกิดการเรียนรู้ตามความคาดหวังและมาตรฐานของกลุ่มปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มมีแนวโน้มทำให้มีการยอมรับในกลุ่มรวมทั้งเจตคติและพฤติกรรมของผู้ในกลุ่มมีความสัมพันธ์โดยตรงในการสร้างความไว้วางใจในกลุ่มการเลือกใช้ทฤษฎีในการสร้างสัมพันธภาพโดยเฉพาะการบำบัดแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง (Person-centered therapy) การบำบัดแบบภวนิยม (Existential therapy) และการบำบัดแบบเกสตัลท์ (Gestalt therapy) เป็นหลักการที่ดีเยี่ยมในการสร้างความไว้วางใจและความเต็มใจที่จะเข้าไปเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในกลุ่มผู้นำกลุ่มจะเป็นตัวแบบที่ดีที่จะทำให้สมาชิกมีการเรียนรู้คือความกระตือรือร้นในการติดต่อสื่อสารแสดงความรู้สึกและการแสดงความนับถือในประสบการณ์ของสมาชิกให้สมาชิกได้แสดงความคิดและความรู้สึกในกลุ่มสมาชิกอาจเริ่มกังวลใจเพราะรู้สึกไม่คุ้นเคยการได้รับการปฏิเสธหรือความกลัวต่างๆที่อาจเกิดขึ้นการให้ความสนใจใส่ใจตั้งใจฟังจะนำไปสู่การสร้างความใกล้ชิดที่สมาชิกจะมีอิสระในการแลกเปลี่ยนความคิดความรู้สึกในกลุ่มการกำหนดเป้าหมายส่วนบุคคลในขั้นนี้การบำบัดแบบพฤติกรรมนิยมและการรู้คิด (Behavioral cognitive therapy) มีส่วนสำคัญเพื่อให้สมาชิกได้ชี้แจงถึงพฤติกรรมของพวกเขารูปธรรมว่าพวกเขาต้องการเปลี่ยนแปลงอะไรผู้นำกลุ่มจะต้องสอนสมาชิกจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกลุ่มได้อย่างไรในการกำหนดเป้าหมายไม่ควรเป็นเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงแต่เป็นเป้าหมายที่สมาชิกนั้นต้องการเปลี่ยนแปลงแม้มีความคาดหวังเพียงเล็กน้อยที่จะเปลี่ยนแปลงก็จะเป็นแรงผลักดันสำหรับพวกเขาการบำบัดแบบการวิเคราะห์การสื่อสารระหว่างบุคคล(Transactional analysis therapy)ในการกำหนดเป้าหมายจะเหมือนกับการบำบัดแบบเผชิญความจริง(Reality therapy) ที่ประเมินความต้องการและกำหนดต้องการอะไรในความเป็นจริงการบำบัดแบบเผชิญความจริงจะทำนายสมาชิกให้พิจารณาพฤติกรรมของตนเองและตัดสินใจว่าพวกเขาอยากจะเปลี่ยนแปลงอะไร

2.8.3 การเลือกใช้ทฤษฎีในขั้นการเปลี่ยนแปลง

การเรียนรู้ในการจัดการกับความขัดแย้งและการต่อต้านก่อนที่กลุ่มจะดำเนินไปขั้นการให้คำปรึกษาจะต้องมีการเรียนรู้ถึงการจัดการกับความวิตกกังวลกลไกป้องกันการต่อต้านความขัดแย้งซึ่งเป็นความท้าทายสำหรับผู้ในกลุ่มในช่วงนี้เป็นเพียงแค่การรักษาเพื่อไม่ให้เกิดการติดขัดในการดำเนินกลุ่มหรือความไม่เหมาะสมในการจัดการกับความต่อต้านหรือความขัดแย้งในกลุ่มสิ่งสำคัญว่าการขับเคลื่อนของกลุ่มนั้นต้องมีการจัดการกับความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสมวิธีทางหนึ่งที่ทำให้สมาชิกลดการต่อต้านคือการให้สมาชิกมีความพึงพอใจในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกลุ่มโดยการให้สมาชิกประเมินปัญหาในกลุ่มซึ่งหากสมาชิกมีความพึงพอใจก็จะทำให้เกิดความไว้วางใจและเต็มใจเปลี่ยนแปลงตนเองตัวแบบของผู้นำกลุ่มเป็นสิ่งสำคัญที่แสดงถึงการยอมรับและการ

จัดการกับความต่อต้านที่ผู้นำกลุ่มไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ผู้นำกลุ่มต้องคิดว่ามันเป็นเรื่องปกติของกลไกกลุ่มเพื่อนำไปสู่ความเป็นตัวของตัวเองและผู้นำกลุ่มสามารถช่วยให้สมาชิกจัดการกับการต่อต้านตามวิถีทางของการบำบัดได้แนวคิดของการต่อต้าน

ในมุมมองของทฤษฎีโดยทั่วไปเน้นพลวัตรของการต่อต้านและเสนอแนะวิถีทางในการจัดการกับความต่อต้าน มุมมองของการบำบัดแบบจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic therapy) ว่าการต่อต้านคือสิ่งที่ปกป้องสมาชิกจากการจัดการกับจิตใต้สำนึกที่พยายามปกป้องตนเองจากความวิตกกังวลที่จะเกิดขึ้นถ้าจิตใต้สำนึกถูกเปิดเผยจะช่วยให้สมาชิกมีการต่อสู้กับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตและความขัดแย้งระหว่างบุคคลผู้นำกลุ่มที่มีความรู้ไวต่อความขัดแย้งของสมาชิกสามารถช่วยให้สมาชิกเริ่มที่จะมองความกลัวและการปกป้องของพวกเขา

มุมมองของการคิดความรู้สึกและพฤติกรรมในขั้นนี้ผู้นำกลุ่มใช้แนวคิดของการบำบัดแบบยึดคนเป็นศูนย์กลางที่แสดงความรู้สึกและการยอมรับเพื่อให้สมาชิกยินยอมและรู้สึกในสิ่งที่พวกเขาต่อต้านและทำให้ความรู้สึกนั้นรุนแรงขึ้นบางเทคนิคของการบำบัดแบบเกสตัลท์เมื่อสมาชิกมีความเกี่ยวข้องกับอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์แต่ถ้าสมาชิกที่มีความขัดแย้งหรือการต่อต้านจากระบบความเชื่อเทคนิคของการบำบัดแบบการวิเคราะห์การสื่อสารระหว่างบุคคลการบำบัดแบบเหตุผลอารมณ์และพฤติกรรม (Rational Emotive and Behavioral Therapy) และการบำบัดแบบรู้คิด (Cognitive therapy) จะมีประโยชน์ส่วนการบำบัดแบบการเผชิญความจริงมีประโยชน์ในการถามที่สามารถทำให้สมาชิกได้กำหนดแผนสำหรับการเปลี่ยนแปลงของตนเอง

2.8.4 การเลือกใช้ทฤษฎีในขั้นของการให้คำปรึกษา

ในขั้นของการให้คำปรึกษามีพันธะสัญญาที่สมาชิกเป็นผู้กำหนดปัญหาที่สำคัญของพวกเขาเองซึ่งนำมาพูดคุยกันในกลุ่มในขั้นนี้มีโครงสร้างน้อยเพราะว่าสมาชิกจะเสนอประเด็นปัญหาที่พวกเขาต้องการปรึกษามีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกคนอื่นพวกเขามีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มแสดงถึงความรับผิดชอบที่จะนำกลุ่มไปสู่จุดหมายแนวคิดและเทคนิคในการเริ่มต้นกลุ่มผู้นำกลุ่มอาจเริ่มจากการถามสมาชิกว่าพวกเขาต้องการอะไรในขั้นนี้ในการเลือกใช้เทคนิคนั้นจะพิจารณาจากประเด็นปัญหาของสมาชิกว่าเกี่ยวข้องกับการคิดความรู้สึกและการกระทำโดยให้สมาชิกเป็นผู้กำหนดและตัดสินใจว่าอะไรที่จะทำให้พวกเขาประสบความสำเร็จและพวกเขาเต็มใจที่จะมีส่วนร่วมในการทดลองตามแนวคิดการบำบัดแบบเกสตัลท์มีประโยชน์ในการเน้นถึงการตระหนักรู้ในปัจจุบันและนำไปสู่สิ่งที่ค้างคาใจจากอดีตที่สมาชิกกำลังเผชิญอยู่หรือการบำบัดแบบละครทางจิตซึ่งจะทำให้สมาชิกเริ่มต้นประสบการณ์ได้เร็วขึ้นว่าพวกเขารู้สึกอะไรมากกว่าคุยอะไรเกี่ยวกับความรู้สึกและความคิด

2.8.5 การเลือกใช้ทฤษฎีในขั้นยุติกลุ่ม

การทบทวนภาระหน้าที่ในขั้นนี้สมาชิกกลุ่มได้รับความหมายที่ชัดเจนในประสบการณ์ในกลุ่มได้รับความมั่นคงที่พวกเขากระทำและปรับปรุงการตัดสินใจใหม่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่พวกเขาต้องการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันในขั้นนี้จะเป็นการสร้าง ความมั่นคงและดำรง

พฤติกรรมไว้เพื่อนำไปใช้ในโลกว่านนอกการเลือกใช้ทฤษฎีในชั้นนี้พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มได้มีการเปลี่ยนแปลงแต่ก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงอย่างถาวรดังนั้นผู้นำกลุ่มก็ต้องมีการส่งเสริมให้สมาชิกได้กำหนดงานด้วยตนเองว่าจะทำอะไรเพื่อให้พฤติกรรมนั้นคงอยู่และมารายงานความก้าวหน้าในครั้งต่อไปในขั้นสุดท้ายนี้การบำบัดแบบการรู้คิดและพฤติกรรมและการนำการเรียนรู้ในการกำหนดกรอบแนวคิดจากการบำบัดแบบพฤติกรรมนิยมโดยใช้เทคนิคการฝึกซ้อมพฤติกรรมวิธีการตรวจสอบตนเองการให้การเสริมแรงส่วนการบำบัดแบบเหตุผลอารมณ์และพฤติกรรมและการบำบัดแบบเผชิญความจริงที่เน้นความสำคัญของแผนงานเฉพาะเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงผู้นำกลุ่มมีบทบาทเป็นครูโดยการสอนอย่างมีเหตุผลให้กับสมาชิกและให้พวกเขาเลือกเทคนิควิธีไปใช้ในการปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

2.8.6 การเลือกใช้ทฤษฎีในชั้นการติดตามผล

หลังการยุติกลุ่มเมื่อสมาชิกนำพฤติกรรมไปทดลองใช้ชีวิตจริงในชั้นการติดตามผลนี้ผู้นำกลุ่มจะใช้เทคนิคจากการบำบัดแบบพฤติกรรมนิยมในการให้สมาชิกอธิบายถึงรายละเอียดในการสิ่งที่ตนเองนำไปใช้รวมทั้งการประเมินผลซึ่งผู้นำกลุ่มจะนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงในการจัดกลุ่มครั้งต่อไปในโมเดลการเลือกบูรณาการทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสรุปได้ว่าการกำหนดโมเดลในการให้คำปรึกษากลุ่มแต่ละขั้นตอนเน้นองค์ประกอบหลัก 3 ปัจจัยคือการคิดอารมณ์และการกระทำซึ่งผู้นำกลุ่มสามารถเลือกใช้เทคนิคและทฤษฎีต่างๆตามความเหมาะสมของเป้าหมายที่สมาชิกกลุ่มได้กำหนดขึ้นและตามปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการให้คำปรึกษาเช่นองค์ประกอบด้านความคิดเลือกใช้เทคนิคทฤษฎีการบำบัดแบบการรู้คิดและพฤติกรรมการบำบัดแบบเหตุผลอารมณ์และพฤติกรรมส่วนองค์ประกอบด้านพฤติกรรมเลือกใช้ทฤษฎีการบำบัดแบบพฤติกรรมนิยมและองค์ประกอบทางด้านอารมณ์อาจเลือกใช้การบำบัดแบบเกสตัลต์การบำบัดแบบภวนิยมและการบำบัดแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษากลุ่ม

2.9.1 งานวิจัยในประเทศ

จิตตรี แดงริด (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการทดลองของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวทฤษฎีของโรเจอร์สต่อความรับผิดชอบและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลของการปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทฤษฎีของโรเจอร์สที่มีต่อความรับผิดชอบและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายประชากรในการวิจัยคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวัดดอนจั่น จังหวัดเชียงใหม่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 16 คนโดยการสุ่มอย่างง่ายแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 8 คนกลุ่มควบคุม 8 คนโดยใช้แบบทดสอบวัดความรับผิดชอบและความเชื่อมั่นในตนเองเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลและใช้สถิติ t-test วิเคราะห์ข้อมูลการทดสอบค่าความแตกต่างผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวทฤษฎีของโรเจอร์สมี

พฤติกรรมความรับผิดชอบสูงกว่าก่อนได้รับการปรึกษามีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และมีพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าก่อนได้รับการปรึกษามีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับประสบการณ์จากการเข้ารับคำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวทฤษฎีโรเจอร์ส ว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษากับกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการปรึกษาตามแนวทฤษฎี Rogers พบว่าคะแนนความรับผิดชอบและความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม

ปณิสร ภาสภากา (2546: 80 – 81) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีภวนิยมที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กกรุงเทพมหานครกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศที่พำนักอยู่ในศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กกรุงเทพมหานครที่มีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำจำนวน 16 คนแล้วแยกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างละ 8 คนพบว่าเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบภวนิยมมีการเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประภาส ณ พิกุล (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความภาคภูมิใจในตนเองและการสร้างโมเดล การให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนวัยรุ่นภาคเหนือโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของความภาคภูมิใจในตนเอง และสร้างโมเดลการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนวัยรุ่นภาคเหนือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนวัยรุ่นภาคเหนือที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มแรกที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นนักเรียนวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในช่วงชั้นที่ 4 จำนวน 1,380 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่สอง ที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มเป็นนักเรียนวัยรุ่นของโรงเรียนตำรวจราชบุรีสงเคราะห์ จังหวัดเชียงราย จำนวน 8 คนผลการวิจัยพบว่า 1) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนวัยรุ่นภาคเหนือพบว่า โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของความภาคภูมิใจในตนเองประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง การเคารพตนเองด้านการยอมรับตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง การได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นในสังคม ความพอใจในตนเองและการกล้าแสดงออก มีค่าความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์สูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถวัดองค์ประกอบของความภาคภูมิใจในตนเองได้ 2) โมเดลการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือขั้นเริ่มต้น ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม และขั้นยุติการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยมีการประยุกต์ทฤษฎีและเทคนิคต่างๆของการให้คำปรึกษากลุ่มมาใช้ในการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง 3) ความภาคภูมิใจในตนเองโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล มีความ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่า การให้คำปรึกษากลุ่มมีผลให้ความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนวัยรุ่นเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

พัชรภรณ์ ศรีสวัสดิ์ (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการตระหนักรู้ทางสังคมและการสร้างโมเดลเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคมของวัยรุ่นไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการตระหนักรู้ทางสังคม และสร้างโมเดลการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคมของวัยรุ่นไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ วัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกเป็นวัยรุ่นไทยที่กำลังศึกษาในช่วงชั้นที่ 4 จำนวน 1,097 คน ที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบของการตระหนักรู้ทางสังคม ส่วนกลุ่มที่สอง เป็นวัยรุ่นไทยของโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระศรีนครินทร์หนองบัวลำภู จำนวน 16 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน ได้เข้ารับการให้คำปรึกษากลุ่ม และกลุ่มควบคุม 8 คน ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาผลการวิจัยพบว่า 1) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการตระหนักรู้ทางสังคมของวัยรุ่นไทย พบว่าโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการตระหนักรู้ทางสังคมประกอบด้วย 5 องค์ประกอบได้แก่ ด้านความรู้สึกรวตสังคม ด้านความเข้าใจสังคม ด้านการสื่อสารทางสังคม ด้านการแก้ไขปัญหาสังคม และด้านการมีส่วนร่วมในสังคม มีค่าความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์สูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสามารถวัดองค์ประกอบของการตระหนักรู้ทางสังคมได้ 2) โมเดลการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือขั้นเริ่มต้นกลุ่ม ขั้นการให้คำปรึกษากลุ่ม และขั้นยุติการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยมีการบูรณาการทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มที่หลากหลายมาใช้ในการพัฒนาองค์ประกอบของการตระหนักรู้ทางสังคม 3) การตระหนักรู้ทางสังคมโดยรวมและรายด้านทุกด้านของกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลองหลังการทดลอง และหลังติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) การตระหนักรู้ทางสังคมโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโมเดลการให้คำปรึกษากลุ่มและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังติดตามผล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าโมเดลการให้คำปรึกษากลุ่มมีผลให้การตระหนักรู้ทางสังคมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

มุกข์ดา ผดุงยาม (2547: 120 - 127) ได้ศึกษาความสามารถในการเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักเรียนวัยรุ่น : การศึกษาโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นและการประยุกต์เพื่อการพัฒนาการเรียนวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานครจำนวน 12คนพบว่านักเรียนวัยรุ่นที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มเชิงความคิดและพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญปัญหาทางการเรียนมีความสามารถในการเผชิญปัญหาทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 โดยมีคะแนนกระบวนการตัดสินใจในการเผชิญปัญหาทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วรรณวิมล ภิญโญสุภสิทธิ์ (2547: 101 – 107) ได้ศึกษาและพัฒนาการใช้ชีวิตของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครโดยใช้การให้คำปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมนิยมกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 2 และ 3 โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสของกรุงเทพมหานครที่มีการใช้ชีวิตที่เหมาะสมน้อยจำนวน 12 คนพบว่านักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมีการใช้ชีวิตที่เหมาะสมมากขึ้นโดยรวมและรายด้านคือด้านการศึกษาด้านสุขภาพด้านครอบครัวและด้านกิจกรรมยามว่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เสาวภา บุรณเจริญกิจ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองและการให้คำปรึกษาเป็นแบบกลุ่มพิจารณาโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการใช้โปรแกรมการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองและการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลอารมณ์และพฤติกรรมต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนห้วยถนนวิทยาอำเภอพนสนธิคมจังหวัดชลบุรีที่มีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 ลงมาจำนวน 18 คนผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายเข้ากลุ่ม 3 กลุ่มได้แก่กลุ่มการใช้โปรแกรมการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองกลุ่มการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลอารมณ์และพฤติกรรมและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 6 คนเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือโปรแกรมการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองและโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลอารมณ์และพฤติกรรมโดยทำการทดลองโปรแกรมละ 12 ครั้งครั้งละ 50 นาทีสัปดาห์ละ 2 ครั้งติดต่อกัน 6 สัปดาห์การทดลองแบ่งเป็น 3 ระยะคือระยะก่อนการทดลองระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมี 2 ตัวประกอบแบบวัดต่างกลุ่ม 1 ตัวแปรและวัดซ้ำ 1 ตัวแปรผลการวิจัยพบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองในระยะหลังการทดลองและระยะหลังการติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และวิธีการทดลองทั้งสองวิธีช่วยให้นักเรียนกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เสรี ใหม่จันทร์ (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบและการเสริมสร้างอิสระแห่งตนของนักเรียน วัยรุ่นโดยการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบอิสระแห่งตน สร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อเสริมสร้างอิสระแห่งตนและเปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อเสริมสร้างอิสระแห่งตนของนักเรียนวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มแรกคือนักเรียนวัยรุ่นจำนวน 1,114 คน จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอนเชิงกลุ่ม เพื่อใช้สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบอิสระแห่งตน กลุ่มที่ 2 คือนักเรียนวัยรุ่นในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่

1-3 โรงเรียนสหทรายวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ และมีคะแนนอิสระแห่งตนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 16 คน ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 8 คนเพื่อเข้ารับการให้คำปรึกษากลุ่ม และกลุ่มควบคุมจำนวน 8 คน ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาผลการวิจัย พบว่า 1) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอิสระแห่งตนของนักเรียนวัยรุ่น พบว่า โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอิสระแห่งตน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเชื่อในความสามารถของตนเอง การกากับตนเอง การพึ่งพาตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบต่อนตนเอง การกล้าแสดงออกที่เหมาะสม และการประเมินตนเอง โดยที่แต่ละองค์ประกอบครอบคลุม 4 ด้าน คือ การเรียน การดูแลตนเอง การคบเพื่อน และสัมพันธภาพกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ซึ่งโมเดลอิสระแห่งตนมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์สูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถวัดองค์ประกอบอิสระแห่งตนของนักเรียนวัยรุ่นได้ 2) การให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อเสริมสร้างอิสระแห่งตนของนักเรียนวัยรุ่น ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเริ่มต้น ขั้นดำเนินการ และขั้นสรุป โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อเสริมสร้างอิสระแห่งตนของนักเรียนวัยรุ่น 3) อิสระแห่งตนของนักเรียนวัยรุ่นโดยรวมและรายองค์ประกอบของกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่ม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อเสริมสร้างอิสระแห่งตนของนักเรียนวัยรุ่น มีผลให้อิสระแห่งตนของนักเรียนวัยรุ่นเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น 4) อิสระแห่งตนของนักเรียนวัยรุ่นโดยรวมและรายองค์ประกอบของกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่ม และกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.9.2. งานวิจัยในต่างประเทศ

เจาลลีและนาซารี (Jalali; & Nazari, 2009: Abstract) ได้ศึกษาแบบกึ่งทดลองของผลลัพธ์การใช้โมเดลกลุ่มการฝึกอบรมแบบการเรียนรู้ทางสังคมเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเองการกล้าแสดงออกที่เหมาะสม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเกรด 3 ในโรงเรียนระดับกลางจังหวัดซาร์ฮาลล์และบาร์คเตียร์ประเทศอิหร่าน จำนวน 34 คนในช่วงปี ค.ศ. 2006-2007 โดยที่นักเรียนทั้งเพศชายและหญิงถูกสุ่มเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอนเชิงกลุ่มเพื่อเข้ารับการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้โมเดลการมีส่วนร่วมเชิงปฏิสัมพันธ์ร่วมกันด้วยวิธีการฝึกทักษะทางสังคมจำนวน 15 ครั้งครั้งละ 75 นาทีและผู้วิจัยใช้วิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบ MANCOVA และ MANOVA ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองการเห็นคุณค่าตนเองการกล้าแสดงออกที่เหมาะสมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองในระยะหลังการทดลองและระยะหลังการติดตามผลแตกต่างจากระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) นอกจากนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าเพศและภาคที่ตั้งของโรงเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับตัวแปรตามของผลลัพธ์การใช้โมเดลกลุ่มการ

ฝึกอบรมแบบการเรียนรู้ทางสังคมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติผู้วิจัยจึงสรุปผลการศึกษาว่าโมเดลกลุ่มการฝึกอบรมแบบการเรียนรู้ทางสังคมสามารถเสริมสร้างพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองความเชื่อมั่นในตนเองการกล้าแสดงออกที่เหมาะสมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยที่ผลลัพธ์ของการทดลองเป็นอิสระจากตัวแปรเพศและภาคที่ตั้งของโรงเรียน

ฟอลล์โค (Falco: 2008: Abstract) ได้ศึกษาการสร้างทักษะสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อเสริมสร้างความเชื่อในความสามารถของตนเองและกลวิธีเรียนรู้การกำกับตนเองสำหรับการเรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวัดประสิทธิผลของการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้ผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเชื่อในความสามารถของตนเองและการเรียนรู้การกำกับตนเองโดยใช้กลุ่มการสร้างทักษะระยะเวลา 9 สัปดาห์ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำชนิดทางเดียว (A Repeated Measures ANOVA) แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความเชื่อในความสามารถของตนเองและพฤติกรรมการกำกับตนเองในด้านการเรียนในระยะหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีผลลัพธ์ของตัวแปรที่ศึกษาของกลุ่มทดลองคงอยู่จนถึงระยะหลังการติดตามผลส่วนนักเรียนที่กลุ่มควบคุมมีความเชื่อในความสามารถของตนเองและพฤติกรรมการกำกับตนเองในด้านการเรียนไม่แตกต่างกันทั้งในระยะหลังการทดลองและระยะหลังการติดตามผลผู้วิจัยจึงสามารถสรุปได้ว่าการให้คำปรึกษากลุ่มในบริบทของโรงเรียนสามารถเสริมสร้างความเชื่อในความสามารถของตนเองและพฤติกรรมการกำกับตนเองของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมเจอร์และคนอื่นๆ (Mager et al. 2005 : 349) ได้ศึกษากิจกรรมกลุ่มสำหรับวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวโดยการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของกลุ่มฝึกทักษะการแก้ไขปัญหาในกลุ่มวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเกรี้ยวกับกลุ่มวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมปกติกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 136 คนที่กำลังเรียนในเกรด 6-7 ในโรงเรียนของรัฐบาลการเก็บข้อมูลเก็บก่อนการทดลองหลังการทดลองและติดตามผล 6 เดือนผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองที่มีพฤติกรรมเกรี้ยวหลังเข้าร่วมกิจกรรมมีคะแนนการปรับพฤติกรรมมากขึ้นและหลังการทดลองมีคะแนนจากพ่อแม่เป็นผู้ประเมินน้อยลงมากกว่ากลุ่มปกติจากผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าการฝึกอบรมทำให้กลุ่มวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมปกติมีคะแนนที่ประเมินจากพ่อแม่เพิ่มขึ้น

ลอเรนซ์ (Lawrence . 2003: Abstract) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริงในการตัดสินใจด้วยตนเองของบุคคลที่ขาดการพัฒนาตนเองกลุ่มตัวอย่างเป็นอาสาสมัครจำนวน 30 คนที่ได้รับการฝึกฝนในเรื่องอาชีพและได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มเป็นเวลา 6 สัปดาห์พบว่าการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงมีประโยชน์และเพิ่มการตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้น

แลงเจเลอว์ (Langelier. 1981: Abstract) ได้ศึกษาผลลัพธ์ของการฝึกการกล้าแสดงออกที่เหมาะสม 2 ประเภทต่อการกล้าแสดงออกที่เหมาะสมความวิตกกังวลและการค้นหาตัวตนที่แท้จริงของวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคของการบำบัดแบบพฤติกรรมนิยมเช่นการเป็นตัวแบบการ

ชักซ้อมพฤติกรรมและการแสดงบทบาทสมมุติประกอบการสอนการอภิปรายและการให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยภาพและเสียงโดยการเปรียบเทียบระหว่างการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยการวิดีโอเทปและปราศจากวิดีโอเทปกลุ่มตัวอย่างจำนวน 36 คนได้รับการสุ่มโดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ 1) กลุ่มทดลองที่ 1 เข้ารับการฝึกการกล้าแสดงออกที่เหมาะสม 12 ครั้งโดยปราศจากการให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยวิดีโอเทป 2) กลุ่มทดลองที่ 2 เข้ารับการฝึกการกล้าแสดงออกที่เหมาะสม 12 ครั้งและได้รับข้อมูลย้อนกลับด้วยวิดีโอเทป 3) กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกใดๆผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดตอบแบบวัด The Rathus Assertiveness Schedule (RAS) The IPAT Anxiety Scale Questionnaire และ The Personal Orientation Inventory ทั้งก่อนทดลองและหลังการทดลองนอกจากนั้นกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มได้รับการติดตามผลหลังการทดลองเสร็จสิ้นลงเป็นระยะเวลา 6 เดือนผลการทดลองแสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของการฝึกการกล้าแสดงออกที่เหมาะสมสำหรับวัยรุ่นและยังส่งผลดีต่อเนื่องในระยะ 6 เดือนที่ชี้ให้เห็นถึงการกล้าแสดงออกที่เหมาะสมส่วนการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มแสดงให้เห็นว่าการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยวิดีโอเทปไม่สามารถเพิ่มระดับของการกล้าแสดงออกที่เหมาะสมที่ได้รับจากคะแนนแบบวัด RAS ผลการทดลองชี้ให้เห็นว่าการฝึกการกล้าแสดงออกที่เหมาะสมในรูปแบบการฝึกมาตรฐานกับวัยรุ่นได้

โอมิโซ (Omizo.1989:16 –175) ได้ใช้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมาพัฒนาความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนเชื้อชาติฮาวายหรือเชื้อชาติผสมจำนวน 50 คนที่มีอายุระหว่าง 8 – 11 ปีพบว่านักเรียนมีคะแนนความภาคภูมิใจในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

โฮกส์และเบอร์ลิงเกม (Hoag; & Burlingame.1997: 234-246) ได้ทบทวนและรวบรวมการศึกษาประสิทธิผลของการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับเด็กและวัยรุ่นจำนวน 56 ชิ้นในช่วงปีคศ. 1974-1997 ซึ่งเป็นการศึกษาแบบทดลองและกึ่งทดลองที่ส่วนใหญ่เป็นการให้คำปรึกษากลุ่มในบริบทของโรงเรียน (ร้อยละ 74) โดยการให้คำปรึกษากลุ่มมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาทางด้านพฤติกรรมการสร้างทักษะทางสังคมและการปรับตัวกับการหย่าร้างของบิดามารดาผลของการศึกษาพบว่าร้อยละของระดับผลลัพธ์ (Effect Size: ES) โดยรวมของการให้คำปรึกษากลุ่มมีค่าในระดับปานกลาง (.61) ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการให้คำปรึกษากลุ่มสามารถพัฒนาผลลัพธ์ในด้านต่างๆของเด็กและวัยรุ่นได้แก่พฤติกรรมสร้างปัญหาความวิตกกังวลการปรับตัวกับการหย่าร้างของบิดามารดาการใช้ความคิดทักษะทางสังคมและการเห็นคุณค่าตนเองดังนั้นการให้คำปรึกษากลุ่มสามารถส่งผลดีทางบวกต่อพฤติกรรมและการแสดงออกของเด็กและวัยรุ่นในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพได้

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับวัยรุ่นดังกล่าวสรุปได้ว่าการประยุกต์ใช้ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีการยึดบุคคลเป็นศูนย์กลางทฤษฎีพฤติกรรมนิยมทฤษฎีภวนิยมทฤษฎีเชิงความคิดและพฤติกรรมทฤษฎีการพิจารณาเหตุผลอารมณ์และพฤติกรรมและทฤษฎีมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาสามารถพัฒนาความเชื่อในความสามารถของตนเองการกำกับตนเองเจตคติเชิงบวกการเห็นคุณค่าในตนเองความรับผิดชอบการพึ่งพาตนเอง

ความเชื่อมั่นในตนเองการกล้าแสดงออกที่เหมาะสมการพัฒนายุทธวิธีและการเผชิญปัญหาในการเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการพัฒนาการใช้ชีวิตทักษะสังคมและสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของวัยรุ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาและการพัฒนาคุณภาพความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยการให้คำปรึกษากลุ่ม” เป็นการศึกษาและพัฒนา (Research and development) ประกอบไปด้วยการศึกษากลุ่มประกอบคุณภาพความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร การสร้างและศึกษาผลการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษากลุ่มประกอบคุณภาพความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ขั้นตอนการดำเนินการ คือ

1. การกำหนดประชากรและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 2 การสร้างและศึกษาผลการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ขั้นตอนการดำเนินการ คือ

1. การกำหนดประชากรและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษา ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 8 แห่ง ประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 145,652 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคุณงามความดี เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 4 แห่ง ประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีเจ้าคุณทหารลาดกระบัง การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้หลักการ คือ จำนวนที่ดีเยี่ยมสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบ คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 5-10 เท่าของตัวแปรบ่งชี้ (ยุกท ไทยวรรณ. 2557: 73; อ้างอิงจาก Gorsuch. 1983: 179) ผู้วิจัยออกแบบข้อคำถามทั้งหมด 129 ข้อ ดังนั้นขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ดีเท่ากับ 1,200 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi stage random sampling) ดังนี้

2.1 ศึกษาโดยวิธีการสุ่มมหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร จาก 8 แห่ง ได้มา 4 แห่ง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Custer Random Sampling) โดยมีมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยการสุ่ม

2.2 ทำการสุ่มคณะฯ ในแต่ละมหาวิทยาลัยจาก 4 แห่ง ได้มหาวิทยาลัยละ 2 คณะฯ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม โดยมีคณะฯ เป็นหน่วยการสุ่ม

2.3 ทำการสุ่มสาขาฯ ในแต่ละคณะฯ ได้คณะฯ ละ 2 สาขาฯ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม โดยมีสาขาฯ เป็นหน่วยการสุ่ม

ตาราง 2 แสดงรายชื่อมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ลำดับที่	ชื่อมหาวิทยาลัย	คณะฯ	จำนวนนิสิต นักศึกษา (คน)
1	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	คณะศิลปกรรมศาสตร์	150
		คณะครุศาสตร์	150
2	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	คณะศึกษาศาสตร์	150
		คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	150
3	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอม เกล้าธนบุรี	คณะศึกษาศาสตร์	150
		คณะวิศวกรรมศาสตร์	150
4	สถาบันเทคโนโลยีเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	150
		คณะวิศวกรรมศาสตร์	150
รวมทั้งสิ้น			1,200

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรที่ศึกษาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ประกอบไปด้วย 6 องค์ประกอบ คือ ด้านภูมิปัญญาและความรู้ 28 ข้อ ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว 20 ข้อ ด้านความเป็นมนุษย์ 15 ข้อ ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม 16 ข้อ ด้านการควบคุมอารมณ์ 20 ข้อ และด้านความเข้าใจในชีวิต 30 ข้อ รวมจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 129 ข้อคำถาม

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษา ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อทราบนิยามและองค์ประกอบของคุณงามความดี

2. เขียนนิยามศัพท์เฉพาะคุณงามความดี โดยใช้ข้อมูลที่สรุปจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับคุณงามความดีของมนุษย์ ทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัญญาและความรู้ ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ความเป็นมนุษย์ ความถูกต้องเที่ยงธรรม การควบคุมอารมณ์ ความเข้าใจในชีวิต

3. เขียนกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อการวิเคราะห์องค์ประกอบของคุณงามความดี จากองค์ประกอบคุณงามความดี ที่รวบรวมจากการเขียนนิยามศัพท์เฉพาะ

4. สร้างข้อคำถามสำหรับแบบสอบถามคุณงามความดี ด้วยข้อความที่มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบคุณงามความดี 6 องค์ประกอบ เพื่อให้หีสิตตอบแบบสอบถามด้วยการแสดงความคิด ความรู้สึก หรือการแสดงออกที่มีต่อข้อความดังกล่าว ซึ่งประกอบด้วย 5 ระดับ คือ (5) จริงที่สุด (4) จริง (3) จริงบ้างไม่จริงบ้าง (2) ไม่ค่อยจะจริง (1) ไม่จริงเลย และใส่เครื่องหมาย $\surd$ ลงในช่องที่ตรงกับตัวเองมากที่สุด โดยแบบสอบถามคุณงามความดี ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 172 ข้อ ตัวอย่างแบบวัดคุณงามความดี แสดงในตาราง 3

5. นำแบบสอบถามคุณงามความดีที่สร้างเสร็จ จำนวน 172 ข้อ ไปหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะของแต่ละตัวชี้วัดเป็นรายข้อ และให้คะแนนความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามที่สร้างขึ้น โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านจิตวิทยาจำนวน 5 ท่าน เป็นผู้พิจารณา ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณงามความดี

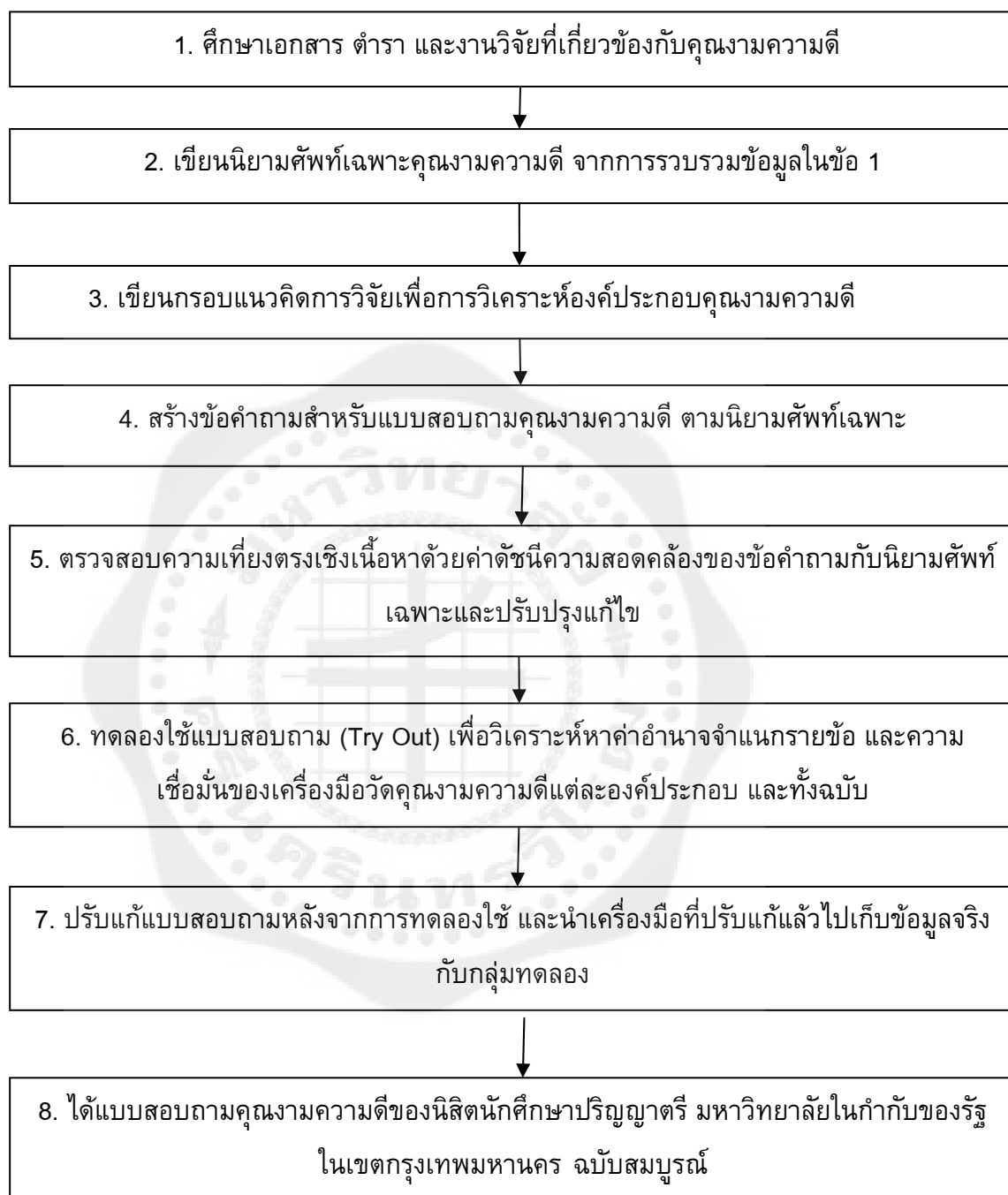
ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณงามความดี

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่ได้บ่งชี้ถึงคุณงามความดี

หลังจากนั้นผู้วิจัยนำคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะ โดยข้อคำถามทั้งหมดจะต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 (สุวิมล ติรการนันท์. 2553: 148) ส่วนข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงข้อความตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งข้อคำถามที่ได้หลังการปรับปรุงจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว มีจำนวนทั้งสิ้น 169 ข้อ โดยค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00

7. นำแบบสอบถามคุณงามความดี ที่ได้รับการแก้ไขเรียบร้อยแล้วจำนวน 169 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ของข้อคำถามแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-total Correlation) โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป แต่เนื่องจากองค์ประกอบบางด้านไม่สามารถตัดข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่า 0.30 ออกได้ เพราะจะทำให้ข้อคำถามในด้านนั้นไม่เพียงพอในการใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่างจึงจำเป็นต้องคัดเลือกไว้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด (Reliability of the Instrument) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ซึ่งข้อคำถามที่ได้หลังการทดลองใช้แบบสอบถาม มีจำนวนทั้งสิ้น 129 ข้อ

โดยขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามคุณงามความดี สามารถสรุปได้ดังแสดงใน
ภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวอย่าง แบบสอบถามคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ตรงกับลักษณะความเห็นของท่านตาม
ความเป็นจริงในปัจจุบัน

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. ระดับชั้น () ชั้นปีที่ 1 () ชั้นปีที่ 2 () ชั้นปีที่ 3 () ชั้นปีที่ 4
3. คณะที่ศึกษา

.....
ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร กรุณาให้ข้อมูลที่ตรงกับสภาพความ
เป็นจริงของท่านที่สุด คำตอบของทุกท่านไม่มีผลกระทบต่อกันแต่อย่างใด คำตอบ
ทั้งหมดจะเก็บไว้เป็นความลับ ผู้วิจัยจะนำเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น เพื่อนำข้อมูลไปใช้ให้
เกิดประโยชน์ในการพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี

ข้อ	ข้อคำถาม	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง ไม่จริง บ้าง	ไม่ ค่อย จริง	ไม่ จริง เลย
	1. ด้านปัญญาและความรู้					
	1.1 ความคิดสร้างสรรค์					
0	ฉันมักมีความคิดใหม่ๆ ในการทำสิ่งต่างๆ					
00	การทำอะไรซ้ำๆ เดิมๆ ทำให้ฉันรู้สึกมั่นใจ					
	1.2 ความอยากรู้อยากเห็น					
0	ฉันชอบทดลองทำสิ่งใหม่ๆ ในการทำสิ่งต่างๆ					
00	ฉันมักดำเนินชีวิตในรูปแบบเดิมๆ ซ้ำๆ					
	1.3 การเปิดใจยอมรับ					
0	ฉันรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นแล้วนำมาปรับปรุงพัฒนา อย่างจริงจัง					
00	เพื่อความรวดเร็วในการทำงานฉันยึดความคิดของตนเอง เป็นใหญ่					

ข้อ	ข้อคำถาม	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง ไม่จริง บ้าง	ไม่ ค่อย จริง	ไม่ จริง เลย
	1.4 ใฝ่เรียนรู้					
0	ฉันอ่านหนังสือหลากหลายประเภทเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ ตนเอง					
00	ฉันกังวลกับการเปลี่ยนแปลงทุกอย่างในการดำเนินชีวิต					
	1.5 การมองภาพรวม					
0	ฉันมีมุมมองที่แตกต่างจากคนอื่นในการดำเนินชีวิต					
00	การมีมุมมองที่เหมือนกับคนอื่นทำให้ฉันรู้สึกปลอดภัย					
	2. ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว					
	2.1 ความไม่เกรงกลัว					
0	ฉันกล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ถูกต้องแม้จะมีคนไม่เห็น ด้วย					
00	เมื่อคนอื่นมีความคิดเห็นไม่ตรงกับฉัน ฉันพร้อมที่จะเปลี่ยน ความคิดได้					
	2.2 ความพากเพียร					
0	ฉันอดทนต่อความยากลำบากเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม					
00	ฉันเป็นคนมีความอดทนสูง					
	2.3 ความซื่อตรง สุจริต					
0	เมื่อฉันรับปากแล้ว ฉันทำตามสัญญาเสมอ					
00	ฉันมีความจริงใจให้กับคนที่จริงใจกับฉันเท่านั้น					
	2.4 ทุ่มเทกำลังใจ					
0	ฉันกระตือรือร้นกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ					
00	เมื่อลงมือทำอะไรฉันมักทำให้สำเร็จ					
	3. ด้านความเป็นมนุษย์					
	3.1 ความรัก					
0	ไม่ว่าจะทำอะไร ฉันมักจะคิดถึงความรู้สึกของตนเองก่อน เสมอ					
00	ฉันรักในสิ่งที่ฉันทำ					

ข้อ	ข้อคำถาม	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง ไม่จริง บ้าง	ไม่ ค่อย จริง	ไม่ จริง เลย
	3.2 ความเมตตา					
0	ฉันชอบทำสิ่งดีๆ ให้คนอื่น					
00	ความใจดีของฉันมักย้อนกลับมาทำร้ายฉันเสมอ					
	3.3 ความฉลาดทางสังคม					
0	ฉันสามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสม					
00	ฉันสามารถควบคุมอารมณ์ที่จะไม่ทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้					
	4. ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม					
	4.1 การเป็นพลเมือง					
0	ฉันเป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดีเมื่ออยู่ในกลุ่ม					
00	ฉันยอมปฏิบัติตามคำสั่งของกลุ่ม					
	4.2 ความเป็นธรรม					
0	ฉันไม่ตัดสินผู้อื่น					
00	ฉันจะปฏิบัติต่อทุกคนแตกต่างกัน โดยเฉพาะเพื่อนที่ไม่ชอบฉันจะไม่สนใจ					
	4.3 ภาวะผู้นำ					
0	ฉันสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นภายในกลุ่มได้					
00	ฉันเป็นผู้นำที่สามารถทำให้สมาชิกในกลุ่มมีความสุขในการทำงาน					
	5. ด้านการควบคุมอารมณ์					
	5.1 การให้อภัยและความเมตตา					
0	ฉันสามารถอภัยให้กับคนที่ทำร้ายฉันได้					
00	ฉันไม่ให้โอกาสกับคนที่เคยทำร้ายฉัน					
	5.2 ความนอบน้อม					
0	คนอื่น ๆ คิดว่าฉันเป็นคนฉลาด					
00	ฉันไม่เคยทำตัวราวกับเป็นคนพิเศษ					
	5.3 ความรอบคอบ					
0	ฉันเป็นคนที่ดีตัดสินใจเลือกอย่างระมัดระวัง					
00	ฉันเป็นคนคิดก่อนพูด					

ข้อ	ข้อคำถาม	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง ไม่จริง บ้าง	ไม่ ค่อย จริง	ไม่ จริง เลย
	5.4 การควบคุมกฎระเบียบของตนเอง					
0	ฉันยินดีรับโทษเมื่อฉันทำผิดกฎระเบียบ					
00	เมื่อเกิดความผิดพลาดฉันมักหาเหตุผลมาแก้ตัว					
	6. ด้านความเข้าใจในชีวิต					
	6.1 การเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ					
0	ฉันมีความรู้สึกชื่นชมอย่างมากต่อสิ่งต่างๆในชีวิต					
00	ฉันรู้สึกเฉยๆ เมื่อทำงานสำเร็จ					
	6.2 ความกตัญญู รู้คุณ					
0	ฉันรู้สึกสำนึกบุญคุณคนอื่นที่มีส่วนช่วยเหลือฉัน					
00	ความสำเร็จในชีวิตฉัน เกิดจากความพยายามของฉันทั้งนั้น					
	6.3 ความหวัง					
0	ก่อนลงมือทำอะไรฉันจะวางแผนก่อน					
00	ฉันการวางแผนทำให้งานของฉันล่าช้า					
	6.4 อารมณ์ขัน					
0	เสียงหัวเราะสามารถทำให้ฉันผ่อนคลายได้					
00	ฉันทำทุกสิ่งทุกอย่างด้วยความจริงจัง					
	6.5 ความเชื่อเรื่องจิต และวิญญาณ					
0	ฉันมีความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม					
00	ฉันเชื่อว่าการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา จะทำให้ชีวิตมีความสุข					

ตาราง 3 ตัวอย่างแบบสอบถามคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีการให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก		ข้อความที่มีความหมายทางลบ	
	(คะแนน)		(คะแนน)
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้างไม่จริงบ้าง	3		3
ไม่ค่อยจริง	2		4
ไม่จริงเลย	1		5

เกณฑ์การแปลความหมาย

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยคุณงามความดีของผู้ตอบแบบสอบถามดังต่อไปนี้

ตอนที่ 2 แบบวัดคุณงามความดี

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 – 5.00 หมายถึง มีคุณงามความดีมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50 หมายถึง มีคุณงามความดีในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50 หมายถึง มีคุณงามความดีในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50 หมายถึง มีคุณงามความดีในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50 หมายถึง มีคุณงามความดีในระดับน้อยที่สุด

4. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ติดต่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล ไปติดต่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เมื่อได้รับอนุญาตให้เก็บข้อมูลจากอธิการบดีของมหาวิทยาลัยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และบางแห่งที่ไม่สามารถดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองได้ เนื่องจากความไม่สะดวกและการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างเป็นไปได้ยาก ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการช่วยเก็บข้อมูล

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่สร้างขึ้น จำนวน 129 ข้อ ไปให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิต

นักศึกษาที่กำลังศึกษา โดยใช้มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 1,400 ชุด ได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 1,330 ชุด หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการคัดแยกแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถใช้ได้จริง ทั้งสิ้น 1,200 ชุด

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามคุณงามความดี จำนวนทั้งสิ้น 1,200 ฉบับ มาทำการแจกแจงข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) สำหรับองค์ประกอบคุณงามความดี และตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมมติฐานที่มีต่อคุณงามความดี กับข้อมูลเชิงประจักษ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อหาค่าเฉลี่ย นอกจากนั้น ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างเพื่อวิเคราะห์หองค์ประกอบคุณงามความดี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนคุณงามความดี

2. วิเคราะห์เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามคุณงามความดี

2.1 วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามแบบสอบถามคุณงามความดี โดยใช้สูตรคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Item-objective Congruence: IOC) (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2545: 95)

2.2 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามคุณงามความดี โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2545: 98)

2.3 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นโดยรวมและรายด้านของแบบสอบถามคุณงามความดี โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบัค (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2545: 131)

3. การวิเคราะห์หองค์ประกอบคุณงามความดี เพื่อตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยวิธีการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) (Joreskog; & Sorbom. 1993)

**ระยะที่ 2 การสร้างและศึกษาผลการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนา
คุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขต
กรุงเทพมหานคร ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตาม**

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดี เป็นนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ที่ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในระยะที่ 1 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนั้นจึงนำคะแนนรวม ที่ได้จากการทำแบบสอบถามคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษามาเรียงลำดับจากมากไปน้อย แล้วคัดเลือกนิสิตนักศึกษาที่มีคะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 20 คน ผู้วิจัยทำการสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มทดลอง จำนวน 8 คน โดยกลุ่มทดลองจะเข้าร่วมรับการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดี

วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาคุณงามความดี ที่เข้าร่วมการทดลองมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกจากนิสิตนักศึกษาจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีคะแนนเฉลี่ยของคุณงามความดี ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา เนื่องจากความพร้อมของสถานที่ อุปกรณ์ การขออนุญาตเข้าใช้พื้นที่ และกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าร่วมในการให้คำปรึกษากลุ่มได้สะดวก ได้นิสิตนักศึกษาจำนวน 20 คน

2. ผู้วิจัยนัดหมายนิสิตนักศึกษาที่ จำนวน 20 คน เพื่อชี้แจงพร้อมทั้งอธิบายวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษากลุ่ม และจัดทำตารางในการให้คำปรึกษากลุ่ม จำนวน 10 ครั้ง โดยทำการเข้ากลุ่มสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละประมาณ 1.30 -2.00 ชั่วโมง ผู้วิจัยได้ขอความสมัครใจในการเข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่ม

3. ผู้วิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองโดยมีอาสาสมัครด้วยความเต็มใจ จำนวน 8 คน เป็นกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมรับการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยมีเกณฑ์ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดการกำหนดเกณฑ์ของจาคอปส์; แมนสัน; และฮาร์วิล (Jacobs; Masson; & Harvill. 2009 : 41-42) ที่ว่าขนาดสมาชิกกลุ่มในการให้คำปรึกษาที่ได้ผลควรมีจำนวนสมาชิก 5-8 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นเครื่องมือในการวิจัยแบบหนึ่ง กลุ่มมีกลุ่มทดลอง วัดก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล โดยโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งนี้ทั้งหมด 10 ครั้ง และทำการเข้ากลุ่มสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1.30 -2.00

ชั่วโมง ประกอบไปด้วยทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่ม คือ พัฒนาด้านภูมิปัญญาและความรู้ ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมรู้คิด (Cognitive Behavioral Group Counseling Theory) ด้วยเทคนิคการตั้งคำถาม และทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral Group Counseling Theory) ด้วยเทคนิคการฝึกลดความรู้สึก (Desensitization) ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral Group Counseling Theory) โดยใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรม ด้านความเป็นมนุษย์ ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง (Reality Group Counseling Theory) โดยใช้เทคนิค WDEP ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Transaction Analysis Group Counseling Theory) โดยใช้เทคนิคการเผชิญหน้า ด้านการควบคุมอารมณ์ ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม (Rational Emotion Behavior Theory) โดยใช้เทคนิคการโต้แย้ง ด้านความเข้าใจในชีวิต ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง (Reality Group Counseling Theory) โดยใช้เทคนิคการใช้อารมณ์ขัน

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดี เป็นการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มที่นำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณงามความดี ในแต่ละองค์ประกอบ คือ ด้านภูมิปัญญาและความรู้ ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ด้านความเป็นมนุษย์ ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านความเข้าใจในชีวิต ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อเลือกใช้ในการพัฒนาคุณงามความดีในแต่ละองค์ประกอบ และเทคนิคที่ผู้นำกลุ่มใช้ในการดำเนินการให้คำปรึกษา ซึ่งทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มที่นำมาบูรณาการใช้เพื่อพัฒนาคุณงามความดี

2. ผู้วิจัยทำการเลือกทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษา ที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาคุณงามความดี และสอดคล้องกับองค์ประกอบคุณงามความดี ประกอบด้วยทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบการเผชิญความจริง ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเหตุผล อารมณ์ พฤติกรรม และทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบการรู้คิดและพฤติกรรม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

- 2.1 ขั้นการเริ่มต้น ในขั้นนี้เริ่มต้นตั้งแต่การพบกันครั้งแรกระหว่างสมาชิกกับผู้นำกลุ่มในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มในแต่ละครั้ง โดยผู้นำกลุ่มจะต้องให้ความสำคัญกับการสร้างสัมพันธภาพ ผู้นำกลุ่มจะต้องรู้จักสมาชิกทุกคนและระหว่างสมาชิกกับสมาชิกคนอื่นในกลุ่มด้วย ผู้นำกลุ่มควรมีการสร้างบรรยากาศที่ดี สนุกสนาน รื่นรมย์ให้กับสมาชิกกลุ่มรู้สึกผ่อนคลาย มีการกำหนดหน้าที่ต่าง ๆ ในกลุ่ม อีกทั้งจะต้องมีการกำหนดโครงสร้างของกลุ่ม มีการบอกถึงวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมในแต่ละครั้ง

2.2 ขั้นตอนการให้คำปรึกษากลุ่ม เป็นขั้นที่สมาชิกกลุ่มแต่ละคนเริ่มมีความคุ้นเคยกัน และไว้วางใจกัน โดยสมาชิกกลุ่มแต่ละคนสามารถพูดถึงความคิด ความรู้สึกต่อปัญหาของเขอย่างเปิดเผย ความมุ่งหมายสำคัญของขั้นตอนนี้คือให้สมาชิกกลุ่มเข้าใจปัญหาของตนเองอย่างชัดเจน และเรียนรู้วิธีแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพด้วยตนเองจากกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้นำเทคนิคการให้คำปรึกษา ได้แก่ การฟัง การเจียบ การถามคำถามปลายเปิดและปิด การสะท้อนความรู้สึก การให้กำลังใจ การให้ความกระจ่าง การทวนซ้ำ และการสรุป มาใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้กระบวนการกลุ่มสามารถดำเนินไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยใช้ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่ม และเทคนิคเชิงจิตวิทยาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิต นักศึกษาปริญญาตรี ดังนี้

2.2.1 ทักษะของผู้นำกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มดำเนินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (Corey. 2012: 47-55) โดยใช้ทักษะการฟังอย่างตั้งใจ การทวนซ้ำ การสะท้อนความรู้สึก การทำให้เกิดความกระจ่าง การสรุปความ การเผชิญหน้า การถาม การตีความ การสนับสนุน การเอื้ออำนวย การริเริ่ม การกำหนดเป้าหมาย การให้ข้อมูลย้อนกลับ การให้คำแนะนำ การเชื่อมโยง การประเมินผล และการให้กำลังใจ

2.2.2 การพัฒนาด้านปัญญาและความรู้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกเพิ่มปัจจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ทฤษฎีและเทคนิค ดังนี้

1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมรู้คิด ด้วยเทคนิคการตั้งคำถาม เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความอยากรู้อยากเห็น และใฝ่เรียนรู้
2. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม ด้วยเทคนิคการฝึกลดความรู้สึก เพื่อพัฒนาการเปิดใจยอมรับ และการมองภาพรวม

2.2.3 การพัฒนาด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวนี้นในตัวสมาชิก ผู้วิจัยเลือกใช้ทฤษฎีและเทคนิค ดังนี้

1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม โดยใช้เทคนิคใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรม เพื่อพัฒนาความไม่เกรงกลัว ความพากเพียร ความซื่อตรง สุจริต และการทุ่มเทกำลังกาย

2.2.4 การพัฒนาด้านความเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ในตัวสมาชิกเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยเลือกใช้ทฤษฎีและเทคนิค ดังนี้

1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง โดยใช้โดยใช้เทคนิค WDEP เพื่อพัฒนาความรัก ความเมตตา และความฉลาดทางสังคม

2.2.5 การพัฒนาด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความถูกต้องเที่ยงธรรมในตัวสมาชิกเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยเลือกใช้ทฤษฎีและเทคนิค ดังนี้

1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยใช้เทคนิคการเผชิญหน้า เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง และความเป็นผู้นำ

2. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม ใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรม เพื่อพัฒนาความเป็นธรรม

2.2.6 การพัฒนาด้านการควบคุมอารมณ์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาคุณงามความดี มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการควบคุมอารมณ์ ในตัวสมาชิกเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยเลือกทฤษฎีและเทคนิค ดังนี้

1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม โดยใช้เทคนิคการโต้แย้ง เพื่อพัฒนาการให้อภัยและความเมตตา ความนอบน้อม ความรอบคอบ และการควบคุมกฎระเบียบของตนเอง

2.2.7 การพัฒนาด้านความเข้าใจในชีวิต ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาคุณงามความดี มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาจิตอิสระในตัวสมาชิกเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยเลือกทฤษฎีและเทคนิค ดังนี้

1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง เทคนิคการใช้อารมณ์ขัน เพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ ความกตัญญู รู้คุณ ความหวัง ความมีอารมณ์ขัน และความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ

2.3 ขั้นตอนกลุ่ม เป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการให้คำปรึกษากลุ่ม สมาชิกประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณงามความดี แต่เมื่อเขาต้องไปเผชิญกับสถานการณ์จริงภายนอกกลุ่ม อาจทำให้เกิดความไม่แน่ใจ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ และเทคนิคการเสริมแรง เพื่อให้สมาชิกมีกำลังใจในการปรับเปลี่ยนตนเองในชีวิตจริง

3. ผู้วิจัยออกแบบกิจกรรมการและขั้นตอนในการให้คำปรึกษากลุ่ม และแบบประเมินการให้คำปรึกษากลุ่มที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาคุณงามความดี และสอดคล้องกับองค์ประกอบของคุณงามความดี

4. ผู้วิจัยนำโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีที่สร้างขึ้น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อพิจารณาถึงความสอดคล้อง เหมาะสมด้านวัตถุประสงค์ การเลือกใช้ทฤษฎี เทคนิคในการให้คำปรึกษากลุ่ม และขั้นตอนการให้คำปรึกษากลุ่ม จากนั้นผู้วิจัยนำโปรแกรมการให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนาคุณงามความดี ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปทำการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

5. ผู้วิจัยนำโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดี ที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง คือ นิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีสมาชิกกลุ่ม 8 คนโดยให้คำปรึกษากลุ่มสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละประมาณ 1.30 – 2.00 ชั่วโมง เป็นเวลา 5 สัปดาห์ (Corey. 2012: 85) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมเกี่ยวกับขั้นตอน ระยะเวลา เนื้อหา และวิธีการประเมินผล หลังจากทดลองใช้แล้วจึงนำ

โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต มาทำการตรวจสอบและแก้ไขอีกครั้ง ก่อนนำโปรแกรมไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

6. ผู้วิจัยนำโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่แล้วเสร็จ ไปใช้กับกลุ่มทดลอง คือ นิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีสมาชิกกลุ่ม 8 คนโดยให้คำปรึกษากลุ่มสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละประมาณ 1.30 – 2.00 ชั่วโมง เป็นเวลา 7 สัปดาห์ (Corey. 2012: 85) และผู้วิจัยสรุปผลการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

ตาราง 4 ระยะเวลาในการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มทดลอง

ครั้งที่	สัปดาห์ที่	วัน เดือน ปี	หัวเรื่อง
1	1	28 กุมภาพันธ์ 2560	การปฐมนิเทศ
2	1	3 มีนาคม 2560	การพัฒนาด้านภูมิปัญญาและความรู้ (ครั้งที่ 1)
3	2	6 มีนาคม 2560	การพัฒนาด้านภูมิปัญญาและความรู้ (ครั้งที่ 2)
4	2	10 มีนาคม 2560	การพัฒนาด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว
5	3	14 มีนาคม 2560	การพัฒนาด้านความเป็นมนุษย์
6	3	17 มีนาคม 2560	การพัฒนาด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม (ครั้งที่ 1)
7	4	21 มีนาคม 2560	การพัฒนาด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม (ครั้งที่ 2)
8	4	24 มีนาคม 2560	การพัฒนาด้านการควบคุมอารมณ์
9	5	28 มีนาคม 2560	การพัฒนาด้านความเข้าใจในชีวิต
10	5	31 มีนาคม 2560	การยุติกลุ่ม

7. วิเคราะห์และสรุปผลคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามคุณภาพชีวิต ทั้งก่อนการให้คำปรึกษากลุ่ม หลังการให้คำปรึกษากลุ่ม และระยะติดตามผล

ขั้นตอนในการสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สรุปลำดับตาม
ภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ขั้นตอนการสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร

ตาราง 5 สรุปการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิต
นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนการให้คำปรึกษา กลุ่ม	ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม และทฤษฎีเชิงจิตวิทยา	เทคนิค
1. ขั้นเริ่มต้นการให้ คำปรึกษากลุ่ม	1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม แบบยึดบุคคลเป็น ศูนย์กลาง	1. การฟังอย่างตั้งใจ 2. การทำให้เกิดความกระจ่าง 3. การยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข 4. การถาม
	2. เทคนิคเชิงจิตวิทยา	1. กิจกรรม “ฉันคือใคร” 2. กิจกรรม “พร 3 ประการ”
2. ขั้นการให้คำปรึกษากลุ่ม		
2.1 การพัฒนาปัญญาและ ความรู้	1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม แบบพฤติกรรมรู้คิด 2. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม แบบพฤติกรรมนิยม	1. การตั้งคำถาม 2. การฝึกลดความรู้สึก
	3. เทคนิคเชิงจิตวิทยา	1. กิจกรรมลูกอมหลากสี
2.2 การพัฒนาความกล้า หาญเด็ดเดี่ยว	1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม แบบพฤติกรรมนิยม	1. การปรับพฤติกรรม
	2. เทคนิคเชิงจิตวิทยา	1. กิจกรรม “คลิปหนังสั้นคุณธรรม (ความซื่อตรง)”
2.3 การพัฒนาความเป็น มนุษย์	1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม แบบเผชิญความจริง	1. เทคนิค WDEP
2.4 การพัฒนาความถูกต้อง เที่ยงธรรม	1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม แบบการติดต่อสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล 2. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม แบบพฤติกรรมนิยม	1. การเผชิญหน้า 2. การปรับพฤติกรรม

ตาราง 5 (ต่อ)

ขั้นตอนการให้คำปรึกษา กลุ่ม	ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม และทฤษฎีเชิงจิตวิทยา	เทคนิค
2.5 การพัฒนาการควบคุม อารมณ์	1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษา กลุ่มแบบเหตุผล อารมณ์ และ พฤติกรรม	1. การโต้แย้ง
	2. เทคนิคเชิงจิตวิทยา	1. กิจกรรม “คลิปปหนังสั้นการให้ อภัยและความเมตตา” 2. กิจกรรมสิ่งดีๆ ในชีวิต
2.6 การพัฒนาความเข้าใจใน ชีวิต	1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษา กลุ่มแบบเผชิญความจริง	1. การใช้อารมณ์ขัน
	2. เทคนิคเชิงจิตวิทยา	1. กิจกรรมการตรวจสอบ ความสามารถของฉัน
3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา กลุ่ม	1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษา กลุ่มแบบยึดบุคคลเป็น ศูนย์กลาง	1. การให้ข้อมูลย้อนกลับ 2. เทคนิคการเสริมแรง

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวคิดและทฤษฎี

การศึกษาแนวคิดและทฤษฎี

1. ศึกษาคุณงามความดี
2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเทคนิค
การให้คำปรึกษากลุ่ม ดังนี้
 - 2.1 ทักษะการเป็นผู้นำกลุ่ม
 - 2.2 ทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง
ใช้เทคนิคการฟังอย่างตั้งใจ การทำให้เกิดความกระจำ การยอมรับอย่างไม่
มีเงื่อนไข และการถาม
 - 2.3 ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม
แบบพฤติกรรมรู้คิด โดยใช้เทคนิค
การตีความ การเรียนรู้จากตัวแบบ การถาม การเสริมแรง
 - 2.4 ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม
แบบพฤติกรรมนิยม โดยใช้เทคนิค
การเรียนรู้จากตัวแบบ การเสริมแรง
และการทวนความ
 - 2.5 ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม
แบบเผชิญความ โดยใช้เทคนิคการ
ถาม การสรุปความ และการฟังอย่าง
ตั้งใจ
 - 2.6 ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม
แบบติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ใช้
เทคนิคการถาม การตีความ การสรุป
ความ และบทบาทสมมติ
 - 2.7 ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม
แบบเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม
ใช้เทคนิคการเรียนรู้จากตัวแบบ การ
สะท้อนความรู้สึก และการเสริมแรง

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างโปรแกรม

1. การสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษา
กลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดี 6
องค์ประกอบ คือ
 - 1.1 ปัญญาและความรู้
 - ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบ
พฤติกรรมรู้คิด โดยใช้เทคนิค การ
ตีความ การเรียนรู้จากตัวแบบ การถาม
และการเสริมแรง
 - 1.2 ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว
 - ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบ
พฤติกรรมนิยม โดยใช้เทคนิคการ
เรียนรู้จากตัวแบบ และการเสริมแรง
 - 1.3 ความเป็นมนุษย์
 - ทฤษฎีเผชิญความจริง โดยใช้
เทคนิคการถาม การสรุปความ และการ
ฟังอย่างตั้งใจ
 - 1.4 ความถูกต้องเที่ยงธรรม
 - ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบ
การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และ
ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบ
พฤติกรรมนิยม ใช้เทคนิคการถาม การ
ตีความ และการสรุปความ
 - 1.5 การควบคุมอารมณ์
 - ทฤษฎีเหตุผล อารมณ์ และ
พฤติกรรม โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้จาก
ตัวแบบ และการสะท้อนความรู้สึก
 - 1.6 ความเข้าใจในชีวิต
 - ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบ
การเผชิญความจริง ใช้เทคนิคการถาม
การตีความ และการเสริมแรง

ขั้นตอนที่ 3 โปรแกรม

การให้
คำปรึกษา กลุ่ม
เพื่อพัฒนาคุณ
งามความดี

โปรแกรมการให้
คำปรึกษากลุ่ม
เพื่อพัฒนาคุณ
งามความดี

นำโปรแกรมไป
ปรับปรุงแก้ไข

ทดลองใช้
โปรแกรม

ตรวจสอบคุณภาพ
โปรแกรมจาก
ผู้เชี่ยวชาญ

ภาพประกอบ 5 สรุปขั้นตอนการสร้างโปรแกรมและการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม
เพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับ
ของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

4. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดแบบแผนการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกแบบแผนการทดลอง โดยใช้การทดลองแบบ One Group Pretest Posttest Design (องอาจ นัยพัฒน์. 2548: 275-276) และผู้วิจัยได้เพิ่มระยะติดตามผล เพื่อให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น โดยมีแบบแผนการทดลอง ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 แบบแผนการทดลองแบบ Pretest-Posttest Control Group Design

กลุ่ม	ก่อนการทดลอง	ให้สิ่งทดลอง	หลังการทดลอง	ระยะติดตามผล
E	O ₁	X	O ₂	O ₃

ความหมายของสัญลักษณ์ มีดังนี้

E	หมายถึง กลุ่มทดลอง (Experimental Group)
O ₁	หมายถึง ก่อนการทดลอง (Pretest)
X	หมายถึง การให้สิ่งทดลอง (Treatment) โดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม
O ₂	หมายถึง หลังการทดลอง (Posttest)
O ₃	หมายถึง ระยะติดตามผล (Follow up)

2 การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยจะดำเนินการทดลอง โดยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังต่อไปนี้

2.1 ระยะก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับการทดลอง โดยใช้เกณฑ์คะแนนคุณภาพชีวิต ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณภาพชีวิต และเป็นนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องจากความพร้อมของสถานที่ อุปกรณ์ การขออนุญาตเข้าใช้พื้นที่ และกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าร่วมในการให้คำปรึกษากลุ่มได้สะดวก ผู้วิจัยทำการคัดเลือกโดยการนัดนิสิตนักศึกษา จำนวน 20 คน เพื่อชี้แจงพร้อมทั้งอธิบายวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษากลุ่ม และจัดทำตารางในการให้คำปรึกษากลุ่ม จำนวน 10 ครั้ง โดยทำการเข้ากลุ่มสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1.30 -2.00 ชั่วโมง ผู้วิจัยได้ขอความสมัครใจในการเข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่ม และได้อาสาสมัครด้วยความเต็มใจ จำนวน 8 คน หลังจากนั้นจึงทำการนัดหมายสมาชิกกลุ่มทดลองเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการเข้าร่วมรับการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.2 ระยะทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการการให้คำปรึกษากลุ่มโดยการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่สร้างขึ้นกับกลุ่มทดลองจำนวน 8 คน เป็นจำนวนทั้งสิ้น 10 ครั้ง เป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์

2.3 ระยะหลังการทดลอง

ผู้วิจัยให้นิสิตกลุ่มทดลอง ทำแบบสอบถามคุณภาพชีวิต ซึ่งเป็นคะแนนสำหรับระยะหลังการทดลอง (Posttest)

2.4 ระยะหลังการติดตามผลการทดลอง

หลังจากการทดลองผ่านไปเป็นระยะเวลา 1 เดือน ผู้วิจัยนัดนิสิตกลุ่มทดลอง เพื่อทำแบบสอบถามคุณภาพชีวิตอีกครั้งหนึ่ง เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับระยะหลังการติดตามผล (Follow up)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลอง 8 คน ทำแบบสอบถามคุณภาพชีวิต เพื่อนำมาใช้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)
2. ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง ด้วยการนำโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาใช้กับกลุ่มทดลอง หลังจากยุติการทดลองผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองทำแบบสอบถามคุณภาพชีวิต เพื่อนำมาใช้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)
3. ภายหลังจากยุติการทดลอง ผู้วิจัยไม่มีการให้คำปรึกษาใดๆ กับกลุ่มทดลอง เป็นระยะเวลา 1 เดือนเพื่อติดตามผล ผู้วิจัยนัดกลุ่มทดลองให้มาทำแบบสอบถามคุณภาพชีวิต อีกครั้ง เพื่อนำมาใช้เป็นคะแนนระยะติดตามผล (Follow up)
4. วิเคราะห์คะแนนก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล สรุปการวิเคราะห์คะแนน และอภิปรายผล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล มีรายละเอียดดังนี้

วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมเอื้อสังคมโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบซ้ำ (One - way ANOVA with repeated measures) และการเปรียบเทียบพหุคูณภายหลังการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Post-Hoc comparison)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
M	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
p	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
χ^2	แทน	ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square)
CFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index)
GFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index)
AGFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)
RMSEA	แทน	ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (Root Mean Square Error of Approximation)
SRMR	แทน	ค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Standard Root Mean Square Residual)
b	แทน	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Score)
SE	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error)
t	แทน	ค่าสถิติที (t-test)
FS	แทน	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยการวิเคราะห์ความถดถอย (Factor Score Regression)
SC	แทน	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (Completely Standardize Solution)
MD	แทน	ผลต่างของค่าเฉลี่ย (Mean Difference)
ES	แทน	ขนาดอิทธิพล (Effect Size)

ตัวอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดตัวอักษรย่อที่ใช้แทนตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้

VIR	แทน	คุณงามความดี
MIS	แทน	ปัญญาและความรู้
CRE	แทน	ความคิดสร้างสรรค์
CUR	แทน	ความอยากรู้อยากเห็น
MIN	แทน	การเปิดใจยอมรับ
LEN	แทน	ใฝ่เรียนรู้
PES	แทน	การมองภาพรวม
COU	แทน	ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว
BRV	แทน	ความไม่เกรงกลัว
PER	แทน	ความพากเพียร
INT	แทน	ความซื่อตรงสุจริต
VIT	แทน	ทู่แท้กำลังกาย
HUM	แทน	ความเป็นมนุษย์
LOV	แทน	ความรัก
KIN	แทน	ความเมตตา
SOI	แทน	ความฉลาดทางสังคม
JUS	แทน	ความถูกต้องเที่ยงธรรม
CIT	แทน	ความเป็นพลเมือง
FAI	แทน	ความเป็นธรรม
LEA	แทน	ภาวะผู้นำ
TEM	แทน	การควบคุมอารมณ์
FOR	แทน	การให้อภัยและความเมตตา
MOD	แทน	ความนอบน้อม
PRU	แทน	ความรอบคอบ
SER	แทน	การควบคุมกฎระเบียบของตนเอง
TRN	แทน	ความเข้าใจในชีวิต
APP	แทน	การเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ
GRA	แทน	ความกตัญญูรู้คุณ
HOP	แทน	ความหวัง
HUM	แทน	ความมีอารมณ์ขัน

SPT แทน ความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบของคุณงามความดีของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ระยะที่ 2 การสร้างและศึกษาผลการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 การสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้
ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลจำนวนและร้อยละของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานครดังตาราง 7

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบของคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้การศึกษาองค์ประกอบของคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) โดยมีการนำเสนอข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

2.1 ค่าสถิติพื้นฐานของคุณงามความดี

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นนี้ ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของคุณงามความดี มาทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อนำมาใช้เป็นสถิติพื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ดังตาราง

ตาราง 7 ค่าสถิติพื้นฐานคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร (n=1,200)

คุณงามความดี	จำนวนข้อ	M	S.D.	ระดับ
ปัญญาและความรู้	28	3.43	0.37	ปานกลาง
ความคิดสร้างสรรค์	5	3.45	0.41	ปานกลาง
ความอยากรู้อยากเห็น	5	3.64	0.39	มาก
การเปิดใจยอมรับ	7	3.06	0.32	ปานกลาง
ใฝ่เรียนรู้	5	3.72	0.43	มาก
การมองภาพรวม	6	3.31	0.30	ปานกลาง
ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว	20	3.58	0.46	มาก
ความไม่เกรงกลัว	5	3.43	0.43	ปานกลาง
ความพากเพียร	4	3.60	0.39	มาก
ความซื่อตรงสุจริต	6	3.51	0.40	มาก
ทุ่มเทกำลังกาย	5	3.77	0.62	มาก
ความเป็นมนุษย	15	3.70	0.45	มาก
ความรัก	5	3.86	0.48	มาก
ความเมตตา	5	3.69	0.44	มาก
ความฉลาดทางสังคม	5	3.57	0.44	มาก
ความถูกต้องเที่ยงธรรม	16	3.53	0.46	มาก
ความเป็นพลเมือง	8	3.41	0.32	ปานกลาง
ความเป็นธรรม	4	3.28	0.49	ปานกลาง
ภาวะผู้นำ	4	3.91	0.57	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

คุณงามความดี	จำนวนข้อ	M	S.D.	ระดับ
การควบคุมอารมณ์	20	3.53	0.48	มาก
การให้อภัยและความเมตตา	5	3.53	0.52	มาก
ความอ่อนน้อม	4	3.29	0.46	ปานกลาง
ความรอบคอบ	6	3.63	0.53	มาก
การควบคุมกฎระเบียบของตนเอง	5	3.57	0.41	มาก
ความเข้าใจในชีวิต	30	3.64	0.52	มาก
การเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ	4	3.55	0.39	มาก
ความกตัญญูรู้คุณ	5	3.70	0.43	มาก
ความหวัง	7	3.57	0.34	มาก
ความมีอารมณ์ขัน	7	3.21	0.25	ปานกลาง
ความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ	7	3.74	0.57	มาก
รวม	129	3.55	0.23	มาก

จากตาราง 7 ค่าสถิติพื้นฐานของคุณงามความดีโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.23 และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบความเป็นมนุษย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.70 รองลงมาคือ องค์ประกอบความเข้าใจในชีวิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 องค์ประกอบความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 องค์ประกอบความถูกต้องเที่ยงธรรมและองค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 ส่วนองค์ประกอบปัญญาและความรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.43 และสามารถพิจารณาเป็นด้านย่อย ได้ดังนี้

องค์ประกอบปัญญาและความรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 โดยใฝ่เรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.72 รองลงมาคือ ความอยากรู้อยากเห็นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 ความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 การมองภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 ส่วนการเปิดใจยอมรับ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.06

องค์ประกอบความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 โดยทุ่มเทกำลังกายมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.77 รองลงมาคือ ความพากเพียร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 ความซื่อตรงสุจริต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 ส่วนความไม่เกรงกลัว มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.43

องค์ประกอบความเป็นมนุษย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45 โดยความรักมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.85 รองลงมาคือ ความเมตตา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 ส่วนความฉลาดทางสังคม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.57

องค์ประกอบความถูกต้องเที่ยงธรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 โดยภาวะผู้นำ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.91 รองลงมาคือ ความเป็นพลเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 ส่วนความเป็นธรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.28

องค์ประกอบการควบคุมอารมณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 โดยความรอบคอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.63 รองลงมาคือ การควบคุมกฎระเบียบของตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 การให้อภัยและความเมตตา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 และความอ่อนน้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57

องค์ประกอบความเข้าใจในชีวิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 โดยความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.74 รองลงมาคือ ความกตัญญูรู้คุณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 ความหวัง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 การเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 และความมีอารมณ์ขัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.21

2.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณงามความดี

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นนี้ ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบคุณงามความดีจำนวน 24 องค์ประกอบ มาทำการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เพื่อนำมาใช้เป็นสถิติพื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ดังตาราง ดังนี้

ตาราง 8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณงามความดี

ตัว บ่งชี้	CRE	CUR	MIN	LEN	PES	BRV	PER	INT	VIT	LOV	KIN	SOI	CIT	FAI	LEA	FOR	MOD	PRU	SER	APP	GRD	HOP	HUM	SPT
CRE	1.00																							
CUR	0.26**	1.00																						
MIN	0.16**	0.31**	1.00																					
LEN	0.25**	0.28**	0.12*	1.00																				
PES	0.24**	0.21**	0.08*	0.32**	1.00																			
BRV	0.37**	0.16**	0.19**	0.28**	0.31**	1.00																		
PER	0.21**	0.24**	0.05	0.42**	0.23**	0.17**	1.00																	
INT	0.16**	0.28**	0.24**	0.39**	0.16**	0.06*	0.42**	1.00																
VIT	0.42**	0.32**	0.08*	0.37**	0.38**	0.53**	0.30**	0.28**	1.00															
LOV	0.11*	0.30**	0.19**	0.39**	0.18**	0.00	0.32**	0.54**	0.28**	1.00														
KIN	0.10*	0.38**	0.06*	0.35**	0.32**	0.12**	0.33**	0.32**	0.33**	0.48**	1.00													
SOI	0.15**	0.20**	0.03	0.32**	0.35**	0.20**	0.29**	0.13*	0.39**	0.29**	0.50**	1.00												
CIT	0.02	0.24**	0.14*	0.22**	0.17**	-0.06*	0.22**	0.31**	0.04	0.28**	0.37**	0.30**	1.00											
FAI	0.00	0.07*	0.36**	0.27**	0.07*	0.02	0.12*	0.46**	0.03	0.34**	0.14*	0.07*	0.28**	1.00										
LEA	0.31**	0.10*	0.20**	0.34**	0.29**	0.37**	0.36**	0.24**	0.49**	0.29**	0.33**	0.41**	0.21**	0.17**	1.00									
FOR	0.02	0.23**	0.27**	0.18**	0.13*	-0.05	0.18**	0.37**	0.13*	0.37**	0.36**	0.37**	0.43**	0.40**	0.17**	1.00								
MOD	0.04	0.07*	0.38**	0.18**	-0.08*	-0.08*	0.12*	0.34**	-0.08*	0.22**	0.07*	-0.07*	0.20**	0.38**	-0.04	0.20**	1.00							
PRU	0.26**	0.28**	0.33**	0.30**	0.20**	0.27**	0.23**	0.38**	0.48**	0.27**	0.34**	0.31**	0.26**	0.23**	0.36**	0.27**	0.42**	1.00						
SER	0.18**	0.26**	0.33**	0.36**	0.27**	0.20**	0.24**	0.39**	0.45**	0.42**	0.46**	0.39**	0.31**	0.17**	0.42**	0.26**	0.07*	0.51**	1.00					
APP	0.14*	0.23**	0.28**	0.31**	0.28**	0.04	0.32**	0.34**	0.19**	0.40**	0.41**	0.23**	0.29**	0.16**	0.28**	0.23**	0.14*	0.21**	0.35**	1.00				
GRA	0.11*	0.16**	0.25**	0.35**	0.13*	0.10**	0.25**	0.31**	0.18**	0.39**	0.34**	0.22**	0.11*	0.20**	0.34**	0.23**	0.09*	0.27**	0.37**	0.56**	1.00			
HOP	0.12*	0.32**	0.11*	0.49**	0.21**	0.03	0.30**	0.37**	0.24**	0.47**	0.43**	0.32**	0.23**	0.18**	0.25**	0.30**	0.20**	0.30**	0.39**	0.40**	0.41**	1.00		
HUM	0.08*	0.19**	0.03	0.23**	0.10*	0.01	0.04	0.13*	0.14**	0.23**	0.22**	0.21**	0.10*	0.15*	0.20**	0.26**	0.03	0.13*	0.15*	0.12*	0.17**	0.35**	1.00	
SPT	0.01	0.11*	0.23**	0.28**	0.07*	0.06*	0.20**	0.24**	0.07*	0.42**	0.23**	0.12**	0.12*	0.28**	0.16**	0.22**	0.21**	0.06*	0.16**	0.41**	0.40**	0.42**	0.22**	1.00

**p<.01 *p<.05

จากตาราง 8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณงามความดี มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวกอยู่ระหว่าง -0.04-0.56 โดยการเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ (APP) กับความกตัญญูรู้คุณ (GRA) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ 0.56 ส่วนความมีน้ำใจ (MIN) กับความเมตตา (KIN) ความไม่เกรงกลัว (BRV) กับความซื่อตรงสุจริต (INT) ความไม่เกรงกลัว (BRV) กับความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ (SPT) และความรอบคอบ (PRU) กับความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ (SPT) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเป็นบวกเท่ากับ 0.42 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ คุณงามความดี มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (-0.06)-(-0.08) โดยการมองภาพรวม (PES) กับความนอบน้อม (MOD) และความไม่เกรงกลัว (BRV) กับความนอบน้อม (MOD) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวกสูงสุดมีค่าเท่ากับ 0.42 ส่วนความไม่เกรงกลัว (BRV) กับความเป็นพลเมือง (CIT) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบต่ำสุดมีค่าเท่ากับ -0.04

2.3 การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นนี้ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบเมทริกซ์เอกลักษณ์ โดยใช้สถิติทดสอบของบาร์ทเลท (Bartlett's test) และหาค่าพิสัยความพอเพียงของการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยรวม (MSA) ของตัวแปรสังเกต 24 ตัว เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรสังเกตมีมากเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณงามความดีต่อไปได้ ดังตาราง 10

ตาราง 9 การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของของ คุณงามความดี

การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น	χ^2	KMO	df	p
Bartlett's Test	10115.76	0.87	276	.00
ค่าพิสัยความพอเพียงของการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวม (MSA) มีค่าเท่ากับ 0.79-0.92				

จากตาราง 9 การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น พบว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้คุณงามความดี ไม่เป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะสามารถนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้ (Bartlett's Test: $\chi^2=10115.76$ df=276 p=.00) เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้พบว่า ค่าความพอเพียงของการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยรวม (KMO) เท่ากับ 0.87 และค่าพิสัยความพอเพียงของการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.79-0.92 แสดงว่า ตัวบ่งชี้คุณงามความดีที่นำมาศึกษานั้นมีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันต่อไปได้

3.4 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในขั้นนี้ ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้มาทำการทดสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับสอง (Second Order) พบว่า โมเดลการวัดคุณงามความดีไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับโมเดลใหม่ ด้วยการลากเส้นความสัมพันธ์ระหว่างความคลาดเคลื่อนขององค์ประกอบ จนข้อมูลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังตาราง 11

ตาราง 10 ค่าดัชนีความสอดคล้องและดัชนีเปรียบเทียบของโมเดลการวัดคุณงามความดี

ดัชนี	เกณฑ์	ค่าสถิติในโมเดล
χ^2	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือสัดส่วน χ^2 / df ไม่เกิน 2	χ^2 ที่ df82 เท่ากับ 96.26 (p=.13) 96.26/82=1.17
GFI	มากกว่า 0.95	0.99
AGFI	มากกว่า 0.95	0.98
CFI	มากกว่า 0.95	1.00
RMSEA	น้อยกว่า 0.05	0.01
SRMR	น้อยกว่า 0.05	0.01

จากตาราง 10 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดคุณงามความดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในดัชนีกลุ่มสัมบูรณ์ พบว่า ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 96.26 df = 82 p = 0.13 ค่า GFI = 0.99 ค่า AGFI = 0.98 ค่า RMSEA = 0.01 ค่า SRMR = 0.01 ส่วนในดัชนีกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า ค่า CFI = 1.00 เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ความสอดคล้อง พบว่า ค่าไค-สแควร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และดัชนีอื่น ๆ ยังชี้ให้เห็นว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งหมายความว่าโมเดลที่สร้างขึ้นสามารถนำมาอธิบายโมเดลการวัดคุณงามความดีของนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยกำกับของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร โดยคุณงามความดี มี 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย ปัญญาและความรู้ ความกล้าหาญโดดเด่นเยียวความเป็นมนุษย์ ความถูกต้องเที่ยงตรงการควบคุมอารมณ์และความเข้าใจในชีวิต โดยแสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง ตามรายละเอียดตาราง และภาพ

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของโมเดลการวัดคุณงามความดี

องค์ประกอบ	น้ำหนักองค์ประกอบ				
	b	SE	t	FS	SC
MIS	0.53	0.03	10.22	-	0.72
COU	0.36	0.04	7.99	-	0.80
HUM	0.69	0.03	24.43	-	0.76
JUS	0.53	0.03	17.40	-	0.72
TEM	0.44	0.03	13.64	-	0.75
TRN	0.56	0.03	19.57	-	0.79
ตัวบ่งชี้					
CRE	1.00	-	-	0.09	0.41
CUR	1.57	0.17	9.00	0.16	0.64
MIN	0.91	0.12	7.34	0.02	0.37
LEN	1.94	0.19	10.34	0.27	0.79
PES	1.05	0.12	8.72	0.06	0.43
BRV	1.00	-	-	0.12	0.45
PER	1.34	0.18	7.39	0.21	0.59
INT	1.58	0.21	7.38	0.02	0.71
VIT	0.99	0.13	7.52	0.05	0.45
LOV	1.00	-	-	0.60	0.91
KIN	0.96	0.05	20.01	0.29	0.87
SOI	0.63	0.05	12.00	0.16	0.57
CIT	1.00	-	-	0.47	0.73
FAI	0.48	0.06	7.86	0.07	0.35
LEA	0.79	0.07	11.27	0.26	0.58
FOR	1.00	-	-	0.34	0.59
MOD	0.60	0.08	7.32	0.23	0.35
PRU	1.13	0.10	11.47	0.22	0.66
SER	1.37	0.11	12.15	0.55	0.81

ตาราง 11 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ				
	b	SE	t	FS	SC
APP	1.00	-	-	0.20	0.71
GRA	0.96	0.05	19.56	0.19	0.68
HOP	1.16	0.07	17.27	0.37	0.83
HUM	0.57	0.06	10.20	0.12	0.41
SPT	0.81	0.07	12.43	0.09	0.58

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของโมเดลการวัดคุณงามความดีมีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.72-0.80 โดยองค์ประกอบความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว (COU) มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.80 มีความแปรผันร่วมกับคุณงามความดีอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 65) รองลงมาคือ องค์ประกอบความเข้าใจในชีวิต (TRN) องค์ประกอบความเป็นมนุษย์ (HUM) และการควบคุมอารมณ์ (TEM) มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.79, 0.76 และ 0.75 มีความแปรผันร่วมกับคุณงามความดีอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 62, 58 และ 56) ส่วนองค์ประกอบปัญญาและความรู้ (MIS) และความถูกต้องเที่ยงธรรม (JUS) มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.72 มีความแปรผันร่วมกับคุณงามความดีอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 52) โดยน้ำหนักองค์ประกอบทุกองค์ประกอบและทุกตัวบ่งชี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบได้ดังนี้

องค์ประกอบปัญญาและความรู้ (MIS) มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.37-0.79 โดยใฝ่เรียนรู้ (LEN) มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.79 มีความแปรผันร่วมกับปัญญาและความรู้ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 63) รองลงมาคือ ความอยากรู้อยากเห็น (CUR) มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.64 มีความแปรผันร่วมกับปัญญาและความรู้ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 41) ส่วนการมองภาพรวม (PES) ความคิดสร้างสรรค์ (CRE) และการเปิดใจยอมรับ (MIN) มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.43, 0.41 และ 0.37 มีความแปรผันร่วมกับปัญญาและความรู้ในระดับต่ำสุด (ร้อยละ 19, 17 และ 14) ตามลำดับ

องค์ประกอบความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว (COU) มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.45 – 0.71 โดยความซื่อตรงสุจริต (INT) มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.71 มีความแปรผันร่วมกับความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 50) รองลงมาคือ ความพากเพียร (PER) มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.59 ความแปรผันร่วมกับความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 35) ส่วนความไม่เกรงกลัว (BRV) และทุ่มเทกำลัง

กาย(VIT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากันเท่ากับ 0.45 มีความแปรผันร่วมกับความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 20) ตามลำดับ

องค์ประกอบความเป็นมนุษย์ (HUM) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.57 -0.91 โดยความรัก (LOV) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.91 มีความแปรผันร่วมกับความเป็นมนุษย์อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 83) รองลงมาคือ ความเมตตา (KIN) ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.87 มีความแปรผันร่วมกับความเป็นมนุษย์อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 76) และความฉลาดทางสังคม (SOI) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.57 มีความแปรผันร่วมกับความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 33) ตามลำดับ

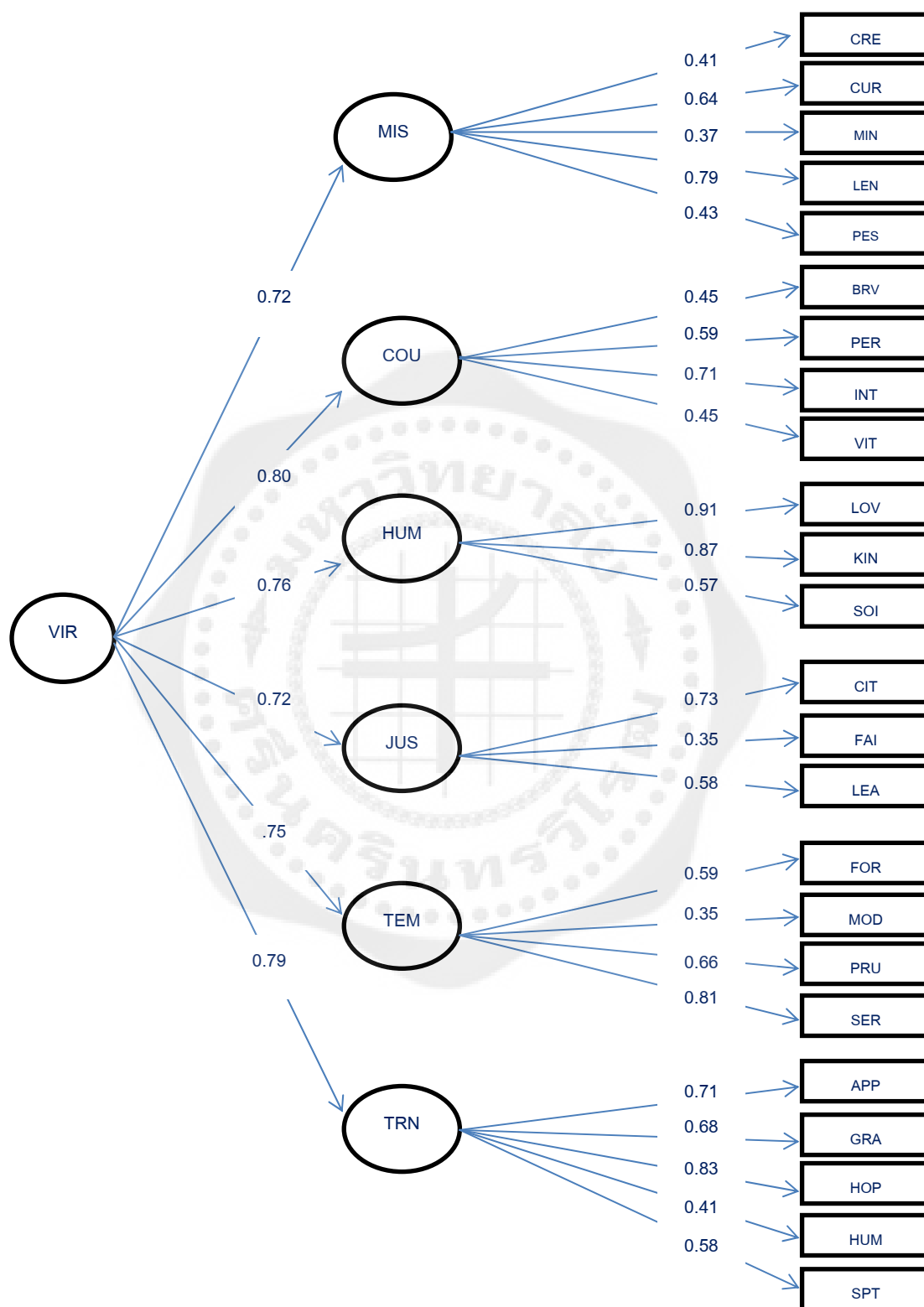
องค์ประกอบความถูกต้องเที่ยงธรรม (JUS) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.35 – 0.73 โดยความเป็นพลเมือง (CIT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.73 มีความแปรผันร่วมกับความถูกต้องเที่ยงธรรมอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 54) รองลงมาคือ ภาวะผู้นำ(LEA) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.58 มีความแปรผันร่วมกับความถูกต้องเที่ยงธรรมอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 34) และความเป็นธรรม (FAI) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.35 มีความแปรผันร่วมกับความถูกต้องเที่ยงธรรมอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 12) ตามลำดับ

องค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (TEM) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.35-0.81 โดยการควบคุมกฎระเบียบของตนเอง (SER) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.81 มีความผันแปรร่วมกับการควบคุมอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 66) รองลงมาคือ ความรอบคอบ (PRU) การให้อภัยและความเมตตา (FOR) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.66 และ 0.59 มีความผันแปรร่วมกับการควบคุมอารมณ์อยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 44 และ 35) ส่วนความนอบน้อม (MOD) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.35 มีความผันแปรร่วมกับการควบคุมอารมณ์อยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 12) ตามลำดับ

องค์ประกอบความเข้าใจในชีวิต (TRN) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.41 -0.83 โดยความหวัง (HOP) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.83 มีความแปรผันร่วมกับความเข้าใจในชีวิตอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 68) รองลงมาคือ การเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ (APP) และความกตัญญูรู้คุณ (GRA) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.71 และ 0.68 มีความแปรผันร่วมกับความเข้าใจในชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 50 และ 46) ส่วนความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ (SPT) และความมีอารมณ์ขัน (HUM) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.58 และ 0.41 มีความแปรผันร่วมกับความเข้าใจในชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 33 และ 17) ตามลำดับ

จากโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของโมเดลการวัดคุณงามความดี
ของนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยกำกับของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 6 องค์ประกอบ
ประกอบด้วย ปัญญาและความรู้ ความกล้าหาญโดดเด่นเดี่ยวความเป็นมนุษย์ ความถูกต้องเที่ยงธรรม
การควบคุมอารมณ์และความเข้าใจในชีวิต โดยแสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับ
สอง ดังในภาพประกอบ

$\chi^2=96.26$ $df=82$ $p=.13$ $GFI=0.99$ $AGFI=0.98$ $CFI=1.00$ $RMSEA=0.01$ $SRMR=0.01$

ภาพประกอบ 6 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของโมเดลการวัดคุณงามความดี
ของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร
(คะแนนมาตรฐาน)

ระยะที่ 2 การสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิต นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 การสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิต นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษา และทบทวน เอกสาร ตำรา เกี่ยวกับแนวคิดและเทคนิคของทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม และทฤษฎีและเทคนิคเชิงจิตวิทยา ผู้วิจัยได้เลือกและนำเทคนิคเฉพาะของแต่ละทฤษฎีมาใช้ในการสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิต นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มในมิติด้านการรู้คิด มิติด้านอารมณ์ความรู้สึก และมิติด้านพฤติกรรม ให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการของคุณภาพชีวิตในแต่ละด้านที่จะพัฒนา ซึ่งผลการสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิต นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปเป็นโปรแกรมได้ 10 ครั้ง ตามรายละเอียดดังนี้

ครั้งที่ 1 การปฐมนิเทศ

ผู้วิจัยสร้างสัมพันธภาพและชี้แจงวัตถุประสงค์ กติกาของกลุ่ม การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนิสิต นักศึกษาปริญญาตรีโดยผู้วิจัยมีบทบาทในการเป็นผู้นำกลุ่มในการอำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกกลุ่มและประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีความรู้สึกปลอดภัย สามารถเปิดรับประสบการณ์ใหม่ๆ ได้ และมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต โดยผู้วิจัยใช้เทคนิคต่างๆ ได้แก่การฟังอย่างตั้งใจ เทคนิคการทำให้เกิดความกระจำ เทคนิคการยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข และเทคนิคการถาม

ครั้งที่ 2 การพัฒนาภูมิปัญญาและความรู้ (องค์ประกอบย่อยความคิดสร้างสรรค์ ความอยากรู้อยากเห็น และใฝ่เรียนรู้)

ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แนวคิดของทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมรู้คิด ด้วยเทคนิคการตั้งคำถาม เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความอยากรู้อยากเห็น และใฝ่เรียนรู้

ครั้งที่ 3 การพัฒนาภูมิปัญญาและความรู้ (ครั้งที่ 2) (องค์ประกอบย่อยการเปิดใจยอมรับ และการมองภาพรวม)

ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แนวคิดของทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม ด้วยเทคนิคการฝึกลดความรู้สึก เพื่อพัฒนาการเปิดใจยอมรับ และการมองภาพรวม

ครั้งที่ 4 การพัฒนาความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว

ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม โดยใช้เทคนิคใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความไม่เกรงกลัว ความพากเพียร ความซื่อตรง สุจริต และการทุ่มเทกำลังกาย

ครั้งที่ 5 การพัฒนาความเป็นมนุษย์

ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง โดยใช้โดยใช้เทคนิค WDEP เพื่อพัฒนาความรัก ความเมตตา และความฉลาดทางสังคม

ครั้งที่ 6 การพัฒนาความถูกต้องเที่ยงธรรม (องค์ประกอบย่อยความเป็นพลเมือง และความเป็นผู้นำ)

ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยใช้เทคนิคการเผชิญหน้า เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง และความเป็นผู้นำ

ครั้งที่ 7 การพัฒนาความถูกต้องเที่ยงธรรม (ครั้งที่ 2) (องค์ประกอบย่อยความเป็นธรรม)

ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม ใช้เทคนิคการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความเป็นธรรม

ครั้งที่ 8 การพัฒนาการควบคุมอารมณ์

ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม โดยใช้เทคนิคการโต้แย้ง เพื่อพัฒนาการให้อภัยและความเมตตา ความอ่อนน้อม ความรอบคอบ และการควบคุมกฎระเบียบของตนเอง

ครั้งที่ 9 การพัฒนาความเข้าใจในชีวิต

ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง โดยใช้เทคนิคการใช้อารมณ์ขันเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ ความกตัญญู รู้คุณ ความหวัง ความมีอารมณ์ขัน และความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ

ครั้งที่ 10 ปัจฉิมนิเทศ

ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลางโดยใช้เทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ และเทคนิคการเสริมแรง

2.2 สรุปทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนิสิต นักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสร้างการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนิสิต นักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยกำกับของรัฐมาสรุปให้เห็นความชัดเจนของทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่ม และเทคนิคเชิงจิตวิทยาที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนิสิต นักศึกษา ปริญญาตรีโดยสรุปเป็นประเด็นโดยรวมและรายด้านของคุณภาพชีวิต ดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 12 สรุปทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่ม และเทคนิคเชิงจิตวิทยา ที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนการให้คำปรึกษา กลุ่ม	ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม และทฤษฎีเชิงจิตวิทยา	เทคนิค
1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษากลุ่ม	1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง	1. การฟังอย่างตั้งใจ 2. การทำให้เกิดความกระจ่าง 3. การยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข 4. การถาม
	2. เทคนิคเชิงจิตวิทยา	1. กิจกรรม “ฉันคือใคร” 2. กิจกรรม “พร 3 ประการ”
2. ขั้นการให้คำปรึกษากลุ่ม		
2.1 การพัฒนาภูมิปัญญาและความรู้	1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมรู้คิด 2. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม	1. การตั้งคำถาม 2. การฝึกลดความรู้สึก
	3. เทคนิคเชิงจิตวิทยา	1. กิจกรรมลูกอมหลากสี
2.2 การพัฒนาความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว	1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม	1. การปรับพฤติกรรม
	2. เทคนิคเชิงจิตวิทยา	1. กิจกรรม “คลิปหนังสั้นคุณธรรม (ความซื่อตรง)”
2.3 การพัฒนาความเป็นมนุษย์	1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง	1. เทคนิค WDEP
2.4 การพัฒนาความถูกต้องเที่ยงธรรม (Justic Development)	1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม	1. การเผชิญหน้า 2. การปรับพฤติกรรม
2.5 การพัฒนาการควบคุมอารมณ์	1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม	1. การโต้แย้ง

ตาราง 12 (ต่อ)

ขั้นตอนการให้คำปรึกษา กลุ่ม	ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม และทฤษฎีเชิงจิตวิทยา	เทคนิค
2.5 การพัฒนาการควบคุม อารมณ์	1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม แบบเหตุผล อารมณ์ และ พฤติกรรม	1. การโต้แย้ง
	2. เทคนิคเชิงจิตวิทยา	1. กิจกรรม “คลิปหนังสั้นการให้ อภัยและความเมตตา” 2. กิจกรรมสิ่งดีๆ ในชีวิต
2.6 การพัฒนาความเข้าใจ ในชีวิต	1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม แบบเผชิญความจริง	1. การใช้อารมณ์ขัน
	2. เทคนิคเชิงจิตวิทยา	1. กิจกรรมการตรวจสอบ ความสามารถของฉันทัน
3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา กลุ่ม	1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม แบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง	1. การให้ข้อมูลย้อนกลับ 2. เทคนิคการเสริมแรง

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 12พบว่าทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม และทฤษฎีเชิงจิตวิทยาที่นำมาใช้ในการพัฒนาคุณงามความดี ของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษากลุ่ม ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง ด้วยเทคนิคการฟังอย่างตั้งใจ เทคนิคการทำให้เกิดความกระจำง เทคนิคการยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข และเทคนิคการถาม

ขั้นการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม เป็นการพัฒนาคุณงามความดี ของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ทั้ง 6 องค์ประกอบ โดยใช้ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่ม ดังนี้

1. การพัฒนาปัญญาและความรู้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แนวคิดของทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมรู้ด้วยเทคนิคการตั้งคำถาม เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความอยากรู้อยากเห็น และใฝ่เรียนรู้และทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม ด้วยเทคนิคการฝึกฝนความรู้สึกเพื่อพัฒนาการเปิดใจยอมรับ และการมองภาพรวม

2. การพัฒนาความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยมการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความไม่เกรงกลัว ความพากเพียร ความซื่อตรง สุจริต และการทุ่มเทกำลังกาย

3. การพัฒนาความเป็นมนุษย์ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง โดยใช้เทคนิค WDEP เพื่อพัฒนาความรัก ความเมตตา และความฉลาดทางสังคม

4. การพัฒนาความถูกต้องเที่ยงธรรม ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยใช้เทคนิคการเผชิญหน้า เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง และความเป็นผู้นำและทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม โดยใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความเป็นธรรม

5. การพัฒนาการควบคุมอารมณ์ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม โดยใช้เทคนิคการโต้แย้ง เพื่อพัฒนาการให้อภัยและความเมตตา ความอ่อนน้อม ความรอบคอบ และการควบคุมกฎระเบียบของตนเอง

6. การพัฒนาความเข้าใจในชีวิต ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง โดยใช้เทคนิคการใช้อารมณ์ขันเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ ความกตัญญู รู้คุณ ความหวัง ความมีอารมณ์ขัน และความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ

ขั้นสุดท้ายกลุ่ม เป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการให้คำปรึกษากลุ่ม สมาชิกประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณงามความดี แต่เมื่อเขาต้องไปเผชิญกับสถานการณ์จริงภายนอกกลุ่ม อาจทำให้เกิดความไม่แน่ใจ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับและเทคนิคการเสริมแรง เพื่อให้สมาชิกมีกำลังใจในการปรับเปลี่ยนตนเองในชีวิตจริง

2.3 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ของกลุ่มทดลอง

การวิเคราะห์ในขั้นนี้ ผู้วิจัยนำคุณงามความดีโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลอง มาหาค่าสถิติพื้นฐานคือ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล รายละเอียดดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนคุณงามความดีโดยรวมและรายด้าน
ของกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

ตัวแปร	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		ระยะติดตามผล	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
MIS = ด้านปัญญาและความรู้	3.35	0.25	3.99	0.27	3.83	0.19
COU= ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว	3.14	0.20	4.02	0.21	3.89	0.30
HUM= ด้านความเป็นมนุษย์	3.48	0.35	4.18	0.36	4.00	0.35
JUS= ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม	3.30	0.24	3.93	0.26	3.78	0.26
TEM= ด้านการควบคุมอารมณ์	3.15	0.26	4.02	0.24	3.81	0.25
TRN= ด้านความเข้าใจในชีวิต	3.52	0.20	4.20	0.29	4.08	0.24
คุณงามความดีโดยรวม	3.32	0.13	4.06	0.15	3.90	0.15

จากตาราง 13 พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาในกลุ่มทดลอง ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32, 4.06 และ 3.90 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.13, 0.15 และ 0.15 ตามลำดับเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบมีรายละเอียด ดังนี้

1. มีคะแนนด้านปัญญาและความรู้ (MIS) ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล ของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35, 3.99 และ 3.83 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.25, 0.27 และ 0.19 ตามลำดับ
2. มีคะแนนด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว (COU) ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล ของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14, 4.02 และ 3.89 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.20, 0.21 และ 0.30 ตามลำดับ
3. มีคะแนนด้านความเป็นมนุษย์ (HUM) ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล ของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48, 4.18 และ 4.00 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.35, 0.36 และ 0.35ตามลำดับ
4. มีคะแนนด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม (JUS) ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล ของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30, 3.93 และ 3.78 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.24, 0.26 และ 0.26 ตามลำดับ
5. มีคะแนนด้านการควบคุมอารมณ์ (TEM) ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล ของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15, 4.02 และ 3.81 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.26, 0.24 และ 0.25 ตามลำดับ

6. มีคะแนนด้านความเข้าใจในชีวิต (TRN) ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล ของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52, 4.20 และ 4.08 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.20, 0.29 และ 0.24 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการใช้โดยการเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตาม

การวิเคราะห์ในขั้นนี้ เป็นการทดสอบสมมติฐานข้อ 2 คือ นิสิตนักศึกษาที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม มีคุณภาพชีวิตระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล แตกต่างกัน โดยผู้วิจัยนำคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิต ของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี โดยรวมและรายองค์ประกอบ ของกลุ่มทดลอง ในระยะก่อนการทดลองหลังการทดลอง และระยะติดตามผล เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ข้อมูล คือการตรวจสอบการแจกแจงโค้งปกติ (Test of normality)ของกลุ่มตัวอย่างรายละเอียดดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 การตรวจสอบการแจกแจงแบบโค้งปกติด้วยการทดสอบ Shapiro-Wilk ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

องค์ประกอบ	การทดสอบแบบแจกแจงปกติ (Shapiro-Wilk)						
	Statistic ก่อนทดลอง	Sig.	Statistic หลังทดลอง	Sig.	Statistic ระยะติดตามผล	Sig.	df
MIS = ด้านปัญญาและความรู้	0.94	0.68	0.83	0.66	0.84	0.09	8
COU= ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว	0.94	0.66	0.84	0.09	0.82	0.05	8
HUM= ด้านความเป็นมนุษย์	0.96	0.80	0.98	0.96	0.96	0.85	8
JUS= ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม	0.96	0.89	0.95	0.79	0.83	0.06	8
TEM= ด้านการควบคุมอารมณ์	0.92	0.49	0.95	0.74	0.95	0.77	8
TRN= ด้านความเข้าใจในชีวิต	0.92	0.47	0.95	0.77	0.90	0.28	8
คุณภาพชีวิตโดยรวม	0.93	0.52	0.94	0.66	0.97	0.93	8

จากตาราง 14 พบว่า คะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมของกลุ่มทดลองในระยะก่อนการทดลอง มีค่าเท่ากับ 0.93 ค่าองศาอิสระเท่ากับ 8 ค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.52 ส่วนคะแนนรายด้านได้แก่ ด้านปัญญาและความรู้ ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ด้านความเป็นมนุษย์ ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรมด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านความเข้าใจในชีวิตมีค่าเท่ากับ 0.94, 0.94, 0.96, 0.96, 0.92 และ 0.92 ตามลำดับ ค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.68, 0.66, 0.80, 0.89, 0.49 และ 0.47 ตามลำดับ ระยะหลังการทดลอง มีค่าเท่ากับ 0.94 ค่าองศาอิสระเท่ากับ 8 ค่านัยสำคัญทาง

สถิติเท่ากับ 0.66 ส่วนคะแนนรายด้านได้แก่ ด้านปัญญาและความรู้ ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ด้านความเป็นมนุษย์ ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านความเข้าใจในชีวิตมีค่าเท่ากับ 0.83, 0.84, 0.98, 0.95, 0.95 และ 0.95 ตามลำดับ ค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.66, 0.09, 0.96, 0.79, 0.74 และ 0.77 ตามลำดับระยะติดตามผล มีค่าเท่ากับ 0.97 ค่าองศาอิสระเท่ากับ 8 ค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.93 ส่วนคะแนนรายด้านได้แก่ ด้านปัญญาและความรู้ ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ด้านความเป็นมนุษย์ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านความเข้าใจในชีวิตมีค่าเท่ากับ 0.84, 0.82, 0.96, 0.83, 0.95 และ 0.90 ตามลำดับ ค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.09, 0.05, 0.85, 0.06, 0.77 และ 0.28 ตามลำดับซึ่งค่านัยสำคัญทางสถิติของทุกตัวแปร มีค่ามากกว่า .05 แสดงว่าคะแนนคุณงามความดีโดยรวม และรายด้านของกลุ่มทดลอง ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ

ตาราง 15 การตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง ด้วยการทดสอบสถิติของ Levene ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

ตัวแปร	Levene Statistics	df 1	df 2	Sig.
MIS = ด้านปัญญาและความรู้	1.662	2	21	0.214
COU = ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว	0.216	2	21	0.808
HUM = ด้านความเป็นมนุษย์	0.021	2	21	0.979
JUS = ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม	0.001	2	21	0.999
TEM = ด้านการควบคุมอารมณ์	0.106	2	21	0.900
TRN = ด้านความเข้าใจในชีวิต	1.076	2	21	0.359
คุณงามความดีโดยรวม	0.128	2	21	0.880

จากตาราง 15 พบว่า คะแนนคุณงามความดีโดยรวมเท่ากับ 0.128 คะแนนรายด้าน ได้แก่ ด้านปัญญาและความรู้ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวด้านความเป็นมนุษย์ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรมด้านการควบคุมอารมณ์และด้านความเข้าใจในชีวิต ของกลุ่มทดลองในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล มีค่าสถิติ Levene เท่ากับ 1.662, 0.216, 0.021, 0.001, 0.106 และ 1.076 และค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.214, 0.808, 0.979, 0.999, 0.900 และ 0.359 ตามลำดับ ซึ่งค่านัยสำคัญทางสถิติของสถิติ Levene ของทุกตัวแปร มีค่ามากกว่า .05 แสดงว่าคะแนนคุณงามความดีโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล มีความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน ดังนั้น เมื่อคะแนนตัวแปรของกลุ่มทดลอง ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล มีการแจกแจงแบบโค้งปกติ และมีความแปรปรวนเท่ากันจึงสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความ

แปรปรวนทางเดียวแบบซ้ำ (One - way ANOVA with repeated measures) และการเปรียบเทียบพหุคูณภายหลังการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Post-hoc comparison) ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 16 และ 17

ตาราง 16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนคุณงามความดีโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
MIS = ด้านปัญญาและความรู้	ระหว่างกลุ่ม	1.791	2	0.896	15.449*	.000
	ภายในกลุ่ม	1.217	21	0.058		
	รวม	3.008	23			
COU = ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว	ระหว่างกลุ่ม	3.617	2	1.808	29.918*	.000
	ภายในกลุ่ม	1.269	21	0.060		
	รวม	4.886	23			
HUM = ด้านความเป็นมนุษย์	ระหว่างกลุ่ม	2.099	2	1.050	8.149*	.002
	ภายในกลุ่ม	2.705	21	0.129		
	รวม	4.804	23			
JUS= ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.746	2	0.873	13.063*	.000
	ภายในกลุ่ม	1.403	21	0.067		
	รวม	3.149	23			
TEM = ด้านการควบคุมอารมณ์	ระหว่างกลุ่ม	3.348	2	1.674	26.044*	.000
	ภายในกลุ่ม	1.350	21	0.064		
	รวม	4.697	23			
TRN = ด้านความเข้าใจในชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	2.146	2	1.073	16.935*	.000
	ภายในกลุ่ม	1.330	21	0.063		
	รวม	3.476	23			
คุณงามความดีโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.400	2	1.200	55.135*	.000
	ภายในกลุ่ม	0.457	21	0.022		
	รวม	2.857	23			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนคุณงามความดีโดยรวมมีค่าเท่ากับ 55.135* และคะแนนรายด้าน ได้แก่ ด้านปัญญาและความรู้ ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ด้านความเป็นมนุษย์ ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านความเข้าใจในชีวิตในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธี Scheffe' ดังแสดงในตาราง 17

ตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของคุณงามความดีโดยรวมและรายด้านของ กลุ่มทดลอง ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

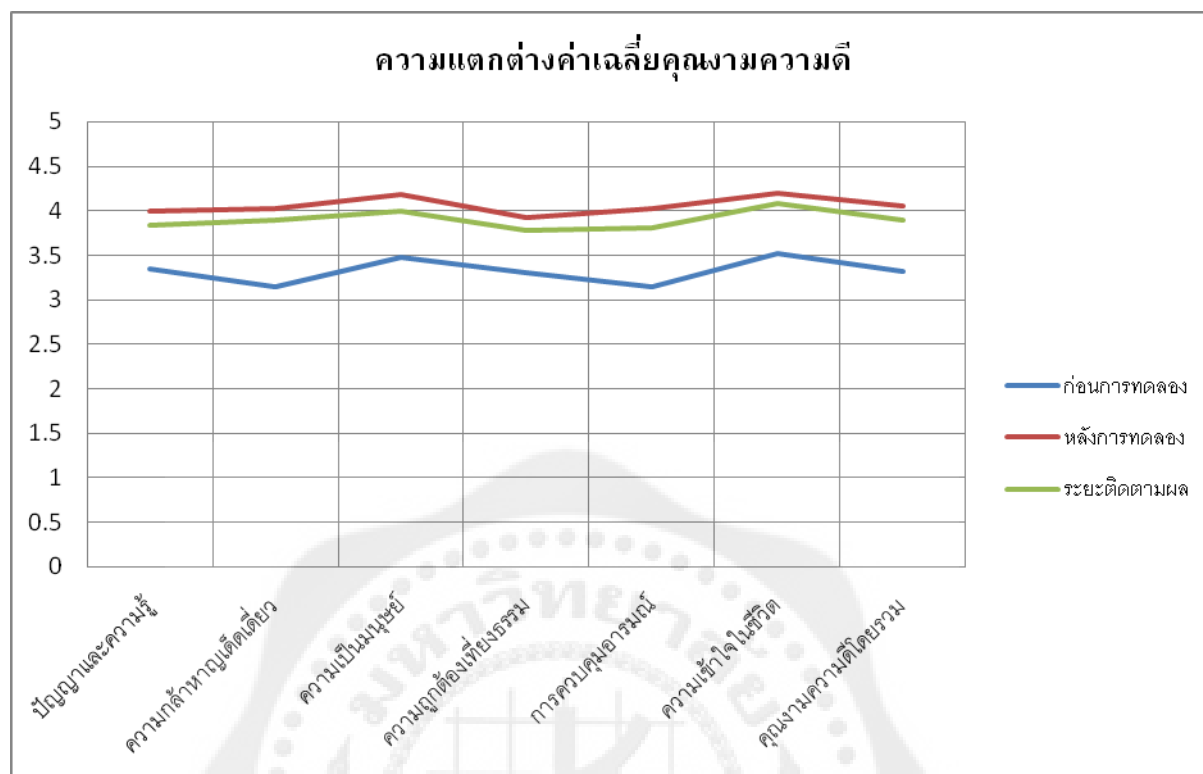
ตัวแปร	การทดลอง	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ระยะติดตามผล	
		M	3.35	3.99	3.83
MIS = ด้าน ปัญญาและ ความรู้	ก่อนการทดลอง	3.35	0.64*	0.48	
	หลังการทดลอง	3.99		0.16*	
	ระยะติดตามผล	3.83			
COU = ด้าน ความกล้า หาญเด็ด เดี่ยว	ก่อนการทดลอง	3.14	4.02	3.89	
	หลังการทดลอง	3.14	0.88*	0.75	
	ระยะติดตามผล	4.02		0.13*	
		3.89			
HUM = ด้าน ความเป็น มนุษย์	ก่อนการทดลอง	M	3.48	4.18	4.00
	หลังการทดลอง	3.48	0.70*	0.52	
	ระยะติดตามผล	4.18		0.18*	
		4.00			
JUS= ด้าน ความถูกต้อง เที่ยงธรรม	ก่อนการทดลอง	M	3.30	3.93	3.78
	หลังการทดลอง	3.30	0.63*	0.48	
	ระยะติดตามผล	3.93		0.15*	
		3.78			
TEM = ด้านการ ควบคุม อารมณ์	ก่อนการทดลอง	M	3.15	4.02	3.81
	หลังการทดลอง	3.15	0.87*	0.66	
	ระยะติดตามผล	4.02		0.21*	
		3.81			

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปร	การทดลอง	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ระยะติดตามผล	
		M	3.52	4.20	4.08
TRN = ด้านความ เข้าใจในชีวิต	ก่อนการทดลอง	3.52		0.68*	0.56
	หลังการทดลอง	4.20			0.12*
	ระยะติดตามผล	4.08			
		M	3.32	4.06	3.90
คุณภาพความ ดีโดยรวม	ก่อนการทดลอง	3.32		0.74*	0.58
	หลังการทดลอง	4.06			0.16*
	ระยะติดตามผล	3.90			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนคุณภาพความดีโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านปัญญาและความรู้ ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ด้านความเป็นมนุษย์ ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านความเข้าใจในชีวิตในระยะก่อนการทดลองแตกต่างกับ ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลองและระยะติดตามผล กลุ่มทดลองมีคุณภาพความดีโดยรวม และรายด้าน สูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาพประกอบ 7 กราฟการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของคุณงามความดีโดยรวม และรายด้านของกลุ่มทดลอง ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายหลัก เพื่อศึกษาและการพัฒนาคุณภาพความดีของนิสิต นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยการให้คำปรึกษากลุ่ม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เฉพาะของการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบคุณภาพความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพความดี ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

สมมติฐานในการวิจัย

1. โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณภาพความดีของนิสิตนักศึกษา มีความสอดคล้องกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์
2. นิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่ม มีคุณภาพความดีระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบคุณภาพความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี ของปีการศึกษา 2559 จาก มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 8 แห่ง ประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวนรวมทั้งสิ้น 145,652 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคุณงามความดี เป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 4 แห่ง ประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 1,200 คน

ตัวแปรแฝงที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1. ด้านปัญญาและความรู้ 2. ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว 3. ด้านความเป็นมนุษย์ 4. ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม 5. ด้านการควบคุมอารมณ์ 6. ด้านความเข้าใจในชีวิต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณงามความดีทั้งในประเทศและในต่างประเทศ เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างนิยามและกำหนดองค์ประกอบของคุณงามความดี จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการเขียนนิยามศัพท์ปฏิบัติการคุณงามความดี โดยใช้ข้อมูลที่สรุปจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับคุณงามความดีของมนุษย์ทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัญญาและความรู้ ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ความเป็นมนุษย์ ความถูกต้องเที่ยงธรรม การควบคุมอารมณ์ และความเข้าใจในชีวิต จากนั้นผู้วิจัยได้เขียนกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อการวิเคราะห์องค์ประกอบของคุณงามความดี

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างข้อคำถามสำหรับแบบสอบถามคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยข้อความที่สอดคล้องกับความหมายและลักษณะของคุณงามความดี ตามโมเดลสมมติฐาน นำแบบสอบถามคุณงามความดีไปหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์ปฏิบัติการของแต่ละตัวชี้วัดเป็นรายข้อ และให้คะแนนความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามที่สร้างขึ้น โดยผู้ทรงเชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษา 4 คน และด้านวัดผล 1 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน ปรับปรุงข้อความตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ได้ข้อคำถามทั้งสิ้น 169 ข้อ ไปทดลองใช้กับนิสิตนักศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 100 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ คัดเลือกข้อที่มีคุณภาพโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวกและมีค่าตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อจากทั้งหมด 169 ข้อ คัดออกเหลือ 129 ข้อเป็นแบบสอบถามฉบับจริง จากนั้นทำการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค พบว่า แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นในระดับสูง มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .87 และแบบสอบถามของแต่ละตัวแปรแฝงมีค่าความเชื่อมั่นในระดับสูง มีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ระหว่าง .79 -.92 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามคุณงามความดีฉบับจริงไปเก็บข้อมูลจริงกับนิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 1,200 คน เพื่อนำมาใช้แสดงหลักฐานการวิเคราะห์โมเดล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปติดต่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยนำแบบสอบถามคุณงามความดีไปเก็บกับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างจำนวน 4 แห่ง โดยทำการส่งแบบสอบถามทั้งสิ้น 1,400 ชุด และได้แบบสอบถามคืนกลับมาจำนวนทั้งสิ้น 1,330 ชุด แล้วทำการตรวจสอบแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่งเพื่อดูความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด 1,200 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90 จึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามคุณงามความดี และวิเคราะห์โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันของคุณงามความดี โดยทำการทดสอบความกลมกลืนของโมเดลสมมติฐานเชิงทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากแบบสอบถามคุณงามความดี

ระยะที่ 2 การสร้างและศึกษาผลการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตาม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่ม เป็นนิสิตนักศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 3 ที่ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในระยะที่ 1 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากความพร้อมของสถานที่ อุปกรณ์ การขออนุญาตเข้าใช้พื้นที่ และกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าร่วมในการให้คำปรึกษากลุ่มได้สะดวก จากนั้นจึงนำคะแนนรวมที่ได้จากการทำแบบสอบถามคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษามาเรียงลำดับจากมากไปน้อย แล้วคัดเลือกนิสิตนักศึกษาที่มีคะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 20 คน ผู้วิจัยทำการสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มทดลอง จำนวน 8 คน โดยกลุ่มทดลองจะเข้าร่วมรับการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดี

ตัวแปรที่ใช้ในการพัฒนาคุณงามความดี ได้แก่ ตัวแปรจัดกระทำ คือ โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม และตัวแปรตาม คือ คุณงามความดี

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ การให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยศึกษาและทบทวนเอกสารตำราเกี่ยวกับแนวคิดและเทคนิคของทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม และดำเนินการสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเลือกทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่ม และเทคนิคเชิงจิตวิทยา ให้สอดคล้องกับการพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษา ในมิติ

ด้านการรู้คิด ด้านอารมณ์ความรู้สึก และด้านพฤติกรรม ผู้วิจัยนำโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษาจำนวน 5 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบและพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาถึงความสอดคล้องด้านวัตถุประสงค์ของการเลือกใช้ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่ม และขั้นตอนการให้คำปรึกษากลุ่ม ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ในกรณีที่ค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงข้อความตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยนำโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มนิสิตนักศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ไม่ใช้กลุ่มทดลอง แต่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 คน เป็นเวลา 3 สัปดาห์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมเกี่ยวกับลำดับขั้นตอน ระยะเวลา เนื้อหาต่างๆ ของโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม ตลอดจนเพื่อหาข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นระหว่างการทดลองและปรับแก้ไขโปรแกรมก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยเริ่มดำเนินการทดลองใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2560 กับกลุ่มทดลองสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1.30 - 2.00 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 10 ครั้งเป็นเวลา 5 สัปดาห์

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังอธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์เรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยใช้คะแนนของแบบสอบถามคุณงามความดี ในระยะที่ 1 ทำการพิจารณาคัดเลือกนิสิตนักศึกษาที่มีคะแนนรวมคุณงามความดีตั้งแต่ 25 เปอร์เซนต์ไทม์ลงมา จำนวน 20 คน ผู้วิจัยได้ทำการพูดคุยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่ม พร้อมทั้งขออาสาสมัครด้วยความเต็มใจ และได้อาสาสมัครที่เต็มใจเข้าร่วมการทดลองครั้งนี้ จำนวน 8 คน โดยคะแนนคุณงามความดีโดยรวมและรายด้านที่ใช้ในการพิจารณาคัดเลือกถือเป็นคะแนนก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับกลุ่มทดลอง หลังจากยุติการทดลองผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามคุณงามความดี เพื่อนำมาใช้เป็นคะแนนหลังการทดลอง และภายหลังจากยุติการทดลองเป็นเวลา 1 เดือน ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบสอบถามคุณงามความดีอีกครั้งหนึ่ง เพื่อใช้เป็นคะแนนระยะติดตามผล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนคุณงามความดีโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบซ้ำ และการเปรียบเทียบพหุคูณ ภายหลังจากการวิเคราะห์ความ

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผลการวิจัยสรุปได้ตามลำดับสำคัญดังนี้

1. การศึกษาองค์ประกอบคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. การสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร
3. การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดี ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

1. การศึกษาองค์ประกอบคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของโมเดลการวัดคุณงามความดี มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.72 - 0.80 โดยองค์ประกอบความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว (COU) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.80 มีความแปรผันร่วมกับคุณงามความดีอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 65) รองลงมาคือ องค์ประกอบความเข้าใจในชีวิต (TRN) องค์ประกอบความเป็นมนุษย์ (HUM) และการควบคุมอารมณ์ (TEM) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.79 0.76 และ 0.75 มีความแปรผันร่วมกับคุณงามความดีอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 62 58 และ 56) ส่วนองค์ประกอบปัญญาและความรู้ (MIS) และความถูกต้องเที่ยงธรรม (JUS) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.72 มีความแปรผันร่วมกับคุณงามความดีอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 52) โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกองค์ประกอบและทุกตัวบ่งชี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ ได้ดังนี้

1. องค์ประกอบปัญญาและความรู้ (MIS) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.37 -0.79 โดยใฝ่เรียนรู้ (LEN) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.79 มีความแปรผันร่วมกับปัญญาและความรู้ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 63) รองลงมาคือ ความอยากรู้อยากเห็น (CUR) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.64 มีความแปรผันร่วมกับปัญญาและความรู้ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 41) ส่วนการมองภาพรวม (PES) ความคิดสร้างสรรค์ (CRE) และการเปิดใจยอมรับ (MIN) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.43 0.41 และ 0.37 มีความแปรผันร่วมกับปัญญาและความรู้ในระดับต่ำสุด (ร้อยละ 19 17 และ 14) ตามลำดับ

2. องค์ประกอบความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว (COU) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.45 – 0.71 โดยความซื่อตรงสุจริต (INT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.71 มีความแปรผันร่วมกับความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 50) รองลงมาคือ ความพากเพียร (PER) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.59 ความแปรผันร่วมกับความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 35) ส่วนความไม่เกรงกลัว (BRV) และทุ่มเทกำลัง

กาย (VIT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากันเท่ากับ 0.45 มีความแปรผันร่วมกับความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 20) ตามลำดับ

3. องค์ประกอบความเป็นมนุษย์ (HUM) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.57 -0.91 โดยความรัก (LOV) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.91 มีความแปรผันร่วมกับความเป็นมนุษย์อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 83) รองลงมาคือ ความเมตตา (KIN) ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.87 มีความแปรผันร่วมกับความเป็นมนุษย์อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 76) และความฉลาดทางสังคม (SOI) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.57 มีความแปรผันร่วมกับความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 33) ตามลำดับ

4. องค์ประกอบความถูกต้องเที่ยงธรรม (JUS) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.35 – 0.73 โดยความเป็นพลเมือง (CIT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.73 มีความแปรผันร่วมกับความถูกต้องเที่ยงธรรมอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 54) รองลงมาคือ ภาวะผู้นำ (LEA) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.58 มีความแปรผันร่วมกับความถูกต้องเที่ยงธรรมอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 34) และความเป็นธรรม (FAI) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.35 มีความแปรผันร่วมกับความถูกต้องเที่ยงธรรมอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 12) ตามลำดับ

5. องค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (TEM) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.35-0.81 โดยการควบคุมกฎระเบียบของตนเอง (SER) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.81 มีความผันแปรร่วมกับการควบคุมอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 66) รองลงมาคือ ความรอบคอบ (PRU) การให้อภัยและความเมตตา (FOR) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.66 และ 0.59 มีความผันแปรร่วมกับการควบคุมอารมณ์อยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 44 และ 35) ส่วนความนอบน้อม (MOD) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.35 มีความผันแปรร่วมกับการควบคุมอารมณ์อยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 12) ตามลำดับ

6. องค์ประกอบความเข้าใจในชีวิต (TRN) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.41 -0.83 โดยความหวัง (HOP) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.83 มีความแปรผันร่วมกับความเข้าใจในชีวิตอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 68) รองลงมาคือ การเห็นคุณค่าในความงาม และความเป็นเลิศ (APP) และความกตัญญูรู้คุณ (GRA) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.71 และ 0.68 มีความแปรผันร่วมกับความเข้าใจในชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 50 และ 46) ส่วนความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ (SPT) และความมีอารมณ์ขัน (HUM) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.58 และ 0.41 มีความแปรผันร่วมกับความเข้าใจในชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 33 และ 17) ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า โมเดลการวัดคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ยืนยันแล้วเป็นไปตามกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยอ้างอิงตามแนวคิดของพีเตอร์สันและเซลิกันแมน (Peterson and Seligman) ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ ด้านปัญญาและความรู้ ด้านความกล้าหาญโดดเด่น

เดี่ยว ด้านความเป็นมนุษย์ ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านความเข้าใจในชีวิต

2. การสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิต นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิต นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นโปรแกรมที่บูรณาการแนวคิดทฤษฎีของคุณงามความดี แนวคิดทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่ม ตามลำดับขั้นตอนการสร้างโปรแกรมดังนี้

2.1 การศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณงามความดีโดยพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบ และศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่ม เพื่อนำมาบูรณาการใช้พัฒนาคุณงามความดีในแต่ละองค์ประกอบ

2.2 การสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิต นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม และได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.3 การทดลองใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิต นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้ทดลองใช้กับกลุ่มนิสิต นักศึกษาปริญญาตรี ที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นได้ทำการปรับปรุงโปรแกรมการให้คำปรึกษาเพื่อความสมบูรณ์ทั้งฉบับ และนำโปรแกรมไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.4 สรุปโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิต นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนี้

2.4.1 ขั้นการเริ่มต้น ในขั้นนี้เริ่มต้นตั้งแต่การพบกันครั้งแรกระหว่างสมาชิกกับผู้นำกลุ่มในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มในแต่ละครั้ง โดยผู้นำกลุ่มจะต้องให้ความสำคัญกับการสร้างสัมพันธภาพ (Relationship Building) ผู้นำกลุ่มจะต้องรู้จักสมาชิกทุกคน และระหว่างสมาชิกกับสมาชิกคนอื่นในกลุ่มด้วย ผู้นำกลุ่มมีการสร้างบรรยากาศที่ดี สนุกสนาน รื่นรมย์ให้กับสมาชิกกลุ่มรู้สึกผ่อนคลาย มีการกำหนดหน้าที่ต่าง ๆ ในกลุ่ม (Task Orientation Function) อีกทั้งจะต้องมีการกำหนดโครงสร้างของกลุ่ม มีการบอกถึงวัตถุประสงค์ของการเข้ากลุ่มในแต่ละครั้ง

2.4.2 ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม เป็นขั้นที่สมาชิกกลุ่มแต่ละคนเริ่มมีความคุ้นเคยกันและไว้วางใจกัน โดยสมาชิกกลุ่มแต่ละคนสามารถพูดถึงความคิด ความรู้สึกต่อปัญหาของเขาอย่างเปิดเผย ความมุ่งหมายสำคัญของขั้นตอนนี้คือให้สมาชิกกลุ่มเข้าใจปัญหาของตนเองอย่างชัดเจน และเรียนรู้วิธีแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพด้วยตนเองจากกลุ่ม ผู้ให้

คำปรึกษาเป็นผู้นำเทคนิคการให้คำปรึกษา ได้แก่ การฟัง การเรียบ การถามคำถามปลายเปิดและปิด การสะท้อนความรู้สึก การให้กำลังใจ การให้ความกระจ่าง การทวนซ้ำ และการสรุป มาใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้กระบวนการกลุ่มสามารถดำเนินไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยใช้ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่ม และเทคนิคเชิงจิตวิทยาเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี ดังนี้

2.4.1 ทักษะของผู้นำกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มดำเนินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (Corey. 2012: 47-55) โดยใช้ทักษะการฟังอย่างตั้งใจ การทวนซ้ำ การสะท้อนความรู้สึก การทำให้เกิดความกระจ่าง การสรุปความ การเผชิญหน้า การถาม การตีความ การสนับสนุน การเอื้ออำนวย การริเริ่ม การกำหนดเป้าหมาย การให้ข้อมูลย้อนกลับ การให้คำแนะนำ การเชื่อมโยง การประเมินผล และการให้กำลังใจ

2.4.2 การพัฒนาด้านปัญญาและความรู้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาคุณงามความดี มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกเพิ่มปัจจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ทฤษฎีและเทคนิค ดังนี้

1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมรู้คิด ด้วยเทคนิคการตั้งคำถาม เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความอยากรู้อยากเห็น และใฝ่เรียนรู้

2. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม ด้วยเทคนิคการฝึกลดความรู้สึก เพื่อพัฒนาการเปิดใจยอมรับ และการมองภาพรวม

2.4.3 การพัฒนาด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาคุณงามความดี มีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวในตัวสมาชิก ผู้วิจัยเลือกใช้ทฤษฎีและเทคนิค ดังนี้

ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม โดยใช้เทคนิคใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรม เพื่อพัฒนาความไม่เกรงกลัว ความพากเพียร ความซื่อตรง สุจริต และการทุ่มเทกำลังกาย

2.4.4 การพัฒนาด้านความเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาคุณงามความดี มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ในตัวสมาชิกเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยเลือกทฤษฎีและเทคนิค ดังนี้

ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง โดยใช้โดยใช้เทคนิค WDEP เพื่อพัฒนาความรัก ความเมตตา และความฉลาดทางสังคม

2.4.5 การพัฒนาด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาคุณงามความดี มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความถูกต้องเที่ยงธรรมในตัวสมาชิกเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยเลือกทฤษฎีและเทคนิค ดังนี้

1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยใช้เทคนิคการเผชิญหน้า เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง และความเป็นผู้นำ

2. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม ใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรม เพื่อพัฒนาความเป็นธรรม

2.4.6 การพัฒนาด้านการควบคุมอารมณ์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาคุณงามความดี มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการควบคุมอารมณ์ ในตัวสมาชิกเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยเลือกทฤษฎีและเทคนิค ดังนี้

ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม โดยใช้เทคนิคการโต้แย้ง เพื่อพัฒนาการให้อภัยและความเมตตา ความอ่อนน้อม ความรอบคอบ และการควบคุมกฎระเบียบของตนเอง

2.4.7 การพัฒนาด้านความเข้าใจในชีวิต ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาคุณงามความดี มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาจิตอิสระในตัวสมาชิกเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยเลือกทฤษฎีและเทคนิค ดังนี้

ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง เทคนิคการใช้อารมณ์ขัน เพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ ความกตัญญู รู้คุณค่า ความหวัง ความมีอารมณ์ขัน และความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ

2.5 ขั้นตอนกลุ่ม เป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการให้คำปรึกษากลุ่ม สมาชิกประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณงามความดี แต่เมื่อเขาต้องไปเผชิญกับสถานการณ์จริงภายนอกกลุ่ม อาจทำให้เกิดความไม่แน่ใจ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ และเทคนิคการเสริมแรง เพื่อให้สมาชิกมีกำลังใจในการปรับเปลี่ยนตนเองในชีวิตจริง

3. การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดี ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

ก่อนการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนคุณงามความดีโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบซ้ำ และการเปรียบเทียบพหุคูณภายหลังการวิเคราะห์ความแปรปรวน ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การตรวจสอบการแจกแจงแบบโค้งปกติของข้อมูลของกลุ่มทดลองโดยการทดสอบ Shapiro-Wilk พบว่า ค่านี้สำคัญทางสถิติมีค่ามากกว่า .05 (ค่า Sig. เท่ากับ 0.44 -0.79) แสดงให้เห็นว่า ข้อมูลของกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล มีการแจกแจงแบบโค้งปกติ

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนของข้อมูลของกลุ่มทดลอง โดยการทดสอบสถิติของ Levene (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2553: 244) พบว่า ข้อมูลของกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล มีค่านัยสำคัญทางสถิติของสถิติ Levene มากกว่า .05 (ค่า Sig. เท่ากับ 0.214 -0.999) แสดงว่าข้อมูลของกลุ่มทดลอง คือ คะแนนคุณงามความดีโดยรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านปัญญาและความรู้ ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ด้านความเป็นมนุษย์ ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านความเข้าใจในชีวิต ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล มีความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน ดังนั้น เมื่อคะแนนทุกตัวแปรของกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล มีการแจกแจงแบบโค้งปกติ และมีความแปรปรวนเท่ากัน ผู้วิจัยนำข้อมูลดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบซ้ำ และการเปรียบเทียบพหุคูณภายหลังการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการวิเคราะห์ พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนคุณงามความดีโดยรวมและคะแนนรายด้าน ได้แก่ ด้านปัญญาและความรู้ ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ด้านความเป็นมนุษย์ ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านความเข้าใจในชีวิต ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ค่า F เท่ากับ 15.449, 29.918, 8.149, 13.063, 26.044 และ 16.935 ตามลำดับ และค่า Sig. น้อยกว่า .05) จึงทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของคุณงามความดีโดยรวมและรายด้านโดยวิธี Scheffe' พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนคุณงามความดีโดยรวมและคะแนนรายด้าน ได้แก่ ด้านปัญญาและความรู้ ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ด้านความเป็นมนุษย์ ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านความเข้าใจในชีวิต ของก่อนการทดลอง แตกต่างกับ หลังการทดลอง และระยะติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลอง และระยะติดตามผล กลุ่มทดลองมีคุณงามความดีโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านปัญญาและความรู้ ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ด้านความเป็นมนุษย์ ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านความเข้าใจในชีวิต สูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กล่าวโดยสรุป จากผลวิเคราะห์ความแตกต่างคุณงามความดีโดยรวมและรายด้านทุกด้านของกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า การให้คำปรึกษากลุ่มมีผลทำให้คุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายองค์ประกอบทุกด้านของกลุ่มทดลองแตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. การศึกษาองค์ประกอบคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. การสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดี ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

1. การศึกษาองค์ประกอบคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลคุณงามความดีนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยกำกับของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทดสอบความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับที่สอง (Second Order) พบว่า โมเดลการวัดคุณงามความดีไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับโมเดลใหม่ ด้วยการลากเส้นความสัมพันธ์ระหว่างความคลาดเคลื่อนขององค์ประกอบ จนโมเดลการวัดคุณงามความดีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถตรวจสอบความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดคุณงามความดีได้

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของคุณงามความดี พบว่า ค่าไค - สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 96.26 ค่า df มีค่าเท่ากับ 82 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (p) มีค่าเท่ากับ .13 จะเห็นได้ว่าค่าไค-สแควร์ (χ^2) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถแปลความหมายได้ว่า ข้อมูลเชิงประจักษ์มีความสอดคล้องกับโมเดลการวัดของผู้วิจัย ดังที่พูลพงศ์ สุขสว่าง (2556: 15-16) ได้กล่าวไว้ว่า ค่าไค-สแควร์ (Chi-Square) มีค่าต่ำมาก ยิ่งมีค่าใกล้เคียงศูนย์มากเท่าไร แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เป็นดัชนีที่เปรียบเทียบระดับความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ พบว่า ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.98 และค่าดัชนีวัดความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 ยิ่งค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) และค่าดัชนีวัดความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเข้าใกล้หนึ่ง แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (พูลพงศ์ สุขสว่าง, 2556: 15-16) รวมถึงการพิจารณาค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.01 และค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (SRMR) มีค่าเท่ากับ 0.01 ซึ่งมีค่าที่ต่ำมากใกล้ศูนย์ แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังคำกล่าวของพูลพงศ์ สุขสว่าง

(2556: 15-16) ที่กล่าวว่า ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) และค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (SRMR) ยังมีค่าเข้าใกล้ ศูนย์ แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงให้เห็นว่า โมเดลคุณงามความดีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยโมเดลคุณงามความดี มี 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย ด้านปัญญาและความรู้ ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ด้านความเป็นมนุษย์ ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านความเข้าใจในชีวิต สอดคล้องกับแนวคิดของพีเตอร์สันและเซลิเกแมน (Peterson; & Seligman, 2004, 197 - 289)

ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือด้านปัญญาและความรู้ ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ด้านความเป็นมนุษย์ ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านความเข้าใจในชีวิต ตัวแปรสังเกตได้ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ทั้งหมด 24 ตัวบ่งชี้ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย กล่าวคือ โมเดลองค์ประกอบคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้ผลการวิจัยโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร มีความสอดคล้องกับแนวคิดคุณงามความดีของพีเตอร์สันและเซลิเกแมน (Peterson; & Seligman, 2004) ซึ่งมีแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของคุณงามความดีที่คล้ายคลึงกัน และยังสอดคล้องกับแนวคิดของลินลีย์และคณะ (Linley et al: 2007: 1) ที่กล่าวถึงความเข้มแข็งทางคุณลักษณะของคุณงามความดี ประกอบไปด้วยการเปิดใจกว้าง ความเสมอภาค ความสงสัยใคร่รู้และความรักที่จะเรียนรู้ ความเข้มแข็งทางคุณลักษณะมีความสอดคล้องเกี่ยวข้องกับอายุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณลักษณะเรื่องความสงสัยใคร่รู้และความรักที่จะเรียนรู้ (คุณลักษณะของภูมิปัญญาและความรู้) ความเสมอภาค (ความเข้มแข็งของความยุติธรรม) การให้อภัยและการทำกับตนเอง (ความเข้มแข็งของการควบคุมอารมณ์)

นอกจากนี้ ผลจากการศึกษายังพบว่า คุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีน้ำหนักมากที่สุด คือ ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.80 ซึ่งเป็นคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านอารมณ์และความรู้สึกทั้งภายในและภายนอก ไม่เกรงกลัวอุปสรรค มีความพากเพียร ความซื่อตรง สุจริต และการทุ่มเทกำลังกาย ที่มีต่อหน้าที่ของตนเองให้บรรลุเป้าหมายถึงแม้จะมีคนคัดค้าน จากงานวิจัยสามารถสรุปประเด็นได้ คือ องค์ประกอบด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวส่งผลมากที่สุดต่อการพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อเปรียบเทียบกับองค์ประกอบด้านอื่นๆ แสดงให้เห็นว่าเมื่อบุคคลมีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวแล้วนั้น จะทำให้เกิดกระบวนการคิดที่สมเหตุสมผล เกิดการวิเคราะห์แยกแยะความถูกผิดได้ รู้จักยับยั้งชั่งใจโดยใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ความรู้สึกส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมทั้งทางกาย วาจา และใจ ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดแม็กซ์เวล

(Maxwell: 1968: 98) ได้กล่าวถึง คุณงามความดีด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน การที่มนุษย์มีความกล้าหาญจะส่งผลต่อการดำรงชีวิต เชื่อมโยงสัมพันธ์ถึงการคิดและการตัดสินใจของมนุษย์ และเป็นวิธีการหรือรูปแบบการใช้ชีวิตให้คุ้มค่า และส่งผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมที่ดีงาม และยังสอดคล้องกับแนวคิดของซินเทีย และคณะ (Cynthia et al : 2007: 1) ได้กล่าวถึง ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวส่วนบุคคล และความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวทั่วไปว่า ความกล้าหาญทั่วไปและความกล้าหาญส่วนบุคคล ประกอบไปด้วย ความเพียร ความซื่อสัตย์ และการทุ่มเทกำลังกาย เป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่ทำให้มนุษย์มีความเข้มแข็ง อันเป็นส่วนหนึ่งของคุณงามความดี

นอกจากนี้จากผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่มีค่าน้ำหนักน้อยที่สุด คือ ด้านปัญญาและความรู้ และด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม ซึ่งทั้งสองด้านมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุดเท่ากับ 0.72 แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีคุณงามความดีที่มาจากองค์ประกอบอื่นมากกว่าเพื่อประโยชน์ของตนเอง เนื่องจากด้านปัญญาและความรู้ และด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม เป็นคุณงามความดีในด้านเฉพาะบุคคลที่ต้องพัฒนาและศึกษาหาความรู้ด้วยเพิ่มเติมด้วยตนเอง เพราะสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ การเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน หรือความเชื่อในแต่ละสังคมทำให้มนุษย์เรามีความแตกต่างกันทางทั้งด้านการรับรู้ ด้านความคิด และการแสดงออกของพฤติกรรม ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าด้านปัญญาและความรู้ และด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม เป็นองค์ประกอบที่ทำให้เกิดคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี สอดคล้องกับ (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต, 2546: 96-98) กล่าวว่า ในทางพุทธศาสนาเปรียบความใฝ่รู้ว่าเป็น “ปัญญา” ซึ่งหมายถึงจิตใจที่ต้องการความรู้ กล้าหาญที่จะเรียนรู้ มีจิตใจตั้งมั่นต้องการที่จะเรียนรู้ ทำให้เกิดพลังปัญญา (ปัญญาพละ) ความใฝ่รู้เป็นความเข้มแข็งทางปัญญา เพราะเมื่อมีความรู้ขึ้นมาก็จะมีความมั่นใจในตัวเองยิ่งขึ้น และเมื่อรู้ว่าสิ่งที่เจอข้างหน้าเป็นอย่างไร จะแก้ไขปัญหาได้อย่างไรจะทำให้สำเร็จได้อย่างไรก็จะเดินหน้าต่อไปได้ ปัจจัยที่ทำให้พยายามหาความรู้ไม่ใช่ความสงสัยแต่เป็นความอยากรู้หรือความใฝ่รู้ ความใฝ่รู้เป็นจุดเริ่มต้นที่ผลักดันให้เกิดความพยายามที่จะเรียนรู้ด้วยการฝึกฝนพัฒนา อันจะนำมาซึ่งความเข้าใจที่ถูกต้องตรงต่อความเป็นจริง จากการวิจัยฉบับนี้ยังพบว่า องค์ประกอบด้านปัญญาความรู้ และด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม ส่งผลน้อยที่สุดต่อคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยด้านอื่นๆ และงานวิจัยของบุญจง เรืองสะอาด(บุญจง เรืองสะอาด, 2536: 10) ที่ศึกษาจริยธรรมที่นักเรียนได้รับการปลูกฝังในโรงเรียนพบว่า จริยธรรมด้านความใฝ่รู้และการเป็นผู้มีจริยธรรมได้รับการปลูกฝังในโรงเรียนในระดับน้อย และ กร การันตี (กร การันตี, 2549: 5) กล่าวว่า วิชาความถูกต้องเที่ยงธรรมนั้นเป็นบรรทัดฐานสำคัญในการทำงานร่วมกันที่มีกฎ กติกา มีระเบียบแบบแผน มีข้อกำหนดที่ทำให้การทำงานร่วมกันนั้นมีความสุข นอกจากนี้ยังทำให้เรา เป็นคนดีของสังคมที่ได้รับการยอมรับจากบุคคลในสังคม ผู้นำที่ประสบความสำเร็จนอกจากจะต้องมีคุณธรรม จริยธรรมแล้ว ยังต้องมีความยุติธรรม มีความถูกต้องและเที่ยงธรรมด้วย ผู้วิจัยเชื่อว่า คุณสมบัติในข้อนี้อยู่ตัวตนของทุกๆ คนอยู่แล้ว เพราะทุกคนคือผู้ประสบความสำเร็จที่รักในความถูกต้องเที่ยงธรรม

2. การสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิต นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบการสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์จากหลักฐานเชิงคุณลักษณะ (Qualitative) พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าระหว่าง 0.50 - 1.00 แสดงว่าสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบเชิงคุณลักษณะ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานครได้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นไปตามแนวคิดของมาห์เลอร์ (Mahler, 1969: 165-167) ได้สรุปขั้นตอนการให้คำปรึกษากลุ่มออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษากลุ่ม ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม และขั้นยุติการให้คำปรึกษา โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพชีวิต และมีระยะเวลาในการให้คำปรึกษา 10 ครั้ง ครั้งละ 1.30 - 2.00 ชั่วโมง ซึ่งเป็นระยะเวลาในการให้คำปรึกษาและจำนวนครั้งที่เหมาะสม และการให้คำปรึกษาแต่ละครั้งใช้เวลาไม่เกิน 1.30 - 2.00 ชั่วโมง อีกทั้งจำนวนสมาชิกกลุ่มที่มีความเหมาะสมอยู่ระหว่าง 4 - 8 คน อีกทั้งมีการจัดเตรียมสถานที่ สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและสื่อทัศนูปกรณ์ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในโปรแกรม และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการให้คำปรึกษากลุ่ม ตลอดจนมีการพิจารณาเลือกใช้วิธีการ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการให้คำปรึกษากลุ่มมีความเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่ใช้ในแต่ละครั้ง

สำหรับด้านเนื้อหาคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามของพีเตอร์สันและเซลิแกน (Peterson; & Seligman, 2004) ได้กล่าวถึงเนื้อหาที่สำคัญของการสร้างโปรแกรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตไว้ 6 องค์ประกอบ คือ

1. ด้านปัญญาและความรู้ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ ความอยากรู้อยากเห็น การเปิดใจยอมรับ ใฝ่เรียนรู้ และการมองภาพรวม

ผู้วิจัยใช้เทคนิคเชิงจิตวิทยา ผู้วิจัยใช้กิจกรรมลูกอมหลากสี เพื่อสร้างสัมพันธภาพและกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์สมาชิกกลุ่มต่างแสดงความคิดเห็นและสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้เกี่ยวกับการเรียนรู้และเข้าใจในด้านความคิดสร้างสรรค์ ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ (เนื่องจากสมาชิกกลุ่มเป็นนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ด้านความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นด้านที่จำเป็นมากในการเรียนการสอน) โดยสมาชิกกลุ่มเกิดการเรียนรู้และความเข้าใจความคิดสร้างสรรค์มากขึ้นจากการเข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่ม มีอิสระในความคิดแต่อยู่บนพื้นฐานของหลักการและเหตุผลมากยิ่งขึ้น

เรียนรู้วิธีในการคิดงานแบบสร้างสรรค์และสามารถจัดการกับปัญหาด้านความคิดของตนเองได้ และในระหว่างการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการตีความ การถาม และการเรียนรู้จากตัวแบบ

2. ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ความไม่เกรงกลัว ความพากเพียร ความซื่อตรง สุจริต และการทุ่มเทกำลังกาย

ผู้วิจัยใช้กิจกรรมเปิดคลิป “หนังสือคุณธรรม (ความซื่อตรง)” ให้สมาชิกกลุ่มดูคลิป เวลา 8.10 นาทีด้วยคอมพิวเตอร์และฉายสไลด์ให้สมาชิกกลุ่มได้รับชมร่วมกัน โดยให้สมาชิกกลุ่มแสดงความคิดเห็นที่ได้จากการรับชมคลิปวิดีโอ สมาชิกมีความเห็นที่แตกต่างกัน เช่น บางคนก็เห็นว่าการลอกข้อสอบไม่ผิดอะไรเพราะหลายคนก็ทำกัน บางคนก็เห็นความว่าซื่อตรงโดยการไม่ลอกข้อสอบเป็นสิ่งที่ถูกต้องและกล้าหาญมาก แล้วผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่มร่วมกันสรุปการแสดง ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวของมนุษย์

ผู้วิจัยถามสมาชิกกลุ่มถึงประสบการณ์ที่ผ่านมาเกี่ยวกับความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวว่าเคยแสดงออกหรือเห็นบุคคลกระทำความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวบ้างหรือไม่ สมาชิกคนที่ 1 (จุจ) แสดงความคิดเห็นว่า ยกตัวอย่าง “ผู้กองแคน” เป็นทหารกล้าที่อาสาสมัครไปปฏิบัติหน้าที่ดูแลความสงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และเสียชีวิตขณะปฏิบัติหน้าที่ โดย (จุจ) บอกว่าถ้าย้อนเวลากลับไปได้อยากสอบเข้าเป็นทหารเพื่อเดินรอยตามผู้กองแคน สมาชิกคนที่ 6 (ชนุน) แสดงความคิดเห็นว่าประทับใจในความกล้าหาญของ “คุณตา” ซึ่งเป็นตำรวจชั้นผู้ใหญ่ที่ปลดเกษียณไปแล้วแต่ไม่เคยละเลยการปฏิบัติหน้าที่อย่างกล้าหาญและซื่อสัตย์ โดยไม่เคยรับสินบนหรือส่วนแบ่งจากการได้มาซึ่งทางที่มีขอบ และทำให้ชนุนเอง ยึดแนวทางของคุณตาเป็นแนวทางในการปฏิบัติเรื่อยมา สมาชิกคนอื่น ๆ ภายในกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นอย่างชื่นชมและยังเห็นด้วยที่จะนำเอาแนวทางเหล่านั้นไปปฏิบัติตามด้วย ผู้วิจัยจึงให้การเสริมแรงเพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกิดความคิดและการกระทำตามแบบอย่างที่ดี ในระหว่างการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการเรียนรู้จากตัวแบบ การเสริมแรง และการทวนความ เพื่อพัฒนาความไม่เกรงกลัว ความพากเพียร ความซื่อตรง สุจริต และการทุ่มเทกำลังกายมาใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่ม

3. ด้านความเป็นมนุษย์ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ความรัก ความเมตตา และความฉลาดทางสังคม

ผู้วิจัยเข้าสู่กระบวนการกลุ่มด้วยการทบทวนความหมายของการพัฒนาคุณงามความดีของมนุษย์ และบอกถึงวัตถุประสงค์ของการเข้ากลุ่มครั้งนี้ จากนั้นผู้วิจัยตั้งคำถามกับสมาชิกกลุ่มว่า การเป็นคนที่มีสมรรถนะต้องประกอบไปด้วยอะไรบ้าง? สมาชิกร่วมกันเสนอความคิดเห็น คนที่มีสมรรถนะประกอบไปด้วย มีน้ำใจ แสดงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น ความเมตตาและยุติธรรม สามารถเข้ากับผู้อื่นได้ เป็นต้น ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มทบทวนถึงความเป็นมนุษย์ของตนเอง สมาชิกคนที่ 8 (ทราย) แสดงความคิดเห็นว่า คนเราแต่ละคนไม่มีใครที่มีสมรรถนะแบบครบทุกอย่าง เพียงแต่ทำอย่างใดก็ได้โดยไม่เดือดร้อนตนเองและผู้อื่น สมาชิกคนที่ 4 (พี) แสดงความคิดเห็นว่า การทำให้พ่อแม่ภูมิใจในตัวเองด้วยการสอบเข้าเรียนที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ ก็ถือว่าตนเองเป็นคนที่มีสมรรถนะแบบแล้ว โดยที่สมาชิกคนอื่น ๆ ได้เห็นด้วยกับสิ่งที่เพื่อนเสนอ จากนั้นผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่ม

ทบทวนความเป็นคนที่สมบูรณ์ของตนเองว่ามีพฤติกรรมอะไรบ้างที่อยากจะปรับปรุงแก้ไข และให้สมาชิกกลุ่มเขียนพฤติกรรมตามแบบฟอร์ม WDEP และให้สมาชิกกลุ่มบอกถึงพฤติกรรมที่ต้องการเปลี่ยนแปลงจากที่เขียนลงในแบบฟอร์ม ผู้วิจัยให้กำลังใจเพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีความมั่นใจในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง ในระหว่างการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการถาม การสรุปความ และการฟังอย่างตั้งใจ

4. ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ความเป็นพลเมือง ความเป็นธรรม และภาวะผู้นำ

ผู้วิจัยขอสมาชิกกลุ่มให้ความร่วมมือบอกเล่าประสบการณ์ครั้งที่แล้วอย่างกระตือรือร้น และได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้เมื่ออยู่ภายนอกกลุ่มด้วย และผู้วิจัยให้การเสริมแรงเพื่อให้สมาชิกนำสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมกลุ่มไปใช้ในชีวิตได้จริง หลังจากนั้นผู้วิจัยถามสมาชิกกลุ่มในเรื่องของคุณธรรม ความถูกต้อง ด้านความเป็นพลเมือง และด้านความเป็นผู้นำว่าตนเองมีด้านอะไรบ้าง และแสดงออกทางด้านการกระทำอย่างไร สมาชิกคนที่ 5 (เจน) ได้แสดงความคิดเห็นว่า รู้สึกอึดอัดใจที่ต้องรับหน้าที่เป็นหัวหน้าในการรวบรวมรายการอุปกรณ์และทำการส่งให้กับเพื่อนๆ ในห้อง ที่รู้สึกอึดอัดเพราะเพื่อนๆ ไม่ตรงต่อเวลา ไม่รับผิดชอบ ทำให้เจนต้องคอยตามอยู่ทุกครั้งและทำอยู่เพียงลำพัง หลังจากที่เจนได้แสดงความรู้สึกของตนเองออกมา ทำให้บรรยากาศภายในกลุ่มเริ่มเงียบและดูน่าอึดอัดลงไป ผู้วิจัยจึงกล่าวกับสมาชิกกลุ่มว่าในเรื่องนี้มีสมาชิกท่านใดอยากจะบอกอะไรกับเจนไหม สมาชิกคนที่ 3 (ฟ้า) ได้กล่าวขอโทษเจน และให้สัญญาว่าต่อไปจะไม่ทำให้เจนรู้สึกแบบนี้อีก สมาชิกคนที่ 7 (เทม) ก็ได้แสดงความรู้สึกขอโทษ และกล่าวว่าที่ผ่านมามีอะไรที่ทำให้เจนรู้สึกแยขนาดนี้ และต่อไปจะช่วยกันทำ โดยสมาชิกคนอื่นๆ ก็ได้ร่วมแสดงความรู้สึกและกล่าวขอโทษเจน เมื่อเพื่อนๆ ได้ขอโทษทำให้เจนรู้สึกดีขึ้นและกล่าวกับเพื่อนๆ สมาชิกกลุ่มว่าไม่ได้โกรธแค่รู้สึกน้อยใจเท่านั้นเอง โดยการเปิดเผยความรู้สึกในครั้งนี้ทำให้บรรยากาศภายในกลุ่มเริ่มดีขึ้น หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ร่วมกับสมาชิกกลุ่มสรุปถึงบทบาทของผู้นำ และผู้ตามที่ดี โดยสมาชิกกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นและสรุปร่วมกันเป็นไปด้วยความมุ่งมั่น และให้ความสนใจ เมื่อได้ข้อสรุปเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้ถาม (เจน) ว่าตอนนี้รู้สึกอย่างไรบ้าง (เจน) บอกว่ารู้สึกดีขึ้นและก็ยังจะทำหน้าที่ของตนเองต่อไป ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนเดินไปตรงหน้า (เจน) และกล่าวคนละ 1 ประโยค เพื่อให้กำลังใจหรือแสดงความรู้สึกของตนเอง ในระหว่างการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการถาม การสรุปความ และการฟังอย่างตั้งใจ

5. ด้านการควบคุมอารมณ์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การให้อภัยและความเมตตา ความรอบคอบ และการควบคุมกฎระเบียบของตนเอง

ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการเปิดคลิป “คลิปหนังสั้นการให้อภัยและความเมตตา” ให้สมาชิกกลุ่มดูคลิป เวลา 11.17 นาที ด้วยคอมพิวเตอร์และฉายสไลด์ให้สมาชิกกลุ่มได้รับชมร่วมกัน หลังจากดูคลิปจบเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยให้สมาชิกแต่ละกลุ่มเสนอความคิดเห็น และสมาชิกในกลุ่มสามารถแสดงความคิดเห็น หลังจากดูคลิปจบ สมาชิกคนที่ 1 (รุจ) เปิดประเด็นว่าตนเองรู้สึกไม่สบายในการให้คะแนนของอาจารย์ท่านหนึ่ง เหมือนตนเองโดนกลั่นแกล้งจนทำให้รู้สึกโกรธจนบางครั้งควบคุมอารมณ์ไม่

อยู่ ทำให้เกิดภาวะเครียดตามมา สมาชิกคนที่ 6 (ชุน) แสดงความคิดเห็นว่าตนเองก็โดนในลักษณะคล้ายคลึงกันและสมาชิกคนอื่น ๆ ก็แสดงความคิดเห็นในลักษณะเดียวกัน ผู้วิจัยจับประเด็นและเสนอว่าจริงๆ แล้วอาจจะเกิดจากแนวทางและรูปแบบการสอนของอาจารย์แต่ละท่านที่ไม่เหมือนกัน เพราะเหตุการณ์คล้ายๆ กันเกิดขึ้นกับทุกคนไม่ได้เฉพาะเจาะจง สมาชิกกลุ่มเริ่มเปลี่ยนความคิดและช่วยกันเสนอความคิดใหม่ๆ ในมุมมองที่เปลี่ยนไป เช่น อาจารย์ใช้วิธีนี้กับทุกคน เป็นวิธีการสอนที่ไม่เหมือนกัน และอาจารย์ไม่ได้มีอคติส่วนตัวกับคนใดคนหนึ่ง ทำให้สมาชิกกลุ่มมีความรู้สึกที่ดีขึ้นและสบายใจมากขึ้น หลังจากนั้นผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มทำสิ่งดีๆ ในชีวิต (Goodthings in your life) เพื่อเป็นการพัฒนาความเชื่อมั่นและการเห็นคุณค่าของตนเอง ในด้านความรอบน้อม ความรอบคอบ และการควบคุมกฎระเบียบของตนเอง โดยให้เขียนลงในใบงาน และ

ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนอ่านสิ่งที่ตนเองเขียนให้สมาชิกในกลุ่มฟัง และให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นจนครบ หลังจากสมาชิกทุกคนอ่านจบก็ให้อภิปรายว่าได้เรียนรู้อะไรจากตัวเพื่อน สมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม ผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่มสรุปถึงแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาการควบคุมอารมณ์ ในด้านความรอบน้อม ความรอบคอบ และการควบคุมกฎระเบียบของตนเอง เป็นแนวทางปฏิบัติเมื่ออยู่ภายนอกกลุ่ม ในระหว่างการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการเรียนรู้จากตัวแบบ การสะท้อนความรู้สึก และการเสริมแรง

6. ด้านความเข้าใจในชีวิต ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ ความกตัญญู รู้คุณ ความหวัง ความมีอารมณ์ขัน และความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ

ผู้วิจัยบอกถึงวัตถุประสงค์ของการเข้ากลุ่ม เพื่อพัฒนาความเข้าใจในชีวิต ด้านการเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ ด้านความกตัญญูรู้คุณ ความหวัง อารมณ์ขัน และความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ จากนั้นผู้วิจัยถามนำเกี่ยวกับเป้าหมายในชีวิต หลังจากเรียนจบแล้ววางแผนชีวิตไว้อย่างไร สมาชิกคนที่ 1 (จุ) แสดงความคิดเห็นว่าได้วางแผนว่าจะเรียนต่อต่างประเทศในสาขาเดิมที่เรียนอยู่ สมาชิกคนที่ 3 (ฟ้า) หลังจากเรียนจบแล้วหางานทำเก็บเงินและเรียนต่อ สมาชิกคนที่ 8 (ทราย) เรียนจบจะช่วยธุรกิจที่บ้านโดยไม่เกี่ยวข้อง กับสาขาที่เรียนเลย อยากหาประสบการณ์ใหม่ๆ ให้กับชีวิต โดยสรุปแล้วสมาชิกทุกคนมีการวางแผนชีวิตร่วมกับครอบครัวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว แนวทางส่วนใหญ่คือการเรียนต่อ หลังจากนั้นผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มทำกิจกรรมการตรวจสอบความสามารถของตนเอง โดยให้เขียนลงในใบงานและให้สมาชิกกลุ่มพูดถึงสิ่งที่ตนเองเขียนลงในใบงานให้สมาชิกคนอื่น ๆ ฟัง โดยสลับเวียนกันจนครบรอบวง พร้อมทั้งร่วมกันแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งร่วมกันสรุปถึงแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาความเข้าใจในชีวิต ด้านการเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ ด้านความกตัญญูรู้คุณ ความหวัง อารมณ์ขัน และความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ เป็นแนวทางปฏิบัติเมื่ออยู่ภายนอกกลุ่มในระหว่างการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการถาม การตีความ และการเสริมแรง

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษา ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม และแนวคิดทฤษฎีเชิงจิตวิทยา ตลอดจนนำหลักการ และเทคนิคต่าง ๆ ทางด้านจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ในโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเชิงจิตวิทยา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ในแต่ละครั้ง ได้แก่ ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมรู้คิด ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม และทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับ คอเรีย คอเรีย และคอเรีย (Corey; Corey; & Corey. 2014: 101-104) ได้อธิบายว่า ในการพัฒนาคุณลักษณะทั้ง 3 มิติที่ประกอบด้วย มิติด้านการรู้คิด มิติด้านอารมณ์ความรู้สึก และมิติด้านพฤติกรรมนั้นมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและส่งอิทธิพลถึงกันและกัน การผสมผสานคุณลักษณะทั้ง 3 มิติ คือ ด้านการรู้คิด ด้านอารมณ์ความรู้สึก และด้านพฤติกรรม ถือว่าเป็นแนวคิดที่มีพลัง และมีความครอบคลุมสำหรับกระบวนการของการให้คำปรึกษา หากขาดมิติใดมิติหนึ่งไป แนวคิดในการบำบัดอาจไม่สมบูรณ์

ดังนั้น อาจพอที่จะสรุปได้ว่า โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถใช้พัฒนาคุณภาพชีวิต ของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานครได้ โดยผลจากการทดลองใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม พบว่า สมาชิกในกลุ่มมีการสร้างสัมพันธภาพที่ดีและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม แสดงความคิดเห็น การถามคำถามและตอบคำถาม และเปลี่ยนประสบการณ์ เรียนรู้ร่วมกัน นอกจากนี้สมาชิกยังได้มีการสำรวจตนเอง และประเมินคุณภาพชีวิตของตนเองในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านภูมิปัญญาและความรู้ ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ด้านความเป็นมนุษย์ ด้านความยุติธรรม ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านความเข้าใจในชีวิต

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

ผลจากการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม พบว่า หลังจากที่ถูกทดลองได้ร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มมีคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมและรายด้านเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย โดยผู้วิจัยขอเสนอผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตในแต่ละด้านเป็นลำดับดังนี้

3.1 ผลจากการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านปัญญาและความรู้ นิสิตนักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม พบว่า หลังจากที่ถูกทดลองได้เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่ม มีคะแนนคุณภาพชีวิตในด้านภูมิปัญญาและความรู้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยนำแนวคิด ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษา ตลอดจนเทคนิคและวิธีการทางด้านจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

เมื่อผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคตามโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ในด้านปัญญาและความรู้ ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ ความอยากรู้อยากเห็น การเปิดใจยอมรับ ใฝ่เรียนรู้ และการมองภาพรวม ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษาที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี คือ ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมรู้คิด ด้วยเทคนิคการตั้งคำถาม เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความอยากรู้อยากเห็น และใฝ่เรียนรู้ และทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม ด้วยเทคนิคการฝึกลดความรู้สึก เพื่อพัฒนาการเปิดใจยอมรับ และการมองภาพรวม

3.2 ผลจากการพัฒนาคุณงามความดีในด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว นิสิตนักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม พบว่า หลังจากที่ถูกทดลองได้เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่ม มีคะแนนคุณงามความดีในด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยนำแนวคิด ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษา ตลอดจนเทคนิคและวิธีการทางจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

เมื่อผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคตามโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ในด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ความไม่เกรงกลัว ความพากเพียร ความซื่อตรง สุจริต และการทุ่มเทกำลังกาย ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษาที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี คือ ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม โดยใช้เทคนิคใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรม

3.3 ผลจากการพัฒนาคุณงามความดีในด้านความเป็นมนุษย นิสิตนักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม พบว่า หลังจากที่ถูกทดลองได้เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่ม มีคะแนนคุณงามความดีในด้านความเป็นมนุษยเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยนำแนวคิด ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษา ตลอดจนเทคนิคและวิธีการทางจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

เมื่อผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคตามโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ในด้านความเป็นมนุษย ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ความรัก ความเมตตา และความฉลาดทางสังคม ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษาที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี คือ ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง โดยใช้โดยใช้เทคนิค WDEP

3.4 ผลจากการพัฒนาคุณงามความดีในด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม นิสิตนักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม พบว่า หลังจากที่ถูกทดลองได้เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่ม มีคะแนนคุณงามความดีในด้านความยุติธรรมเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยนำแนวคิด ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษา ตลอดจนเทคนิคและวิธีการทางจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

เมื่อผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคตามโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ในด้านถูกต้องเที่ยงธรรม ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ความเป็นพลเมือง ความเป็นธรรม และภาวะผู้นำ ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษาที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี คือ ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยใช้เทคนิคการเผชิญหน้า เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง และความเป็นผู้นำ และทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม ใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรม เพื่อพัฒนาความเป็นธรรม

3.5 ผลจากการพัฒนาคุณงามความดีในด้านการควบคุมอารมณ์ นิสิตนักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม พบว่า หลังจากที่ถูกทดลองได้เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่ม มีคะแนนคุณงามความดีในด้านการควบคุมอารมณ์เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยนำแนวคิด ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษา ตลอดจนเทคนิคและวิธีการทางจิตวิทยาามาประยุกต์ใช้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

เมื่อผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคตามโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ในด้านการควบคุมอารมณ์ ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การให้อภัยและความเมตตา ความรอบคอบ และการควบคุมกฎระเบียบของตนเอง ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษาที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี คือ ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม โดยใช้เทคนิคการโต้แย้ง

3.6 ผลจากการพัฒนาคุณงามความดีในด้านความเข้าใจในชีวิต นิสิตนักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม พบว่า หลังจากที่ถูกทดลองได้เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่ม มีคะแนนคุณงามความดีในด้านความเข้าใจในชีวิตเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยนำแนวคิด ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษา ตลอดจนเทคนิคและวิธีการทางจิตวิทยาามาประยุกต์ใช้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

เมื่อผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคตามโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ในด้านความเข้าใจในชีวิต ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ ความกตัญญู รู้คุณ ความหวัง ความมีอารมณ์ขัน และความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษาที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี คือ ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง เทคนิคการใช้อารมณ์ขัน

เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษากลุ่ม ด้วยการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 2 คือ กลุ่มทดลองที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยรวมและรายด้านมีคุณงามความดีสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล จากผลของการวิเคราะห์ข้อมูลหลังเสร็จสิ้นกระบวนการให้คำปรึกษากลุ่ม พบว่ากลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยคุณงามความดีโดยรวมและรายด้านสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ

มีความคงทนของคุณงามความดีโดยรวมและรายด้าน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังจากยุติโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิต นักศึกษาปริญญาตรี เป็นเวลา 1 เดือน โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มทดลองมีคุณงามความดีโดยรวมสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มทดลองมีคุณงามความดีโดยรวมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังจากที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่ม และมีความคงทนของคุณงามความดีโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังจาก 1 เดือนที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่ม สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ 2 แสดงให้เห็นว่า การให้คำปรึกษากลุ่มสามารถพัฒนาคุณงามความดีของกลุ่มทดลองให้สูงขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่ม และเทคนิคทางจิตวิทยา ที่ผู้วิจัยได้เลือกใช้อย่างเหมาะสมและสามารถพัฒนาคุณงามความดีได้ โดยการใช้ทฤษฎีและเทคนิคเชิงจิตวิทยาเป็นเครื่องในการปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรม และอารมณ์ความรู้สึกให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีแล้วทำให้คงอยู่แม้จะอยู่ภายนอกกลุ่มแล้ว และสามารถนำไปใช้ได้จริงในการดำรงชีวิต พร้อมทั้งให้การเสริมแรงเพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้เร็วขึ้น

กลุ่มทดลองมีคุณงามความดีรายด้านแต่ละด้านสูงขึ้น ได้แก่ ด้านปัญญาและความรู้ ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ด้านความเป็นมนุษย์ ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านความเข้าใจในชีวิต เมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มทดลองมีคุณงามความดีรายด้านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังจากที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่ม และมีความคงทนของคุณงามความดีรายด้านสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังจาก 1 เดือน ที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของลอเรนซ์ (Lawrence, 2003: Abstract) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริงในการตัดสินใจด้วยตนเองของบุคคลที่ขาดการพัฒนาตนเองกลุ่มตัวอย่างเป็นอาสาสมัครจำนวน 30 คนที่ได้รับการฝึกฝนในเรื่องอาชีพและได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มเป็นเวลา 6 สัปดาห์พบว่า การให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริงมีประโยชน์และเพิ่มการตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้น

จากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า นิสิตนักศึกษาที่เป็นสมาชิกกลุ่มมีบรรยากาศเป็นกันเอง มีความสนใจ มีความตั้งใจ มีการเอาใจใส่ ตรงต่อเวลาในการเข้ากลุ่มทุกครั้ง และมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เป็นเพราะในการพัฒนาคุณงามความดีผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมและเนื้อหาให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อดึงดูดความสนใจและความกระตือรือร้นที่ทำได้ยาก อยากรู้ และพร้อมสำหรับการเปิดรับการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆ ดังนั้นนิสิตนักศึกษาจึงมีความสนใจเป็นอย่างมาก และในการคำปรึกษากลุ่มเป็นวิธีการที่ช่วยให้ นิสิตนักศึกษาแต่ละคนได้รู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง พัฒนาตนเองในมิติด้านการรู้จัก มิติด้านอารมณ์ความรู้สึก และมิติด้านพฤติกรรม (Corey; Corey; & Corey. 2014: 101-104) นอกจากการประยุกต์ใช้ทฤษฎีและเทคนิค

การให้คำปรึกษากลุ่ม ตลอดจนหลักการและเทคนิคทางด้านจิตวิทยาที่เหมาะสมแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่เป็นข้อสังเกต ดังนี้

1. ปัจจัยด้านตัวผู้วิจัยหรือผู้ให้คำปรึกษา ผู้วิจัยพัฒนาสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกภายในกลุ่ม อันเป็นหัวใจสำคัญในกระบวนการให้คำปรึกษา โดยผู้วิจัยสามารถสร้างความไว้วางใจ ความน่าเกรงขาม ความจริงใจ และความเป็นกันเอง ผู้วิจัยรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มทุกคน โดยให้ความช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มให้เกิดการเรียนรู้ การสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน เปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้แสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน สนับสนุนให้สมาชิกกลุ่มมีความกล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง และเปิดใจรับฟังผู้อื่นอย่างจริงจัง การดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มเป็นไปอย่างต่อเนื่องในกระบวนการกลุ่มทั้ง 10 ครั้ง ผู้วิจัยพบว่า สมาชิกมีการพัฒนาภูมิปัญญาและความรู้ ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ความเป็นมนุษย์ ความถูกต้องเที่ยงธรรม และการควบคุมอารมณ์ อย่างเห็นได้ชัด จากพฤติกรรมกล้าเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของตนเอง แสดงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เปิดใจรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง และรับฟังผู้อื่นอย่างจริงจัง นำไปสู่การพัฒนาคุณงามความดีของตนเองอย่างแท้จริง

2. ปัจจัยด้านสมาชิกกลุ่มหรือผู้รับการให้คำปรึกษา คือนิสิตนักศึกษาที่มีความสนใจในการเข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งนี้ จากการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม ผู้วิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาทุกคนมีความพร้อมที่จะพัฒนาตนเอง มีความตระหนักถึงความสำคัญในการเข้าร่วมโปรแกรมทุกครั้ง มีความตั้งใจ กระตือรือร้น มีความตรงต่อเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม รวมทั้งวัยรุ่นแต่ละคนมีประสบการณ์ของตนเองที่หลากหลาย ทำให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สิ่งที่วัยรุ่นประทับใจคือ สถานการณ์ตัวอย่างจากเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตของสมาชิกกลุ่ม และนำประสบการณ์ของสมาชิกกลุ่มแต่ละคนมาปรับปรุงพัฒนาตนเองได้มากขึ้น

3. ปัจจัยด้านการเอื้ออำนวยความสะดวกจากผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการอนุเคราะห์สถานที่ให้คำปรึกษากลุ่ม ที่มีวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เช่น โต๊ะเหลื่อมมอเนกประสงค์ เก้าอี้สำนักงาน คอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ เครื่องฉาย LCD จอภาพ ไมโครโฟนพร้อมลำโพง ซึ่งทำให้สะดวกต่อการจัดกิจกรรมการให้คำปรึกษากลุ่ม รวมทั้งเป็นห้องที่มีเครื่องปรับอากาศด้วยอุณหภูมิที่เหมาะสมสำหรับการให้คำปรึกษา ทำให้การให้คำปรึกษากลุ่มเป็นไปอย่างราบรื่น

จากผลการวิจัยที่ได้เสนอไว้ดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มสามารถพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี กลุ่มทดลองได้ และกลุ่มทดลองมีคุณงามความดีเพิ่มขึ้นหลังเข้าร่วมการทดลอง และระยะติดตามผล แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเกิดผลสำเร็จ ผลการศึกษาที่ได้มีความสอดคล้องกับแนวคิดของการให้คำปรึกษากลุ่ม และสอดคล้องกับผลงานวิจัยอื่นๆ ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี ทำให้นิสิตนักศึกษาสามารถพัฒนาคุณงามความดีของตนเองได้อย่างแท้จริง

ท้ายที่สุด คอเรีย (Corey. 2012: 30) ยังให้ความสำคัญกับการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับวัยรุ่นโดยให้เหตุผลว่า มันเป็นสถานที่ที่วัยรุ่นสามารถแสดงความรู้สึกขัดแย้ง สำรวจความสงสัยในตนเอง และหาคำตอบได้ในประสบการณ์แบ่งปันกลุ่ม กลุ่มเปิดโอกาสให้วัยรุ่นตั้งคำถามเกี่ยวกับค่านิยมของพวกเขา และช่วยให้เกิดการปรับเปลี่ยนค่านิยมตามที่ต้องการเป็น ในกระบวนการกลุ่มวัยรุ่นเรียนรู้ที่จะสื่อสารกับเพื่อนสมาชิก ได้รับประโยชน์จากรูปแบบของผู้นำกลุ่ม และใช้เป็นสถานที่ทดลองปฏิบัติจริงภายใต้ข้อจำกัดของตนเอง ปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มจะช่วยให้วัยรุ่นสามารถแสดงออกความรู้สึกหืออาทร ความหวังโย และการที่เสี่ยงของตนเองได้รับการฟัง การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่มจะทำให้วัยรุ่นเกิดการเข้าใจและการยอมรับในตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 แบบสอบถามคุณงามความดี สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือการสอบถามคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี ในกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างได้ เนื่องจากแบบสอบถามมีความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่นในระดับสูง โดยสามารถนำแบบสอบถามไปใช้กับนิสิตนักศึกษาภาครัฐ และภาคเอกชน หรือนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาโท ปริญญาเอก เป็นต้น

1.2 จากการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี พบว่าประกอบด้วยปัญญาและความรู้ ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ความเป็นมนุษย์ ความถูกต้องเที่ยงธรรม การควบคุมอารมณ์ และความเข้าใจในชีวิต โดยที่แต่ละองค์ประกอบครอบคลุมคุณงามความดีของมนุษย์ ดังนั้น ในการพัฒนาให้มนุษย์เกิดคุณงามความดีนั้น ควรที่จะพัฒนาให้ครบทุกองค์ประกอบและทุกด้าน

1.3 โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในการศึกษาครั้งนี้ หากจะนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทอื่นๆ ควรที่จะเป็นผู้ที่มีความรู้และความเข้าใจ รวมทั้งมีประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติการให้คำปรึกษากลุ่มมาเป็นอย่างดี ก่อนนำโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มไปใช้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์กับกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มมหาวิทยาลัยอื่นๆ เช่น มหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยเอกชน มหาวิทยาลัยนานาชาติ เป็นต้น รวมถึงกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพอื่นๆ ด้วย

2.2 ควรนำแบบสอบถามการวิจัยคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษา ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมาไปใช้ในกลุ่มตัวอย่างนิสิตศึกษามหาวิทยาลัยของภาครัฐ และภาคเอกชน หรือนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาโท ปริญญาเอก เพื่อยืนยันองค์ประกอบจากข้อมูลที่หลากหลาย

2.3 จากผลการวิจัยนี้มี 2 องค์ประกอบที่มีคะแนนอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ ด้านปัญญาและความรู้ และด้านความเป็นมนุษย์ ควรนำองค์ประกอบทั้ง 2 นี้ ไปใช้ในการศึกษาและพัฒนาในกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยของภาครัฐ และภาคเอกชนต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กัญจน์คหฺจฺ ปิยะกาญจน์. (2543). วิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชน. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2539). ศึกษาแห่งศตวรรษที่ 21: แนวคิดปฏิรูปการศึกษาไทย. สำนักพิมพ์ : ชัคเชสมิเดีย กรุงเทพฯ.
- คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คุณาพร ไชยโรจน์. (2555). บทความ เมื่อฉันคิดจะปลูกต้นคุณธรรม-จริยธรรมสักต้น. สืบค้นเมื่อ 3 ธันวาคม 2559, จาก <http://sd-group1.blogspot.com>.
- คมเพชร จัตรศุกกุล. (2546). กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.
- คมเพชร จัตรศุกกุล. (2551). ทฤษฎีการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จรัส สุวรรณเวลา. (2545). อุดมศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราพร หัสเนตร. (2548, มีนาคม). วิถีเด็กไทย. วารสารวงการครู. 2 (15): 117.
- จุรีรัตน์ เสนาะกรรณ. (2557). บทความ เรื่อง เด็กไทยควรรู้คุณธรรมจริยธรรมใส่ใจใจให้สมบูรณ์. สืบค้นเมื่อ 28 มิถุนายน 2560, จาก www.jounjoue.wordpress.com.
- ชูชัย สมิทธิไกร. (2527). การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม (Group Counseling). ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชลธิชา มั่นนวล. (2556). บทความ ปัญหาความเสื่อมโทรมทางคุณธรรมจริยธรรมของคนไทยในการแสดงความคิดเห็นเชิงลบ ปัญหาเล็กที่ไม่ควรมองข้าม. สืบค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2559, จาก <http://sd-group1.blogspot.com>.
- ดวงมณี จงรักษ์. (2548). การปรึกษาแบบกลุ่ม. (น. 8). กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนวคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2544). ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม การวิจัยและการพัฒนาบุคคล, สำนักพิมพ์สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก : กรุงเทพฯ. หน้า 212.
- ทินพันธุ์ นาคะตะ. (2557). คุณธรรม จริยธรรม กับศีลธรรม จากมุมมองของปรัชญา. (น. 70-90). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คบไฟ.
- ธรรมสภา. พุทธาสภิกขุ. (2505). แนะนำจริยธรรม. (น. 3). กรุงเทพฯ : บริษัทศิริพันธ์.

- นภดล เทียนเพิ่มพูน. (2546). การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียนนายร้อยตำรวจ. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย). นครปฐม : สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- ประภาศรี สีหอำไพ.(2550). พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม. (น. 7). พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาส ณ พิกุล. (2551). การศึกษาความภาคภูมิใจในตนเอง และการสร้างโมเดลการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนวัยรุ่นภาคเหนือ. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2529). การแนะแนวและการให้การศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตการพิมพ์.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2554). พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์ (ชำระ—เพิ่มเติมครั้งที่ 1/ยุดิ). (พิมพ์ครั้งที่ 17). (น. 51). กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์พระพุทธศาสนาของพลพงศ์ สุขสว่าง. (2556). โมเดลสมการโครงสร้าง. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- พัชราภรณ์ ศรีสวัสดิ์. (2550). การศึกษาการตระหนักรู้ทางสังคม และการสร้างโมเดลการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคมของวัยรุ่นไทย. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม. (2554). ชีวิตงามด้วยความดี. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังงานแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).
- ภณิษฐา ชมสุวรรณ. (2548). คุณธรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวะตามความต้องการของตลาดแรงงาน. รายงานการวิจัยทุนสนับสนุนจากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรมสำนักงานจัดการองค์ความรู้. หน้า 3.
- ราชบัณฑิตยสถาน (2542). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน . (น. 253). กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คพับลิเคชั่นส์.
- วัฒนากร เรืองจินดา. (2548). คุณธรรมที่จะช่วยให้สังคมเข้มแข็งและก้าวหน้า : ศีลภาครณีทัศนะของนักคิดในสังคมไทย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย. (น. 37-38). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วศิน อินทสระ. (2549). พุทธจริยศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). (น. 199). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เม็ดยทราย.
- วิไลลักษณ์ ลังกา. (2554). การศึกษาอิทธิพลทางสังคมและปัจจัยภายในต่อการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิทย์ วิศทเวทย์. (2517). ปรัชญา ตรรกวิทยา จริยศาสตร์ และสุนทรียศาสตร์ .วิทยาศาสตร์สังคม. (น. 293). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- วีรวิท คงศักดิ์. (2555). *คุณธรรมกับสังคมไทย*. บทความออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2559.
 สืบค้นจาก <http://www.moralcenter.or.th>
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2548). *คนไทยในอุดมคติ*. (น. 17). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แม็ค.
- ลักขณา พงษ์ภุมมา. (2560). *ปัญหาของวัยรุ่นในสังคมไทย*. บทความออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2560. สืบค้นจาก <http://www.google.com>
- เสถียร พันธรังสี. (2527). *ศาสนาเปรียบเทียบ เล่ม 2*. (น. 512-513). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แพร่พิทยา.
- สาโรช บัวศรี. (2526). *จริยธรรมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุวิมล ติรภานนท์. (2553). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพ เครือเนตร. (2542). *ปฏิรูปการศึกษาศาสนาหลักศาสนา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เลียงเชียง.
- เสรี ใหม่จันทร์. (2553). *การวิเคราะห์องค์ประกอบและการเสริมสร้างอิสระแห่งตนของนักเรียนวัยรุ่น โดย การให้คำปรึกษากลุ่ม.บัณฑิตวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). *มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ในเขต กรุงเทพมหานคร*. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2557, จาก <https://www.google.co.th>.
- สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2550). *มาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพัฒนาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สำนักพิมพ์บริษัทจุดทอง จำกัด, กรุงเทพมหานคร. หน้า 20.
- สำราญ ผลดี. (ม.ป.ป.). (2556). *แนวทางทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ในกระบวนการศึกษาไทยกับการเป็นสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN)*. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2557, จาก [http:// www.rtafa.ac.th](http://www.rtafa.ac.th).
- แสง จันทร์งาม. 2555. "การสอนจริยธรรมในโรงเรียน", ใน รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน, หน้า 218-299. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สมพร เทพสิทธา. (2542). *คุณธรรมและจริยธรรม*. กรุงเทพฯ : สมชายการพิมพ์.
- Corey, G., & Corey, M. (1997). *Groups : Process and Practic*. Pacific Grove, CA : Brooks / Cole.
- Corey, G. (2012). *Theory and Practice of Group Counseling*. (8th Eds.). USA: Books/Cole.
- DiGiacomo. James J. (2000). *Teaching Right From Wrong : The Moral Education of tckday's Youth*. (p. 39-48). National Catholic Education. Washington. DC.
- Elmerv Sprague. "Shaftesbury, Third Earl of". (p. 430). *The Encyclopedia of Philosophy*, vol.7.
- Elmer Sprague. *Hutcheson, Francis*. (p. 99-101). *The Encyclopedia of Philosophy*, vol.6.

- Jacobs, E., Masson, R., & Harvill, R. (2009). *Group Counseling*. USA: Thomson Brooks/Cole.
- Jean Piaget. (1997). *The Moral Judgment of the Child*. (p. 133-134). London :Routledge&Kegan Paul Ltd.
- Longman Dictionary of Contemporary English. 1995. England : Clays Ltd.
- Lopez, S. J. (2009). *The Encyclopedia of Positive Psychology*. UK: Blackwell Publishing Ltd.
- Lawrence Kohlberg. (2000). *Development of Moral Character and Moral Ideology Review of Child Development Research*. (p. 159-161). New York : Russell Sage Foundation.
- Mahler, Clarence A. (1969). *Group Counseling in The School*. New York: Houghton Mifflin.
- Maslow, A. (1987). *Motivation and Personality*. New York : Harper and Row Publishers.
- Martin, D., Martin, M., Gibson, S. S., & Wilkins, J. (2007). *Increasing Prosocial Behavior and Academic Achievement among Adolescent African American Males*. (p. 689-698). Adolescence. Vol. 42. No.168.
- Martin, G. B., & Clark, R. D. (1982). *Distress crying in infants: Species and peer specificity*. (p. 3-9). Developmental Psychology.
- Peterson, C.; Seligman M. E. P. (2004). *Character Strengths and Virtues: A Handbook and Classification*. (p. 15-30). New York: Oxford University Press.
- Peterson, C.; Seligman M. E. P. (2004). *Character Strengths and Virtues: A Handbook and Classification*. (p. 40-50). New York: Oxford University Press. P. 40-50.
- Peterson, C.; Seligman M. E. P. (2004). *Character Strengths and Virtues: A Handbook and Classification*. (p. 197-289). New York: Oxford University Press.
- Preston,S.D.,&de Waal,F.B.M. (2002). *Empathy: Its Ultimate and Proximate Bases*. (p.1-72). Behavioral and Brain Sciences.
- R.A. Markus. *Augustine*. St., The Encyclopedia of Philosophy. Vol. 1 p.203.
- Raziel Abelson. *Ethics History of*. The Encyclopedia of Philosophy. Vol. 3 p.88.
- Richard T. Garner and Bernard Rosen.(1967). *Moral Philosophy*. New York : Macmillan. p.102-103.
- Roger, C. (1980). *A way of being*. Boston: Houghton Mifflin.
- Ronald Crimsly. *Rousseau, Jean-Jacques*. The Encyclopedia of Philosophy, Vol. 7 p.219.
- William K. Frankena. (1964). *Ethics* .N.J. : Prentice-Hall. p.50-51.
- WHO. (2004). *Child and adolescent health and development, Progress report*. World Health Organization. P. 1-71.

Yalom, I. D. (1995). *The theory and practice of group psychotherapy* (4th ed.).
New York: Basic Books.

----- (2005). *The theory and practice of group psychotherapy*. (5th Eds.). New York:
Basic books.

Yalom, V. J., & Vinogradov, S. (1993). *Interpersonal group psychotherapy*. In H. I. Kaplan &
B. J. Saddock (Eds.), *Comprehensive group psychotherapy* (3rd ed.). (p.185-195).
Baltimore: Williams & Wilkins.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถามคุณงามความดี

1. รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิวัฒน์ เมฆขจร อาจารย์ประจำสาขาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาการ
แนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โพธิพันธ์ พานิช รองอธิการบดี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญนภา กุลนภาดล รองคณบดีฝ่ายบริการวิชาการและกิจการพิเศษ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาส ณ พิกุล อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
5. อาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุปถ อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

1. รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิวัฒน์ เมฆขจร	อาจารย์ประจำสาขาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาการ
แนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โพธิพันธ์ พานิช	รองอธิการบดี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงศ์อินทร์	
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาส ณ พิกุล	อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
5. อาจารย์ ดร.มณฑุรา จารุเพ็ง	อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

- แบบสอบถามคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง คุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร กรุณาให้ข้อมูลที่ตรงกับสภาพความ
เป็นจริงของท่านที่สุด คำตอบของทุกท่านไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด คำตอบทั้งหมด
จะเก็บไว้เป็นความลับ ผู้วิจัยจะนำเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น เพื่อนำข้อมูลไปใช้ให้เกิด
ประโยชน์ในการพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

นางสาวทัศนีย์ สมเสียง

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิจัยและการพัฒนาศักยภาพมนุษย์

แขนงวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ตรงกับลักษณะความเห็นของท่านตามความ

เป็นจริงในปัจจุบัน

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. ระดับชั้น () ชั้นปีที่ 1 () ชั้นปีที่ 2 () ชั้นปีที่ 3 () ชั้นปีที่ 4
3. คณะที่ศึกษา / มหาวิทยาลัยที่ศึกษา

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณงามความดี

คำชี้แจง ให้ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างหลัง

ข้อความที่ตรงกับตัวเองมากที่สุดเพียงช่องเดียว แบบวัดนี้ใช้ในการวัดคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาโปรดตอบคำถามอย่างซื่อสัตย์และสะท้อนให้เห็นตัวตนของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	มีคุณงามความดีมากที่สุด
จริง	หมายถึง	มีคุณงามความดีในระดับมาก
จริงบ้างไม่จริงบ้าง	หมายถึง	มีคุณงามความดีในระดับปานกลาง
ไม่ค่อยจริง	หมายถึง	มีคุณงามความดีในระดับน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	มีคุณงามความดีในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อคำถาม	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้างไม่ จริงบ้าง	ไม่ค่อย จริง	ไม่จริง เลย
	1. ด้านปัญญาและความรู้					
	1.1 ความคิดสร้างสรรค์					
1	ฉันมักมีความคิดใหม่ๆในการทำสิ่งต่างๆ					
2	ฉันเป็นคนที่มีความคิดแตกต่างจากคนอื่น					
3	ฉันชอบคิดหาวิธีใหม่ๆในการทำสิ่งต่างๆ					
4	การทำอะไรซ้ำๆเดิมๆทำให้ฉันรู้สึกมันใจ					
5	การคิดและทำสิ่งใหม่ๆได้ ทำให้ฉันรู้สึกมีคุณค่า					
	1.2 ความอยากรู้อยากเห็น					
6	ฉันชอบทดลองทำสิ่งใหม่ๆในการทำสิ่งต่างๆ					
7	ฉันมักดำเนินชีวิตในรูปแบบเดิมๆ ซ้ำๆ					
8	ฉันเปิดรับประสบการณ์ต่างๆในชีวิตรอบตัว					
9	เมื่อมีกิจกรรมใหม่ๆเกิดขึ้นฉันมักจะให้ความสนใจเสมอ					
10	ฉันกระตือรือร้นที่จะหาสิ่งที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อตนเอง					
	1.3 ความมีน้ำใจ					
11	ฉันรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นแล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาอย่าง จริงจัง					
12	เพื่อความรวดเร็วในการทำงานฉันยึดความคิดของตนเองเป็นใหญ่					
13	ก่อนการตัดสินใจฉันคิดอย่างรอบคอบเสมอ					
14	ฉันเป็นคนคิดเร็ว ตัดสินใจเร็ว					
15	เมื่อฉันได้ตัดสินใจทำอะไรไปแล้วฉันพร้อมที่จะยอมรับผลที่ตามมา					
16	ฉันหาเหตุผลที่ดีที่สุดก่อนการตัดสินใจ					
17	ฉันเป็นคนที่คิดอย่างมีเหตุมีผลได้เมื่อจำเป็น					

ข้อ	ข้อคำถาม	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้างไม่ จริงบ้าง	ไม่ค่อย จริง	ไม่จริง เลย
	1.4 ใฝ่เรียนรู้					
18	ฉันเชื่อว่าการเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา					
19	ฉันรู้สึกตื่นเต้นเวลาได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ					
20	ฉันชอบเรียนรู้ทักษะ หรือเรื่องราว หรือความรู้ใหม่ๆ					
21	ฉันกังวลกับการเปลี่ยนแปลงทุกอย่างในการดำเนินชีวิต					
22	ฉันอ่านหนังสือหลากหลายประเภทเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ตนเอง					
	1.5 การมองภาพรวม					
23	ฉันสามารถนำเสนอมุมมองที่ดีให้กับผู้อื่นได้					
24	ฉันแนะนำให้คนอื่นทำตามที่ฉันเห็นว่าถูกต้อง					
25	ฉันเป็นคนมองโลกในแง่ดี					
26	ฉันมีมุมมองที่แตกต่างจากคนอื่นในการดำเนินชีวิต					
27	การมีมุมมองที่เหมือนกับคนอื่นทำให้ฉันรู้สึกปลอดภัย					
28	ฉันมักเข้าใจอะไรได้ดี เมื่อมองสิ่งนั้นในภาพรวม					
	2. ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว					
	2.1 ความไม่เกรงกลัว					
1	ฉันกล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ถูกต้องแม้จะมีคนไม่เห็นด้วย					
2	ฉันกล้าคิด กล้าทำ และกล้าตัดสินใจในสิ่งที่ถูกต้องเสมอ					
3	ฉันเชื่อมั่นในการตัดสินใจของตนเอง					
4	ฉันยืนหยัดต่อความคิดของตนเองแม้จะขัดแย้งกับคนอื่นก็ตาม					
5	เมื่อคนอื่นมีความคิดเห็นไม่ตรงกับฉัน ฉันพร้อมที่จะเปลี่ยนความคิดได้					
	2.2 ความพากเพียร					
6	ฉันอดทนต่อความยากลำบากเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม					
7	ฉันเป็นคนมีความอดทนสูง					
8	ฉันมีความเชื่อว่า ความเพียรพยายามทำให้เราประสบความสำเร็จได้					
9	แม้จะเจออุปสรรคในสิ่งที่ทำ ฉันไม่เคยยอมแพ้					
	2.3 ซื่อตรง สุจริต					
10	ฉันมีความจริงใจให้กับคนที่จริงใจกับฉันเท่านั้น					
11	เมื่อฉันรับปากแล้ว ฉันทำตามสัญญาเสมอ					
12	ฉันทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน					
13	การได้รับสิ่งตอบแทนทำให้ฉันทำสิ่งต่างๆอย่างเต็มที่					
14	ฉันยึดถือความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงานร่วมกับคนอื่น					
15	ฉันเชื่อว่าการซื่อสัตย์สุจริตสามารถทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตได้					

ข้อ	ข้อคำถาม	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้างไม่ จริงบ้าง	ไม่ค่อย จริง	ไม่จริง เลย
	2.4 ทุ่มเทกำลังกาย					
16	ฉันกระตือรือร้นกับการทำกิจกรรมต่างๆ					
17	ฉันตื่นขึ้นมาพร้อมกับความรู้สึกตื่นเต้นกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในแต่ละวัน					
18	ฉันตื่นเต้นกับสิ่งใหม่ๆที่เกิดขึ้นในแต่ละวันของชีวิต					
19	เมื่อลงมือทำอะไรฉันมักทำให้เสร็จ					
20	ฉันทำตัวเองให้พร้อมรับสถานการณ์ใหม่ๆเสมอ					
	3. ด้านความเป็นมนุษย์					
	3.1 ความรัก					
1	ฉันเห็นคุณค่าของความรัก ความผูกพัน					
2	ฉันแสดงความรักต่อผู้อื่น					
3	ไม่ว่าจะทำอะไร ฉันมักจะคิดถึงความรู้สึกของตนเองก่อนเสมอ					
4	ฉันเชื่อว่าการให้ความรักต่อผู้อื่นเป็นเรื่องที่ดี					
5	ฉันรักในสิ่งที่ฉันทำ					
	3.2 ความเมตตา					
6	ฉันชอบช่วยเหลือคนอื่นเสมอแม้เขาจะไม่ได้ขอให้ช่วย					
7	ฉันแสดงความยินดีกับคนที่ประสบความสำเร็จ					
8	ฉันพยายามอย่างมากที่จะทำให้ผู้อื่นสบายใจเวลาพวกเขาารู้สึกไม่สบายใจ					
9	ฉันชอบทำสิ่งดีๆ ให้คนอื่น					
10	ความใจดีของฉันมักย้อนกลับมาทำร้ายฉันเสมอ					
	3.3 ความฉลาดทางสังคม					
11	ฉันสามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสม					
12	ฉันสามารถควบคุมอารมณ์ที่จะไม่ทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้					
13	ฉันตระหนักถึงความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นเสมอ					
14	ฉันไม่ค่อยเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น					
15	ฉันรู้วิธีวางตัวในสถานการณ์ทางสังคมที่แตกต่างกันไป					
	4. ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม					
	4.1 การเป็นพลเมือง					
1	ฉันรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มเสมอถึงแม้จะเป็นเรื่องที่ไม่ถนัด					
2	ฉันเป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดีเมื่ออยู่ในกลุ่ม					
3	ฉันยอมปฏิบัติตามคำสั่งของกลุ่ม					
4	ฉันให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม					
5	การทำงานเป็นทีมทำให้ฉันทำงานได้ไม่เต็มความสามารถที่ฉันมี					

ข้อ	ข้อคำถาม	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้างไม่ จริงบ้าง	ไม่ค่อย จริง	ไม่จริง เลย
6	ฉันเคารพการตัดสินใจของกลุ่ม					
7	ฉันเชื่อความคิดของตนเองมากกว่ากลุ่ม					
8	ฉันสามารถทำงานร่วมกับสมาชิกกลุ่มที่มีความแตกต่างกันได้					
	4.2 ความเป็นธรรม					
9	ฉันปฏิบัติต่อทุกคนแตกต่างกัน โดยเฉพาะเพื่อนที่ไม่ชอบฉันจะไม่สนใจ					
10	ฉันไม่ตัดสินผู้อื่น					
11	ฉันปฏิบัติต่อคนอื่นอย่างยุติธรรมแม้ว่าฉันจะไม่ชอบก็ตาม					
12	ฉันรับฟังเฉพาะคนที่มีความคิดเห็นตรงกับฉัน					
	4.3 ภาวะผู้นำ					
13	การมอบหมายงานตามความถนัดของสมาชิกในกลุ่มถือว่าเป็นผู้นำที่ดี					
14	ฉันเป็นผู้นำที่สามารถทำให้สมาชิกในกลุ่มมีความสุขในการทำงาน					
15	ฉันสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นภายในกลุ่มได้					
16	เมื่อฉันได้รับมอบหมายให้ทำงานหรือกิจกรรม ฉันสามารถทำให้บรรลุผลสำเร็จได้					
	5. ด้านการควบคุมอารมณ์					
	5.1 การให้อภัย					
1	ฉันสามารถอภัยให้กับคนที่ทำร้ายฉันได้					
2	ฉันยอมรับข้อบกพร่องของแต่ละบุคคลได้					
3	ฉันไม่สามารถทำงานร่วมกับคนที่มีข้อบกพร่องได้					
4	ฉันให้ออกาสกับคนอื่นเสมอ ถึงแม้เขาจะเคยทำไม่ดีต่อฉัน					
5	ฉันไม่ให้ออกาสกับคนที่เคยทำร้ายฉัน					
	5.2 ความหอบน้อม					
6	คนอื่น ๆ คิดว่าฉันเป็นคนฉลาด					
7	ฉันไม่เคยทำตัวราวกับเป็นคนพิเศษ					
8	ฉันไม่โอ้อวดถึงความสำเร็จของฉัน					
9	ฉันชอบแสดงความรู้ความสามารถของฉันให้คนอื่นได้รับรู้					
	5.3 ความรอบคอบ					
10	ฉันเป็นคนที่ดีตัดสินใจเลือกอย่างระมัดระวัง					
11	ฉันตัดสินใจเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งตามความพอใจของฉัน					
12	ฉันคิดไตร่ตรองก่อนลงมือทำสิ่งต่าง ๆ					
13	ฉันคิดอย่างรอบคอบแล้วจึงตัดสินใจเพื่อเกิดความเสียหายน้อยลง					
14	เมื่อจะทำอะไรก็ตามฉันมองอย่างรอบด้าน					

ข้อ	ข้อคำถาม	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้างไม่ จริงบ้าง	ไม่ค่อย จริง	ไม่จริง เลย
15	ฉันเป็นคนคิดก่อนพูด					
	5.4 การควบคุมกฎระเบียบของตนเอง					
16	ฉันสามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกดีใจหรือเสียใจของตนเองได้					
17	ฉันยับยั้งชั่งใจในการที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ตามความต้องการของตนเอง					
18	ฉันยินดีรับโทษเมื่อฉันทำผิดกฎระเบียบ					
19	เมื่อเกิดความผิดพลาดฉันมักหาเหตุผลมาแก้ตัว					
20	ฉันปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ตนเองตั้งไว้					
	6. ด้านความเข้าใจในชีวิต					
	6.1 การเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ					
1	ฉันซาบซึ้งกับความงามเล็กๆน้อยๆที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ					
2	ฉันรู้สึกเฉยๆ เมื่อทำงานสำเร็จ					
3	ฉันรู้สึกชื่นชมกับความสำเร็จของตนเอง แม้จะเป็นเรื่องเล็กน้อย					
4	ฉันมีความรู้สึกชื่นชมอย่างมากต่อสิ่งต่างๆ ในชีวิต					
	6.2 ความกตัญญู รู้คุณ					
5	ฉันรู้สึกสำนึกบุญคุณคนอื่นที่มีส่วนช่วยเหลือฉัน					
6	ฉันขอบคุณต่อสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิต					
7	เมื่อพิจารณาชีวิตตัวเองฉันพบว่าฉันมีหลายสิ่งที่คุณรู้สึกขอบคุณ					
8	ฉันรู้สึกขอบคุณต่อสิ่งที่ฉันได้รับในชีวิต					
9	ความสำเร็จในชีวิตฉัน เกิดจากความพยายามของฉันทั้งนั้น					
	6.3 ความหวัง					
10	แม้จะมีอุปสรรคแต่ฉันก็ยังมีความหวังเกี่ยวกับอนาคตเสมอ					
11	ฉันคิดว่าวันใหม่จะต้องพบเจออะไรดีๆ เข้ามาในชีวิต					
12	ก่อนลงมือทำอะไรฉันจะวางแผนก่อน					
13	การวางแผนทำให้การทำงานของฉันล่าช้า					
14	เมื่อฉันรู้สึกท้อแท้หรือหมดหวัง ฉันจะคิดถึงความสำเร็จที่รออยู่เสมอ					
15	เมื่อฉันรู้สึกท้อแท้หรือหมดหวัง ฉันจะเลิกทำสิ่งนั้นทันที					
16	ฉันไม่เชื่อเรื่องการทำเพื่ออนาคต					
	6.4 อารมณ์ขัน					
17	ฉันพยายามหาความสนุกจากสถานการณ์ต่างๆ					
18	เสียงหัวเราะสามารถทำให้ฉันผ่อนคลายได้					
19	ฉันยินดีที่ได้มีโอกาสสร้างเสียงหัวเราะให้กับใครสักคน					
20	ฉันชอบที่จะทำให้ผู้อื่นมีความสุข					
21	ฉันทำทุกสิ่งทุกอย่างด้วยความจริงจัง					

ข้อ	ข้อคำถาม	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้างไม่ จริงบ้าง	ไม่ค่อย จริง	ไม่จริง เลย
22	ฉันพยายามใส่อารมณ์ขันเข้าไปในสิ่งที่ทำ					
23	ฉันเป็นคนอารมณ์ขัน					
	6.5 ความเชื่อเรื่องจิต และวิญญาณ					
24	ฉันมีความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม					
25	ฉันไม่เชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม					
26	ฉันรู้ว่าชีวิตนี้มีสิ่งที่ดีมากมายให้ทำในชีวิต					
27	ฉันไม่รู้ว่าคนเราเกิดมาเพื่ออะไร					
28	ความเชื่อทำให้ชีวิตฉันมีความหมาย					
29	ฉันเชื่อว่าการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา จะทำให้ชีวิตมีความสุข					
30	ความศรัทธาในสิ่งที่ทำ สามารถทำให้ฉันประสบความสำเร็จได้					

ภาคผนวก ค

**การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร**

- ค่าดัชนี IOC ของแบบแบบสอบถามคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร
- ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบแบบสอบถามคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษา
ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตาราง 18 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามคุณภาพความดีของนิสิตนักศึกษา
ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ข้อ	ดัชนี (IOC)	หมายเหตุ
1	1.00	
2	0.80	
3	0.60	
4	1.00	
5	1.00	
6	1.00	
7	1.00	
8	1.00	
9	1.00	
10	1.00	
11	1.00	
12	1.00	
13	1.00	
14	1.00	
15	1.00	
16	1.00	
17	1.00	
18	1.00	
19	1.00	
20	0.60	
21	1.00	
22	1.00	
23	1.00	
24	1.00	
25	0.80	
26	1.00	
27	0.60	
28	1.00	
29	0.80	

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ	ดัชนี (IOC)	หมายเหตุ
30	1.00	
31	1.00	
32	0.80	
33	1.00	
34	0.60	
35	1.00	
36	1.00	
37	1.00	
38	0.80	
39	1.00	
40	0.80	
41	0.80	
42	0.80	
43	1.00	
44	1.00	
45	1.00	
46	0.80	
47	1.00	
48	0.80	
49	0.60	
50	0.80	
51	0.80	
52	1.00	
53	0.80	
54	0.80	
55	1.00	
56	1.00	
57	1.00	
58	1.00	
59	1.00	

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ	ดัชนี (IOC)	หมายเหตุ
60	0.80	
61	1.00	
62	0.80	
63	0.60	
64	1.00	
65	1.00	
66	0.80	
67	1.00	
68	1.00	
69	0.60	
70	1.00	
71	1.00	
72	1.00	
73	0.80	
74	1.00	
75	1.00	
76	1.00	
77	0.60	
78	1.00	
79	1.00	
80	1.00	
81	1.00	
82	1.00	
83	0.80	
84	0.80	
85	1.00	
86	1.00	
87	1.00	
88	1.00	
89	0.80	

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ	ดัชนี (IOC)	หมายเหตุ
90	1.00	
91	1.00	
92	1.00	
93	1.00	
94	1.00	
95	1.00	
96	1.00	
97	1.00	
98	1.00	
99	1.00	
100	1.00	
101	1.00	
102	0.60	
103	1.00	
104	1.00	
105	1.00	
106	1.00	
107	1.00	
108	1.00	
109	1.00	
110	1.00	
111	1.00	
112	1.00	
113	1.00	
114	1.00	
115	0.60	
116	0.80	
117	1.00	
118	0.80	
119	1.00	

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ	ดัชนี (IOC)	หมายเหตุ
120	0.80	
121	1.00	
122	1.00	
123	1.00	
124	1.00	
125	0.80	
126	0.80	
127	0.80	
128	1.00	
129	1.00	
130	1.00	
131	1.00	
132	1.00	
133	1.00	
134	0.80	
135	1.00	
136	1.00	
137	1.00	
138	1.00	
139	0.80	
140	0.80	
141	1.00	
142	1.00	
143	1.00	
144	0.80	
145	0.80	
146	1.00	
147	1.00	
148	1.00	
149	1.00	

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ	ดัชนี (IOC)	หมายเหตุ
150	0.80	
151	1.00	
152	1.00	
153	0.80	
154	0.60	
155	0.60	
156	0.80	
157	1.00	
158	1.00	
159	1.00	
160	1.00	
162	1.00	
163	1.00	
164	0.60	

ตาราง 19 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	หมายเหตุ
ด้านปัญญาและความรู้		
1	.557	คัดเลือกไว้
2	.497	คัดเลือกไว้
3	.266	ตัดออก
4	.630	คัดเลือกไว้
5	.507	คัดเลือกไว้
6	.295	คัดเลือกไว้
7	.490	คัดเลือกไว้
8	.391	คัดเลือกไว้
9	.359	คัดเลือกไว้
10	-.017	คัดเลือกไว้
11	.617	คัดเลือกไว้
12	.563	คัดเลือกไว้
13	.447	คัดเลือกไว้
14	.418	คัดเลือกไว้
15	.422	คัดเลือกไว้
16	.429	คัดเลือกไว้
17	.511	คัดเลือกไว้
18	-.003	ตัดออก
19	.474	คัดเลือกไว้
20	.466	คัดเลือกไว้
21	.348	คัดเลือกไว้
22	.500	คัดเลือกไว้
23	.036	ตัดออก
24	.480	คัดเลือกไว้
25	.340	คัดเลือกไว้
26	.496	คัดเลือกไว้
27	.100	ตัดออก
28	.480	คัดเลือกไว้

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	หมายเหตุ
29	.626	คัดเลือกไว้
30	.673	คัดเลือกไว้
31	-.084	ตัดออก
32	.571	คัดเลือกไว้
33	.469	คัดเลือกไว้
34	.643	คัดเลือกไว้
ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว		
35	.633	คัดเลือกไว้
36	.173	ตัดออก
37	.509	คัดเลือกไว้
38	.142	ตัดออก
39	.466	คัดเลือกไว้
40	.006	ตัดออก
41	.338	คัดเลือกไว้
42	.482	คัดเลือกไว้
43	.581	คัดเลือกไว้
44	.687	คัดเลือกไว้
45	.496	คัดเลือกไว้
46	.111	ตัดออก
47	.367	คัดเลือกไว้
48	.015	ตัดออก
49	.290	ตัดออก
50	.471	คัดเลือกไว้
51	.070	ตัดออก
52	.390	คัดเลือกไว้
53	.483	คัดเลือกไว้
54	.473	คัดเลือกไว้
55	.327	คัดเลือกไว้
56	.237	ตัดออก
57	.599	คัดเลือกไว้

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	หมายเหตุ
58	.234	ตัดออก
59	.532	คัดเลือกไว้
60	.053	ตัดออก
61	.603	คัดเลือกไว้
62	.205	ตัดออก
63	.535	คัดเลือกไว้
64	.518	คัดเลือกไว้
65	.652	คัดเลือกไว้
66	.014	ตัดออก
ความเป็นมนุษย์		
67	.457	คัดเลือกไว้
68	.215	ตัดออก
69	.564	คัดเลือกไว้
70	.269	คัดเลือกไว้
71	.386	คัดเลือกไว้
72	.345	คัดเลือกไว้
73	.375	คัดเลือกไว้
74	.298	คัดเลือกไว้
75	.075	ตัดออก
76	.309	คัดเลือกไว้
77	.169	ตัดออก
78	.379	คัดเลือกไว้
79	.365	คัดเลือกไว้
80	.476	คัดเลือกไว้
81	.645	คัดเลือกไว้
82	.419	คัดเลือกไว้
83	.507	คัดเลือกไว้
84	.264	คัดเลือกไว้
85	.428	คัดเลือกไว้
86	-.003	ตัดออก

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	หมายเหตุ
ความถูกต้องเพียงกรรม		
87	.394	คัดเลือกไว้
88	.537	คัดเลือกไว้
89	.499	คัดเลือกไว้
90	.516	คัดเลือกไว้
91	.488	คัดเลือกไว้
92	.541	คัดเลือกไว้
93	.346	คัดเลือกไว้
94	.546	คัดเลือกไว้
95	.116	ตัดออก
96	.239	ตัดออก
97	.326	คัดเลือกไว้
98	.399	คัดเลือกไว้
99	.427	คัดเลือกไว้
100	.208	ตัดออก
101	.487	คัดเลือกไว้
102	.516	คัดเลือกไว้
103	.534	คัดเลือกไว้
104	.546	คัดเลือกไว้
105	.518	คัดเลือกไว้
106	.280	ตัดออก
ด้านการควบคุมอารมณ์		
107	.426	คัดเลือกไว้
108	.255	ตัดออก
109	.392	คัดเลือกไว้
110	.304	คัดเลือกไว้
111	.466	คัดเลือกไว้
112	.209	คัดเลือกไว้
113	.178	ตัดออก

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	หมายเหตุ
114	.103	ตัดออก
115	.453	คัดเลือกไว้
116	.440	คัดเลือกไว้
117	.527	คัดเลือกไว้
118	.230	คัดเลือกไว้
119	.573	คัดเลือกไว้
120	.516	คัดเลือกไว้
121	.431	คัดเลือกไว้
122	.558	คัดเลือกไว้
123	.471	คัดเลือกไว้
124	.420	คัดเลือกไว้
125	.571	คัดเลือกไว้
126	.422	คัดเลือกไว้
127	.116	ตัดออก
128	.255	คัดเลือกไว้
129	.472	คัดเลือกไว้
130	.523	คัดเลือกไว้
131	.152	ตัดออก
ด้านความเข้าใจในชีวิต		
132	.308	คัดเลือกไว้
133	.243	ตัดออก
134	.328	คัดเลือกไว้
135	.445	คัดเลือกไว้
136	.523	คัดเลือกไว้
137	.593	คัดเลือกไว้
138	.467	คัดเลือกไว้
139	.452	คัดเลือกไว้
140	.462	คัดเลือกไว้
141	.548	คัดเลือกไว้
142	.480	คัดเลือกไว้

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	หมายเหตุ
143	.478	คัดเลือกไว้
144	.342	คัดเลือกไว้
145	.703	คัดเลือกไว้
146	.319	คัดเลือกไว้
147	.095	ตัดออก
148	.306	คัดเลือกไว้
149	.373	คัดเลือกไว้
150	.447	คัดเลือกไว้
151	.419	คัดเลือกไว้
152	.338	คัดเลือกไว้
153	.466	คัดเลือกไว้
154	.454	คัดเลือกไว้
155	.418	คัดเลือกไว้
156	.564	คัดเลือกไว้
157	.287	คัดเลือกไว้
158	.422	คัดเลือกไว้
159	.326	คัดเลือกไว้
160	.478	คัดเลือกไว้
161	.577	คัดเลือกไว้
162	.426	คัดเลือกไว้
163	.532	คัดเลือกไว้
164	-.050	ตัดออก

ตาราง 20 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพ
 ความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
 ในเขตกรุงเทพมหานคร

ครั้งที่	ค่าดัชนี IOC	หมายเหตุ
1	ด้านวัตถุประสงค์ 1.00 ด้านเนื้อหา 1.00 ด้านการเลือกใช้ทฤษฎี 1.00	
2	ด้านวัตถุประสงค์ 1.00 ด้านเนื้อหา 0.80 ด้านการเลือกใช้ทฤษฎี 0.80	
3	ด้านวัตถุประสงค์ 1.00 ด้านเนื้อหา 0.80 ด้านการเลือกใช้ทฤษฎี 0.80	
4	ด้านวัตถุประสงค์ 1.00 ด้านเนื้อหา 0.80 ด้านการเลือกใช้ทฤษฎี 0.80	
5	ด้านวัตถุประสงค์ 1.00 ด้านเนื้อหา 0.80 ด้านการเลือกใช้ทฤษฎี 0.80	
6	ด้านวัตถุประสงค์ 1.00 ด้านเนื้อหา 0.80 ด้านการเลือกใช้ทฤษฎี 0.80	
7	ด้านวัตถุประสงค์ 1.00 ด้านเนื้อหา 0.80 ด้านการเลือกใช้ทฤษฎี 0.80	

ตาราง 20 (ต่อ)

ครั้งที่	ค่าดัชนี IOC	หมายเหตุ
8	ด้านวัตถุประสงค์	1.00
	ด้านเนื้อหา	0.80
	ด้านการเลือกใช้ทฤษฎี	0.80
9	ด้านวัตถุประสงค์	1.00
	ด้านเนื้อหา	0.80
	ด้านการเลือกใช้ทฤษฎี	0.80
10	ด้านวัตถุประสงค์	1.00
	ด้านเนื้อหา	1.00
	ด้านการเลือกใช้ทฤษฎี	1.00

หมายเหตุ : ผู้วิจัยแก้ไขปรับปรุงวัตถุประสงค์ เนื้อหา และการเลือกใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษาต่างๆ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับด้านที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่คะแนนเป็น 0 จากนั้นให้ประธานและกรรมการควบคุมปริญญาบัตรตรวจสอบผลการแก้ไขอีกครั้ง ก่อนดำเนินการทดลอง (Tryout)

ภาคผนวก ง
โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

รายละเอียดโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
ในเขตกรุงเทพมหานคร
ครั้งที่ 1

เรื่อง การปฐมนิเทศ (Orientation)

เวลาที่ใช้ 1 ชั่วโมง 30 นาที

แนวคิดสำคัญ (Key Concept)

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2547 : 9 - 11) ได้อธิบายการพบกันครั้งแรกระหว่างสมาชิกกลุ่มด้วยกันกับผู้นำกลุ่ม โดยจะพูดถึงข้อตกลงร่วมกันเบื้องต้นในการเข้าร่วมกลุ่ม เช่น บทบาทหน้าที่ของแต่ละบุคคล ระยะเวลาในการเข้ากลุ่ม และการรักษาความลับของกลุ่ม เป็นต้น สถานการณ์ในการให้คำปรึกษากลุ่มนั้นประกอบไปด้วยบุคคลทั้งสองฝ่าย คือ ผู้มารับคำปรึกษา (Counselee) กับผู้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา (Counselor) โดยการให้คำปรึกษาเป็นการที่บุคคลทั้งสองฝ่ายมีจุดประสงค์ร่วมกัน เมื่อบุคคลได้รับความช่วยเหลือจากการให้คำปรึกษา จะทำให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านบุคลิกภาพ และนำไปสู่ความสามารถที่จะเผชิญปัญหาต่างๆ ด้วยความมั่นใจว่าจะสามารถแก้ปัญหาได้ดีกว่าอดีต

ดวงมณี จงรักษ์ (2549 : 31-33) กล่าวว่า การสร้างสัมพันธภาพ ผู้รับการปรึกษาต้องการตระหนักว่าตนมีปัญหาและมีแรงจูงใจที่จะร่วมมือกับผู้ให้คำปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหา นั้น การเริ่มต้นที่ดี คือ ผู้รับการปรึกษาเต็มใจเข้ารับการปรึกษาเอง กรณีที่ผู้รับการปรึกษาถูกขอให้มา ผู้ให้การปรึกษาต้องแน่ใจว่าผู้รับการปรึกษาต้องการที่จะแก้ไขปัญหาจริงๆ ด้วย เป้าหมายของขั้นนี้คือสร้างพันธมิตรเพื่อทำงานร่วมกัน ผู้ให้การปรึกษาควรสร้างสัมพันธภาพกับผู้รับการปรึกษาให้ได้เร็วที่สุด โดยทำให้ผู้รับการปรึกษาเกิดการตกลงที่ตรงกันเกี่ยวกับเป้าหมายของการปรึกษา เข้าใจร่วมกันถึงบทบาทของผู้ให้การปรึกษาและผู้รับการปรึกษา และสร้างความผูกพันของความรู้สึกไว้วางใจอาหารหว่างไย เป้าหมายถัดมาคือ การกำหนดปัญหาของผู้รับการปรึกษาในลักษณะที่เจาะจงมากที่สุด

คอร์เรย์ (Corey. 2012 : 104-110) กล่าวว่า ขั้นเริ่มต้นของการให้คำปรึกษากลุ่มเป็นการความคุ้นเคยและการสำรวจความเป็นมาเบื้องต้นของสมาชิกกลุ่ม โดยปฐมนิเทศให้กับสมาชิกในกลุ่ม และวางแนวทางของกลุ่ม ทำให้สมาชิกเริ่มปรับตัวและความคุ้นเคยระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม การมีส่วนร่วมภายในกลุ่ม เกิดความไว้วางใจ สมาชิกมีอิสระที่จะแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น สมาชิกจะได้รู้ถึงสถานภาพของตนเองว่าเป็นที่ยอมรับหรือไม่ภายในกลุ่ม ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดบทบาทของเขาภายในกลุ่ม มีความไว้วางใจกันระหว่างสมาชิกกลุ่ม เกิดเป็นสัมพันธภาพอันดีขึ้นซึ่งทำให้การดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มเป็นไปอย่างราบรื่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้นำกลุ่มกับสมาชิกกลุ่ม และสร้างความคุ้นเคยระหว่างสมาชิกกลุ่มด้วยตนเอง
2. เพื่อชี้แจงสมาชิกกลุ่มถึงโครงสร้างของกลุ่ม ประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ ความสำคัญของการเข้ารับการให้คำปรึกษากลุ่ม บทบาทหน้าที่ของผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่ม ข้อตกลงเบื้องต้น กฎกติกา และการรักษาความลับของกลุ่ม
3. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเรียนรู้ความหมายและความสำคัญของคุณงามความดี และประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี

อุปกรณ์

1. สมุดบันทึก กระดาษ A4
2. ดินสอ ยางลบ
3. ป้ายชื่อ
4. ใบงานที่ 1 กิจกรรม “ฉันคือใคร (Who am I)”
5. ใบงานที่ 2 กิจกรรม “พร 3 ประการ”

กระบวนการให้คำปรึกษา

ในการปฐมนิเทศการให้คำปรึกษากลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้แนวคิดของทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง (The Person-Centered Group Counseling Theory) ได้แก่ ความไว้วางใจในกระบวนการกลุ่ม (Trust in the group process) เงื่อนไขการบำบัดเพื่อความเจริญงอกงาม (The therapeutic conditions for growth) ความจริงใจ (Genuineness) การยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไขด้วยท่าทีเชิงบวก (Unconditional positive regard and acceptance) และความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) นอกจากนั้นผู้วิจัยยังใช้เทคนิคต่างๆ ได้แก่ การฟังอย่างตั้งใจ (Attentive listening) เทคนิคการทำให้เกิดความกระจ่าง (Clarification) เทคนิคการยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข (Unconditional positive regard and acceptance) และเทคนิคการถาม (Questioning) โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นเริ่มต้น

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายและแสดงความยินดีที่ได้มามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาตนเอง
2. ผู้วิจัยแนะนำตนเอง ชื่อ สกุล ชื่อเล่น ตำแหน่ง สถานที่ทำงาน และประสบการณ์ด้านการสอนจิตวิทยาและการให้คำปรึกษา
3. ผู้วิจัยให้สมาชิกแต่ละคนแนะนำตนเอง ชื่อ สกุล ชื่อเล่น ประสบการณ์ในการเรียน เริ่มจากด้านซ้ายมือของผู้วิจัยทีละคน
4. ผู้วิจัยชวนสมาชิกกลุ่มพูดคุยเรื่องทั่วไป (Small Talk) เพื่อสร้างสัมพันธภาพ โดยพูดถึงเรื่องทั่วไป การเรียน การเดินทาง กิจกรรม คุณงามความดีที่ทำแล้วรู้สึกดีหรือประทับใจ
5. ผู้วิจัยอธิบายถึงจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาตนเอง บทบาทของผู้นำกลุ่ม และบทบาทของสมาชิก
6. ผู้วิจัยเชิญชวนให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตั้งกฎกติกาของกลุ่ม เพื่อร่วมกันเสนอความคิดและแนวทางปฏิบัติร่วมกันของกลุ่ม
7. ผู้วิจัยให้สมาชิกสำรวจตนเอง ด้วยกิจกรรม “ฉันคือใคร (Who am I)” เพื่อให้สมาชิกกลุ่มสำรวจตนเอง โดยให้สำรวจถึงลักษณะภายในของตนเอง 3 ประการ โดย 1 ใน 3 ข้อให้เป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณงามความดีของตนเอง และเขียนลงในแบบฟอร์ม จากนั้นให้สมาชิกแต่ละคนสลับกันแล้วเปิดอ่านพร้อมทนายว่าเป็นบุคลิกของสมาชิกคนไหนภายในกลุ่ม และเฉลยทีละคน (Simon, Howe, & Kirschenbaum, 1972: 62).
8. เมื่อสมาชิกทุกคนเล่าเสร็จ ผู้วิจัยพูดอธิบายกิจกรรมข้างต้นโดยให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็นถึงลักษณะของสมาชิกแต่ละคนว่าตรงกับการรับรู้ของตนเองและผู้อื่นหรือไม่ เช่นเป็นคนยิ้มง่าย ร่าเริง สุขภาพ และเป็นกันเอง เป็นต้น
9. ผู้วิจัยสรุปให้สมาชิกกลุ่มเห็นแนวทางการพัฒนาตนเองหลังจากได้มีการแลกเปลี่ยนมุมมองของแต่ละบุคคล ถึงลักษณะภายในตนเอง เพื่อพัฒนาตนเองไปสู่จุดมุ่งหมาย (Goal) ที่ต้องการ จะต้องมีความตั้งใจ ความพยายาม อดทน และต่อสู้กับปัญหาและเอาชนะความยากลำบากด้วยตนเอง
10. เทคนิคที่ใช้ในการเริ่มต้นการให้คำปรึกษากลุ่ม เช่น เทคนิคการฟัง เทคนิคการถาม เทคนิคการสะท้อนความรู้สึก และเทคนิคการเสนอแนะ

ขั้นตอนการ

1. ผู้วิจัยแจกดินสอหรือปากกา และแบบฟอร์ม พร 3 ประการ ให้สมาชิกคนละ 1 ชุด และนำเข้าสู่กิจกรรม พร 3 ประการ (Karp, Butler and Bergstrom. 1998) ผู้วิจัยบอกกับสมาชิกกลุ่มว่า ถ้ามีพรวิเศษ 3 ข้อที่สามารถขอได้ อยากขออะไรบ้าง เพราะเหตุใด และถ้าเลือกข้อที่ต้องการขอมากที่สุด จะเลือกพรข้อใด
2. สมาชิกกลุ่มแต่ละคนนำเสนอสิ่งที่ตนเองขอ โดยที่ผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่มทุกคนร่วมอธิษฐานจิตเพื่อขอให้พรแต่ละคนประสบความสำเร็จ พร้อมส่งกำลังใจให้ทุกคนมุ่งมั่น ตั้งใจ ในสิ่งที่ตนเองปรารถนาเพื่อไปสู่ความสำเร็จดังที่ต้องการ
3. ผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่มร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากการเล่าความประทับใจ / ความภาคภูมิใจของตนเองและพรวิเศษ 3 ประการ รวมทั้งสะท้อนความรู้สึกจากการได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน
4. เทคนิคที่ใช้ในการเริ่มต้นการให้คำปรึกษากลุ่ม คือ เทคนิคการฟังอย่างตั้งใจ (Active listening) เทคนิคการถาม (Questioning) เทคนิคการตีความ (Interpreting) เทคนิคการทำให้เกิดความกระจ่าง (Clarifying) และเทคนิคการสะท้อนความรู้สึก (Reflecting feelings)

ขั้นยุติ

1. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นในการเข้ารับการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งแรก และช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ สิ่งที่ได้รับจากกลุ่ม และสิ่งที่นำไปใช้ในชีวิตได้
2. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับการเข้ารับการให้คำปรึกษา เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน
3. ผู้วิจัยนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ในการเข้ารับการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งต่อไป พร้อมกล่าวขอบคุณสมาชิกกลุ่ม

การประเมินผล

1. ผู้วิจัยใช้การสังเกตความกระตือรือร้นในการเข้ารับการให้คำปรึกษากลุ่ม และการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่ม
2. ผู้วิจัยใช้การสังเกตจากความร่วมมือในการทำกิจกรรมและการแสดงออกทางความคิดเห็นในสถานการณ์ของกลุ่ม

ใบงานที่ 1
กิจกรรม “ฉันคือใคร (Who I am)”

ให้นักศึกษาศึกษาสำรวจถึงลักษณะภายในของตนเอง 3 ประการ โดย 1 ใน 3 ข้อให้เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับคุณงามความดีของตนเอง และเขียนลงในแบบฟอร์ม จากนั้นให้สมาชิกแต่ละคนสลับกัน แล้วเปิดอ่านพร้อมทนายว่าเป็นบุคลิกของสมาชิกคนไหนภายในกลุ่ม และเฉลยทีละคน

ข้อที่ 1

.....

ข้อที่ 2

.....

ข้อที่ 3

.....

ใบงานที่ 2
กิจกรรม “พร 3 ประการ”

คำสั่ง : ถ้านิสิตนักศึกษาสามารถขอพรจากสิ่งศักดิ์ได้ 3 ข้อ นิสิตนักศึกษายากจะขอพรอะไร

พรข้อที่ 1

.....

.....

.....

พรข้อที่ 2

.....

.....

.....

พรข้อที่ 3

.....

.....

.....

รายละเอียดโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม
เพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
ในเขตกรุงเทพมหานคร
ครั้งที่ 2

เรื่อง การพัฒนาปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge Development)

เวลาที่ใช้ 1.30 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

ปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) หมายถึง คุณลักษณะของความสามารถ คติวิธีที่แปลกใหม่และมีประสิทธิภาพที่จะทำสิ่งนั้นมีความอยากรู้อยากเห็น ให้ความสนใจในทุกประสบการณ์อย่างต่อเนื่องเปิดใจยอมรับกับการคิดสิ่งต่างๆ และพิจารณาอย่างรอบด้าน มีความใฝ่เรียนรู้ คือ เรียนรู้ทักษะใหม่ หัวข้อและองค์ความรู้ใหม่ๆ อยู่ตลอด และมีมุมมอง มีความสามารถในการให้การปรึกษาที่ชาญฉลาดให้กับผู้อื่น ได้แก่ การคิดและทำงานอย่างเป็นระบบให้ประสบความสำเร็จ มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น หมั่นหาความรู้อยู่เสมอ และเปิดกว้างทางความคิดและการตัดสินใจ (Character Strengths and Virtues : 2004 : 15-30)

ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านความคิดสร้างสรรค์ สามารถใช้กระบวนการคิดนำมาพัฒนาและสร้างสรรค์ให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ เกิดสิ่งใหม่ขึ้น ได้แก่ มีความคิดที่แปลกใหม่ มีความคิดที่ไม่เหมือนใคร มีความคิดริเริ่ม และมีประสิทธิภาพในการคิดและทำสิ่งต่างๆ ที่ทำให้ตนเองรู้สึกมีคุณค่า

อยากรู้อยากเห็น (Curiosity) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านความอยากรู้อยากเห็น สามารถนำไปพัฒนาตนเองให้กระตือรือร้นที่จะศึกษาและค้นคว้าความรู้ใหม่ตลอดเวลา ได้แก่ ชอบทดลองทำสิ่งใหม่ เปิดรับประสบการณ์และการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวสนใจสิ่งใหม่ๆ และกระตือรือร้นหาสิ่งที่น่าสนใจที่เป็นประโยชน์กับการดำเนินชีวิต

ใฝ่เรียนรู้ (Love of Learning) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านความใฝ่เรียนรู้ ศึกษาองค์ความรู้เดิมและองค์ความรู้ใหม่ๆ นำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน ได้แก่ เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ตื่นเต้นกับการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา การอ่านหนังสือประเภทต่างๆ เพื่อหาความรู้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาคุณงามความดีด้านภูมิปัญญาและความรู้ เกี่ยวกับด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ ความอยากรู้อยากเห็น และใฝ่เรียนรู้
2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มนำความคิดสร้างสรรค์ ความอยากรู้อยากเห็น และใฝ่เรียนรู้ ที่ตนเองมีไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

อุปกรณ์

1. ดินสอ ยางลบ
2. ปากกา
3. ขวดโหล
4. ลูกอมหลากสี
3. ใบงานที่ 3 กิจกรรมลูกอมหลากสี (Colored Candy Technique)

กระบวนการให้คำปรึกษา

ในการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งนี้ เป็นการพัฒนาปัญญาและความรู้ ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมรู้คิด (Cognitive Behavioral Group Counseling Theory) ด้วยเทคนิคการตั้งคำถาม เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความอยากรู้อยากเห็น และใฝ่เรียนรู้ โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นเริ่มต้น

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายสมาชิกกลุ่ม เพื่อสร้างบรรยากาศการให้คำปรึกษาให้เกิดความเป็นกันเอง รู้สึกปลอดภัย เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน
2. ผู้วิจัยซักถามสมาชิกกลุ่มเกี่ยวกับสัมพันธภาพของสมาชิก พร้อมทั้งพูดถึงกฎกติกาของกลุ่ม ด้วยการถามถึงความเหมาะสม หรือสิ่งที่สมาชิกกลุ่มต้องการปรับเปลี่ยน เพื่อให้สมาชิกรู้สึกสบายใจในการเปิดเผยตนเองมากขึ้น
3. ผู้วิจัยกล่าวถึงความหมายของคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัย กำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร และการพัฒนาด้านปัญญาและความรู้ พร้อมบอกถึงวัตถุประสงค์ของการเข้ากลุ่มครั้งนี้

ขั้นตอนการ

1. ผู้วิจัยนำลูกอมที่ใส่ภาชนะมาวางไว้ตรงกลางกลุ่ม (ใบงานที่ 3) กิจกรรมลูกอมหลากสี (Colored Candy Technique) (Lowenstein. 2010. อ้างอิงจากสกล วรเจริญศรี. 2559: 101) เพื่อสร้างสัมพันธภาพและกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ จากนั้นให้สมาชิกกลุ่มหยิบลูกอมที่อยู่ตรงกลางจำนวนเท่าไรก็ได้ตามที่ตนเองต้องการ และผู้วิจัยบอกสมาชิกกลุ่มว่า ลูกอมที่หยิบไปมีชื่อแม้ว่าห้ามกิน

2. เมื่อสมาชิกกลุ่มทุกคนหยิบลูกอมเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยถามสมาชิกกลุ่มว่าแต่ละคนได้กินคนละจำนวนเท่าไร เมื่อสมาชิกบอกจำนวนลูกอมแล้ว ผู้วิจัยอธิบายเพิ่มเติมว่า ใครได้ลูกอมสีอะไร จะต้องตอบคำถามต่างๆ ต่อไปนี้

2.1 ลูกอมสีเขียว	ให้อธิบายถึงการเรียนรู้เรื่องความคิดสร้างสรรค์
2.2 ลูกอมสีเหลือง	ให้บอกข้อดีของความอยากรู้อยากเห็นมา 3 อย่าง
2.3 ลูกอมสีน้ำเงิน	ให้พูดถึงความใฝ่รู้ของตนเอง ที่ทำให้มีความสุข
2.4 ลูกอมสีแดง	ให้บอกสิ่งที่ตนเองกังวลเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์
2.5 ลูกอมสีน้ำตาล	ให้บอกสิ่งที่ต้องการในชีวิต หรือสิ่งที่อยากเปลี่ยนแปลง

เกี่ยวกับความอยากรู้อยากเห็น และความใฝ่รู้

3. เมื่อสมาชิกกลุ่มคนแรกตอบคำถามข้อแรกเรียบร้อยแล้ว ให้เลือกเพื่อนสมาชิกในกลุ่มที่มีลูกอมสีเดียวกันตอบเป็นคนต่อไปในคำถามเดียวกัน (สมาชิกกลุ่มสามารถรับประทานลูกอมได้หลังตอบคำถามเสร็จ)

4. เมื่อสมาชิกกลุ่มทุกคนตอบคำถามทุกข้อเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยถามสมาชิกกลุ่มว่าได้เรียนรู้อะไรจากกิจกรรม มีอะไรที่เป็นสิ่งที่ประหลาดใจบ้างหรือไม่ และในสิ่งที่เป็นการตอบเราจะทำอย่างไรที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลง หรือสิ่งที่ต้องการในชีวิตได้

5. ผู้วิจัยหยิบยกประเด็นที่น่าสนใจที่เกิดขึ้นซ้ำกันหลายๆคนในกลุ่ม มาเป็นประเด็นในการขยายความและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม และสรุปถึงแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาความอยากรู้อยากเห็น และการใฝ่เรียนรู้ ทำให้เกิดพลังที่จะเป็นหลักในการปฏิบัติต่อไป

ขั้นยุติ

1. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันสรุปภูมิปัญญาและความรู้ ในด้านความคิดสร้างสรรค์ ความอยากรู้อยากเห็น และการใฝ่เรียนรู้

2. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มไปทบทวนในสิ่งที่ตนเองจะปฏิบัติแล้วนำมาบอกเล่าในการเข้ากลุ่มครั้งต่อไป

3. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มซักถามข้อสงสัย (ถ้ามี) และนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ในการเข้ากลุ่มครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. ผู้วิจัยใช้การสังเกตความกระตือรือร้นในการเข้ารับการให้คำปรึกษากลุ่ม และการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่ม
2. ผู้วิจัยใช้การสังเกตจากความร่วมมือในการทำกิจกรรมและการแสดงออกทางความคิดเห็นในสถานการณ์ของกลุ่ม

ใบงานที่ 3

ใบงานที่ 3 กิจกรรมลูกอมหลากสี (Colored Candy Technique)

คำสั่ง : ให้สมาชิกกลุ่มหยิบลูกอมที่อยู่ในภาชนะ
จำนวนเท่าไรก็ได้ โดยห้ามกิน

ตัวอย่าง ลูกอมหลากสี

รายละเอียดโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม
เพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
ในเขตกรุงเทพมหานคร
ครั้งที่ 3

เรื่อง การพัฒนาปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge Development) (ครั้งที่ 2)

เวลาที่ใช้ 1.30 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

ปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) หมายถึง คุณลักษณะของความสามารถคิดวิธีที่แปลกใหม่และมีประสิทธิภาพที่จะทำสิ่งนั้นมีความอยากรู้อยากเห็น ให้ความสนใจในทุกประสบการณ์อย่างต่อเนื่องเปิดใจยอมรับกับการคิดสิ่งต่างๆ และพิจารณาอย่างรอบด้าน มีความใฝ่เรียนรู้ คือ เรียนรู้ทักษะใหม่ หัวข้อและองค์ความรู้ใหม่ๆ อยู่ตลอด และมีมุมมอง มีความสามารถในการให้การปรึกษาที่ชาญฉลาดให้กับผู้อื่น ได้แก่ การคิดและทำงานอย่างเป็นระบบให้ประสบความสำเร็จ มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น หมั่นหาความรู้อยู่เสมอ และเปิดกว้างทางความคิดและการตัดสินใจ (Character Strengths and Virtues : 2004: 15-30)

การเปิดใจยอมรับ (Open-mindedness) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านความมีน้ำใจ เป็นบุคคลที่มีเหตุผลเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความใจกว้าง และสามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาตนเอง ได้แก่ รับฟังความคิดเห็นของคนอื่นและนำมาปรับปรุงพัฒนา ตัดสินใจอย่างรอบคอบ ยอมรับผลที่จะตามมา ใช้เหตุผลในการตัดสินใจ

การมองภาพรวม (Perspective) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านการมองภาพรวม มีความรอบคอบในการคิดและตัดสินใจจากข้อมูลหลายด้าน มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ได้แก่ มีความสามารถในการเสนอมุมมองที่ดีให้กับผู้อื่น มีมุมมองในการดำเนินชีวิตได้อย่างเข้าใจ มีการมองตนเองและผู้อื่นอย่างเข้าใจและมีความหลากหลาย มีมุมมองในการมองโลกในแง่บวกต่อตนเองและผู้อื่นตลอดเวลา มีมุมมองที่แตกต่างจากคนอื่น ๆ สามารถมองสิ่งต่างๆ ในภาพรวมแล้วเกิดความเข้าใจ

เทคนิคการเรียนรู้จากตัวแบบ (Modelling) เป็นทักษะที่ผู้นำกลุ่มแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมภายในกลุ่ม เช่น การเอื้ออำนาจกลุ่มการยอมรับสมาชิกกลุ่มการให้ความสนใจสมาชิกการแสดงความคิดเห็นนอกเหนือจากที่ฟังด้วยความตั้งใจตลอดจนทัศนคติและค่านิยมของผู้นำกลุ่มแสดงออกมาโดยการเปิดเผยตนเองจะทำให้สมาชิกได้สังเกตท่าทีและเรียนรู้จากพฤติกรรมต่างๆ

ของผู้นำกลุ่มทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของกลุ่มการแสดงถึงความสามารถและเต็มใจที่จะบอกหรือแบ่งปันเรื่องราว ประสบการณ์

เทคนิคการเสริมแรงหรือการสนับสนุน (Supporting Skill) เป็นความสามารถในการนำเสนอ โดยการเสริมแรงทางบวกในเวลาที่เหมาะสมกับสมาชิกกลุ่ม ซึ่งเทคนิคนี้จะช่วยให้สมาชิกกลุ่มจัดการกับความวิตกกังวล และสามารถแบ่งปันประสบการณ์ ความคิด ความรู้สึกของตนเองออกมาได้ เพราะเนื่องจากในการให้คำปรึกษากลุ่มสมาชิกกลุ่มจะรู้สึกมีความวิตกกังวลกับสิ่งที่ตนเองบอกหรือพูดออกไปในกลุ่มว่าจะเป็นการพูดที่ผิดหรือพูดแล้วดูเหมือนกับไม่ดี เป็นต้น ดังนั้นการใช้ทักษะการสนับสนุนไม่ว่าจะเป็นคำพูด หรือท่าทางของผู้ให้คำปรึกษากลุ่มจะต้องมีการใช้น้ำเสียงที่อบอุ่น นุ่มนวล แสดงสีหน้าท่าทางที่สอดคล้องกับเรื่องราว และมีการวางท่าทางที่เปิดเผยกับกลุ่ม ตลอดจนสิ่งสำคัญต้องสื่อสารด้วยความจริงใจและสอดคล้องกับความรู้สึกของตนเองอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาคุณงามความดีด้านปัญญาและความรู้ เกี่ยวกับด้านต่างๆ ได้แก่ การเปิดใจยอมรับ และการมองภาพรวม
2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มนำ การเปิดใจยอมรับ และการมองภาพรวม ที่ตนเองมีไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

อุปกรณ์

1. ดินสอ ยางลบ
2. ปากกา
3. ใบงานที่ 4 กิจกรรมการแสดงตามบทบาทตามสถานการณ์

กระบวนการให้คำปรึกษา

ในการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งนี้ เป็นการพัฒนาปัญญาและความรู้ ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral Group Counseling Theory) ด้วยเทคนิคการฝึกลดความรู้สึก (Desensitization) เพื่อพัฒนาการเปิดใจยอมรับ และการมองภาพรวม

ขั้นเริ่มต้น

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายสมาชิกกลุ่ม และซักถามถึงประสบการณ์ในการเข้ากลุ่มครั้งที่ผ่านมา
2. ผู้วิจัยเล่าถึงสถานการณ์ในสังคมปัจจุบัน ผลกระทบที่เกิดจากการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ไม่ยั้งคิด และไม่รับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง
3. ผู้วิจัยใช้เทคนิคการถามเพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้วิจัยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม โดยใช้สถานการณ์จำลองด้วยการให้สมาชิกแบ่งกลุ่มแสดงบทบาทสมมุติตามสถานการณ์ต่างๆ ที่กำหนด โดยผู้วิจัยแจกใบงานที่ 4 กิจกรรมการแสดงตามบทบาทตามสถานการณ์
2. ผู้วิจัยให้สมาชิกแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทตามสถานการณ์ที่ได้รับ และขณะที่สมาชิกแต่ละกลุ่มแสดงบทบาท ให้สมาชิกคนอื่นเป็นผู้สังเกตการณ์และหลังจากที่สมาชิกแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทจบ ให้สมาชิกผู้แสดงบทบาทกล่าวถึงความรู้สึกที่ได้แสดงบทบาทที่ได้รับ
3. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มฝึกความเป็นผู้นำด้วยการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการแสดงบทบาทของเพื่อนโดยไม่ต้องกลัวว่าจะผิดหรือถูก
4. ผู้วิจัยยกประเด็นที่น่าสนใจที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมดังกล่าว มาเป็นประเด็นในการขยายความและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม และสรุปถึงแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาพัฒนาภูมิปัญญาและความรู้ ในด้านการเปิดใจยอมรับ และการมองภาพรวม เป็นแนวทางปฏิบัติเมื่ออยู่ภายนอกกลุ่ม

ขั้นยุติ

1. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันสรุปภูมิปัญญาและความรู้ ในด้านความมีน้ำใจ และด้านการมองภาพรวม
2. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มไปทบทวนในสิ่งที่ตนเองจะปฏิบัติแล้วนำมาบอกเล่าในการเข้ากลุ่มครั้งต่อไป
3. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มซักถามข้อสงสัย (ถ้ามี) และนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ ในการเข้ากลุ่มครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. ผู้วิจัยใช้การสังเกตความกระตือรือร้นในการเข้ารับการให้คำปรึกษากลุ่ม และการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่ม
2. ผู้วิจัยใช้การสังเกตจากความร่วมมือในการทำกิจกรรมและการแสดงออกทางความคิดเห็นในสถานการณ์ของกลุ่ม

ใบงานที่ 4

กิจกรรมการแสดงตามบทบาทตามสถานการณ์

คำสั่ง : ให้สมาชิกแบ่งเป็น 2 กลุ่ม และจับสลากสถานการณ์ โดยแต่ละกลุ่มดูสถานการณ์ที่จับสลากได้ แล้วแสดงบทบาทตามสถานการณ์นั้น

ตัวแบบ ภาพที่ 1 สถานการณ์การเปิดใจยอมรับ

ที่มา : www.khaosod.co.th ลงวันที่ 17 พฤษภาคม 2560

ตัวแบบ ภาพที่ 2 การตัดสินใจอื่นโดยไม่คิดให้รอบด้าน

ที่มา : www.google.co.th/search , ออนไลน์ 28 ธ.ค. 59

รายละเอียดโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม
เพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
ในเขตกรุงเทพมหานคร
ครั้งที่ 4

เรื่อง การพัฒนาความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว (Courage Development)

เวลาที่ใช้ 1.30 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว (Courage) หมายถึง คุณลักษณะของความถูกต้อง กล้าพูดความจริงและนำเสนอตัวเองในทางที่เป็นจริง มีความกล้าหาญที่จะยืนหยัดต่อความถูกต้อง กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ และยอมรับผลที่จะเกิดขึ้นมีความขยันหมั่นเพียรทำสิ่งหนึ่งสำเร็จก็เริ่มทำอย่างอื่นต่อ และการใช้ชีวิตให้มีความสุขมีความสุขมีความตื่นตัวและมีพลัง ได้แก่ ยืนหยัดและชัดเจนสำหรับการตัดสินใจในสิ่งที่ถูกต้อง ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค รักษาคำพูด มีความกระตือรือร้น (Character Strengths and Virtues : 2004 : 15-30)

ความไม่เกรงกลัว (Bravery) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านความไม่เกรงกลัวสามารถทำหน้าที่ของตนเองให้บรรลุเป้าหมายได้แม้จะมีอุปสรรค ไม่กลัวต่อการคุกคาม มีความท้าทายกล้าพูดสิ่งที่ถูกต้องแม้ว่าจะเกิดความขัดแย้ง เชื่อมั่นในการทำหน้าที่ของตนเอง ได้แก่ กล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ถูกต้อง กล้าคิดกล้าทำ เชื่อมั่นในการตัดสินใจ ยืนหยัดต่อความคิด

ความพากเพียร (Persistence) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านความพากเพียร ความอดทนต่อสิ่งที่กำลังเผชิญหน้า แม้จะเจออุปสรรคก็ไม่ย่อท้อต่อการทำให้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ การอดทนต่อความยากลำบาก เชื่อว่าความพยายามทำให้ประสบความสำเร็จได้ ไม่ยอมแพ้แม้จะเจออุปสรรคหรือปัญหา

ซื่อตรง สุจริต (Integrity) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านความซื่อตรง สุจริต เป็นคนตรงไปตรงมา กล้ายืนหยัดต่ออารมณ์และความรู้สึกของตนเอง ประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกงและไม่หลอกลวง ได้แก่ มีความจริงใจ รักษาสัญญา ทำสิ่งต่างๆ โดยไม่หวังผลตอบแทน ยึดถือความซื่อสัตย์สุจริตในการดำเนินชีวิต เชื่อว่าความซื่อสัตย์สุจริตทำให้ประสบความสำเร็จได้

ทู่แท้กำลังกาย (Vitality) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านความทู่แท้กำลังกาย ความมีชีวิตชีวา มีความสดชื่นคึกคัก ความรื่นเริงเบิกบานใจ ความกระปรี้กระเปร่าในการทำสิ่งต่างๆ ได้แก่ มีความกระตือรือร้น ทำสิ่งต่างๆ เต็มกำลังความสามารถ ไม่ทำอะไรครึ่งๆ กลางๆ ทำตัวเองให้พร้อมกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น

เทคนิคการเรียนรู้จากตัวแบบ (Modelling) เป็นทักษะที่ผู้นำกลุ่มแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมภายในกลุ่ม เช่น การเอื้ออำนาจกลุ่มการยอมรับสมาชิกกลุ่มการให้ความสนใจสมาชิกการแสดงความคิดเห็นออกเห็นใจอย่างแท้จริงการฟังด้วยความตั้งใจตลอดจนทัศนคติและค่านิยมของผู้นำกลุ่มแสดงออกมาโดยการเปิดเผยตนเองจะทำให้สมาชิกได้สังเกตท่าทีและเรียนรู้จากพฤติกรรมต่างๆของผู้นำกลุ่มทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของกลุ่มการแสดงถึงความสามารถและเต็มใจที่จะบอกหรือแบ่งปันเรื่องราว ประสบการณ์

เทคนิคการเสริมแรงหรือการสนับสนุน (Supporting Skill) เป็นความสามารถในการนำเสนอโดยการเสริมแรงทางบวกในเวลาที่เหมาะสมกับสมาชิกกลุ่ม ซึ่งเทคนิคนี้จะช่วยให้สมาชิกกลุ่มจัดการกับความวิตกกังวล และสามารถแบ่งปันประสบการณ์ ความคิด ความรู้สึกของตนเองออกมาได้ เพราะเนื่องจากการให้คำปรึกษากลุ่มสมาชิกกลุ่มจะรู้สึกมีความวิตกกังวลกับสิ่งที่ตนเองบอกหรือพูดออกไปในกลุ่มว่าจะเป็นการพูดที่ผิดหรือพูดแล้วดูเหมือนกับไม่ดี เป็นต้น ดังนั้นการใช้ทักษะการสนับสนุนไม่ว่าจะเป็นคำพูด หรือท่าทางของผู้ให้คำปรึกษากลุ่มจะต้องมีการใช้น้ำเสียงที่อบอุ่นนุ่มนวล แสดงสีหน้าท่าทางที่สอดคล้องกับเรื่องราว และมีการวางท่าทางที่เปิดเผยกับกลุ่ม ตลอดจนถึงสำคัญต้องสื่อสารด้วยความจริงใจและสอดคล้องกับความรู้สึกของตนเองอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มสามารถแสดงพฤติกรรมความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวในด้าน ความไม่เกรงกลัว ความพากเพียร ความซื่อตรงสุจริต และความทุ่มเทกำลังกาย ได้
2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มสามารถแสดงพฤติกรรมความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวด้านความไม่เกรงกลัว ความพากเพียร ความซื่อตรงสุจริต และความทุ่มเทกำลังกายที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีกำลังใจในการแสดงพฤติกรรมความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ด้านความไม่เกรงกลัว ความพากเพียร ความซื่อตรงสุจริต และความทุ่มเทกำลังกายที่มีประสิทธิภาพ ทั้งในระหว่างการให้คำปรึกษากลุ่มและการใช้ชีวิตจริง

สื่ออุปกรณ์

1. กระดาษ A4
2. ดินสอ ยางลบ
3. ใบงานที่ 5 กิจกรรม “คลิปหนังสั้นคุณธรรม (ความซื่อตรง)”

กระบวนการให้คำปรึกษา

ในการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งนี้ เป็นการพัฒนาภูมิปัญญาและความรู้ ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral Group Counseling Theory) โดยใช้เทคนิคใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความไม่เกรงกลัว ความพากเพียร ความซื่อตรง สุจริต และการทุ่มเทกำลังกาย โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นเริ่มต้น

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายสมาชิกกลุ่ม และซักถามถึงประสบการณ์ในการเข้ากลุ่มครั้งที่ผ่านมา
2. ผู้วิจัยเล่าถึงสถานการณ์ในสังคมปัจจุบัน ผลกระทบที่เกิดจากการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ไม่ยั้งคิด และไม่รับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง
3. ผู้วิจัยใช้เทคนิคการถามเพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้วิจัยเปิดคลิป “คลิปหนึ่งสัณฐานธรรม (ความซื่อตรง)” (ใบงานที่ 5 ให้สมาชิกกลุ่มดูคลิปเวลา 8.10 นาที) ด้วยคอมพิวเตอร์และฉายสไลด์ให้สมาชิกกลุ่มได้รับชมร่วมกัน
2. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มเสนอความคิดเห็นที่ได้จากการรับชมคลิปวิดีโอ และสมาชิกภายในกลุ่มแสดงความคิดเห็นและร่วมกันอภิปรายถึงประเด็นที่เกิดการพุดคุยกัน
3. จากการอภิปราย ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันสรุปถึงความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวด้านความไม่เกรงกลัว และความซื่อตรงสุจริต โดยยกประเด็นที่ได้จากการพุดคุยกันหลังจากรับชมคลิปวิดีโอ และหาแนวทางในการพัฒนาเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น
4. ผู้วิจัยเปิดประเด็นการสนทนาด้วยการถามเพื่อให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันอภิปรายถึงการนำแนวทางที่ได้ไปใช้ในชีวิตจริง ผู้นำกลุ่มให้การเสริมแรงเพื่อสร้างแรงผลักดันให้สมาชิกกลุ่มพัฒนาความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ในด้านความไม่เกรงกลัว และความซื่อตรงสุจริต เป็นแนวทางปฏิบัติเมื่ออยู่ภายนอกกลุ่ม

ขั้นยุติ

1. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกได้พุดถึงสิ่งที่ได้จากการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งนี้
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้ากลุ่มครั้งนี้ เกี่ยวกับสิ่งที่ได้รับ จากกลุ่ม สิ่งที่ตนเองให้กับกลุ่ม และสิ่งที่จะนำไปใช้ได้จริง
3. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มซักถามข้อสงสัย (ถ้ามี) และนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ ในการเข้ากลุ่มครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. ผู้วิจัยใช้การสังเกตความกระตือรือร้นในการเข้ารับการให้คำปรึกษากลุ่ม และการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่ม
2. ผู้วิจัยใช้การสังเกตจากความร่วมมือในการทำกิจกรรมและการแสดงออกทางความคิดเห็นในสถานการณ์ของกลุ่ม

ใบงานที่ 5

กิจกรรม “ คลิปหนังสั้นคุณธรรม (ความซื่อตรง) ”

มนุษย์ทุกคนล้วนต้องการได้มาซึ่งความสำเร็จและการยอมรับยกย่อง นิสิตและนักศึกษาแพทย์ก็คงไม่ต่างกัน หลายคนมีความฝัน หลายคนมีเป้าหมาย ถึงแม้ว่าปลายทางจะต่างกันก็ตาม แต่สุดท้ายแล้วความต้องการสูงสุดของทุกคนก็คือการก้าวเดินไปให้ถึงจุดหมายที่ตนเองใฝ่ฝันไว้

เส้นทางเดินและวิธีการของแต่ละคนนั้นแตกต่างกันออกไป บางคนเลือกที่จะเดินในทางที่สะอาด เลือกใช้วิธีการที่ถูกต้อง แต่บางคนกลับเลือกเดินในทางที่เป็นสีเทาหรือสีดำ ยอมทำในสิ่งที่ผิด ยอมเป็นคนไม่ซื่อตรง เพียงเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการ การนำผลประโยชน์มาเป็นที่ตั้งจนไม่คำนึงถึงความถูกต้องดีงามนั้นเป็นสิ่งที่อันตราย เพราะจะเป็นการหลอหลอมเราให้เคยชินกับการทุจริต จนสุดท้ายเราจะมองว่าการทุจริตนั้นเป็นเรื่องทั่วไปไม่ใช่เรื่องเลวร้ายหรือน่าอับอายแต่อย่างใด ปัจจุบันนี้การทุจริตในบางรูปแบบถูกมองว่าเป็นเรื่องปกติเนื่องจากได้กลายมาเป็นวัฒนธรรมของสังคมไปเสียแล้ว และเป็นสิ่งที่ผู้คนทั่วไปต่างก็ปฏิบัติ จึงทำให้นิสิตนักศึกษาแพทย์บางคนไม่รู้ตัวว่าสิ่งที่ตนกำลังกระทำอยู่นั้นเป็นการกระทำที่ทุจริต ยกตัวอย่างเช่นการรับสิ่งของจากผู้แทนขายเวชภัณฑ์ บางครั้งอาจจะเป็นสิ่งของเล็กๆ น้อยๆ แต่ก็คือต้นทุนที่เพิ่มขึ้น และผู้ที่ได้รับผลกระทบก็คือผู้ป่วย

การมีเป้าหมายในชีวิตและการไขว่คว้าหาความสำเร็จนั้นเป็นสิ่งที่ดี แต่ควรจะต้องเลือกเดินในเส้นทางที่ถูกต้อง นิสิตนักศึกษาบางคนเลือกที่ทุจริตในการสอบเพื่อหวังจะให้สอบผ่าน หวังจะได้คะแนนสูง หรือหวังจะได้รับการยอมรับและยกย่องจากคนรอบข้าง แต่ความสำเร็จเหล่านี้กลับแฝงไว้ซึ่งอันตราย เนื่องจากการขาดความรู้ที่แท้จริงจะนำมาซึ่งความผิดพลาดต่อวิชาชีพในอนาคตได้ แล้วเรายังจะภาคภูมิใจได้จริงหรือกับความสำเร็จที่ได้มาจากการทุจริต ค่ายกย่องชื่นชมที่ได้รับนั้นมีค่าจริงหรือ การทำในสิ่งที่ถูกต้อง แม้จะไม่ถูกใจก็ตาม น่าจะทำให้เรามีความสุขใจมากกว่าหรือไม่ สิ่งเหล่านี้คงตอบได้ไม่ยาก.....?

รายละเอียดโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม
เพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
ในเขตกรุงเทพมหานคร
ครั้งที่ 5

เรื่อง การพัฒนาความเป็นมนุษย์ (Humanity Development)

เวลาที่ใช้ 1.30 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

ความเป็นมนุษย์ (Humanity) หมายถึง คุณลักษณะของการแสดงความรักต่อเพื่อนมนุษย์ มีเมตตา และกรุณา ทั้งรักตนเองและรักผู้อื่นประกอบด้วยการแสดงความรักต่อผู้อื่นการทำความดีต่อตนเองพลະผู้อื่นและการตระหนักถึงแรงจูงใจ ความรู้ของตนเองและผู้อื่น ได้แก่ การยอมรับความรัก ความหวังดีของผู้อื่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น เอาใจเขามาใส่ใจเรา (Character Strengths and Virtues : 2004 : 15-30)

ความรัก (Love) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านความรัก สามารถแสดงความรักต่อผู้อื่นได้อย่างเปิดเผย และจริงใจ ได้แก่ เห็นคุณค่าในความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ใส่ใจเพื่อนร่วมงาน คิดถึงความรู้สึกของคนอื่น เชื่อว่าความรักเป็นสิ่งที่ดี

ความเมตตา (Kindness) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านความเมตตา มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น ช่วยเหลือเมื่อผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนอย่างเต็มที่ ได้แก่ ช่วยเหลือผู้อื่นโดยที่ไม่ได้ขอให้ช่วย แสดงความยินดีกับคนอื่นเมื่อมีความสุข เห็นอกเห็นใจผู้อื่น การทำสิ่งดี ๆ เพื่อคนอื่น

ความฉลาดทางสังคม (Social Intelligence) หมายถึงคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านความฉลาดทางสังคม สามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตให้เข้ากับสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้โดยไม่เกิดปัญหา ได้แก่ ควบคุมอารมณ์ในการแสดงออกของพฤติกรรมที่เหมาะสม การตระหนักถึงความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น ปรับตัวให้เข้ากับความแตกต่างทางสังคมได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มสามารถเข้าใจความเป็นมนุษย์ของตนเองด้านความรัก ด้านความเมตตา และด้านความฉลาดทางสังคม
2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเห็นความเป็นมนุษย์ด้านความรัก ด้านความเมตตา ด้านความฉลาดทางสังคม และเกิดความพึงพอใจในตนเอง

สื่ออุปกรณ์

1. ใบงานที่ 6 กิจกรรมแบบฟอร์ม WDEP
2. ดินสอ ยางลบ
2. ปากกา

กระบวนการให้คำปรึกษา

ในการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งนี้ เป็นการพัฒนาความเป็นมนุษย์ ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง (Reality Group Counseling Theory) โดยใช้เทคนิค WDEP เพื่อพัฒนาความรัก ความเมตตา และความฉลาดทางสังคม โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นเริ่มต้น

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายและต้อนรับสมาชิกกลุ่ม
2. ผู้วิจัยทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้ารับการให้คำปรึกษากลุ่มครั้งที่ผ่านมา ในการพัฒนาความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ในด้านความไม่เกรงกลัว ความพากเพียร ความซื่อตรงสุจริต และความทุ่มเทกำลังกาย และนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
3. ผู้วิจัยทบทวนความหมายของการพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร และบอกถึงวัตถุประสงค์ของการเข้ากลุ่มครั้งนี้

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มบอกเล่าถึงเอกลักษณ์ความเป็นมนุษย์ของตนเอง ด้านความรัก ด้านความเมตตา ด้านความฉลาดทางสังคม เช่น ชอบช่วยเหลือคนอื่น จิตใจดี เป็นต้น
2. ผู้วิจัยถามนำ เช่น นิสิตคิดว่าการเป็นคนที่มีสมรรถต้องประกอบไปด้วยอะไรบ้าง? เพื่อให้สมาชิกกลุ่มสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเอกลักษณ์ความเป็นมนุษย์ของตนเอง ด้านความรัก ด้านความเมตตา ด้านความฉลาดทางสังคม และร่วมกันอภิปรายภายในกลุ่ม
3. ผู้วิจัยสรุปความเป็นมนุษย์ในภาพรวม และให้สมาชิกกลุ่มแสดงความคิดเห็นความเป็นมนุษย์ของสมาชิกภายในกลุ่ม

4. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มทบทวนถึงความเป็นมนุษย์ของตนเอง ด้านความรัก ด้านความเมตตา ด้านความฉลาดทางสังคม โดยสมาชิกกลุ่มแสดงความคิดเห็นที่ละคน

5. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มทบทวนว่าตนเองจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างไร เพื่อให้เกิดการพัฒนาเอกลักษณ์ความเป็นมนุษย์ของตนเอง ในด้านความรัก ด้านความเมตตา ด้านความฉลาดทางสังคม

6. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มเขียนพฤติกรรมตามแบบฟอร์ม WDEP (ใบงานที่ 6) ดังนี้

W (Want) ระบุความรัก ความเมตตา และความฉลาดทางสังคมของตนเอง

D (Doing) สำรวจความรัก ความเมตตา และความฉลาดทางสังคมของตนเอง

E (Evaluation) ประเมินผลความรัก ความเมตตา และความฉลาดทางสังคมของตนเอง

P (Plan) ระบุกิจกรรมต่างๆ ที่วางแผนเพื่อเปลี่ยนแปลงและปฏิบัติตามแผนนั้น

7. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มบอกถึงสิ่งที่ต้องการเปลี่ยนแปลงของตนเอง ในด้านความรัก ด้านความเมตตา ด้านความฉลาดทางสังคม

8. ผู้วิจัยให้กำลังใจเพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีความมั่นใจในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง ในด้านความรัก ด้านความเมตตา ด้านความฉลาดทางสังคม และสามารถนำไปปฏิบัติได้ในชีวิตจริง

ขั้นยุติ

1. ผู้วิจัยให้สมาชิกได้พูดถึงสิ่งที่ได้จากการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งนี้

2. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้ากลุ่มครั้งนี้ เกี่ยวกับสิ่งที่ได้รับจากกลุ่ม สิ่งที่ตนเองให้กับกลุ่ม และสิ่งที่จะนำไปใช้ได้จริง

3. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มซักถามข้อสงสัย (ถ้ามี) และนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ในการเข้ากลุ่มครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. ผู้วิจัยใช้การสังเกตความกระตือรือร้นในการเข้ารับการให้คำปรึกษากลุ่ม และการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่ม

2. ผู้วิจัยใช้การสังเกตจากความร่วมมือในการทำกิจกรรมและการแสดงออกทางความคิดเห็นในสถานการณ์ของกลุ่ม

ใบงานที่ 6
กิจกรรมแบบฟอร์ม WDEP

คำสั่ง : ให้สมาชิกกลุ่มกรอกข้อความ ความเป็นมนุษย์ของตนเอง
ลงในตารางต่อไปนี้

พฤติกรรม	พฤติกรรมที่ต้องการ เปลี่ยนแปลง (W)	สำรวจ พฤติกรรม (D)	ประเมิน (E)	วางแผนเพื่อการ เปลี่ยนแปลง (P)
1. ด้านความรัก				
2. ด้านความ เมตตา				
3.ด้านความฉลาด ทางสังคม				

**เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
ในเขตกรุงเทพมหานคร
ครั้งที่ 6**

เรื่อง การพัฒนาความถูกต้องเที่ยงธรรม (Justic Development)

เวลาที่ใช้ 1.30 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

ความถูกต้องเที่ยงธรรม (Justice) หมายถึง คุณลักษณะของความเป็นธรรมปฏิบัติต่อทุกคนในแนวเดียวกันตามความเป็นธรรมและยุติธรรม มีความเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมของกลุ่มและสามารถทำให้งานสำเร็จได้ และมีการทำงานเป็นทีม สามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้เป็นอย่างดี ได้แก่ มีส่วนร่วมในงานกลุ่มหรือส่วนรวม ปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน สามารถเป็นผู้นำกลุ่มได้ (Character Strengths and Virtues : 2004: 15-30)

ความเป็นพลเมือง (Citizenship) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านความเป็นพลเมือง สามารถรับผิดชอบต่อผลจากการกระทำของตนเองต่อสังคม เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวม ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม ให้ความเคารพต่อกลุ่ม ทำงานร่วมกับคนอื่นได้

ความเป็นธรรม (Fairness) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านความเป็นธรรม ไม่ตัดสินผู้อื่นด้วยข้อมูลจากฝ่ายเดียว ได้แก่ การปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความเป็นธรรมและยุติธรรม ไม่ปล่อยให้อคติส่วนตัวไปตัดสินคนอื่น ให้โอกาสกับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านภาวะผู้นำ ทำให้กลุ่มบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ สามารถสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นภายในกลุ่มและความสัมพันธ์อันดีของกลุ่ม ได้แก่ การส่งเสริมให้กลุ่มหรือสมาชิกของกลุ่มทำในสิ่งที่ถนัด รักษาความสัมพันธ์อันดีภายในกลุ่ม มีความสามารถในการทำกิจกรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเข้าใจถึงคุณธรรมความถูกต้องของตนเอง ในด้านความเป็นพลเมือง ด้านความเป็นธรรม และด้านภาวะผู้นำ
2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมปัจจุบันได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ

สื่ออุปกรณ์

1. ใบงานที่ 7 กิจกรรมคุณธรรมความถูกต้อง
2. ดินสอ ยางลบ
3. ปากกา

กระบวนการให้คำปรึกษา

ในการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งนี้ เป็นการพัฒนาความถูกต้องเที่ยงธรรม ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Transaction Analysis Group Counseling Theory) โดยใช้เทคนิคการเผชิญหน้า เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง และความเป็นผู้นำ โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นเริ่มต้น

1. ผู้วิจัยกล่าวต้อนรับนิสิตนักศึกษา และติดตามผลจากการให้คำปรึกษาในครั้งที่ผ่านมา โดยการสอบถามหรือเปิดประเด็นพูดคุยเรื่องราวจากการให้คำปรึกษากลุ่มครั้งที่ผ่านมา ก่อนการเปิดกลุ่ม
2. ผู้วิจัยให้การเสริมแรงนิสิตนักศึกษาในการพัฒนาตนเองขึ้น หลักจากการเข้ากลุ่มการให้คำปรึกษาที่ผ่านมา

ขั้นตอนการ

1. ผู้วิจัยถามสมาชิกกลุ่มในเรื่องของคุณธรรมความถูกต้อง ว่าตนเองมีในด้านอะไรบ้าง และแสดงออกทางด้านการกระทำอย่างไร
2. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม แล้วช่วยกันระดมความคิดว่า “บุคคลที่มีความถูกต้องเที่ยงธรรม และบุคคลที่ขาดคุณธรรมความถูกต้อง มีลักษณะอย่างไร” แล้วให้เขียนลงในใบงานที่ 7 กิจกรรมคุณธรรมความถูกต้อง
3. หลังจากนั้นผู้วิจัยให้แต่ละกลุ่มเล่าในสิ่งที่กลุ่มของตนเองคิดให้สมาชิกทั้งกลุ่มฟัง และสมาชิกกลุ่มอื่นสามารถร่วมกันอภิปรายได้

4. ผู้วิจัยยกประเด็นที่น่าสนใจที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมดังกล่าว มาเป็นประเด็นในการขยายความและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม และสรุปถึงแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาความถูกต้องเที่ยงธรรม ในด้านความเป็นพลเมือง ด้านความเป็นธรรม และด้านภาวะผู้นำ เป็นแนวทางปฏิบัติเมื่ออยู่ภายนอกกลุ่ม

ขั้นยุติ

1. ผู้วิจัยให้สมาชิกได้พูดถึงสิ่งที่ได้จากการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งนี้
2. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้ากลุ่มครั้งนี้ เกี่ยวกับสิ่งที่ได้รับจากกลุ่ม สิ่งที่ตนเองให้กับกลุ่ม และสิ่งที่จะนำไปใช้ได้จริง
3. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มซักถามข้อสงสัย (ถ้ามี) และนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ ในการเข้ากลุ่มครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. ผู้วิจัยใช้การสังเกตความกระตือรือร้นในการเข้ารับการให้คำปรึกษากลุ่ม และการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่ม
2. ผู้วิจัยใช้การสังเกตจากความร่วมมือในการทำกิจกรรมและการแสดงออกทางความคิดเห็นในสถานการณ์ของกลุ่ม

ใบงานที่ 7

กิจกรรมคุณธรรมความถูกต้อง

คำสั่ง : ให้สมาชิกกลุ่มแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม แล้วช่วยกันระดมความคิดว่า “บุคคลที่มีความถูกต้องเที่ยงธรรม และบุคคลที่ขาดความถูกต้องเที่ยงธรรมมีลักษณะอย่างไร” แล้วให้เขียนลงในใบงาน

ลักษณะของบุคคลที่มีคุณธรรมความถูกต้อง	ลักษณะของบุคคลที่ขาดคุณธรรมความถูกต้อง
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.
6.	6.
7.	7.
8.	8.
9.	9.
10.	10.

รายละเอียดโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม
เพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
ในเขตกรุงเทพมหานคร
ครั้งที่ 7

เรื่อง การพัฒนาความถูกต้องเที่ยงธรรม (Justic Development) (ครั้งที่ 2)

เวลาที่ใช้ 1.30 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

ความถูกต้องเที่ยงธรรม (Justice) หมายถึง คุณลักษณะของความเป็นธรรมปฏิบัติต่อทุกคนในแนวเดียวกันตามความเป็นธรรมและยุติธรรม มีความเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมของกลุ่มและสามารถทำให้งานสำเร็จได้ และมีการทำงานเป็นทีม สามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้เป็นอย่างดี ได้แก่ มีส่วนร่วมในงานกลุ่มหรือส่วนรวม ปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน สามารถเป็นผู้นำกลุ่มได้ (Character Strengths and Virtues : 2004: 15-30)

ความเป็นพลเมือง (Citizenship) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านความเป็นพลเมือง สามารถรับผิดชอบต่อผลจากการกระทำของตนเองต่อสังคม เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวม ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม ให้ความเคารพต่อกลุ่ม ทำงานร่วมกับคนอื่นได้

ความเป็นธรรม (Fairness) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านความเป็นธรรม ไม่ตัดสินผู้อื่นด้วยข้อมูลจากฝ่ายเดียว ได้แก่ การปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความเป็นธรรมและยุติธรรม ไม่ปล่อยให้อคติส่วนตัวไปตัดสินคนอื่น ให้โอกาสกับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึงคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านภาวะผู้นำ ทำให้กลุ่มบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ สามารถสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นภายในกลุ่มและความสัมพันธ์อันดีของกลุ่ม ได้แก่ การส่งเสริมให้กลุ่มหรือสมาชิกของกลุ่มทำในสิ่งที่ถนัด รักษาความสัมพันธ์อันดีภายในกลุ่ม มีความสามารถในการทำกิจกรรม

เทคนิคการแสดงบทบาทสมมติ (Role play) เป็นความสามารถในการให้สมาชิกได้แสดงบทบาทเฉพาะในสถานการณ์จำลองที่กำหนดขึ้นในกลุ่ม หรือเรียกว่า การแสดงบทบาทสมมติ สำหรับทักษะดังกล่าวนี้จะใช้เมื่อสมาชิกกลุ่มเห็นควรว่า ต้องมีการแสดงบทบาทหรือสถานการณ์จำลองเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้ และซักซ้อมการเผชิญกับปัญหาดังกล่าว โดยเมื่อได้แสดงแล้ว บทบาทสำคัญอย่างหนึ่งของการใช้ทักษะนี้ให้เกิดประสิทธิภาพ คือ การให้สมาชิกกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ การให้กำลังใจ และการแสดงความคิด ความรู้สึกกับการแสดงบทบาทดังกล่าวด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเข้าใจถึงคุณธรรมความถูกต้องของตนเอง ในด้านความเป็นธรรม
2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมปัจจุบันได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ

สื่ออุปกรณ์

1. ดินสอ ยางลบ
2. ปากกา
3. ใบงานที่ 8 กิจกรรมบทบาทสมมุติตามสถานการณ์

กระบวนการให้คำปรึกษา

ในการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งนี้ เป็นการพัฒนาความถูกต้องเที่ยงธรรม ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral Group Counseling Theory) ใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความเป็นธรรม โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นเริ่มต้น

1. ผู้วิจัยกล่าวต้อนรับนิสิตนักศึกษา และติดตามผลจากการให้คำปรึกษาในครั้งที่ผ่านมา
2. ผู้วิจัยให้การเสริมแรงนิสิตนักศึกษาในการพัฒนาตนเองขึ้น หลังจากการเข้ากลุ่มการให้คำปรึกษาที่ผ่านมา

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้วิจัยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม โดยใช้สถานการณ์จำลองด้วยการให้สมาชิกแบ่งกลุ่มแสดงบทบาทสมมุติตามสถานการณ์ต่างๆ ที่กำหนด โดยผู้วิจัยแจกใบงานที่ 9 กิจกรรมการแสดงตามบทบาทตามสถานการณ์
2. ผู้วิจัยให้สมาชิกแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทตามสถานการณ์ที่ได้รับ และขณะที่สมาชิกแต่ละกลุ่มแสดงบทบาท ให้สมาชิกคนอื่นเป็นผู้สังเกตการณ์และหลังจากที่สมาชิกแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทจบ ให้สมาชิกผู้แสดงบทบาทกล่าวถึงความรู้สึกที่ได้แสดงบทบาทที่ได้รับ
3. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มฝึกความเป็นผู้นำด้วยการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการแสดงบทบาทของเพื่อนโดยไม่ต้องกลัวว่าจะผิดหรือถูก
4. ผู้วิจัยยกประเด็นที่น่าสนใจที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมดังกล่าว มาเป็นประเด็นในการขยายความและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม และสรุปถึงแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาความถูกต้องเที่ยงธรรม ในด้านความเป็นพลเมือง ด้านความเป็นธรรม และด้านภาวะผู้นำ เป็นแนวทางปฏิบัติเมื่ออยู่ภายนอกกลุ่ม

ขั้นยุติ

1. ผู้วิจัยให้สมาชิกได้พูดถึงสิ่งที่ได้จากการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งนี้
2. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้ากลุ่มครั้งนี้ เกี่ยวกับสิ่งที่ได้รับจากกลุ่ม สิ่งที่ตนเองให้กับกลุ่ม และสิ่งที่จะนำไปใช้ได้จริง
3. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มซักถามข้อสงสัย (ถ้ามี) และนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ในการเข้ากลุ่มครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. ผู้วิจัยใช้การสังเกตความกระตือรือร้นในการเข้ารับการให้คำปรึกษากลุ่ม และการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่ม
2. ผู้วิจัยใช้การสังเกตจากความร่วมมือในการทำกิจกรรมและการแสดงออกทางความคิดเห็นในสถานการณ์ของกลุ่ม

ใบงานที่ 8

กิจกรรมบทบาทสมมุติตามสถานการณ์

คำสั่ง : ให้สมาชิกแบ่งเป็น 2 กลุ่ม และจับสลากสถานการณ์ โดยแต่ละกลุ่มดูสถานการณ์ที่จับสลากได้ แล้วแสดงบทบาทสมมุติตามสถานการณ์นั้น

สถานการณ์ที่ 1 ความเป็นพลเมืองที่ดี

ภาพที่ 1 จากสถานการณ์ข้างต้น วันรุ่งขึ้นกลุ่มนี้กำลังช่วยคนพิการข้ามถนน ซึ่งถือว่าทำหน้าที่พลเมืองได้เป็นอย่างดี และถ้าเป็นนิสิตเจอสถานการณ์ดังต่อไปนี้ นิสิตจะอย่างไร ? ให้นิสิตแสดงบทบาทสมมุติจากสถานการณ์ข้างล่างนี้

ภาพที่ 2 คุณยายถือของพะรุงพะรังกำลังจะข้ามถนน ถ้านิสิตเจอสถานการณ์แบบนี้จะทำอย่างไร ? ให้นิสิตแสดงบทบาทสมมุติจากสถานการณ์ดังกล่าว

รายละเอียดโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม
เพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
ในเขตกรุงเทพมหานคร
ครั้งที่ 8

เรื่อง การพัฒนาการควบคุมอารมณ์ (Temperance Development)

เวลาที่ใช้ 1.30 ชั่วโมง

แนวคิดที่สำคัญ

การควบคุมอารมณ์ (Temperance) หมายถึง คุณลักษณะของการรู้จักควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบวินัย มีความสุขุมรอบคอบ ใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจสิ่งต่างๆ ความระมัดระวัง ความอ่อนน้อมถ่อมตน และการรู้จักประมาณตนเองประกอบด้วย การให้อภัยผู้ที่กระทำความผิด การพูดเพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จ มีความระมัดระวังเกี่ยวกับการเลือก ไม่พูดหรือทำสิ่งที่จะเกิดความเสียหายในภายหลัง และสามารถควบคุมความรู้สึกและการกระทำได้ ได้แก่ ยอมรับในความผิดพลาดของผู้อื่นและให้อภัย มีความอ่อนน้อมถ่อมตน การตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีระเบียบวินัยต่อตนเองและผู้อื่น (Character Strengths and Virtues : 2004 : 15-30)

การให้อภัย (Forgiveness and mercy) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านการให้อภัย มองโลกในแง่ดีให้โอกาสสำหรับบุคคลที่ทำผิดพลาดโดยไม่ถือโทษ และไม่พยายามโต้แย้ง

การให้อภัยต่อการทำผิดของผู้อื่น การยอมรับข้อบกพร่องของคนอื่น ให้โอกาสผู้อื่นเสมอ ไม่เคียดแค้นหรือแก้แค้นผู้อื่น

ความนอบน้อม (Modesty) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านความนอบน้อม ไม่โอ้อวดต่อความรู้ความสามารถของของตนเอง และชื่นชมต่อความสามารถของผู้อื่น ได้แก่ ไม่คิดว่าตนเองพิเศษหรือเหนือกว่าคนอื่น ไม่โอ้อวดต่อความรู้ความสามารถของตนเอง

ความรอบคอบ (Prudence) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านความรอบคอบ สามารถคิดและตัดสินใจโดยใช้เหตุผลอย่างรอบด้าน ได้แก่ การตัดสินใจเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างระมัดระวัง ไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนการตัดสินใจเพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยง ไม่พูดหรือทำในสิ่งที่จะทำให้การเสียใจ

การควบคุมกฎระเบียบของตนเอง (Self-Regulation) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านการควบคุมกฎระเบียบของตนเอง การควบคุมความประพฤติของตนเองตามกฎระเบียบ มี

ความสามารถในการยับยั้งชั่งใจในการทำสิ่งต่างๆ การตัดสินใจโดยปราศจากอารมณ์ ได้แก่ การควบคุมความรู้สึกดีใจหรือเสียใจของตนเอง การยอมรับการถูกกลั่นแกล้งเมื่อกระทำผิด การปฏิบัติตามกฎระเบียบของตนเอง

เทคนิคการเรียนรู้จากตัวแบบ (Modelling) เป็นทักษะที่ผู้นำกลุ่มแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมภายในกลุ่ม เช่น การเอื้ออำนวยกลุ่มการยอมรับสมาชิกกลุ่มการให้ความสนใจสมาชิกการแสดงความคิดเห็นนอกเหนือจากอย่างแท้จริงการฟังด้วยความตั้งใจตลอดจนทัศนคติและค่านิยมของผู้นำกลุ่มแสดงออกมาโดยการเปิดเผยตนเองจะทำให้สมาชิกได้สังเกตท่าทีและเรียนรู้จากพฤติกรรมต่างๆ ของผู้นำกลุ่มทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของกลุ่มการแสดงถึงความสามารถและเต็มใจที่จะบอกหรือแบ่งปันเรื่องราว ประสบการณ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความสามารถของสมาชิกกลุ่มในการควบคุมอารมณ์ ด้านการให้อภัยและความเมตตา ด้านความนอบน้อม ด้านความรอบคอบ และด้านการควบคุมกฎระเบียบของตนเอง
2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มควบคุมอารมณ์ ด้านการให้อภัยและความเมตตา ด้านความนอบน้อม ด้านความรอบคอบ และด้านการควบคุมกฎระเบียบของตนเอง ต่อสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเองอย่างมีเหตุผล

สื่ออุปกรณ์

1. ใบงานที่ 9 กิจกรรมสิ่งดีๆ ในชีวิต (Goodthings in yourlife)
2. ดินสอ ยางลบ
2. ปากกา

กระบวนการให้คำปรึกษา

ในการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งนี้ เป็นการพัฒนาภูมิปัญญาและความรู้ ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม (Rational Emotion Behavior Theory) โดยใช้เทคนิคการโต้แย้ง เพื่อพัฒนาการให้อภัยและความเมตตา ความนอบน้อม ความรอบคอบ และการควบคุมกฎระเบียบของตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นเริ่มต้น

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายสมาชิกและซักถามถึงประสบการณ์ในการเข้ากลุ่มครั้งที่ผ่านมา และการนำวิธีการพัฒนาความถูกต้องเที่ยงธรรมไปใช้ในชีวิตจริงอย่างไรบ้าง

ขั้นตอนการ

1. ผู้วิจัยเปิดคลิป “คลิปหนังสือการให้อภัยและความเมตตา” ให้สมาชิกกลุ่มดูคลิป เวลา 11.17 นาที ด้วยคอมพิวเตอร์และฉายสไลด์ให้สมาชิกกลุ่มได้รับชมร่วมกัน

2. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มเสนอความคิดเห็น และสมาชิกกลุ่มสามารถแสดงความคิดเห็นและร่วมกันอภิปรายจากประเด็นความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มที่เกิดขึ้นซ้ำๆ หรือเหมือนกันของสมาชิกกลุ่ม

3. จากการอภิปราย ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันสรุปถึงการควบคุมอารมณ์ ด้านการให้อภัย และความเมตตา จากตัวแบบที่ร่วมกันอภิปราย และหาแนวทางในการพัฒนาเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

4. ผู้วิจัยเปิดประเด็นการสนทนาด้วยการถามเพื่อให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันอภิปรายถึงการนำแนวทางที่ได้ไปใช้ในชีวิตจริง ผู้วิจัยให้การเสริมแรงเพื่อสร้างแรงผลักดันให้สมาชิกกลุ่มพัฒนาการควบคุมอารมณ์ ในด้านการให้อภัยและความเมตตา เป็นแนวทางปฏิบัติเมื่ออยู่ภายนอกกลุ่ม

5. หลังจากนั้นผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มทำสิ่งดีๆในชีวิต (Goodthings in your life) เพื่อเป็นการพัฒนาความเชื่อมั่นและการเห็นคุณค่าของตนเอง ในด้านความนอบน้อม ความรอบคอบ และการควบคุมกฎระเบียบของตนเอง โดยให้เขียนลงใน (ใบงานที่ 9)

6. จากนั้นผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนอ่านสิ่งที่ตนเองเขียนให้สมาชิกในกลุ่มฟัง และให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นจนครบ หลังจากสมาชิกทุกคนอ่านจบก็ให้อภิปรายว่าได้เรียนรู้อะไรจากตัวเพื่อนสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่มบ้าง

7. ผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่ม สรุปถึงแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาการควบคุมอารมณ์ ในด้านความนอบน้อม ความรอบคอบ และการควบคุมกฎระเบียบของตนเอง เป็นแนวทางปฏิบัติเมื่ออยู่ภายนอกกลุ่ม

ขั้นยุติ

1. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มได้พูดถึงสิ่งที่ได้จากการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งนี้
2. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้ากลุ่มครั้งนี้ เกี่ยวกับสิ่งที่ได้รับจากกลุ่ม สิ่งที่ตนเองให้กับกลุ่ม และสิ่งที่จะนำไปใช้ได้จริง
3. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มซักถามข้อสงสัย (ถ้ามี) และนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ ในการเข้ากลุ่มครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. ผู้วิจัยใช้การสังเกตความกระตือรือร้นในการเข้ารับการให้คำปรึกษากลุ่ม และการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่ม
2. ผู้วิจัยใช้การสังเกตจากความร่วมมือในการทำกิจกรรมและการแสดงออกทางความคิดเห็นในสถานการณ์ของกลุ่ม

ใบงานที่ 9

กิจกรรมสิ่งดี ๆ ในชีวิต (Goodthings in yourlife)

คำสั่ง : ให้สมาชิกกลุ่มเขียน 10 สิ่งที่เป็นสิ่งที่ดีที่เกิดขึ้นในชีวิต ใน
ด้านความอบอุ่น ความรอบคอบ และการควบคุม
กฎระเบียบของตนเอง (เรียงลำดับจากอดีตถึงปัจจุบัน)

สิ่งที่ 1.....

สิ่งที่ 2.....

สิ่งที่ 3.....

สิ่งที่ 4.....

สิ่งที่ 5.....

สิ่งที่ 6.....

สิ่งที่ 7.....

สิ่งที่ 8.....

สิ่งที่ 9.....

สิ่งที่ 10.....

รายละเอียดโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม
เพื่อพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
ในเขตกรุงเทพมหานคร
ครั้งที่ 9

เรื่อง การพัฒนาความเข้าใจในชีวิต (Transcendence Development)

เวลาที่ใช้ 1.30 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

ความเข้าใจในชีวิต (Transcendence) หมายถึง คุณลักษณะของการเห็นคุณค่าของความงามและความดีชื่นชมความถูกต้องดีงามมีความกตัญญูตระหนักถึงผู้มีพระคุณและสิ่งดี ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต มีความหวัง และสามารถทำเพื่อให้บรรลุตามที่หวังไว้ การใช้ชีวิตอย่างมีอารมณ์ขัน ชอบหัวเราะและมีรอยยิ้มสำหรับทุกคน และมีความเชื่อ ความศรัทธาต่อสิ่งที่คิดและทำ ได้แก่ แสดงความยินดีและชื่นชมในความสำเร็จของผู้อื่น ตอบแทนผู้มีพระคุณ มองโลกในแง่ดี (Character Strengths and Virtues : 2004 : 15-30)

การเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ (Appreciation of beauty and excellence) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านการเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศเลือกที่จะชื่นชมสิ่งดี ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน สามารถสร้างความสุขจากสิ่งเล็กๆ น้อยๆ รอบตัว ได้แก่ การเห็นคุณค่าและความงามของสิ่งต่างๆ รับรู้ความเป็นเลิศหรือผลสำเร็จของการทำงาน ซาบซึ้งประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

ความกตัญญู รู้คุณ (Gratitude) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านความกตัญญู รู้คุณผู้มีอุปการะที่ทันททำให้แก่ตนเอง และแสดงความขอบคุณเมื่อผู้อื่นทำสิ่งดี ๆ ให้ ได้แก่ สำนึกและการแสดงความขอบคุณต่อผู้มีพระคุณ การตระหนักถึงสิ่งที่ผู้อื่นทำให้ตนเอง

ความหวัง (Hope) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านความหวังสามารถทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้จากการมีแรงผลักดันตนเองด้วยความหวังที่จะสำเร็จ ได้แก่ มองในแง่ดี มองเห็นอนาคต มีการวางแผนแนวทางในอนาคต การคาดหวังสิ่งที่ดีที่สุดในอนาคต มีความเชื่อในเรื่องของอนาคตที่ดีเป็นสิ่งที่เราสามารถทำได้

อารมณ์ขัน (Humor) หมายถึงคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านอารมณ์ขัน มีลักษณะนิสัยการใช้ชีวิตที่มักเห็นเรื่องต่างๆ เป็นเรื่องขบขัน สามารถสร้างรอยยิ้มให้ตนเองและผู้อื่นได้แม้จะอยู่ในสถานการณ์ที่ตึงเครียด มองปัญหาทุกอย่างที่เกิดขึ้นย่อมมีทางออกเสมอ ได้แก่ มีความสนุกสนานในชีวิต การนำรอยยิ้มมาสู่ผู้อื่น

ความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ (Spirituality) หมายถึงคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่มีจุดแข็งด้านความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ มีเป้าหมายและมีความเชื่อว่าจะทำให้สำเร็จตามเป้าหมาย

ได้แก่ มีความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ความหมายของการดำรงชีวิต เชื่อมโยงกับความหมายของชีวิตที่ทำให้เกิดสิ่งต่างๆ และศรัทธาต่อการดำรงชีวิต

เทคนิคการถามคำถาม (Questioning skill) เป็นความสามารถในการถามคำถามที่จะสร้างความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม โดยทักษะดังกล่าวเป็นทักษะที่สำคัญที่ผู้นำกลุ่มจะต้องใช้ในการดำเนินการกลุ่ม เพื่อให้สามารถทำให้กลุ่มมีประเด็นหรือได้รับรู้เรื่องราวของสมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ รวมถึงการให้สมาชิกกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการอภิปรายหรือพูดคุยเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มสามารถเข้าใจในชีวิต ด้านการเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ ด้านความกตัญญูรู้คุณ ความหวัง อารมณ์ขัน และความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ

สื่ออุปกรณ์

1. ใบงานที่ 10 การตรวจสอบความสามารถของฉัน (Use the Ability Words Checklist)
2. ดินสอ ยางลบ
3. ปากกา

กระบวนการให้คำปรึกษา

ในการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งนี้ เป็นการพัฒนาความเข้าใจในชีวิต ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง (Reality Group Counseling Theory) โดยใช้เทคนิคการใช้อารมณ์ขันเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ ความกตัญญู รู้คุณ ความหวัง ความมีอารมณ์ขัน และความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นเริ่มต้น

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายสมาชิกกลุ่ม และติดตามผลจากการที่ได้รับการให้คำปรึกษาครั้งที่ผ่านมา
2. ผู้วิจัยบอกถึงวัตถุประสงค์ของการเข้ากลุ่มในครั้งนี้ เพื่อพัฒนาการการเข้าใจในชีวิต ด้านการเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ ด้านความกตัญญูรู้คุณ ความหวัง อารมณ์ขัน และความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ

ขั้นตอนการ

1. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มค้นหาเอกลักษณ์ของตนเอง โดยมีประเด็นให้ทำดังนี้
 - 1.1 ให้สมาชิกกลุ่มค้นหาตนเองว่ามีความเข้าใจในชีวิตในเรื่องใดบ้าง (โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเข้ากลุ่ม)
 - 1.2 สมาชิกกลุ่มเคยทำอะไรที่ทำให้รู้สึกว่าตนเองมีความเข้าใจในชีวิตบ้าง (โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเข้ากลุ่ม)
 - 1.3 สมาชิกกลุ่มจะอย่างไรที่จะเพิ่มความเข้าใจในชีวิตให้กับตนเอง
2. ผู้วิจัยยกประเด็นที่น่าสนใจที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม มาเป็นประเด็นในการขยายความและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม
3. หลังจากนั้นผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มทำกิจกรรมการตรวจสอบความสามารถของฉันทัน (Use the Ability Words Checklist) โดยให้เขียนลงในใบงานที่ 10
4. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มพูดถึงสิ่งที่ตนเองเขียนลงในใบงานให้สมาชิกคนอื่น ๆ ฟัง โดยสลับเวียนกันจนครบรอบวง พร้อมทั้งร่วมกันแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งร่วมกันสรุปถึงแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาความเข้าใจในชีวิต ด้านการเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ ด้านความกตัญญูรู้คุณ ความหวัง อารมณ์ขัน และความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ เป็นแนวทางปฏิบัติเมื่ออยู่ภายนอกกลุ่ม

3. ขัณฑ์

1. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกได้พูดถึงสิ่งที่ได้จากการให้คำปรึกษาในกลุ่มในครั้งนี้
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้ากลุ่มครั้งนี้ เกี่ยวกับสิ่งที่ได้รับ จากกลุ่ม สิ่งที่ตนเองให้กับกลุ่ม และสิ่งที่นำไปใช้ได้จริง
3. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มซักถามข้อสงสัย (ถ้ามี) และนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ ในการเข้ากลุ่มครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. ผู้วิจัยใช้การสังเกตความกระตือรือร้นในการเข้ารับการให้คำปรึกษาในกลุ่ม และการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่ม
2. ผู้วิจัยใช้การสังเกตจากความร่วมมือในการทำกิจกรรมและการแสดงออกทางความคิดเห็นในสถานการณ์ของกลุ่ม

**รายละเอียดโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
ในเขตกรุงเทพมหานคร
ครั้งที่ 10**

เรื่อง ปัจฉิมนิเทศ

เวลาที่ใช้ 1.30 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

ขั้นยุติการให้คำปรึกษากลุ่ม เป็นขั้นของการสนับสนุนช่วยเหลือ การให้กำลังใจ การให้ข้อมูลย้อนกลับ เป็นขั้นที่สมาชิกกลุ่มมุ่งเปลี่ยนแปลงชีวิตของตนเองอย่างกระตือรือร้นจากสิ่งที่ได้เรียนรู้ในการให้คำปรึกษากลุ่ม (Trotzer. 1999: 102-104) อีกทั้งในขั้นนี้ยังมีการกิจหลายประการที่ต้องทำให้บรรลุ เช่น การฝึกเปลี่ยนพฤติกรรม การจัดการกับภาวะที่ค้างคาใจ การทบทวนประสบการณ์กลุ่ม การนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ปฏิบัติในชีวิตจริง และการพบปะในช่วงติดตามผล (Corey. 1012: 494-498) สำคัญในช่วงการปัจฉิมนิเทศ จึงเป็นการสนับสนุนสมาชิกกลุ่มให้มีโอกาสแสดงความรู้สึกได้อย่างเต็มที่โดยใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง (Person-centered group counseling theory) ที่ให้ความสำคัญกับการรับฟังสมาชิกกลุ่ม ให้โอกาสสมาชิกกลุ่มสำรวจความรู้สึก เสนอแบบอย่างที่เป็นประโยชน์ ส่งเสริมให้กำลังใจสมาชิกกลุ่มให้สามารถเผชิญความจริงหลังจากที่มีประสบการณ์กลุ่มมาแล้ว มีโอกาสกล่าวถึงภาวะที่ค้างคาใจ สามารถเผยความรู้สึกได้อย่างเต็มที่ การเสริมแรงทางบวกเพื่อให้สมาชิกนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์กลุ่มไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษา
2. เพื่อทำการยุติกลุ่ม
3. เพื่อประเมินผลการเข้าร่วมการให้คำปรึกษา

สื่ออุปกรณ์

1. แบบสอบถามคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
2. ดินสอ ยางลบ
3. ปากกา

กระบวนการให้คำปรึกษา

ในการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งนี้ เป็นการพัฒนาคุณงามความดีของนิสิตนักศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคและทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง (Person-centered Group Counseling Theory) โดยใช้เทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) และเทคนิคการเสริมแรง (Reinforcement)

ขั้นเริ่มต้น

1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิกกลุ่ม และติดตามผลจากการที่ได้รับการให้คำปรึกษาครั้งที่ผ่านมา
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มบอกเล่าเรื่องราวคุณงามความดีของสมาชิกกลุ่มแต่ละคนที่น่าสนใจ ปฏิบัติจริงภายนอกกลุ่ม
3. ผู้นำกลุ่มให้กำลังใจสมาชิกกลุ่มเพื่อแสดงการมีคุณงามความดีของตนเองได้
4. ผู้นำกลุ่มอธิบายถึงเป้าหมายของการให้คำปรึกษาทั้งหมดที่ผ่านมากับสมาชิกกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณงามความดี และยุติกลุ่ม

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้วิจัยทบทวนการพัฒนาองค์ประกอบของคุณงามความดี คือด้านปัญญาและความรู้ (Wisdom Knowledge) ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว (Courage) ด้านความเป็นมนุษย์ (Humanity) ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม (Justice) ด้านการควบคุมอารมณ์ (Temperance) และด้านความเข้าใจในชีวิต (Transcendence)
2. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มทบทวนถึงคุณงามความดีของตนเองว่าครบทั้ง 6 องค์ประกอบหรือไม่
3. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มทบทวนคุณงามความดีของตนเอง สิ่งที่ต้องเพิ่มเติม และสิ่งที่จะนำไปพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นต่อไปเมื่อกลุ่มได้สิ้นสุดลง
4. ผู้วิจัยให้กำลังใจและเสริมแรงสมาชิกภายในกลุ่ม เพื่อสร้างแรงผลักดันให้สมาชิกกลุ่มพัฒนาคุณงามความดีของตนเอง

ขั้นยุติ

1. ผู้วิจัยส่งเสริมและให้กำลังใจสมาชิกในการนำวิธีการต่าง ๆ ไปใช้ในการพัฒนาตนเองและแก้ไขปัญหาอื่น ๆ ของตน พร้อมกล่าวขอบคุณสมาชิกทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเข้ารับการให้คำปรึกษากลุ่มด้วยดีตลอดมา

2. ผู้วิจัยให้สมาชิกทำแบบสอบถามคุณภาพความดี ของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำลังของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร หลังการทดลอง และนัดหมายวัน เวลา ในการทำแบบสอบถามคุณภาพความดี ของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำลังของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานครในระยะติดตามผล

3. ผู้วิจัยกล่าวอำลาสมาชิกกลุ่ม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการให้ความร่วมมือของสมาชิกในการทำกิจกรรมกลุ่ม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นของสมาชิก
3. จากแบบวัดองค์รวมแห่งตนของวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การเสนอผลการสังเกตพฤติกรรม ของสมาชิกที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มทั้งหมด 10 ครั้ง

ครั้งที่ 1 การปฐมนิเทศ วันอังคารที่ 28 กุมภาพันธ์ 2560 เวลา 13.00 – 15.00 น.

ผู้วิจัยกล่าวต้อนรับสมาชิกกลุ่ม และแนะนำตัวเองพร้อมทั้งอธิบายถึงการมาพบกันในครั้งนี้ เพื่อทำความคุ้นเคยกับสมาชิกกลุ่ม และสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้วิจัยกับสมาชิกกลุ่มแต่ละคน จากนั้นผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มทำแบบสอบถามคุณงามความดี (ระยะก่อนการทดลอง) เพื่อเก็บข้อมูล หลังจากสร้างความคุ้นเคยกันแล้วผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนแนะนำตนเอง เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกกลุ่มด้วยกันเอง การแนะนำตนเองเป็นไปอย่างเจียบๆ ค่อยๆ พูด และยังมีอาการระมัดระวังในการพูดของสมาชิกแต่ละคน อาจเนื่องมาจากยังไม่คุ้นเคยกันและไม่แน่ใจในการมาเข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มว่าต้องพบเจออะไรบ้าง ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำกิจกรรม “ฉันคือใคร (Who I am)” เข้ามาช่วยทำให้บรรยากาศดีขึ้นโดยให้นิสิตนักศึกษาสำรวจถึงลักษณะภายในของตนเอง 3 ประการ โดย 1 ใน 3 ข้อให้เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับคุณงามความดีของตนเอง และเขียนลงในแบบฟอร์ม จากนั้นให้สมาชิกแต่ละคนสลับกัน แล้วเปิดอ่านพร้อมทนายว่าเป็นบุคลิกของสมาชิกคนไหนภายในกลุ่ม และเฉลยทีละคน และกิจกรรม “พร 3 ประการ” โดยมีคำสั่งว่าถ้า นิสิตนักศึกษาสามารถขอพรจากสิ่งศักดิ์ได้ 3 ข้อ นิสิตนักศึกษาอยากจะขออะไร และร่วมกันอภิปรายหลังจากทำกิจกรรมเสร็จสิ้น ทำให้บรรยากาศในการเข้ากลุ่มเริ่มผ่อนคลาย มีการพูดคุยและมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มมากขึ้น และในระหว่างการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการฟังอย่างตั้งใจ (Attentive listening) เทคนิคการทำให้เกิดความกระจ่าง (Clarification) เทคนิคการยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข (Unconditional positive regard and acceptance) และเทคนิคการถาม (Questioning) มาใช้ในการเข้ากลุ่มครั้งแรกด้วย

ในช่วงสุดท้ายของการเข้ากลุ่มในครั้งนี้ ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันกำหนดข้อตกลงร่วมกันในการเข้ารับการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยสมาชิกกลุ่มต่างร่วมกันแสดงความคิดเห็นและสรุปข้อตกลงร่วมกันภายในกลุ่ม พร้อมทั้งนัดหมายในการเข้ากลุ่มครั้งต่อไป

ครั้งที่ 2 การพัฒนาปัญญาและความรู้ (องค์ประกอบย่อยความคิดสร้างสรรค์ ความอยากรู้อยากเห็น และใฝ่เรียนรู้) วันศุกร์ที่ 3 มีนาคม 2560 เวลา 13.00 – 15.00 น.

ผู้วิจัยเข้าห้องตรงตามเวลาและสมาชิกกลุ่มทุกคนพร้อมสำหรับการเข้ากลุ่ม ผู้วิจัยกล่าวทักทายสมาชิกและถามเรื่องทั่วไป เช่น เมื่อเช้าเรียนอะไรกันมาบ้าง ทานข้าวกลางวันหรือยัง ทานอะไรกันมาบ้าง เป็นต้น เพื่อสร้างบรรยากาศก่อนการเริ่มต้นเข้ากลุ่ม

ผู้วิจัยเริ่มต้นกลุ่มด้วยการซักถามสมาชิกกลุ่มเกี่ยวกับสัมพันธภาพของสมาชิก พร้อมทั้งพูดถึงกฎกติกาของกลุ่มที่ร่วมกันสรุปเมื่อครั้งที่ผ่านมา ด้วยการถามถึงความเหมาะสมหรือสิ่งที่สมาชิกกลุ่มต้องการปรับเปลี่ยน เพื่อให้สมาชิกรู้สึกสบายใจในการเปิดเผยตนเองมากขึ้น หลังจากนั้น

ผู้วิจัยได้กล่าวถึงความหมายของคุณงามความดีของมนุษย์ และการพัฒนาด้านภูมิปัญญาและความรู้ พร้อมบอกถึงวัตถุประสงค์ของการเข้ากลุ่มในครั้งนี้

เมื่อสมาชิกกลุ่มทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณงามความดีของมนุษย์ และการพัฒนาด้านปัญญาและความรู้แล้วผู้วิจัยใช้กิจกรรมลูกอมหลากสี (Colored Candy Technique) เพื่อสร้างสัมพันธภาพและกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ จากนั้นให้สมาชิกกลุ่มหยิบลูกอมที่อยู่ในภาชนะจำนวนเท่าใดก็ได้ โดยห้ามกิน จากนั้นให้สมาชิกกลุ่มหยิบลูกอมที่อยู่ตรงกลางจำนวนเท่าใดก็ได้ตามที่ตนเองต้องการ และผู้วิจัยบอกสมาชิกกลุ่มว่า ลูกอมที่หยิบไปมีข้อแม้ว่าห้ามกิน เมื่อสมาชิกกลุ่มทุกคนหยิบลูกอมเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยถามสมาชิกกลุ่มว่าแต่ละคนได้กินคนละจำนวนเท่าใด เมื่อสมาชิกบอกจำนวนลูกอมแล้ว ผู้วิจัยอธิบายเพิ่มเติมว่า ใครได้ลูกอมสีอะไรจะต้องตอบคำถามต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาและความรู้ เช่น หยิบได้ลูกอมสีเหลือง ให้บอกข้อดีของความอยากรู้อยากเห็นมา 3 อย่าง หยิบได้ลูกอมสีเขียว ให้อธิบายถึงการเรียนรู้เรื่องความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น เมื่อสมาชิกกลุ่มคนแรกตอบคำถามข้อแรกเรียบร้อยแล้ว ให้เลือกเพื่อนสมาชิกในกลุ่มที่มีลูกอมสีเดียวกันตอบเป็นคนต่อไปในคำถามเดียวกัน และเมื่อสมาชิกกลุ่มทุกคนตอบคำถามทุกข้อเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยถามสมาชิกกลุ่มว่าได้เรียนรู้อะไรจากกิจกรรมบ้าง สมาชิกกลุ่มต่างแสดงความคิดเห็นและสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้เกี่ยวกับการเรียนรู้และเข้าใจในด้านความคิดสร้างสรรค์ ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ (เนื่องจากสมาชิกกลุ่มเป็นนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ด้านความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นด้านที่จำเป็นมากในการเรียนการสอน) โดยสมาชิกกลุ่มเกิดการเรียนรู้และความเข้าใจความคิดสร้างสรรค์มากขึ้นจากการเข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่ม มีอิสระในความคิดแต่อยู่บนพื้นฐานของหลักการและเหตุผลมากยิ่งขึ้น เรียนรู้วิธีในการคิดงานแบบสร้างสรรค์และสามารถจัดการกับปัญหาด้านความคิดของตนเองได้ และในระหว่างการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการตีความ (Interpretation) การถาม (Questioning) และการเรียนรู้จากตัวแบบ (Modeling)

ก่อนปิดกลุ่ม ผู้นำกลุ่มสอบถามสมาชิกกลุ่มถึงความรู้สึกและสิ่งที่ได้รับจากการเข้ากลุ่มครั้งนี้ และกล่าวขอบคุณที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี พร้อมทั้งนัดหมายวันเวลาและสถานที่สำหรับการเข้ากลุ่มในครั้งต่อไป

ครั้งที่ 3 การพัฒนาปัญญาและความรู้ (ครั้งที่ 2) (องค์ประกอบย่อยการเปิดใจยอมรับ และการมองภาพรวม) วันอังคารที่ 6 มีนาคม 2560 เวลา 13.00 – 15.00 น.

ผู้วิจัยเข้าห้องก่อนเวลาเล็กน้อย และสมาชิกกลุ่มเริ่มทยอยกันเข้ามาภายในห้องให้คำปรึกษา ระหว่างรอสมาชิกกลุ่มให้ครบผู้วิจัยกล่าวทักทายสมาชิกที่มาถึงก่อนและถามเรื่องทั่วไป เช่น วันนี้เป็นอย่างไรบ้าง อากาศร้อนมากหรือไม่ ทานข้าวกลางวันหรือยัง เป็นต้น เพื่อสร้างบรรยากาศก่อนการเริ่มต้นเข้ากลุ่ม

เมื่อสมาชิกกลุ่มครบพร้อมสำหรับการเริ่มการให้คำปรึกษากลุ่ม ผู้วิจัยเปิดกลุ่มด้วยการซักถามถึงประสบการณ์ในการเข้ากลุ่มครั้งที่ผ่านมา และให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนร่วมกันบอกเล่าสิ่งที่ตนเองได้รับและการนำไปใช้ สมาชิกคนที่ 1 (จุ) บอกเล่าว่าสามารถคิดผลงานสร้างสรรค์ได้ง่ายขึ้น

พอส่งงานทำให้ได้รับคำชมจากอาจารย์ผู้สอน และสมาชิกคนที่ 2 (กัปตัน) ได้แสดงความคิดเห็นโดยสนับสนุนความคิดของรุจ คือได้รับคำชมจากอาจารย์ผู้สอนด้วยเช่นกัน จากนั้นผู้วิจัยอ้างอิงสถานการณ์ข่าวการตัดสินผู้อื่นอย่างไม่วิเคราะห์ โดยใช้สถานการณ์จำลองด้วยการให้สมาชิกแบ่งกลุ่มแสดงบทบาทสมมติ ผู้วิจัยให้สมาชิกแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทตามสถานการณ์ที่ได้รับ และขณะที่สมาชิกแต่ละกลุ่มแสดงบทบาท ให้สมาชิกคนอื่นเป็นผู้สังเกตการณ์และหลังจากที่สมาชิกแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทจบ ให้สมาชิกผู้แสดงบทบาทกล่าวถึงความรู้สึกที่ได้แสดงบทบาทที่ได้รับ สมาชิกคนที่ 7 (เท็ม) บอกว่ารู้สึกอึดอัดที่คนอื่นตัดสินตนเองจากภายนอก โดยไม่สามารถอธิบายหรือตอบโต้อะไรได้เลย สมาชิกคนที่ 5 (แจน) รู้สึกว่าทำไมหลายๆคนไม่มีเหตุผลในการตัดสินผู้อื่น จากนั้นผู้วิจัยได้ยกประเด็นการตัดสินผู้อื่นจากการที่สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นมาเป็นประเด็นในการพูดคุยกันต่อ โดยสมาชิกแต่ละคนได้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย พอสรุปได้ดังนี้ เกิดจากการรับข้อมูลฝ่ายเดียว ไม่แยกแยะและคิดวิเคราะห์ เชื่อและเห็นพ้องกับกระแสสังคมส่วนใหญ่ ตัดสินคนแค่รูปลักษณ์ภายนอก เป็นต้น ผู้วิจัยสรุปถึงประเด็นเหล่านี้ให้สมาชิกกลุ่มฟังและให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันอภิปรายและหาแนวทางร่วมกันเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไปเมื่ออยู่ภายนอกกลุ่ม และในระหว่างการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้ใช้การตีความ (Interpretation) การถาม (Questioning) และการเสริมแรง (Reinforcement)

ก่อนปิดกลุ่ม ผู้นำกลุ่มสอบถามสมาชิกกลุ่มถึงความรู้สึกและสิ่งที่ได้รับจากการเข้ากลุ่มครั้งนี้ และกล่าวขอบคุณที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี พร้อมทั้งนัดหมายวันเวลาและสถานที่สำหรับการเข้ากลุ่มในครั้งต่อไป

ครั้งที่ 4 การพัฒนาความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว วันศุกร์ที่ 10 มีนาคม 2560 เวลา 13.00–15.00 น.

ผู้วิจัยเข้าห้องตรงตามเวลาและสมาชิกกลุ่มทุกคนพร้อมสำหรับการเข้ากลุ่ม ผู้วิจัยกล่าวทักทายสมาชิกและถามเรื่องทั่วไป ผู้วิจัยเข้าสู่บรรยากาศกลุ่มโดยการทบทวนสิ่งที่พูดคุยกันในการเข้ากลุ่มครั้งที่ผ่านมา และให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนร่วมกันบอกเล่าสิ่งที่ตนเองได้รับและการนำไปใช้

ผู้วิจัยนำเข้าสู่บรรยากาศกลุ่มด้วยการเปิดคลิป “หนึ่งสั้นคุณธรรม (ความซื่อตรง)” ให้สมาชิกกลุ่มดูคลิป เวลา 8.10 นาทีด้วยคอมพิวเตอร์และฉายสไลด์ให้สมาชิกกลุ่มได้รับชมร่วมกัน โดยให้สมาชิกกลุ่มแสดงความคิดเห็นที่ได้จากการรับชมคลิปวิดีโอ สมาชิกมีความคิดเห็นที่ต่างกันไป เช่น บางคนก็เห็นว่าการลอกข้อสอบไม่ผิดอะไรเพราะหลายคนก็ทำกัน บางคนก็เห็นความว่าซื่อตรงโดยการไม่ลอกข้อสอบเป็นสิ่งที่ถูกต้องและกล้าหาญมาก แล้วผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่มร่วมกันสรุปการแสดงออกความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวของมนุษย์

ผู้วิจัยถามสมาชิกกลุ่มถึงประสบการณ์ที่ผ่านมาเกี่ยวกับความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวว่าเคยแสดงออกหรือเห็นบุคคลกระทำความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวบ้างหรือไม่ สมาชิกคนที่ 1 (รุจ) แสดงความคิดเห็นว่า ยกตัวอย่าง “ผู้กองแคน” เป็นทหารกล้าที่อาสาสมัครไปปฏิบัติหน้าที่ดูแลความสงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และเสียชีวิตขณะปฏิบัติหน้าที่ โดย (รุจ) บอกว่าถ้าย้อนเวลากลับไปได้อยากสอบเข้าเป็นทหารเพื่อเดินรอยตามผู้กองแคน สมาชิกคนที่ 6 (ชนุน) แสดงความคิดเห็นประทับใจใน

ความกล้าหาญของ “คุณตา” ซึ่งเป็นตำรวจชั้นผู้ใหญ่ที่ปลดเกษียณไปแล้วแต่ไม่เคยละเลยการปฏิบัติหน้าที่อย่างกล้าหาญและซื่อสัตย์ โดยไม่เคยรับสินบนหรือส่วนแบ่งจากการได้มาซึ่งทางที่มีชอบและทำให้ตนเอง ยึดแนวทางของคุณตาเป็นแนวทางในการปฏิบัติเรื่อยมา สมาชิกคนอื่นๆ ภายในกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นอย่างชื่นชมและยังเห็นด้วยที่จะนำเอาแนวทางเหล่านั้นไปปฏิบัติตามด้วย ผู้วิจัยจึงให้การเสริมแรงเพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกิดความคิดและการกระทำตามแบบอย่างที่ดี ในระหว่างการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการเรียนรู้จากตัวแบบ (Modeling) การเสริมแรง (Reinforcement) และการทวนความ (Restating) เพื่อพัฒนาความไม่เกรงกลัว ความ پاکเพียร ความซื่อตรง สุจริต และการทุ่มเทกำลังกายมาใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่ม

ก่อนปิดกลุ่ม ผู้วิจัยสอบถามสมาชิกกลุ่มถึงความรู้สึกและสิ่งที่ได้รับจากการเข้ากลุ่มครั้งนี้ และกล่าวขอบคุณที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี พร้อมทั้งนัดหมายวันเวลาและสถานที่สำหรับการเข้ากลุ่มในครั้งต่อไป

ครั้งที่ 5 การพัฒนาความเป็นมนุษย์ วันอังคารที่ 14 มีนาคม 2560 เวลา 13.00 – 15.00 น.

ผู้วิจัยเข้าห้องตรงตามเวลาและสมาชิกกลุ่มทุกคนพร้อมสำหรับการเข้ากลุ่ม ผู้วิจัยกล่าวทักทายสมาชิกและถามเรื่องทั่วไป ผู้วิจัยเข้าสู่บรรยากาศกลุ่มโดยการทบทวนสิ่งที่พูดคุยกันในการเข้ากลุ่มครั้งที่ผ่านมา และให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนร่วมกันบอกเล่าสิ่งที่ตนเองได้รับและการนำไปใช้

ผู้วิจัยเข้าสู่กระบวนการกลุ่มด้วยการทบทวนความหมายของการพัฒนาคุณงามความดีของมนุษย์ และบอกถึงวัตถุประสงค์ของการเข้ากลุ่มครั้งนี้ จากนั้นผู้วิจัยตั้งคำถามกับสมาชิกกลุ่มว่า การเป็นคนที่มีสมรรถภาพต้องประกอบไปด้วยอะไรบ้าง? สมาชิกร่วมกันเสนอความคิดเห็น คนที่มีสมรรถภาพประกอบไปด้วย มีน้ำใจ แสดงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น ความเมตตาและยุติธรรม สามารถเข้ากับผู้อื่นได้ เป็นต้น ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มทบทวนถึงความเป็นมนุษย์ของตนเอง สมาชิกคนที่ 8 (ทราย) แสดงความคิดเห็นว่า คนเราแต่ละคนไม่มีใครที่มีสมรรถภาพครบทุกอย่าง เพียงแต่ทำอย่างใดก็ได้โดยไม่เดือดร้อนตนเองและผู้อื่น สมาชิกคนที่ 4 (พี) แสดงความคิดเห็นว่า การทำให้พ่อแม่ภูมิใจในตัวเองด้วยการสอบเข้าเรียนที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ ก็ถือว่าตนเองเป็นคนที่มีสมรรถภาพแล้ว โดยที่สมาชิกคนอื่นๆ ได้เห็นด้วยกับสิ่งที่เพื่อนเสนอ จากนั้นผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มทบทวนความเป็นคนที่สมรรถภาพของตนเองว่ามีพฤติกรรมอะไรบ้างที่อยากจะปรับปรุงแก้ไข และให้สมาชิกกลุ่มเขียนพฤติกรรมตามแบบฟอร์ม WDEP และให้สมาชิกกลุ่มบอกถึงพฤติกรรมที่ต้องการเปลี่ยนแปลงจากที่เขียนลงในแบบฟอร์ม ผู้วิจัยให้กำลังใจเพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีความมั่นใจในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง ในระหว่างการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการถาม (Questioning) การสรุปความ (Summarizing) และการฟังอย่างตั้งใจ (Attentive listening)

ก่อนปิดกลุ่ม ผู้วิจัยสอบถามสมาชิกกลุ่มถึงความรู้สึกและสิ่งที่ได้รับจากการเข้ากลุ่มครั้งนี้ และกล่าวขอบคุณที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี พร้อมทั้งนัดหมายวันเวลาและสถานที่สำหรับการเข้ากลุ่มในครั้งต่อไป

ครั้งที่ 6 การพัฒนาความถูกต้องเที่ยงธรรม (องค์ประกอบย่อยความเป็นพลเมือง และ ความเป็นผู้นำ) วันศุกร์ที่ 17 มีนาคม 2560 เวลา 13.00 – 15.00 น.

เมื่อผู้วิจัยมาถึงห้องสมาชิกรุ่นรอกันพร้อมหมดแล้ว ผู้วิจัยจึงกล่าวทักทายสมาชิกกลุ่มและพูดคุยกันเรื่องการเรียนรู้เล็กน้อย เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เกิดการผ่อนคลาย

ผู้วิจัยเริ่มต้นกลุ่มด้วยการให้สมาชิกทบทวนในการเข้ากลุ่มครั้งที่แล้ว สมาชิกกลุ่มให้ความร่วมมือบอกเล่าประสบการณ์ครั้งที่แล้วอย่างกระตือรือร้น และได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้เมื่ออยู่ภายนอกกลุ่มด้วย และผู้วิจัยให้การเสริมแรงเพื่อให้สมาชิกนำสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมกลุ่มไปใช้ในชีวิตได้จริง หลังจากนั้นผู้วิจัยถามสมาชิกกลุ่มในเรื่องของคุณธรรมความถูกต้อง ด้านความเป็นพลเมือง และด้านความเป็นผู้นำว่าตนเองมีด้านอะไรบ้าง และแสดงออกทางด้านการกระทำอย่างไร สมาชิกคนที่ 5 (เจน) ได้แสดงความคิดเห็นว่า รู้สึกอึดอัดใจที่ต้องรับหน้าที่เป็นหัวหน้าในการรวบรวมรายการอุปกรณ์และทำการส่งให้กับเพื่อนๆในห้อง ที่รู้สึกอึดอัดเพราะเพื่อนๆไม่ตรงต่อเวลา ไม่รับผิดชอบ ทำให้เจนต้องคอยตามอยู่ทุกครั้งและทำอยู่เพียงลำพัง หลังจากที่ได้แสดงความรู้สึกของตนเองออกมา ทำให้บรรยากาศภายในกลุ่มเริ่มเงียบและดูน่าอึดอัดลงไป ผู้วิจัยจึงกล่าวกับสมาชิกกลุ่มว่าในเรื่องนี้มีสมาชิกท่านใดอยากจะบอกอะไรกับเจนไหม สมาชิกคนที่ 3 (ฟ้า) ได้กล่าวขอโทษเจน และให้สัญญาว่าต่อไปจะไม่ทำให้เจนรู้สึกแบบนี้อีก สมาชิกคนที่ 7 (เท็ม) ก็ได้แสดงความรู้สึกขอโทษ และกล่าวว่าที่ผ่านมามีไม่รู้เลยว่าทำให้เจนรู้สึกแยขนาดนี้ และต่อไปจะช่วยกันทำ โดยสมาชิกคนอื่น ๆ ก็ได้ร่วมแสดงความรู้สึกและกล่าวขอโทษเจน เมื่อเพื่อนๆได้ขอโทษทำให้เจนรู้สึกดีขึ้นและกล่าวกับเพื่อนๆสมาชิกกลุ่มว่าไม่ได้โกรธแค่รู้สึกน้อยใจเท่านั้นเอง โดยการเปิดเผยความรู้สึกในครั้งนี้ทำให้บรรยากาศภายในกลุ่มเริ่มดีขึ้น หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ร่วมกับสมาชิกกลุ่มสรุปถึงบทบาทของผู้นำ และผู้ตามที่ดี โดยสมาชิกกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นและสรุปร่วมกันเป็นไปด้วยความมุ่งมั่นและให้ความสนใจ เมื่อได้ข้อสรุปเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้ถาม (เจน) ว่าตอนนี้รู้สึกอย่างไรบ้าง (เจน) บอกว่ารู้สึกดีขึ้นและก็ยังจะทำหน้าที่ของตนเองต่อไป ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนเดินไปตรงหน้า (เจน) และกล่าวคนละ 1 ประโยค เพื่อให้กำลังใจหรือแสดงความรู้สึกของตนเอง ในระหว่างการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการถาม (Questioning) การตีความ (Interpretation) และการสรุปความ (Summarizing)

ก่อนปิดกลุ่ม ผู้วิจัยสอบถามสมาชิกกลุ่มถึงความรู้สึกและสิ่งที่ได้รับจากการเข้ากลุ่มครั้งนี้ และกล่าวขอบคุณที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี พร้อมทั้งนัดหมายวันเวลาและสถานที่สำหรับการเข้ากลุ่มในครั้งต่อไป

ครั้งที่ 7 การพัฒนาความถูกต้องเที่ยงธรรม (ครั้งที่ 2) (องค์ประกอบย่อยความเป็นธรรม) วันอังคารที่ 21 มีนาคม 2560 เวลา 13.00 – 15.00 น.

เมื่อผู้วิจัยมาถึงห้องสมาชิกรุ่นรอกันพร้อมหมดแล้ว ผู้วิจัยจึงกล่าวทักทายสมาชิกกลุ่มและพูดคุยกันเรื่องการเรียนรู้เล็กน้อย เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เกิดการผ่อนคลาย

ผู้วิจัยเริ่มต้นกลุ่มด้วยการให้สมาชิกทบทวนในการเข้ากลุ่มครั้งที่แล้ว สมาชิกกลุ่มให้ความร่วมมือบอกเล่าประสบการณ์ครั้งที่แล้วอย่างกระตือรือร้น และได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้เมื่ออยู่ภายนอกกลุ่มด้วย ผู้วิจัยใช้สถานการณ์จำลองด้วยการให้สมาชิกแบ่งกลุ่มแสดงบทบาทสมมุติตามสถานการณ์ที่กำหนด ผู้วิจัยให้สมาชิกแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทตามสถานการณ์ที่ได้รับ และขณะที่สมาชิกแต่ละกลุ่มแสดงบทบาท ให้สมาชิกคนอื่นเป็นผู้สังเกตการณ์และหลังจากที่สมาชิกแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทจบ ให้สมาชิกผู้แสดงบทบาทกล่าวถึงความรู้สึกที่ได้แสดงบทบาทที่ได้รับ หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มแสดงความคิดเห็น สมาชิกคนที่ 8 (ทราย) ได้แสดงความคิดเห็นว่า ความยุติธรรมของแต่ละคนไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับว่ารับรู้ข่าวสารมาอย่างไร และเชื่อฝ่ายไหนไปแล้วก็จะปักใจเชื่อโดยไม่ฟังเหตุผลอย่างอื่น สมาชิกคนที่ 1 (จุ) แสดงความคิดเห็นด้วยกับทราย และเสริมว่าอยู่ที่การคิดและวิเคราะห์การเสพข้อมูลของแต่ละคนด้วยว่าสามารถคิดวิเคราะห์ และแยกแยะได้แค่ไหน สมาชิกคนที่ 4 (พี) ความยุติธรรมบางทีก็พูดยาก บางต้องถามว่ายุติธรรมของใครมากกว่า ถ้าอย่างนั้นความยุติธรรมน่าจะมองว่าทำอะไรแล้วตนเองและผู้อื่นไม่เดือดร้อนกันน่าจะเป็นความยุติธรรมได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นและสรุปร่วมกันในเรื่องความยุติธรรม ประเด็นหลักๆ ได้ข้อสรุป เช่น ทำสิ่งที่ตนเองและผู้อื่นไม่เดือดร้อน ก่อนตัดสินผู้อื่นควรรับรู้ข่าวสารอย่างรอบด้าน คิดและวิเคราะห์สิ่งที่ได้รับรู้มาก่อนปักใจเชื่อ และไม่รอช้าที่จะช่วยเหลือผู้อื่นถ้าสามารถทำได้และไม่หวังสิ่งตอบแทน ในระหว่างการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการถาม (Questioning) การตีความ (Interpretation) การสรุปความ (Summarizing) และบทบาทสมมุติ (Role play)

ก่อนปิดกลุ่ม ผู้วิจัยสอบถามสมาชิกกลุ่มถึงความรู้สึกและสิ่งที่ได้รับจากการเข้ากลุ่มครั้งนี้ และกล่าวขอบคุณที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี พร้อมทั้งนัดหมายวันเวลาและสถานที่สำหรับการเข้ากลุ่มในครั้งต่อไป

ครั้งที่ 8 การพัฒนาการควบคุมอารมณ์ (Temperance Development) วันศุกร์ที่ 24 มีนาคม 2560 เวลา 12.00 – 14.00 น.

สมาชิกกลุ่มมาพร้อมก่อนเวลานัดหมายและได้โทรตามผู้วิจัย พร้อมแจ้งผู้วิจัยว่าขอเข้ากลุ่มก่อนเวลาเนื่องจากว่าช่วงเย็นมีกิจกรรมต่อ ผู้วิจัยจึงทำการเริ่มกลุ่มก่อนเวลาที่นัดหมาย

ผู้วิจัยเริ่มต้นกลุ่มด้วยการเปิดคลิป “คลิปหนึ่งสัปดาห์ให้อภัยและความเมตตา” ให้สมาชิกกลุ่มดูคลิป เวลา 11.17 นาที ด้วยคอมพิวเตอร์และฉายสไลด์ให้สมาชิกกลุ่มได้รับชมร่วมกัน หลังจากดูคลิปจบเรียบร้อยผู้วิจัยให้สมาชิกแต่ละกลุ่มเสนอความคิดเห็น และสมาชิกในกลุ่มสามารถแสดงความคิดเห็น หลังจากดูคลิปจบ สมาชิกคนที่ 1 (จุ) เปิดประเด็นว่าตนเองรู้สึกไม่สบายใจในการให้คะแนนของอาจารย์ท่านหนึ่ง เหมือนตนเองโดนกลั่นแกล้งจนทำให้รู้สึกโกรธจนบางครั้งควบคุมอารมณ์ไม่อยู่ ทำให้เกิดภาวะเครียดตามมา สมาชิกคนที่ 6 (ชนุน) แสดงความคิดเห็นว่าตนเองก็โดนในลักษณะคล้ายคลึงกันและสมาชิกคนอื่น ๆ ก็แสดงความคิดเห็นในลักษณะเดียวกัน ผู้วิจัยจับประเด็นและเสนอว่าจริงๆ แล้วอาจจะเกิดจากแนวทางและรูปแบบการสอนของอาจารย์แต่ละท่านที่

ไม่เหมือนกัน เพราะเหตุการณ์คล้าย ๆ กันเกิดขึ้นกับทุกคนไม่ได้เฉพาะเจาะจง สมาชิกกลุ่มเริ่มเปลี่ยนความคิดและช่วยกันเสนอความคิดใหม่ ๆ ในมุมมองที่เปลี่ยนไป เช่น อาจารย์ใช้วิธีนี้กับทุกคน เป็นวิธีการสอนที่ไม่เหมือนกัน และอาจารย์ไม่ได้มีอคติส่วนตัวกับใครคนหนึ่ง ทำให้สมาชิกกลุ่มมีความรู้สึกที่ดีขึ้นและสบายใจมากขึ้น หลังจากนั้นผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มทำสิ่งดี ๆ ในชีวิต (Good things in your life) เพื่อเป็นการพัฒนาความเชื่อมั่นและการเห็นคุณค่าของตนเอง ในด้านความนอบน้อม ความรอบคอบ และการควบคุมกฎระเบียบของตนเอง โดยให้เขียนลงในใบงาน และผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนอ่านสิ่งที่ตนเองเขียนให้สมาชิกในกลุ่มฟัง และให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นจนครบ หลังจากสมาชิกทุกคนอ่านจบก็ให้อภิปรายว่าได้เรียนรู้อะไรจากตัวเพื่อนสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม ผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่มสรุปถึงแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาการควบคุมอารมณ์ ในด้านความนอบน้อม ความรอบคอบ และการควบคุมกฎระเบียบของตนเอง เป็นแนวทางปฏิบัติเมื่ออยู่ภายนอกกลุ่ม ในระหว่างการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการเรียนรู้จากตัวแบบ (Modeling) การสะท้อนความรู้สึก (Reflection) และการเสริมแรง (Reinforcement)

ก่อนปิดกลุ่ม ผู้วิจัยสอบถามสมาชิกกลุ่มถึงความรู้สึกและสิ่งที่ได้รับจากการเข้ากลุ่มครั้งนี้ และกล่าวขอบคุณที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี พร้อมทั้งนัดหมายวันเวลาและสถานที่สำหรับการเข้ากลุ่มในครั้งต่อไป

ครั้งที่ 9 การพัฒนาความเข้าใจในชีวิต วันอังคารที่ 28 มีนาคม 2560 เวลา 13.00–15.00 น.

ผู้วิจัยเข้าห้องตรงตามเวลาและสมาชิกกลุ่มทุกคนพร้อมสำหรับการเข้ากลุ่ม ผู้วิจัยกล่าวทักทายสมาชิกและถามเรื่องทั่วไป ผู้วิจัยเข้าสู่บรรยากาศกลุ่มโดยการทบทวนสิ่งที่พูดคุยกันในการเข้ากลุ่มครั้งที่ผ่านมา และให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนร่วมกันบอกเล่าสิ่งที่ตนเองได้รับและการนำไปใช้

ผู้วิจัยเข้าสู่กระบวนการกลุ่มด้วยการบอกถึงวัตถุประสงค์ของการเข้ากลุ่มในครั้งนี้ เพื่อพัฒนาการการเข้าใจในชีวิต ด้านการเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ ด้านความกตัญญู รู้คุณ ความหวัง อารมณ์ขัน และความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ จากนั้นผู้วิจัยถามนำเกี่ยวกับเป้าหมายในชีวิต หลังจากเรียนจบแล้ววางแผนชีวิตไว้อย่างไร สมาชิกคนที่ 1 (จุ) แสดงความคิดเห็นว่าได้วางแผนว่าจะเรียนต่อต่างประเทศในสาขาเดิมที่เรียนอยู่ สมาชิกคนที่ 3 (ฟ้า) หลังจากเรียนจบแล้วหางานทำเก็บเงินและเรียนต่อ สมาชิกคนที่ 8 (ทราย) เรียนจบจะช่วยธุรกิจที่บ้านโดยไม่เกี่ยวข้อง กับสาขาที่เรียนเลย อยากหาประสบการณ์ใหม่ๆ ให้กับชีวิต โดยสรุปแล้วสมาชิกทุกคนมีการวางแผนชีวิตร่วมกับครอบครัวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว แนวทางส่วนใหญ่คือการเรียนต่อ หลังจากนั้นผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มทำกิจกรรมการตรวจสอบความสามารถของตนเอง โดยให้เขียนลงในใบงานและให้สมาชิกกลุ่มพูดถึงสิ่งที่ตนเองเขียนลงในใบงานให้สมาชิกคนอื่น ๆ ฟัง โดยสลับเวียนกันจนครบรอบวง พร้อมทั้งร่วมกันแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งร่วมกันสรุปถึงแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาความเข้าใจในชีวิต ด้านการเห็นคุณค่าในความงามและความเป็นเลิศ ด้านความกตัญญู รู้คุณ ความหวัง อารมณ์ขัน และความเชื่อเรื่องจิตและวิญญาณ เป็นแนวทางปฏิบัติเมื่ออยู่ภายนอกกลุ่มใน

ระหว่างการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการถาม (Questioning) การตีความ (Interpretation) และการเสริมแรง (Reinforcement)

ก่อนปิดกลุ่ม ผู้วิจัยสอบถามสมาชิกกลุ่มถึงความรู้สึกและสิ่งที่ได้รับจากการเข้ากลุ่มครั้งนี้ และกล่าวขอบคุณที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และให้การเสริมแรงสมาชิกกลุ่มด้วยการพูดให้กำลังใจ สนับสนุนในสิ่งที่สมาชิกกลุ่มคิดและทำเพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อตนเอง พร้อมทั้งนัดหมายวันเวลาและสถานที่สำหรับการเข้ากลุ่มในครั้งต่อไป

ครั้งที่ 10 ปัจฉินิเทศ วันศุกร์ที่ 31 มีนาคม 2560 เวลา 13.00 – 15.00 น.

ผู้วิจัยเริ่มต้นกลุ่มด้วยบรรยากาศที่ผ่อนคลาย สอบถามพูดคุยกับสมาชิกกลุ่มอย่างเป็นกันเอง และให้สมาชิกกลุ่มทบทวนองค์ประกอบของคุณงามความดี คือด้านปัญญาและความรู้ (Wisdom Knowledge) ด้านความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว (Courage) ด้านความเป็นมนุษย์ (Humanity) ด้านความถูกต้องเที่ยงธรรม (Justice) ด้านการควบคุมอารมณ์ (Temperance) และด้านความเข้าใจในชีวิตร (Transcendence) ผู้วิจัยพูดคุยกับสมาชิกกลุ่มโดยใช้เทคนิคการถามนำ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้แสดงความคิด ความรู้สึกของตนเองที่ได้รับจากการเข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มตั้งแต่ครั้งแรกจนถึงครั้งนี้ โดยให้สมาชิกแต่ละคนบอกเล่าให้สมาชิกคนอื่นๆ ภายในกลุ่มฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และความรู้สึกซึ่งกันและกัน บรรยากาศของกลุ่มเป็นไปอย่างราบรื่น เป็นกันเอง มีการพูดคุยหยอกล้อกันไปมาระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ผู้วิจัยให้กำลังใจและเสริมแรงสมาชิกภายในกลุ่ม เพื่อสร้างแรงผลักดันให้สมาชิกกลุ่มพัฒนาคุณงามความดีของตนเองต่อไปแม้จะอยู่นอกกลุ่มแล้ว จากนั้นผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มทำแบบสอบถามคุณงามความดี (ระยะหลังการทดลอง) เพื่อเก็บข้อมูลการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งนี้

ก่อนปิดกลุ่ม ผู้วิจัยสอบถามสมาชิกกลุ่มถึงการนัดหมายในการพบกันอีกครั้งในเวลา 1 เดือนถัดไป เพื่อติดตามผลด้วยการทำแบบสอบถามคุณงามความดี (ระยะติดตามผล) หลังจากได้วันและเวลาที่แน่นอนแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการปิดกลุ่มและกล่าวขอบคุณสมาชิกกลุ่มทุกคนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีตลอดมา บรรยากาศดำเนินไปอย่างสนุกสนานและเป็นกันเอง

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล

นางสาวทัศนีย์ สมเสียง

สถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก

E-mail : beam__naruk@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2552

กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) คณะศึกษาศาสตร์

จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พ.ศ.2560 ปร.ด.

การวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์

(จิตวิทยาพัฒนามนุษย์ และการให้คำปรึกษา)

คณะศึกษาศาสตร์

จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

